

Raport o stanie miasta Żary za rok 2023

Podstawa prawna sporządzenia raportu o stanie gminy

Zgodnie z art. 28aa ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 609), Burmistrz ma obowiązek przedstawić Radzie Miejskiej co roku do dnia 31 maja raport o stanie gminy.

Raport obejmuje podsumowanie działalności Burmistrza w roku poprzednim, w szczególności realizację polityk, programów i strategii, uchwał rady gminy i budżetu obywatelskiego.

1. INFORMACJE GÓLNE	7
1.1. Charakterystyka gminy.....	7
1.2. Liczba mieszkańców i wyborców.....	8
1.3. Statystyka urodzeń i zgonów.....	9
2. ROZWÓJ GOSPODARCZY	13
2.1. Informacja o liczbie zarejestrowanych podmiotów gospodarczych.....	13
2.2. Informacja o bezrobociu.....	13
2.3. Sytuacja w strefie przemysłowej oraz inwestycje.....	13
2.4. Zatrudnienie obcokrajowców.....	15
2.5. Fundusze pożyczkowe i oferta Fundacji Przedsiębiorczość.....	15
2.6. Strategia Rozwoju Gminy Żary o statusie miejskim na lata 2024-2033.....	15
2.7. Gminny Program Rewitalizacji.....	16
2.8. Realizacja uchwały o wspieraniu inwestycji.....	16
2.9. Realizacja pozostałych uchwał.....	16
2.10. Budżet obywatelski.....	18
2.11. Zezwolenie na sprzedaż alkoholu.....	19
2.12. Opłata targowa.....	20
2.13. Współpraca krajowa i przygraniczna.....	20
2.13.1. Żarsko-Żagański Obszar Funkcjonalny.....	20
2.13.2. Zielony Las - współpraca z Nadleśnictwem Lipinki.....	20
2.13.3. Współpraca ze Stowarzyszeniem Łuk Mużakowa oraz Łęknica.....	21
2.13.4. Euroregion Sprewa - Nysa - Bóbr jako główna platforma współpracy.....	21
2.14. Współpraca międzynarodowa i projekty transgraniczne.....	21
2.14.1. Partnerzy miasta.....	21
2.14.2. Współpraca międzynarodowa.....	22
2.14.3. Małe projekty transgraniczne.....	23
2.15. Znaczące wydarzenia, promocja, nagrody, wyróżnienia, imprezy.....	23
2.16. Platforma online „Konsultacje społeczne w mieście Żary”.....	26
2.17. Miejski Kanał Informacyjny - Facebook Urzędu Miejskiego.....	27
2.18. Miejski Kanał Informacyjny - Facebook Program Rozwoju Lokalnego Miasta Żary.....	28
2.19. Miejski Kanał Informacyjny - Facebook Żarski Zamek.....	30
3. OŚWIATA, KULTURA, SPORT	32
3.1. Wykaz jednostek, instytucji, zakładów budżetowych podlegających pod Wydział Oświaty, Kultury i Sportu.....	32
3.2. Inwestycje i remonty w jednostkach oświatowych.....	33
3.3. Finanse oświaty.....	34
3.4. Pozyskane środki pozabudżetowe.....	34
3.4.1. Pilotażowy trzyletni Program UEFA PLAYMAKERS we współpracy z firmą Disney.....	34
3.4.2. Zajęcia programowania.....	34
3.4.3. Koń przyjacielem polskich i niemieckich dzieci. Sport to zdrowie.....	34
3.4.4. Lubuska szkoła ćwiczeń w Żarach szansą na rozwój nauczycieli, studentów i uczniów.....	34
3.4.5. Laboratoria przyszłości.....	35
3.4.6. Nowoczesna Edukacja Przedszkolna w Żarach.....	35
3.4.7. Asystent Ucznia.....	35
3.4.8. Dofinansowanie z Ministerstwa Edukacji i Nauki w ramach programu Poznaj Polskę.....	35
3.4.9. Rządowy program – „Aktywna tablica”.....	36
3.5. Ogólnopolski egzamin ósmoklasisty.....	36
3.6. Pomoc materialna o charakterze socjalnym.....	38
3.6.1. Stypendia szkolne.....	38
3.6.2. Zasiłek szkolny.....	38
3.7. Rządowy program pomocy uczniom niepełnosprawnym w formie dofinansowania zakupu podręczników, materiałów edukacyjnych i materiałów ćwiczeniowych.....	38
3.8. Dofinansowanie kosztów kształcenia pracowników młodocianych jako pomoc de minimis.....	38

3.9. Doskonalenie zawodowe nauczycieli	39
3.10. Nagrody dla uczniów	39
3.11. Nagrody dla nauczycieli	40
3.12. Dowozy uczniów	40
3.13. Organizacja nauczania.....	40
3.14. Wspieranie sportu.....	40
3.14.1. Szkolne Młodzieżowe Ośrodki Koszykówki (SMOK)	43
3.14.2. Szkołykarcki Ośrodek Sportowego Szkolenia Młodzieży (KOSSM)	43
3.14.3. Szkolny Klub Sportowy SKS	43
3.14.4. Lokalny Animator Sportu.....	44
3.14.5. Lekkoatletyka dla każdego!	44
3.15. Nagrody dla sportowców	44
3.16. Realizacja programu współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i wolontariacie	44
3.17. ŻARSKI DOM KULTURY	46
3.17.1. Podstawa prawna działalności i charakterystyka działalności statutowej	46
3.17.2. Charakterystyka bazy lokalowej	46
3.17.3. Środki finansowe przeznaczone na działalność	47
3.17.4. Pozyskane środki pozabudżetowe	47
3.17.5. Inwestycje, remonty, modernizacje.....	47
3.17.6. Liczba osób uczestniczących i biorących udział w imprezach i sekcjach ŻDK.....	47
3.17.7. Znaczące imprezy, wydarzenia kulturalne i artystyczno-edukacyjne	47
3.17.8. Współpraca z innymi instytucjami i organizacjami pozarządowymi	49
3.17.9. Realizacja polityk, strategii i programów w ramach działalności	50
3.18. MIEJSKA BIBLIOTEKA PUBLICZNA	51
3.18.1. Podstawa prawna działalności i charakterystyka działalności statutowej	51
3.18.2. Charakterystyka bazy lokalowej	51
3.18.3. Środki finansowe przeznaczone na działalność	51
3.18.4. Pozyskane środki pozabudżetowe	52
3.18.5. Inwestycje, remonty, modernizacje.....	53
3.18.6. Stan sieci bibliotecznej.....	53
3.18.7. E-usługi	53
3.18.8. Zbiory i ich udostępnianie	53
3.18.9. Czytelnicy.....	54
3.18.10. Działalność promocyjna i znaczące wydarzenia	54
3.18.11. Współpraca z innymi instytucjami i organizacjami pozarządowymi	58
3.18.12. Realizacja polityk, strategii i programów w ramach działalności	60
3.19. MUZEUM POGRANICZA ŚLĄSKO-ŁUŻYCKIEGO	61
3.19.1. Podstawa prawna działalności i charakterystyka działalności statutowej	61
3.19.2. Charakterystyka bazy lokalowej	61
3.19.3. Środki finansowe przeznaczone na działalność	61
3.19.4. Zasoby.....	61
3.19.5. Liczba odwiedzających.....	61
3.19.6. Działalność promocyjna, wydarzenia kulturalne	61
3.19.7. Współpraca z innymi instytucjami i organizacjami pozarządowymi	63
3.19.8. Realizacja polityk, strategii i programów w ramach działalności	64
3.20. MIEJSKI OŚRODEK, SPORTU, REKREACJI I WYPOCZYNKU W ŻARACH	65
3.20.1. Podstawa prawna działalności i charakterystyka działalności statutowej	65
3.20.2. Charakterystyka bazy lokalowej	65
3.20.3. Środki finansowe przeznaczone na działalność	67
3.20.4. Inwestycje, remonty, modernizacje.....	68
3.20.5. Zasoby.....	68
3.20.6. Liczba osób korzystających z poszczególnych obiektów	68
3.20.7. Organizowane imprezy i przedsięwzięcia	68
3.20.8. Współpraca z innymi instytucjami i organizacjami pozarządowymi	71
4. RODZINA, OCHRONA ZDROWIA I POMOC POŁĘCZNA	74
4.1. Rodzina	74
4.1.1. Żłobki	74
4.1.2. Karta Dużej Rodziny.....	75
4.1.2.1. Krajowa Karta Dużej Rodziny.....	75
4.1.2.2. Karta „Żary Miasto Przyjazne Rodzinie”	76
4.1.3. Karta Seniora	76
4.1.4. Świadczenia rodzinne	76

4.1.5. Świadczenia alimentacyjne i postępowania prowadzone wobec dłużników alimentacyjnych	78
4.1.6. Dodatki mieszkaniowe	78
4.1.7. Dodatki energetyczne.....	79
4.1.8. Świadczenia pieniężne za zapewnienie zakwaterowania i wyżywienia obywatelom Ukrainy	79
4.2. Ochrona zdrowia	79
4.2.1. Programy polityki zdrowotnej	79
4.2.2. Hospicjum (zakład pielęgnacyjno-leczniczy)	81
4.2.3. Przeciwdziałanie alkoholizmowi i narkomanii	81
4.3. Pomoc społeczna.....	83
4.3.1. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.....	83
4.3.1.1. Podstawa prawna działalności i charakterystyka działalności statutowej	83
4.3.1.2. Charakterystyka bazy lokalowej	84
4.3.1.3. Środki finansowe przeznaczone na działalność	84
4.3.1.4. Działalność promocyjna, w tym wydarzenia kulturalne, organizowane imprezy	84
4.3.1.5. Współpraca z innymi instytucjami i organizacjami pozarządowymi	84
4.3.1.6. Realizacja polityk, strategii, programów i uchwał w ramach działalności	88
4.3.2. Środowiskowy Dom Samopomocy.....	90
4.3.2.1. Podstawa prawna działalności i charakterystyka działalności statutowej	90
4.3.2.2. Charakterystyka bazy lokalowej	90
4.3.2.3. Środki finansowe przeznaczone na działalność	91
4.3.2.4. Działalność promocyjna, w tym wydarzenia kulturalne, organizowane imprezy.....	91
5. ZADANIA W ZAKRESIE POPRAWY PORZĄDKU I BEZPIECZEŃSTWA PUBLICZNEGO - STRAŻ MIEJSKA	93
5.1. Podstawa prawna i zadania Straży Miejskiej	93
5.2. Czynności podjęte w 2023 roku.....	93
5.3. Zabezpieczenie imprez i uroczystości	97
5.4. Współpraca z innymi instytucjami i organizacjami pozarządowymi	97
5.5. Realizacja działań profilaktyczno-edukacyjnych z zakresu bezpieczeństwa w żarskich szkołach i placówkach oświatowych	98
6. SPRAWY OBYWATELSKIE, ZARZĄDZANIE KRYZYSOWE I BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE	100
6.1. Dowody osobiste	100
6.2. Ochotnicza Straż Pożarna	100
6.3. Miejski Zespół Zarządzania Kryzysowego.....	101
6.4. Obrona Cywilna.....	102
6.5. Imprezy masowe.....	103
7. ZASÓB KOMUNALNY, GOSPODARKA NIERUCHOMOŚCIAMI, GOSPODARKA PRZESTRZENNA	104
7.1. Zasób komunalny gminy.....	104
7.2. Grunty stanowiące majątek gminy	105
7.3. Gospodarka nieruchomościami	105
7.3.1. Sprzedaż nieruchomości gminnych.....	105
7.3.1.1. Sprzedaż w formie przetargu ustnego nieograniczonego.....	105
7.3.1.2. Sprzedaż w formie bezprzetargowej	107
7.3.1.2.1. Sprzedaż lokali mieszkalnych i użytkowych na rzecz najemców	107
7.3.1.2.2. Sprzedaż nieruchomości gruntowych	110
7.3.1.2.3. Zamiana nieruchomości gruntowych.....	111
7.3.2. Dzierżawa nieruchomości gminnych na cele rolnicze i nierolnicze, najem i użyczenia od osób prawnych.....	111
7.3.3. Dzierżawa gruntu przez gminę od osób prawnych	112
7.3.4. Użytkowanie wieczyste.....	112
7.3.5. Nabycie gruntów do zasobu nieruchomości.....	113
7.4. Zarządzanie zasobem nieruchomości gminnych.....	114
7.4.1. Zarządzanie majątkiem gminy w systemie zleconym	115
7.5. Najem lokali mieszkalnych	115
7.6. Remonty	116
7.7. Polityka windykacyjna	116
7.8. Polityka czynszowa	116
7.9. Dotacje celowe na sfinansowanie prac konserwatorskich	117
7.10. Działalność Miejskiego Konserwatora Zabytków.....	118
7.11. Zagospodarowanie przestrzenne.....	119
7.11.1. Statystyka wydanych decyzji o warunkach zabudowy, lokalizacji inwestycji celu publicznego oraz zatwierdzające projekty podziałów geodezyjnych	119
7.12. Realizacja polityk, strategii, programów i uchwał w ramach działalności.....	119
8. OCHRONA ŚRODOWISKA, ZIELEŃ, GOSPODARKA KOMUNALNA, KOMUNIKACJA MIEJSKA, INWESTYCJE	121
8.1. Działania z zakresu ochrony środowiska	121

8.1.1. Program wymiany pieców	122
8.1.2. Informacja z realizacji zadania polegającego na usuwaniu wyrobów zawierających azbest	122
8.1.3. Program Czyste Powietrze	123
8.1.4. Program „Ciepłe Mieszkanie”	123
8.2. Bezpłatna komunikacja w mieście.....	123
8.3. Informacja z zakresu funkcjonowania komunikacji miejskiej	123
8.4. Realizacja planu gospodarki niskoemisyjnej	124
8.5. Działania w zakresie zieleni miejskiej	125
8.6. Gminny system gospodarki odpadami komunalnymi	126
8.6.1. Charakterystyka systemu gospodarowania odpadami komunalnymi.....	126
8.6.2. Koszty poniesione w związku z odbieraniem, odzyskiem, recyklingiem i unieszkodliwianiem odpadów komunalnych	127
8.6.3. Dane o właścicielach nieruchomości i złożonych deklaracjach z danymi o liczbie mieszkańców oraz sposobie zbierania odpadów ...	128
8.6.4. Ilość odpadów komunalnych wytwarzanych w zamieszkałych nieruchomościach na terenie gminy	128
8.7. Strefy ochronne ujęć wody	129
8.7.1. System zaopatrzenia w wodę miasta Żary.....	129
8.7.2. Stacje uzdatniania wody	129
8.8. Program Rejestracji i Identyfikacji Komputerowej Zwierząt.....	130
8.9. Zadania inwestycyjne.....	130
9. FINANSE GMINY.....	137
9.1. Wykonanie budżetu za rok 2023	137
9.2. Wykonanie przedsięwzięć ujętych w wieloletniej prognozie finansowej	138
9.3. Realizacja uchwał	138
10. PODATKI I OPŁATY LOKALNE	140
10.1. Zestawienie powierzchni gruntów oraz powierzchni użytkowej budynków na terenie miasta	140
10.2. Ilość podatników, ilość podmiotów w strefie gospodarczej oraz na terenie miasta	140
10.3. Wpływy z podatków i opłat	140
10.4. Stan zaległości podatków i opłat.....	141
10.5. Ulgi podatkowe	141
11. POZYSKIWANIE ŚRODKÓW ZEWNĘTRZNYCH NA PLANOWANE INWESTYCJE I ZADANIA MIEJSKIE	142
11.1. Przedsięwzięcia realizowane w ramach Programu Współpracy INTERREG VA Brandenburgia – Polska 2014-2020	142
11.2. Przedsięwzięcia realizowane w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego – Lubuskie 2020	142
11.3. Przedsięwzięcia realizowane w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020	144
11.4. Przedsięwzięcia realizowane w ramach Funduszu Dróg Samorządowych / Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg	144
11.5. Program Żary, tu chcę żyć!!!	145
11.6. Program Operacyjny Pomoc Techniczna 2014 – 2020	148
11.7. Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych – edycja I, II,III, VI, VIII i IX	148
11.8. Lubuski Fundusz Samorządowy: dotacja na realizację zadania inwestycyjnego pn. „Modernizacja oświetlenia ulicznego na energooszczędne w Żarach	150
12. SPÓŁKI KOMUNALNE	151
12.1. Informacje ogólne	151
12.2. Wykaz spółek z udziałem Gminy Żary o statusie miejskim	152
12.3. Zakres działalności spółek Gminy Żary o statusie miejskim	152
12.4. Podsumowanie działalności spółek Gminy Żary o statusie miejskim w roku 2022	154
13. SKARGI, WNIOSKI, PETYCJE, UCHWAŁY, STATYSTYKA.....	155

1. INFORMACJE OGÓLNE

1.1. Charakterystyka gminy

Żary jako największe miasto Łużyc na wschód od granicznej Nysy Łużyckiej określane są mianem Stolicy Polskich Łużyc. Miasto może pochwalić się licznymi zabytkami kultury sakralnej i świeckiej, charakterystycznej dla tej części Łużyc. Powstałe na przestrzeni wieków, zachowane do naszych czasów i sukcesywnie odrestaurowywane podnoszą estetykę i atrakcyjność miasta. Zachowany średniowieczny układ urbanistyczny uzupełniony nowoczesną architekturą sprawia, że miasto jest warte odwiedzenia przez turystów. Dzisiaj powiatowe miasto przemysłowe, z kompletną infrastrukturą społeczną i biznesową liczące ponad 33 tys. mieszkańców.

Historia

Pierwsza wzmianka o Żarach pojawiła się w kronice Thietmara w 1007 roku. Prawa miejskie na prawie magdeburskim zostały nadane Żarom w 1260 roku. Właścicielem Żar był wówczas Albrecht Dewin, który to połączył gród z podgrodzem, otoczył drewnianą konstrukcją obronną i stworzył tym samym miasto. Żary rozwijały się prężnie pod zwierzchnictwem najpierw Dewinów, następnie Packów, Bibersteinów oraz Promnitzów. Na początku XVIII w. w Żarach żył i tworzył niemiecki kompozytor G. Ph. Telemann, a na zamku często bywali polscy królowie: elektorowie sascy, August II Mocny, August III. Jak każdy ośrodek miejski Żary przeżywały swoje wzloty i upadki. Obecnie jest to średniej wielkości miasto, znaczący ośrodek przemysłowy i kulturalny województwa lubuskiego.

Zabytki

W sercu starego miasta znajduje się odrestaurowany rynek z ratuszem z XIV/XV w. z pięknym renesansowym portalem nad głównym wejściem. Dookoła rynku wznoszą się piękne kamieniczki barokowe, secesyjne oraz modernistyczne z interesującymi fasadami. Stare miasto zdobią również liczne fontanny oraz studnie, w tym Studnia Tkacza i Studnia Bazyliszka związane z intrygującymi żarskimi legendami. Warto zobaczyć także: zespół zamkowo-pałacowy (renesansowo-barokowy), w którym kapelmistrzem był G. Ph. Telemann, mury i budowle obronne z XV w., gotycki kościół farny, Muzeum Pogranicza Śląsko-Łużyckiego ze zbiorami regionalnymi, wieżę wartowniczą z wystawą, park przypałacowy i wiele innych urokliwych zabytkowych miejsc. Najważniejsze zabytki to: Zamek Bibersteinów i Pałac Promnitzów, mury miejskie z basztami, gotycki kościół farny, park przypałacowy z folwarkiem, kościołem romańskim,

Domem Winiarza, rynek i kompleksy zabytkowych kamienic starówki, muzeum wraz z wieżą wartowniczą.

Kultura

W Muzeum Pogranicza Śląsko-Łużyckiego można obejrzeć makietę średniowiecznego miasta Żary, regionalne zbiory, zwiedzić wieżę wartowniczą, która znajduje się w bliskim sąsiedztwie oraz podziwiać porcelanę z żarskiej fabryki porcelany Carstensa. Warto także przyjechać na coroczne jarmarki świąteczne oraz miodu i wina.

W ostatni weekend sierpnia odbywają się Dni Miasta Żary. Salon Wystaw Artystycznych na deptaku to miejsce, w którym prezentowane jest malarstwo, grafika, rzeźba oraz fotografia autorstwa lokalnych artystów i nie tylko.

Położenie

W Żarach krzyżują się dwie drogi krajowe nr 12 i 27. Wspólny odcinek tych dróg stanowi fragment obwodnicy miejskiej, który znacznie usprawnia ruch w mieście. Ciężki transport omija zabytkową część miasta.

Nieopodal miasta przebiega międzynarodowa trasa E-36 (Berlin-Wrocław-Kraków), po polskiej stronie jest to autostrada A18. Z Żar do najbliższego zjazdu na autostradę jest tylko 9 km. Trasa E-36 to po niemieckiej stronie autostrada A-15, która umożliwia bardzo szybki dostęp, poprzez sieć autostrad do Berlina. Międzynarodowe lotniska w Berlinie i Wrocławiu oddalone są o około 160 - 185 km, tj. 1,5 godziny jazdy samochodem.

Gospodarka

Żarski przemysł cechuje nowoczesność i duża różnorodność. Wiodące gałęzie gospodarki to: przemysł drzewny, szklarski, motoryzacyjny, elektryczny, metalowy oraz materiałów budowlanych. Miasto jest otwarte na inwestorów, którzy do tej pory zainwestowali w nim 600 mln euro. Znaczna część z tych środków to kapitał zagraniczny.

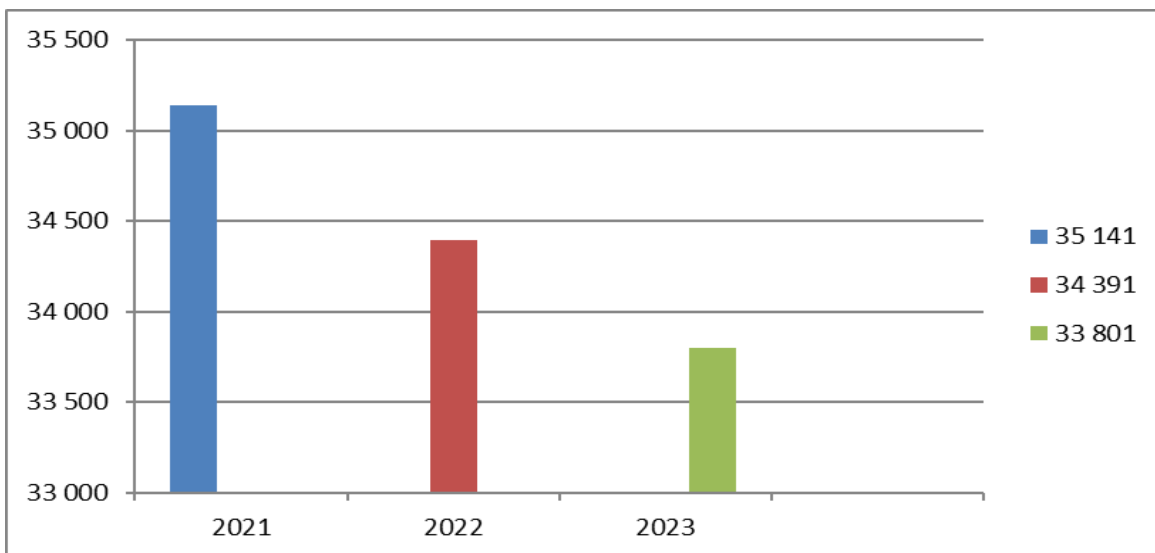
W firmach zatrudniających więcej niż 9 osób jest zatrudnionych około 11 000 osób. Łącznie w mieście zarejestrowanych jest ponad 4 700 firm. W samym przemyśle zatrudnionych jest ponad 5 000 pracowników. Żary są głównym motorem gospodarczym całego południa województwa lubuskiego.

1.2. Liczba mieszkańców i wyborców

Ewidencja ludności

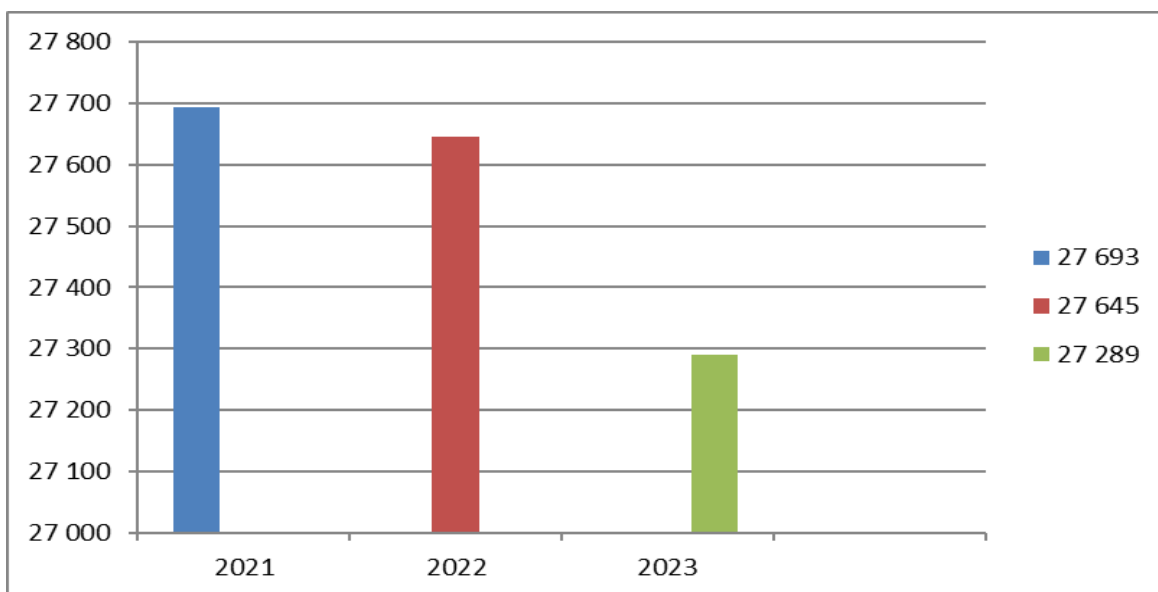
Ewidencja ludności polega na rejestracji określonych w ustawie z dnia 24 września 2010 r. o ewidencji ludności (Dz. U. z 2022 r. poz. 1191 t.j.) podstawowych danych identyfikujących tożsamość oraz status administracyjnoprawny osób fizycznych. Ewidencję ludności prowadzi się w Powszechnym Elektronicznym Systemie Ewidencji Ludności oraz w rejestrach mieszkańców, prowadzonych w systemie teleinformatycznym.

Liczba mieszkańców miasta Żary w latach 2021 – 2023 opracowana na podstawie gminnego rejestru mieszkańców

Prowadzenie rejestru wyborców

Liczba wyborców miasta Żary w latach 2020-2023 opracowana na podstawie gminnego rejestru wyborców

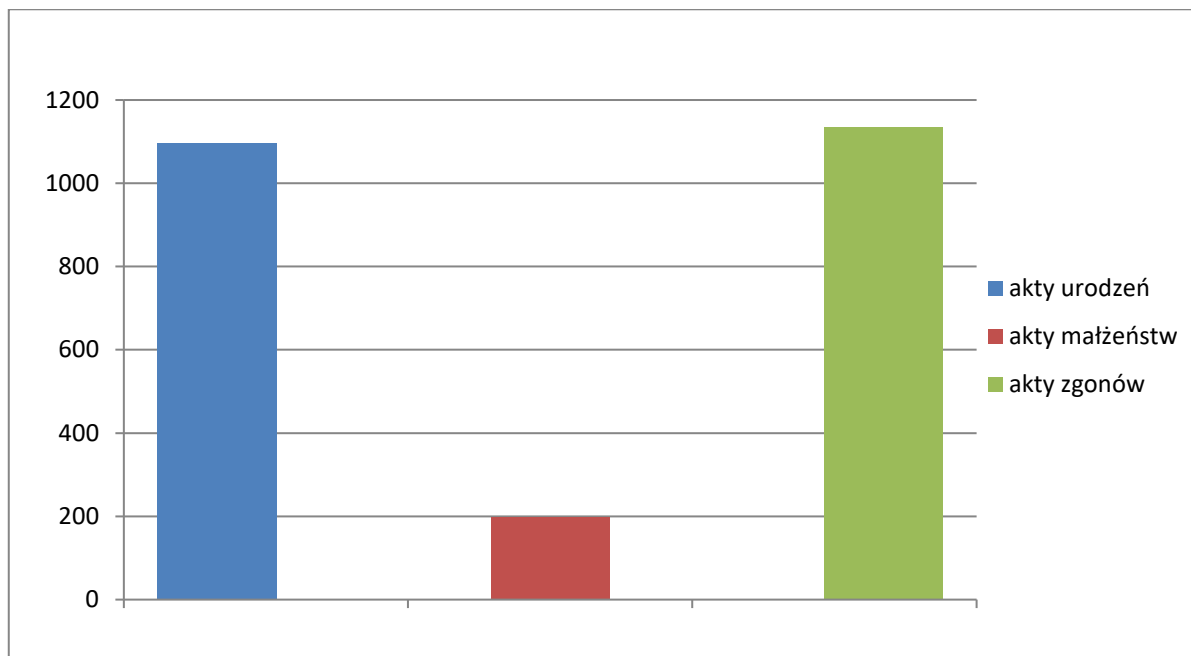

1.3. Statystyka urodzeń i zgonów

W roku **2021** sporządzono:

- 1096 aktów urodzenia (244 dzieci zostało zameldowanych w Żarach),
- 198 aktów małżeństwa,
- 1135 aktów zgonu (zmarło 577 mieszkańców Żar).

Akty stanu cywilnego sporządzone w Urzędzie Stanu Cywilnego w Żarach w roku 2021.

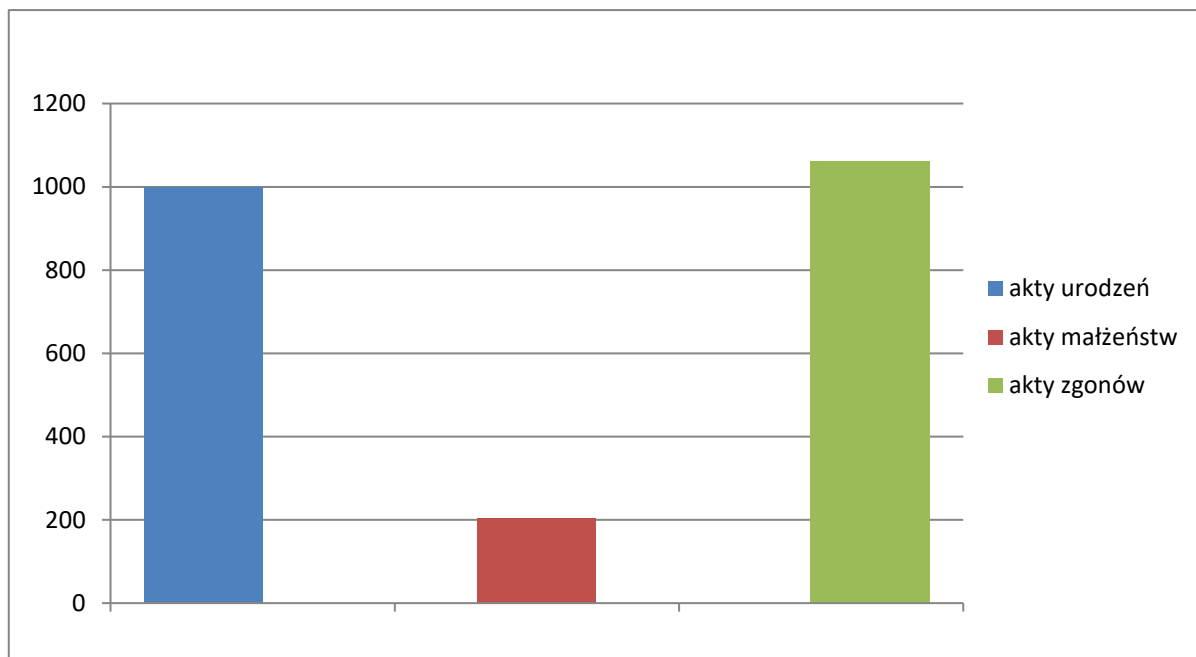
Pozostała statystyka roku 2021:

- wykonano 185 orzeczeń sądowych i decyzji administracyjnych innych organów,
- wydano 29 decyzji o zmianie imion i nazwisk,
- przyjęto 340 oświadczeń,
- wydano 146 zaświadczeń,
- dokonano 5035 migracji aktów do Systemu Rejestru Stanu Cywilnego,
- dokonano ok. 1000 czynności aktualizacji rejestru PESEL,
- wydano 12418 odpisów aktów stanu cywilnego,
- wykonano 1343 szt. korespondencji krajowej i zagranicznej,
- wykonano 27 szt. korespondencji konsularnej,
- przyjęto ok. 5500 interesantów,
- zorganizowano uroczystość „Jubileuszy 50-lecia pożycia małżeńskiego” dla 53 par.

W roku **2022** sporządzono:

- 998 aktów urodzenia (174 dzieci zostało zameldowanych w Żarach),
- 205 aktów małżeństwa,
- 1062 aktów zgonu (w tym 468 to mieszkańcy Żar).

Akty stanu cywilnego sporządzone w Urzędzie Stanu Cywilnego w Żarach w roku 2022.

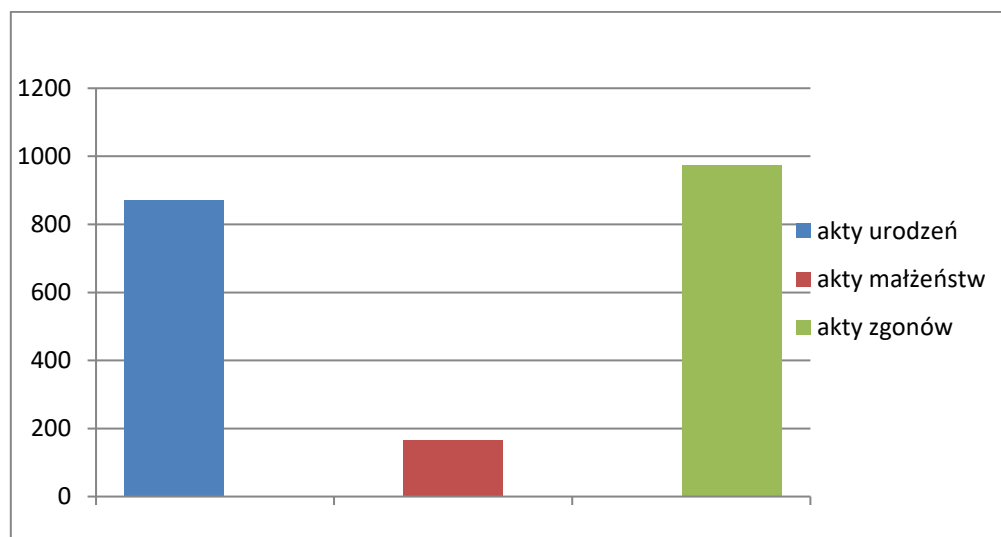
Pozostała statystyka roku 2022:

- wykonano 192 orzeczeń sądowych i decyzji administracyjnych innych organów,
- wydano 38 decyzje o zmianie imion i nazwisk,
- przyjęto 352 oświadczenia,
- wydano 148 zaświadczeń,
- dokonano 4 653 migracji aktów do Systemu Rejestru Stanu Cywilnego,
- dokonano ok. 800 czynności aktualizacji rejestru PESEL,
- wydano 13 080 odpisów aktów stanu cywilnego,
- wykonano 1092 szt. korespondencji krajowej i zagranicznej,
- wykonano 22 szt. korespondencji konsularnej,
- przyjęto ok. 5 200 interesantów,
- zorganizowano uroczystość „Jubileuszy 50-lecia pożycia małżeńskiego” dla 66 par.

W roku **2023** sporządzono:

- 871 aktów urodzenia (177 dzieci zostało zameldowanych w Żarach),
- 165 aktów małżeństwa,
- 974 aktów zgonu (w tym 409 to mieszkańcy Żar).

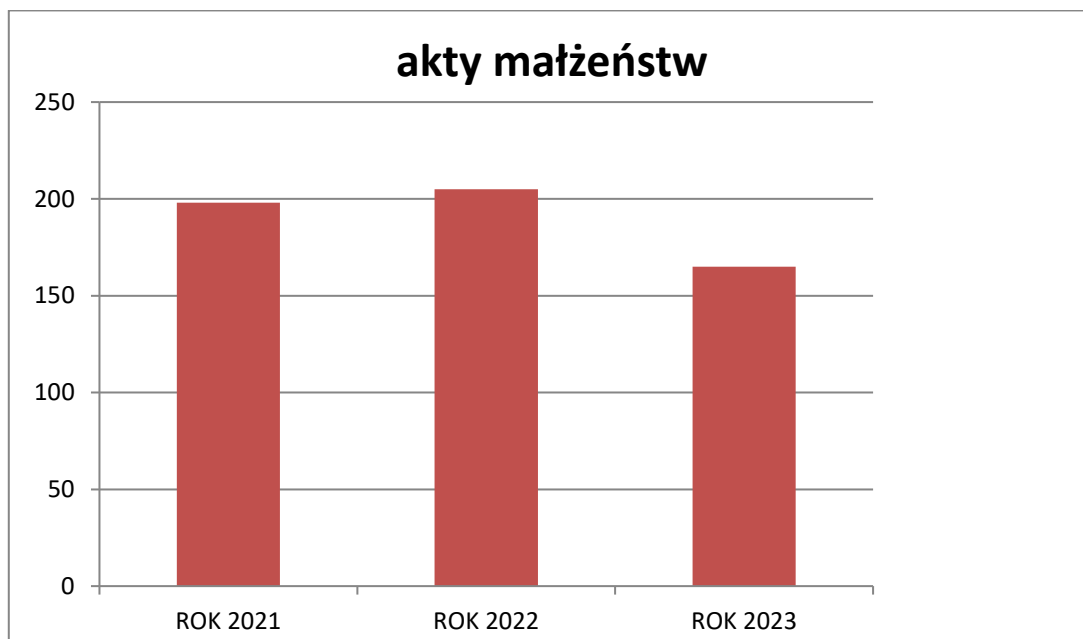
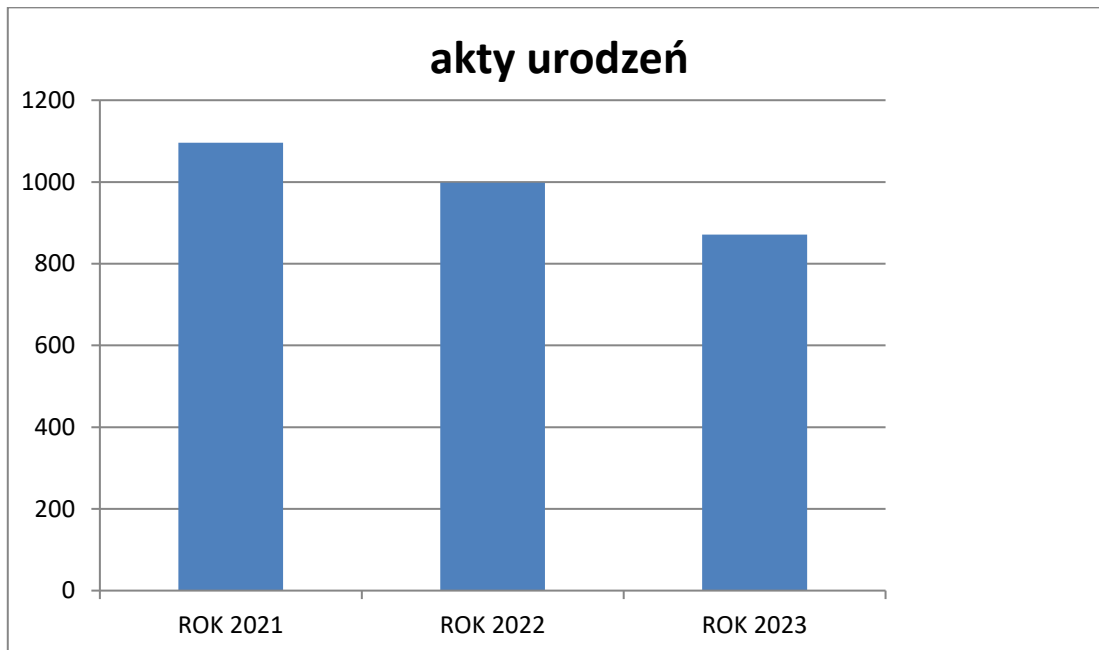
Akty stanu cywilnego sporządzone w Urzędzie Stanu Cywilnego w Żarach w roku 2023.

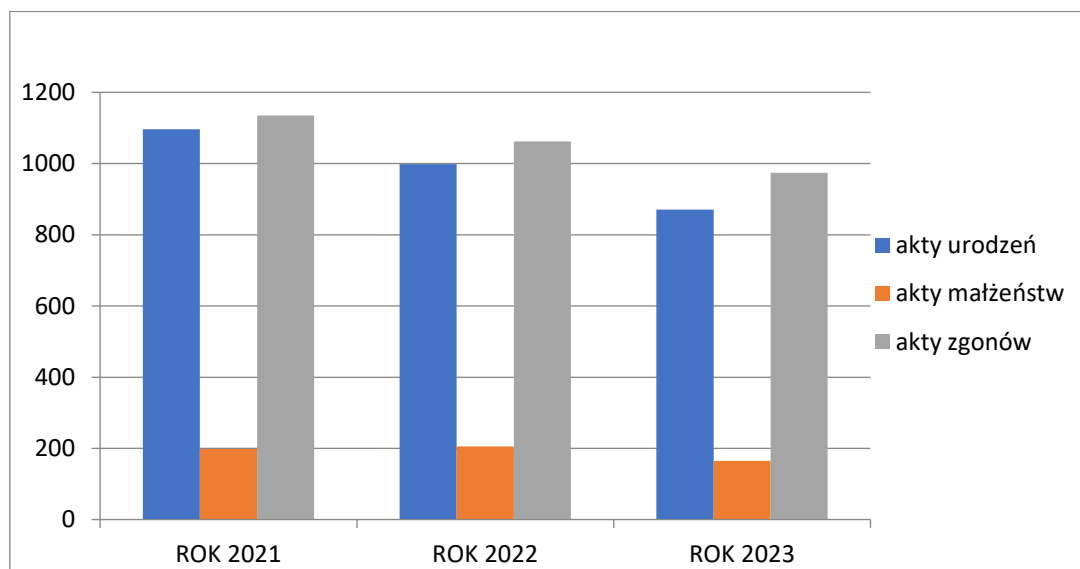
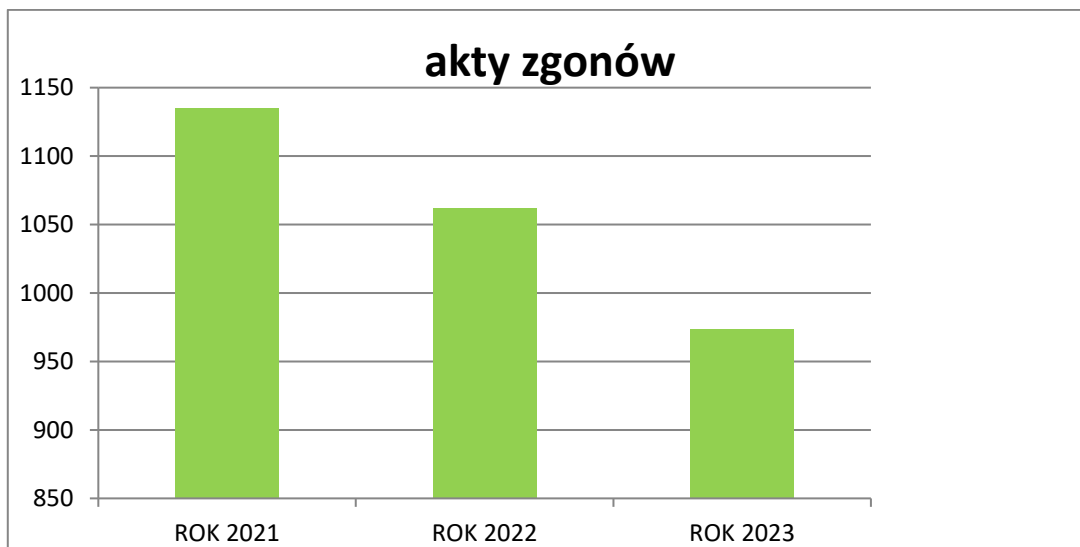

Pozostała statystyka roku 2023:

- wykonano 180 orzeczeń sądowych i decyzji administracyjnych innych organów,
- wydano 39 decyzje o zmianie imion i nazwisk,
- przyjęto 288 oświadczeń,
- wydano 167 zaświadczeń,
- dokonano 4261 migracji aktów do Systemu Rejestru Stanu Cywilnego,
- dokonano ok. 1000 czynności aktualizacji rejestru PESEL,
- wydano 12585 odpisów aktów stanu cywilnego,
- wykonano 1061 szt. korespondencji krajowej i zagranicznej,
- wykonano 33 szt. korespondencji konsularnej,
- przyjęto ok. 5 100 interesantów,
- zorganizowano uroczystość „Jubileusz 50-lecia pożycia małżeńskiego” dla 55 par.

Akty stanu cywilnego sporządzone w Urzędzie Stanu Cywilnego w Żarach w latach 2021 -2023.

Opracowanie pod nadzorem **Honoraty Miszczak**, Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego.

2. ROZWÓJ GOSPODARCZY

2.1. Informacja o liczbie zarejestrowanych podmiotów gospodarczych

Wielkość podmiotu / pracownicy	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
0 - 9	4 145	4 185	4 298	4 388	4 473	4554	4621
10 - 49	152	145	145	140	136	135	126
50 - 249	32	32	32	32	32	33	34
250 - 999	7	6	6	6	6	6	6
Pow. 1000	1	1	1	1	1	1	1
Ogółem	4 337	4 369	4 482	4 567	4 648	4 729	4788

Liczba małych firm jest stabilna. Sporo podmiotów rejestrowanych jest przez Ukraińców.

2.2. Informacja o bezrobociu

2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Liczba osób bez pracy w Żarach						
425	404	30	535	412	373	395
Stopa bezrobocia w powiecie żarskim						
6,0 %	5,6 %	4,9 %	6,6 %	5,3 %	5,2 %	5,0 %

Szacunkowa stopa bezrobocia na dzień 31 grudnia 2023 r. wyniosła w powiecie żarskim 5,0%. W samych Żarach stopa bezrobocia wyliczona na podstawie proporcjonalności wyniosła ok. 3,6 %.

2.3. Sytuacja w strefie przemysłowej oraz inwestycje

W strefie przemysłowej wykonano infrastrukturę ul. Rzemieśniczej i ul. Handlowej na odcinku od ul. Gospodarczej do ul. Zakładowej. Inwestycja została dofinansowana ze środków UE z projektu ŻŻOF na tworzenie nowych terenów inwestycyjnych, wyłącznie dla małych i średnich przedsiębiorstw. Łącznie w strefie przemysłowej obecnie jest blisko 30 działek na ok. 10 ha w pełni uzbrojonych, wyłącznie dla MŚP (sektora małych i średnich przedsiębiorstw). Sprzedano dotychczas kilka niewielkich działek tuż przy ul. Gospodarczej.

Plany rozbudowy na swoich gruntach w najbliższych latach mają takie firmy jak Stahlbau, Valmet, Urban.

Nie są podjęte jednak ostateczne decyzje w sprawach inwestycji. Firma SAGE zakończyła w 2022 r. rozbudowę istniejącej hali. Firma Valmet przygotowuje nową inwestycję.

Na jednej z małych działek planuje się budowę nowego inkubatora technologicznego. Inwestycja wspólna miasta

i Fundacji Przedsiębiorczość.

Na terenie strefy „Lotnisko”, firma Hart SM, posiada około 24 ha niezagospodarowanego obszaru. Firma Hart SM obecnie nie sygnalizuje swoich planów rozbudowy i nie zamierza także sprzedać swoich gruntów.

Główne zapotrzebowanie w kraju na nowe inwestycje to powierzchnie magazynowe dla handlu internetowego. Sprawa przygotowania nowych terenów dla dużych firm jest bardzo pilna. Taką szansą mogłyby być tereny pomiędzy cmentarzem a koszarami. W otoczeniu Żar tj. w Iłowej oraz w Sieniawie Żarskiej przygotowywane są już grunty dla inwestorów. Na terenie gminy wiejskiej tuż przy strefie firma Panattoni buduje duże obiekty dla nowych firm. Jedna z nich ma siedzibę obecnie w mieście.

Na szczęście wiele firm żarskich ma rezerwy gruntowe do dalszego rozwoju.

Inne większe inwestycje komercyjne w mieście w 2023 r.:

- Swiss Krono – projekty związane z ochroną środowiska, magazyny,
- Relpol - nowe technologie, budowa nowej hali
- Vitrosilikon – nowe ciągi produkcyjne, nowoczesne wanny szklarskie, bocznica, zwiększenie produkcji o ok. 50%.

Inne ważniejsze inwestycje komercyjne:

- Zakończono budowę galerii handlowo-usługowej Hosso przy ul. Broni Pancernych,
- zakończono budowę centrum handlowego A 10 przy ul. Moniuszki / Lotników,
- trwa przebudowa dawnej fabryki Wełny przy ulicy Podwale na cele komercyjne i mieszkaniowe, w części obiektu ulokował się sklep Biedronka oraz Rossmann
- otwarto nowe sklepy DINO.
- trwa budowa kilkudziesięciu mieszkań w kompleksie dawnej fabryki WEŁNY,
- zakończono drugi blok mieszkalny firmy PKS przy ul. Dygasińskiego – trwa sprzedaż, istnieje możliwość budowy kolejnego budynku,
- zakończono blok przy ul. Spokojnej, jest jeszcze miejsce na dwa bloki, trwa budowa kolejnego bloku,
- rozpoczyna się nowa inwestycja kolejnego bloku przy ul. Strzelców / Moniuszki, będzie to najwyższy budynek mieszkalny w Żarach.

Ważne inwestycje niekomercyjnymi:

- planowana budowa nowej siedziby Policji przy ul. Fabrycznej,
- rozpoczęła się przebudowa ul. Bohaterów Getta wraz z ulicami przyległymi
- rozpoczęła się dalsza rozbudowa szpitala o kolejne nowe skrzydło,
- zakończyła się przebudowa ul. Szymanowskiego,
- przy granicy miasta trwa budowa nowej siedziby Powiatowej Straży Pożarnej,
- zakończyła się wspólna z powiatem przebudowa ul. Artylerzystów i ronda z ul. Broni Pancernych co usprawniło znacząco ruch,
- rozpoczęto przebudowę ul. Moniuszki pomiędzy rondem przy ul. Lotników, a ul. Żabikowską,
- rozpoczęto budowę przystanku kolejowego przy ul. Wieniawskiego – „Żary Muzyków”.
- Rozpoczęto budowę kładki nad obwodnicą miejską.

Ważniejsze inwestycje mieszkaniowe:

- trwa budowa nowego bloku osiedla Lusatia przy ul. Strzelców,
- zakończono budowę domów szeregowych przy ul. Smoczyka,

Inwestycje wokół Żar mające istotny wpływ na rozwój gospodarczy

Zakończono w 2023 r. najważniejszą inwestycję publiczną w pobliżu Żar tj. przebudowę drogi Nr 18 do parametrów autostrady A18. Przebudowa A18 spowodowała znaczący wzrost ruchu także na drogach do Żar z węzłów A18, tj. na drogach Nr 27 i Nr 12. Tym samym wzrosły problemy na obwodnicy miejskiej, ale i wzrosła atrakcyjność inwestycyjna miasta. Inwestycja ta generowała duże zainteresowanie miejscami noclegowymi dla budowlańców pracujących przy autostradzie. Cała inwestycja to kwota rzędu 0,8 miliarda zł. Inwestycja ta wykreowała także konkurencyjne dla Żar tereny przy węzłach autostradowych.

Rozpoczęła się duża inwestycja na terenie gminy wiejskiej koło firmy MK Kominy. Może ona generować w przyszłości sporo miejsc pracy w przemyśle i usługach.

2.4. Zatrudnienie obcokrajowców

Liczba cudzoziemców, którzy otrzymali pozwolenie na pracę wg. krajów pochodzenia (PUP Żary)

Rok 2023	Ukraina	Białoruś	Gruzja	Mołdawia	RAZEM
Liczba cudzoziemców	385	181	85	15	666
Ogółem w %	57,8	27,2	12,7	2,3	

Nieco zmniejszyła się liczba pracujących obcokrajowców w 2023 r. w porównaniu do 2022 r., ponieważ przed wojną Rosji z Ukrainą zezwolenia dla Ukraińców wydawane były tylko na pół roku, a obecnie status uchodźców jest zupełnie inny. Specustawa, która weszła w życie 12 marca 2022 r. dała możliwość legalizowania pracy na podstawie zgłaszanych za pośrednictwem kont na portalu *praca.gov.pl*. Dane powyższe dotyczą całego powiatu. W Żarach zatrudnionych jest wiele osób z Bangladeszu, Indii, Malezji. Brak jest tutaj danych.

2.5. Fundusze pożyczkowe i oferta Fundacji Przedsiębiorczość

Fundacja Przedsiębiorczość prowadzi 5 różnych linii funduszy pożyczkowych. Dwie finansowane z funduszy Unii Europejskiej oraz ze środków woj. lubuskiego (RPO I, RPO II), dwie wspierane przez Bank Gospodarstwa Krajowego i jedna finansowana przez Ministerstwo Pracy i Polityki Socjalnej. Obecnie 3 linie pożyczkowe są aktywne. W roku 2020 Fundacja pozyskała dodatkowe środki wspierające przedsiębiorców o kapitale 16 mln zł na tzw. pożyczki płynnościowe – przeciwdziałające negatywnym skutkom pandemii Covid-19.

Wszystkie linie pożyczkowe mają oprocentowanie, konkurencyjne w stosunku do oferty bankowej.

Całość środków pożyczkowych służy wspieraniu i rozwojowi istniejących firm oraz tworzeniu nowych podmiotów gospodarczych.

RAZEM kapitały

dla 5 linii pożyczkowych wynoszą ponad 26 mln zł.

Liczba i wartość udzielonych pożyczek w latach 2017-2023

	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Ilość pożyczek	22	27	77	65	4	6
Kwota w zł	2 981 500	3 019 700	10 537 150	10 343 000	737 000	83 3000

Większość posiadanego kapitału jest już zaangażowana w pożyczki. W bieżącej obsłudze znajduje się 189 pożyczek.

2.6. Strategia Rozwoju Gminy Żary o statusie miejskim na lata 2024-2033

Miasto Żary przygotowało nową ścieżkę rozwoju w ramach tzw. projektu norweskiego (EOG) o nazwie „Żary tu chcę żyć!!!”. Projekt uzyskał dofinansowanie i jest obecnie realizowany. Jednak wielkość dofinansowania została ograniczona i część projektu musiała ulec redukcji.

Obowiązujący Program Rozwoju Gminy miał ważność do końca 2023 r., dlatego w 2023 roku konieczne było opracowanie nowego dokumentu na następny okres planistyczny.

W dniu 23 lutego 2023 roku podjęto uchwałę w sprawie przystąpienia do opracowania nowej Strategii Miasta. W 2023 roku trwały prace nad nową strategią, konsultacje społeczne z mieszkańcami oraz grupami interesariuszy.

Strategia miasta została przygotowana i przyjęta przez Radę Miejską w dniu 28 grudnia 2023 r. Jest to fundament do przygotowania Planu Ogólnego w latach następnych.

W nowej strategii Województwa Lubuskiego, obowiązującej do 2030 r. jako obszar specjalnej interwencji wpisany został Żarsko-Żagański Obszar Funkcjonalny rozszerzony o gminę Iłowa. W 2021 roku przygotowano plan działań, w 2023 roku rozpoczęto pracę nad Strategią ZIT dla obszaru ŻŻOF. Strategia ŻŻOF zostanie ukończona w 2024 roku.

Należy dodać jeszcze trwające projektowanie dróg DK 12 i DK 27 Przez GDDK i A, które mają bardzo istotny wpływ na strategię Żar i ŻŻOF.

2.7. Gminny Program Rewitalizacji

Rozpoczęły się prace nad GPR dla miasta Żary. W ramach prac przeprowadzono konsultacje, ankiety oraz odbyło się spotkanie konsultacyjne. Podczas trwania konsultacji społecznych interesariusze rewitalizacji mieli możliwość wzięcia udziału w ankiecie on-line dotyczącej wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Żary o statusie miejskim. Liczba wypełnionych ankiet wyniosła 126. Jedną z form konsultacji społecznych ww. projektu uchwały wraz z załącznikiem było spotkanie konsultacyjne on-line z interesariuszami procesu rewitalizacji, które odbyło się w dniu 7 listopada 2023 r. za pośrednictwem platformy Microsoft Teams. Na spotkaniu konsultacyjnym przedstawiona została propozycja wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji. Uczestnicy mieli możliwość przedstawienia swoich wniosków, a także swobodnego udziału w dyskusji nad przedstawionymi propozycjami dotyczącymi założeń programu rewitalizacji. W spotkaniu wzięło udział 8 osób.

2.8. Realizacja uchwały o wspieraniu inwestycji

Z dniem 31.12.2022 r. ostatecznie zakończyło się obowiązywanie Uchwały Nr XL/68/14 Rady Miejskiej w Żarach z dnia 11 września 2014 r. w sprawie zwolnienia z podatku od nieruchomości. Uchwała dotyczyła wyłącznie nowych obiektów używanych przez firmy do celów usługowych lub produkcyjnych. Czas zwolnienia nie może być dłuższy niż 3 lata. Uchwała była ważna do końca 2020 r., ale 3 letni okres zwolnienia od podatku upłynął z końcem 2022 r. Ze względu na niskie bezrobocie oraz zmianę prawa nie przygotowano nowej uchwały.

W międzyczasie zmieniły się w Polsce i KSSSG zasady obejmowania terenów. Można objąć wsparciem praktycznie każdą inwestycję w Żarach, która spełnia zasady ustalone w ustawie i w regulaminie specjalnej strefy ekonomicznej.

2.9. Realizacja pozostałych uchwał

Lp.	Numer uchwały	Opis
1	Uchwała Nr VII/32/15 Rady Miejskiej w Żarach z dnia 29 kwietnia 2015 r. w sprawie ustalenia cen za przewozy taksówkami oraz określenia strefy cen przy przewozie osób i ładunków na terenie Miasta Żary.	Uchwała realizowana na bieżąco.
2	Uchwała nr XXXV/137/17 Rady Miejskiej w Żarach z dnia 27 października 2017 r. w sprawie ustanowienia nagrody gospodarczej Burmistrza Miasta Żary „Żarska Róża Biznesu”.	Do 2019 r. realizacja na bieżąco. W 2020 r. i 2021 r. wydarzenie nie odbyło się ze względu na pandemię. W 2022 r. i 2023 r. Zarząd Społecznej Rady Przedsiębiorców nie zdecydował się na realizację tego wydarzenia.
3	Uchwała nr XLIII/50/18 Rady Miejskiej w Żarach z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie ustalenia maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz ustalenia zasad usytuowania miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych na terenie Gminy Żary o statusie miejskim.	Uchwała realizowana na bieżąco.
4	Uchwała Nr XII/98/19 Rady Miejskiej w Żarach z dnia 31.10.2019 r. w sprawie ustalenia zasad, poboru, terminów płatności i wysokości stawek opłaty targowej na terenie miasta Żary oraz wyznaczenia inkasentów.	Uchwała realizowana na bieżąco.
5	Uchwała nr XXIV/100/20 Rady Miejskiej w Żarach z dnia 30 grudnia 2020 r. w sprawie przystąpienia do Związku Miast Polskich.	Uchwała jest realizowana na bieżąco.

6	Uchwała nr XXIV/99/20 Rady Miejskiej w Żarach z dnia 30 grudnia 2020 r. w sprawie przystąpienia Gminy Żary o statusie miejskim do Stowarzyszenia „Klaster Turystyki Historycznej” w charakterze członka wspierającego.	Uchwała jest realizowana na bieżąco.
7	Uchwała nr XXII/82/20 Rady Miejskiej w Żarach z dnia 29 października 2020 r. w sprawie przystąpienia Gminy Żary o statusie miejskim do Europejskiego Ugrupowania Współpracy Terytorialnej „Polsko-niemiecki Geopark Łuk Mużakowa”.	Uchwała jest realizowana na bieżąco.
8	Uchwała nr XX/55/20 Rady Miejskiej w Żarach z dnia 27 sierpnia 2020 r. w sprawie przystąpienia Gminy Żary o statusie miejskim do Stowarzyszenia „Klaster Turystyki Historycznej” w charakterze członka wspierającego.	Uchwała została zastąpiona Uchwałą nr XXIV/99/20 z dnia 30 grudnia 2020 r.
9	Uchwała nr XXVII/19/21 Rady Miejskiej w Żarach z dnia 26 marca 2021 r. w sprawie przeprowadzenia na terenie miasta Żary konsultacji społecznych dotyczących ustalenia części wydatków z budżetu Gminy Żary o statusie miejskim na rok 2022.	Uchwała jest realizowana na bieżąco.
10	Uchwała nr XXIX/36/21 Rady Miejskiej w Żarach z dnia 28 maja 2021 r. zmieniająca uchwałę w sprawie przystąpienia Gminy Żary o statusie miejskim do Europejskiego Ugrupowania Współpracy Terytorialnej „Polsko-Niemiecki Geopark Łuk Mużakowa”.	Uchwała realizowana na bieżąco.
11	Uchwała nr XXXII/63/21 Rady Miejskiej w Żarach z dnia 30 września 2021 r. w sprawie powołania członków Rady Fundacji „Przedsiębiorczość”.	Uchwała realizowana na bieżąco.
12	Uchwała nr XXXIV/77/21 Rady Miejskiej w Żarach z dnia 25 listopada 2021 r. w sprawie wyrażenia zgody na zawarcie przez Gminę Żary o statusie miejskim porozumienia międzygminnego obejmującego gminy: Gminę Żary o statusie miejskim, Gminę Żagań o statusie miejskim, Gminę Żary, Gminę Żagań i Gminę Iłowa.	Uchwała realizowana na bieżąco.
13	Uchwała nr XXXVIII/17/22 Rady Miejskiej w Żarach z dnia 30 marca 2022 r. w sprawie przeprowadzenia na terenie miasta Żary konsultacji społecznych dotyczących ustalenia części wydatków z budżetu Gminy Żary o statusie miejskim na rok 2023.	Uchwała realizowana na bieżąco.
14	Uchwała nr L/25/23 Rady Miejskiej w Żarach z dnia 29 marca 2023 r. w sprawie przeprowadzenia na terenie miasta Żary konsultacji społecznych dotyczących ustalenia części wydatków z budżetu Gminy Żary o statusie miejskim na rok 2024.	Uchwała realizowana na bieżąco.
15	Uchwała nr XXXIV/77/21 Rady Miejskiej w Żarach z dnia 25 listopada 2021 r. w sprawie wyrażenia zgody na zawarcie przez Gminę Żary o statusie miejskim porozumienia międzygminnego obejmującego gminy: Gminę Żary o statusie miejskim, Gminę Żagań o statusie miejskim, Gminę Żary, Gminę Żagań i Gminę Iłowa. Porozumienie międzygminne zostało ogłoszone w Dzienniku Urzędowym Województwa Lubuskiego dnia 29 grudnia 2022r poz. 2793	Uchwała realizowana na bieżąco.

16	Uchwała nr XLIX/15/23 Rady Miejskiej w Żarach z dnia 23 lutego 2023 r. w sprawie: przystąpienia do opracowania Strategii Rozwoju Gminy Żary o statusie miejskim na lata 2024-2033	Uchwała realizowana na bieżąco.
17	Uchwała Nr LIX/104/23 Rady Miejskiej w Żarach z dnia 28 grudnia 2023 r. w sprawie przyjęcia Strategii Rozwoju Gminy Żary o statusie miejskim na lata 2024-2033.	Uchwała realizowana na bieżąco.
18	Uchwała Nr LIX/105/23 Rady Miejskiej w Żarach z dnia 28 grudnia 2023 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Żary o statusie miejskim.	Uchwała realizowana na bieżąco.

2.10. Budżet obywatelski

W 2021 r. po raz pierwszy Budżet Obywatelski zorganizowano w oparciu o specjalny program komputerowy. Sposób przeprowadzenia wymusił COVID 19. W związku z postępem technologicznym w latach następnych także planuje się wyłącznie głosowanie cyfrowe.

W 2023 roku realizowano zadania wybrane w Budżecie Obywatelskim w 2022 roku.

Zadania wybrane w głosowaniu w 2022 roku realizowane w 2023 roku.

Nr zadania	Nazwa zadania	Szacunkowy koszt	Stan realizacji
1	Zakup lekkiego samochodu rozpoznawczo-operacyjnego dla OSP Żary- -Kunice.	250 000 zł	Zadanie zrealizowane.
2	Modernizacja i wyposażenie świetlicy w budynku KS PROMIEŃ Żary.	250 000 zł	Zadanie zrealizowane.
3	Utwardzenie terenu przy Szkole Podstawowej nr 8 im. Bolesława Chrobrego w Żarach.	124 000 zł	Zadanie zrealizowane.
4	Kolumbarium - ściana na urny.	110 000 zł	Zadanie w trakcie realizacji.
5	Modernizacja placu zabaw przy Miejskim Przedszkolu nr 2 im. Jana Brzechwy w Żarach.	99 000 zł	Zadanie zrealizowane.
6	Stworzenie mobilnej sali wystawowo-koncertowo-konferencyjnej na zamku Dewinów-Bibersteinów w Żarach.	70 000 zł	Zadanie nie zostało zrealizowane.
7	Zakup, dostawa regałów i mebli bibliotecznych wraz z wymianą i montażem drzwi oraz wykonaniem nowej podłogi w Filii nr 1 MBP w Żarach.	50 000 zł	Zadanie zrealizowane.

Zadania wybrane w głosowaniu w 2023 roku przewidziane do realizacji w 2024 roku.

Nr zadania	Nazwa zadania	Szacunkowy koszt
1	AKTYWNA DZIESIĄTKA - Rozbudowa infrastruktury rekreacyjno-sportowej przy Szkole Podstawowej nr 10 im. Armii Krajowej w Żarach.	210.000,00 zł
2	Zakup wielkoformatowego ekranu projekcyjnego + akcesoria – ŻDK Luna.	250.000,00 zł
3	Trybuny sportowe z zadaszeniem – przy Szkole Podstawowej nr 5.	115.000,00 zł
4	Zakup quada z przyczepką transportową dla Ochotniczej Straży Pożarnej w Żarach-Kunicach.	148.000,00 zł
5	"Zielony zakątek" w ogrodzie Miejskiego Przedszkola nr 2 w Żarach – ul. 1 go Maja.	90.000,00 zł
6	Budowa miejsc postojowych przy ul. Poznańskiej.	90.000,00 zł
7	"Zielone przestrzenie dla społeczności Żar" – nasadzenie kilku drzew w Rynku.	60.000,00 zł
8	"Dziecięce Żary - Kreowanie Przestrzeni i Aktywności dla Najmłodszych" – park przy ul. Ludowej.	40.000,00 zł

2.11 Zezwolenie na sprzedaż alkoholu

Ilość punktów sprzedaży napojów alkoholowych na dzień 31.12.2023 r.

Rok	Łączna liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych	Łączna liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczona do spożycia w miejscu sprzedaży (gastronomia)	Łączna liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczona do sprzedaży poza miejscem sprzedaży (sklepy)
2023	109	37	72

Ilość zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych na dzień 31.12.2023 r.

Rok	Łączna liczba zezwoleń	Zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych do 4,5 % zawartości alkoholu oraz piwa	Zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych powyżej 4,5% do 18% zawartości alkoholu z wyłączeniem piwa	Zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych powyżej 18% zawartości alkoholu
2023	274	109	83	82

W roku 2023 zaplanowano wpływy z tytułu sprzedaży napojów alkoholowych na kwotę 1 247 661,00 zł. Łącznie wpływy na 31.12.2023 roku wyniosły 1 248 273,74 zł. Liczba zezwoleń jest niższa niż w 2022 r. W Żarach wydatki na alkohol wyniosły 61 217 227,74 zł nastąpił przyrost w stosunku do 2022 roku. W mieście zaopatruje się duża część mieszkańców powiatu i przeliczenie wydatków na 1 mieszkańca nie oddaje sytuacji rzeczywistej dotyczącej spożycia alkoholu wyłącznie przez mieszkańców Żar. Opłaty są pobierane zgodnie z ustawą z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Dochód z tytułu opłat za korzystanie z zezwoleń w całości jest przeznaczony na prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracją społeczną osób uzależnionych od alkoholu.

2.12. Opłata targowa

	2021 r.	2022 r.	2023r.
Wpływy z tytułu opłaty targowej	152 818,40 zł. *rekompensata	177 678,00 zł	255 495,50 zł.

Dochody pochodzą z opłat targowych, które pobierają inkasenci na targowiskach przy ul. Kąpielowej i ul. Lotników oraz opłat targowych pobieranych na targach staroci, a także z opłat od przedsiębiorców, którzy prowadzą sprzedaż tzw. sezonową poza targowiskami np. sprzedaż truskawek, kwiatów. Opłaty są pobierane na podstawie uchwały nr X/91/15 Rady Miejskiej w Żarach z dnia 21.08.2015 r. w sprawie ustalania zasad, poboru, terminów płatności i wysokości stawek opłaty targowej na terenie miasta Żary oraz wyznaczenia inkasentów wraz ze zmianami. W 2023 roku wpływy z tytułu opłaty targowej znacznie wzrosły w stosunku do roku 2022. Powodem wzrostu jest wprowadzenie (Uchwałą nr XLV/66/22 Rady Miejskiej w Żarach) od 01.01.2023 r. wyższych stawek opłat targowych na targowisku przy ul. Lotników w Żarach oraz opłat z tytułu sprzedaży poza targowiskami. Wyżej wymienione stawki opłat targowych wzrosły o 20% ze względu na inflację, która skumulowana była znacząco wyższa.

2.13. Współpraca krajowa i przygraniczna

2.13.1. Żarsko-Żagański Obszar Funkcjonalny

Żarsko-Żagański Obszar Funkcjonalny do 9 stycznia 2020 r. był porozumieniem 4 gmin: miast Żary i Żagań oraz ościennych gmin wiejskich Żary i Żagań. W dniu 9 stycznia 2020 r. do ŻŻOF przystąpiła Gmina Iłowa.

Gminy podjęły rozmowy w sprawie kontynuowania współpracy w latach następnych. Spisano też nowe porozumienie, które zostało opublikowane w Dzienniku Woj. Lubuskiego. Projekt ŻŻOF jest też ujęty w nowej strategii województwa lubuskiego do 2030 r. W 2021 roku przygotowano Plan działań ZIT w ramach ŻŻOF, który będzie podstawą do ubiegania się o środki w kolejnej perspektywie finansowej do roku 2027. W związku ze zmianami w Lubuskim Programie Regionalnym konieczne były dodatkowe dokumenty strategiczne. W ramach aplikacji do projektu norweskiego (program wsparcia technicznego POPT) dodatkowo otrzymano środki na 2 projekty realizowane dla ŻŻOF:

- opracowanie koncepcji budowy wspólnego systemu ścieżek rowerowych na terenie ŻŻOF,
- wykorzystanie potencjału ŻŻOF dla rozwoju energetyki odnawialnej i zasilania miast.

Dokumenty zostały opracowane w ramach POPT w pierwszym kwartale 2023 r.

W 2023 roku rozpoczęto prace nad Strategią ZIT dla Żarsko-Żagańskiego Obszaru Funkcjonalnego, w ramach zadania opracowano diagnozę, odbyły się konsultacje społeczne z mieszkańcami oraz przedstawicielami interesariuszy. Strategia jest w trakcie opracowywania, planuje się zakończenie prac w 2024 r.

2.13.2. Zielony Las - współpraca z Nadleśnictwem Lipinki

W 2021 r. Nadleśnictwo w ramach dofinansowanego projektu z Interreg wykonało ok. 1,5 km dróg leśnych w Zielonym Lesie. Wraz z istniejącymi już wyremontowanymi ścieżkami znacząco poprawiło to ofertę dla rowerzystów, biegaczy czy też

spacerowiczów. Wyremontowano między innymi ścieżkę u podnóża wzgórza pałacowego. Miasto stale współpracuje z Nadleśnictwem podczas organizacji w Zielonym Lesie wielu imprez rowerowych, biegowych, turystycznych, rekreacyjnych.

W trakcie przygotowywania publikacji bądź filmów administracja leśna czynnie uczestniczy w przygotowywaniu informacji. Planuje się także wspólnie wytyczenie nowego tzw. szlaku górników przez Zielony Las od ul. Dziewina do ul. Westerplatte w celu promocji i udostępnienia dla turystów nowych atrakcji, tj. Mauzoleum Górników i dawnej elektrowni Łoza. Umożliwi to także szybkie przemieszczanie się rowerem z centrum miasta do dużych firm w Kunicach. W 2023 roku rozpoczęły się przygotowania do złożenia wniosku (w ramach EUWT) na dofinansowanie tej inwestycji. Złożenie wniosku do Programu Polska – Brandenburgia planowane jest w roku 2024.

Z Nadleśnictwem planuje się także współpracę do wytyczenia nowej drogi turystycznej z Zielonego Lasu do Przewozu oraz połączenia Zielonego Lasu z Łukiem Mużakowa, a w przyszłości także rozszerzenia Geoparku o Zielony Las.

W zeszłym roku przekazano prawa autorskie do publikacji „Łuk Mużakowa i Zielony Las koło Żar” w celu dodruku publikacji przez Nadleśnictwo Lipinki. Dodruk wykonano i książka będzie dystrybuowana w licznych działaniach promocyjnych przez Nadleśnictwo. W 2023 roku przekazano także dla Nadleśnictwa tablice informacyjne dla dzieci zlokalizowane w Zielonym Lesie w pobliżu basenu tzw. „Zielony Zakątek”. Miasto dołożyło się także do remontu siłowni w Zielonym Lesie.

2.13.3. Współpraca ze Stowarzyszeniem Łuk Mużakowa oraz Łęknica

Miasto złożyło wraz z kilkoma gminami projekt wspólnej promocji Łuku Mużakowa i Zielonego Lasu. Projekt o nazwie „Światowy Geopark UNESCO Łuk Mużakowa szansą na rozwój regionu” otrzymał dofinansowanie, a jego realizacja zakończyła się w 2023. Jednym z celów projektu było przygotowanie opisu potencjałów Zielonego Lasu i terenów leżących pomiędzy Zielonym Lasem i Łukiem Mużakowa, aby było możliwe przygotowanie wniosku o powiększenie Geoparku Łuk Mużakowa o teren Zielonego Lasu. Tym samym Zielony Las byłby promowany w jednym obszarze z obecnym Łukiem Mużakowa Światowym Geoparkiem UNESCO.

W ramach projektu Światowy Geopark UNESCO szansą na rozwój regionu, realizowanych było wiele różnych wspólnych przedsięwzięć. O nich informacja jest poniżej.

Po wielu perturbacjach prawnych doszło w końcu do uzgodnienia z Ministrami Spraw Zagranicznych Polski i Niemiec spraw związanych z utworzeniem transgranicznego EUWT – Łuk Mużakowa. Prace organizacyjne nad technicznym utworzeniem organizacji EUWT trwały do końca 2022 r. Powołano nowe organy itp. Kontynuacja prac nastąpiła w 2023 r. Żary są członkiem EUWT, pierwszej takiej organizacji na pograniczu polsko-niemieckim.

2.13.4. Euroregion Sprewa - Nysa - Bóbr jako główna platforma współpracy

W 2020 r. uchwalona została nowa strategia dla Euroregionu Sprewa – Nysa – Bóbr do 2030 r. Sprawy pogranicza dla miasta mają fundamentalne znaczenie. Wiedza o kierunkach współpracy, jej celach, pulsie dnia codziennego dla przygranicznych Żar jest niezbędna dla wytyczenia właściwych kierunków rozwoju miasta. Poprzez kontakty w Euroregionie można wpływać na rozwój pogranicza, można też szybciej przygotować się do planowanych zmian przez ośrodki rządowe Polski i Niemiec. Obecnie Burmistrz Żar jest członkiem Konwentu (organ wykonawczy) Euroregionu SNB. Środki na małe projekty oprócz gminy uzyskują także jednostki miejskie, stowarzyszenia, fundacje z Żar i najbliższych okolic. Projekty U M opisane są poniżej. W II kw. 2024 r. będzie pierwszy nabór projektów z nowego okresu planistycznego.

2.14. Współpraca międzynarodowa i projekty transgraniczne

2.14.1. Partnerzy miasta

Miastem partnerskim Żar od 24 lat jest miasto Weißawasser. W 2021 r. i 2022 r. było ono także partnerem zarówno w projektach twardych jak i miękkich. Często też, poprzez swoje jednostki, jest również partnerem stowarzyszeń działających w Żarach i Weißawasser. Wiele spotkań organizowanych jest także przy okazji współpracy w Geoparku.

Ważnym partnerem dla Żar jest Forst. To historyczne miasto miało ścisłe związki z Żarami, bo było miastem wydzielonym w przedwojennym powiecie żarskim. Związki te mocno się rozluźniły, ale wspólne interesy pozostały. W szczególności ważna dla obu miast jest jakość drogi A-18, stan połączeń kolejowych, współpraca jednostek samorządowych, oraz współpraca muzeów, gdyż w Forst jest wiele archiwaliów żarskich.

Kolejnym miastem partnerskim jest miasto Gardony z Węgier. Tutaj ze względu na odległość współpraca jest rzadka. Zwykle raz do roku spotykają się grupy samorządowców oraz sportowców naprzemiennie, tj. jednego roku w Polsce, a następnego na Węgrzech. W 2023 r. delegacja z Żar gościła w Gardony, odbył się mecz towarzyski Gardony - Żary.

2.14.2. Współpraca międzynarodowa

Dla Żar najważniejsze ikony współpracy to: Geopark – w tym Zielony Las, G. Ph. Telemann oraz Porcelana Żarska. Być może temat promocji tradycji Telemanna będzie dobrą platformą do pozyskania środków na Zamek. Zamek też może być głównym celem turystycznym, a tym samym początkiem różnorodnej współpracy międzynarodowej.

W 2020 r. przejęty został żarski zamek. W tym czasie uprzątnięte zostało otoczenie zamku, wywieziono śmieci, uporządkowano fosę, teren został wyrównany i obsiany trawą. Wykonano przyłącze prądu oraz oświetlenie tymczasowe obiektu.

W 2021 roku zakończono remont spalonego hełmu wieży zamkowej. Środki na ten cel w Ministerstwie Kultury pozyskało Stowarzyszenie Region Łużyce, przy wsparciu władz miasta i WKZ.

W 2023 roku trwały prace nad opracowaniem dokumentacji technicznej rewitalizacji zamku, zakończenie prac nad dokumentacją oraz uzyskanie wszelkich pozwoleń nastąpi w pierwszej połowie 2024 r. Opracowanie dokumentacji finansowane jest ze środków norweskich.

W 2023 roku delegacja z Żar gościła w mieście Frydlant w Czechach, nawiązano kontakt z przedstawicielami miasta, którego historia również związana jest z rodem Bibersteinów właścicieli Żar i Frydlatu od XIV – XVI wieku. Rewizyta Burmistrza Frydlantu w Żarach daje nadzieje na zacieśnienie kontaktów.

Projekt pt.: „Światowy Geopark UNESCO Łuk Mużakowa szansą na rozwój regionu”.

W 2021 roku rozpoczęto realizację ww. projektu. W latach 2021-2022 wykonano składaną mapę geologiczno-turystyczną terenu Geoparku i Zielonego Lasu, zorganizowano rajd rowerowy „Dookoła Geoparku i Zielonego Lasu”, wykonano przewodnik turystyczny po Łuku Mużakowa i Zielonym Lesie w wersji polskiej i niemieckiej, zorganizowano polsko-niemiecką sztafetę „od wieży do wieży”, opracowano dokument: „Analiza potencjału środowiska przyrodniczo-kulturowego na wschód od Geoparku Łuk Mużakowa wraz z Wzniesieniami Żarskimi i Zielonym Lasem”, który przetłumaczono na język niemiecki, a streszczenie dokumentu także na język angielski. Wykonano film o Zielonym Lesie i Łuku Mużakowa, aplikację promującą najważniejsze obiekty na terenie Łuku Mużakowa, Żar i Zielonego Lasu oraz gadżety promocyjne – gry memory, promujące najważniejsze miejsca wspomnianego terenu. Realizacja projektu była kontynuowana w 2023 roku.

Obecnie projekt jest w trakcie rozliczania.

2.14.3. Małe projekty transgraniczne

Zestawienie projektów transgranicznych realizowanych w latach 2020-2023

Lp.	Nazwa projektu	Wartość projektu	Partner
1	Zabawa z historią i nauką - projekt pierwotnie miał być realizowany w 2020 roku, zrealizowany ze względu na pandemię w roku 2022 i 2023, projekt rozliczony.	93 08,98 Euro	Landau-Gymnasium Weißwasser
2	Poznajemy wspólnie Łużyce - projekt pierwotnie miał być realizowany w 2020 roku, przełożony ze względu na pandemię na rok 2023, projekt rozliczony.	12 627,47 Euro	„Land & Leute” Region Lausitzer Neisse e.V.

Poznajemy wspólnie Łużyce

W ramach projektu odbyły się wyjazdy mieszkańców Żar do Niemiec oraz przyjazd mieszkańców Forst do Polski. Zorganizowano zwiedzanie miejsc związanych z tematyką militarną różnych epok: zwiedzanie zamku we Frydlancie, ruin dawnej fabryki w Brożku oraz fortyfikacji w Żarach. W ramach projektu w 2022 roku wydane zostały materiały promocyjne (mapa Zielonego Lasu oraz folder), w 2023 roku ustawione zostały tablice z informacją turystyczną w Żarach. Ze względu na pandemię realizację projektu przełożono na lata 2022-2023 rok.

Wartość projektu 12 627,47 Euro.

Zabawa z historią i nauką

W ramach projektu spotykały się dzieci ze szkół z Żar i Weisswasser. Zrealizowano warsztaty w muzeum żarskim. W ramach projektu wykonane zostały materiały promocyjne, które są dostępne w Urzędzie Miejskim, Salonie Wystaw Artystycznych, zostały także przekazane do punktów informacji turystycznej w Cottbus, Forst i Weißwasser. Ze względu na pandemię realizację projektu w części spotkań przełożono na 2023 rok. Projekt został rozliczony oczekujemy na zwrot dotacji.

Wartość projektu 9 308 ,98 Euro.

W 2023r. złożono do Euroregionu Nysa wnioski o dofinansowanie cyklu koncertów pt.: „Lato z Telemannem 2024” realizacja projektu planowana jest na 2024 rok.

2.15. Znaczące wydarzenia, promocja, nagrody, wyróżnienia, imprezy

Współpraca z miastami partnerskimi

9 października wizyta Burmistrza Weisswasser Torsten Pöttsch w Żarach. Omawiano możliwości wspólnej realizacji projektów unijnych w dziedzinie kultury, sportu i turystyki. Rozmawiano także o żarskim zamku i współpracy w nawiązaniu do Geoparku Zielonego Lasu, a także EUWT.

Związek Parków Łużyckich

W Żarach z wizytą przebywali przedstawiciele strony niemieckiej Europejskiego Związku Parków Łużyckich. Omawiano tematy współpracy miasta ze związkiem parków. Była to również doskonała okazja do przedstawienia działań podejmowanych na terenie naszego miasta, szczególnie dotyczących obiektów parkowych oraz żarskiego zamku. Na zakończenie zaproszeni goście udali się na spacer po zamku i Żarach.

Delegacja z Forst

W maju w Żarach przebywała delegacja z miasta Forst, której przewodniczył Sven Zuber z zarządu Miasta Forst oraz Stefan Palm kierownik Ogrodu Różanego, Jörn Brunotte Dyrektor Muzeum Włókiennictwa, Michaela Böhme Zastępca Dyrektora Muzeum Włókiennictwa. Rozmawiano między innymi o współpracy kulturalnej i turystycznej oraz Europejskim Związku Parków Łużyckich. Wspominano również o wielu elementach łączących oba miasta należące kiedyś do rodu Bibersteinów oraz historii włókiennictwa. Goście z Forstu zwiedzali nasze miasto. W żarskim zamku spotkali się z przedstawicielem Stowarzyszenia Region Łużyce, odwiedzili też Muzeum Pogranicza Śląsko – Łużyckiego, tam spotkali się z przedstawicielem Stowarzyszenia Miłośników Żarskiej Porcelany. Odwiedzili folwark, park przypałacowy, wieżę wartowniczą i wiele innych miejsc. Szczególnie zainteresowani byli przyszłą współpracą między muzeami z Forstu i Żar.

III Kadencja Społecznej Rady Przedsiębiorców

W 2023 roku odbyły się spotkania zarządu Społecznej Rady Przedsiębiorców z Burmistrzem Miasta Żary i Naczelnikami: Wydziału Podatków i Opłat, Polityki Gospodarczej i Promocji, Infrastruktury Technicznej i Ochrony Środowiska, Skarbnikiem Miasta. Uczestniczyli też w warsztatach dotyczących Strategii Rozwoju Gminy Żary o statusie miejskim na lata 2024 – 2033.

Spotkanie Noworoczne Przedsiębiorców

W lutym na zaproszenie władz miasta w ratuszu spotkali się żarscy przedsiębiorcy.

Wystawa „Żarski zamek”

Zorganizowanie wystawy „Żarski zamek” w salonie wystaw artystycznych. Wystawa prac konkursowych na opracowanie koncepcji „Adaptacja ruin zamku na Centrum Kultury i Tradycji Zamku – Dewinów Bibersteinów w Żarach w ramach projektu „Żary, tu chcę żyć!!!”.

Dofinansowanie 19. Festiwalu Telemannowskiego

Od wielu lat miasto dofinansowuje Festiwal Telemannowski organizowany przez PSM im. G. Ph. Telemanna w Żarach. W 2023r. odbywał się w dniach 1-2.12.23r.

Nowa strona internetowa miasta

W październiku została uruchomiona nowa strona internetowa Urzędu Miejskiego w Żarach. Ma za zadanie w jasny, przejrzysty i interaktywny sposób przedstawiać informacje dotyczące urzędu i miasta oraz usług oferowanych obywatelom.

Żarski Jarmark Wielkanocny i Jarmark Bożonarodzeniowy

W weekend poprzedzający święta organizowane były jarmarki na żarskim Rynku. Trwały 3 dni. W ofercie dla mieszkańców były między innymi stoiska handlowe, warsztaty dla dzieci. Przed świętami można było zobaczyć również iluminacje świąteczne w centrum miasta i ogródek wielkanocny na rynku. Podczas Jarmarku Bożonarodzeniowego odbył się I Bieg z Żarusiem.

EUWT

20 października w Żarach w folwarku zamkowym odbyło się posiedzenie członków Europejskiego Ugrupowania Współpracy Terytorialnej „Geopark Łuk Mużakowa” z Polski i Niemiec. Miasto Żary przynależy do tej organizacji.

Nagrody

- Miasto Żary otrzymało trzy zaszczytne tytuły:
Lider Województwa Lubuskiego (III miejsce)
Lider powiatu żarskiego (II miejsce)
II Miejsce w kategorii Gminy Miejskie województwa lubuskiego.

Zostały one przyznane naszemu miastu za rozwój potencjału w sferze gospodarczej, społecznej, środowiskowej i przestrzennej.

- Pierwsze miejsce w województwie lubuskim w kategorii Gmina z siedzibą powiatu. Żary zajęły 193 miejsce wśród ponad 1779 gmin i miast w rankingu Gmina dobra dla życia według województw.
- Miasto Żary zwyciężcą w kategorii Społeczny region w konkursie „Fundusze Europejskie warte zachodu” za projekt „Rewitalizacja zespołu parkowo-folwarcznego w Żarach wraz z utworzeniem centrum usług społecznych”. Ósmy powiatowy etap tego konkursu, odbył się w Żarach w folwarku zamkowym.

Lubuski Samarytanin

Współorganizacja gali Lubuski Samarytanin w Żarskiej Lunie. Jest to podziękowanie i nagrodzenie za pomoc chorym i potrzebującym. W tym roku nagrodę otrzymała między innymi żarska Poradnia PROFIL.

Delegacja z miasta Frydlant

11 października w Żarach z wizyta gościła delegacja miasta Frydlant (Czechy), które jest historycznie związane z Żarami poprzez ród Bibersteinów. Podczas wizyty zaprezentowaliśmy przedsięwzięcia, strukturę urzędu, wymieniliśmy doświadczenia i możliwości współpracy. Wspólnie zwiedziliśmy miasto w tym żarski zamek.

Konkurs fotograficzny „Lato na działce”

W październiku odbyło się podsumowanie akcji fotograficznej „Lato na Działce”, obejmującą takie ogrody jak: Kolejarz, Chemik, Związkowiec, Naprzód. Jest to promocja Rodzinnych Ogrodów Działkowych w Żarach.

Kolejna gwiazda w żarskiej alei sportu

16.12.2023 r. odbyło się uroczyste odsłonięcie na żarskim rynku symbolicznej gwiazdy żarskiego sportu Iwony Matkowskiej.

Żarski Dzień Kobiet z gitarą

W ramach Żarskiego Dnia Kobiet w ratuszu wystąpił duet gitarowy Adam i Marek Mikulscy.

Lato z Telemannem

Odbyło się 5 koncertów Telemannowskich w lipcu 2023 r. koncerty odbyły się w kościele pw. Św. Piotra i Pawła oraz pawilonie muzycznym w parku przypałacowym. Podczas koncertów wystąpili artyści przede wszystkim z Żar i Weisswasser.

Von Promnitz Tour

W maju w ramach trasy koncertowej Von Promnitz Tour organizowanej przez Richarda Dietrich, który już kilkanaście lat temu zapoczątkował tę tradycję, odbywały się w Żarach koncerty amerykańskiego zespołu.

Koncerty organizowane są wspólnie z oddziałem OPZL w Żarach, Urzędem Miejskim w Żarach (organizacji współpracującej przy tych wydarzeniach), Żarskim Domem Kultury. Pan Dietrich spotkał się również z władzami miasta w sprawie kolejnych koncertów.

Koncert w zamku

Urząd Miejski w Żarach we współpracy ze Stowarzyszeniem „Region Łużyce” 23 lipca na dziedzińcu pałacu zorganizował dla wszystkich chętnych słuchaczy i nie tylko występ żarskiego zespołu Wrocławska 7.

Koncepcja sieci ścieżek rowerowych na terenie Żarsko – Żagańskiego obszaru funkcjonalnego

19 kwietnia odbyło się spotkanie w Folwarku zamkowym, gdzie przedstawiona została koncepcja rozwoju sieci ścieżek rowerowych na terenie miast Żary i Żagań oraz Gmin Żary, Żagań i Iłowa.

Program o Żarach

W kwietniu emisja w telewizji ogólnopolskiej filmu reklamowego o Żarach w ramach programu "Zakochaj się w Polsce", kręconego w Żarach w roku 2022r.

Aplikacja Mmieszkaniec

Wdrożenie i promocja aplikacji mobilnej Mmieszkaniec w ramach projektu norweskiego dla mieszkańców, która umożliwia korzystanie z wielu ważnych usług miejskich np. aktualności, odpady, zgłaszanie awarii itp.

Patronat Burmistrza Miasta Żary

W 2023 r. pod Patronatem Burmistrza Miasta Żary odbyły się imprezy, wydarzenia organizowane w Żarach m.in. Trasa Von Promnitz Tour, IVX akcja Motokrew, XXII Zawody Wędkarskie z okazji Dnia Dziecka, Festyn Integracyjny Przeciwno Przemocy Domowej.

Serce na nakrętki

Kosz w kształcie serca stoi przy ratuszu na żarskim rynku. Kosz przeznaczony jest na nakrętki wrzucane przez mieszkańców na cele charytatywne.

Gra miejska

14 czerwca 2023 r. odbyła się miejska gra rowerowa w ramach projektu norweskiego „Żary, tu chcę żyć!!!”. Hasłem przewodnim gry było „Żary są naj”. W grze wzięło udział 10 zespołów z żarskich szkół. Celem gry było zapoznanie się uczestników z infrastrukturą rowerową miasta oraz ciekawymi miejscami.

2.16. Platforma online „Konsultacje społeczne w mieście Żary” <https://zary.konsultacjejst.pl/konsultacje-spoeczne>

W ramach konsultacji urząd przedstawia mieszkańcom swoje plany dotyczące np. aktów prawnych (ich zmiany lub uchwalania nowych), inwestycji lub innych przedsięwzięć, które będą miały wpływ na życie i pracę Żar.

Lp.	Tytuł konsultacji	Liczba głosów
1	Projekt zarządzenia w sprawie: „ogłoszenia otwartego konkursu ofert na wspieranie realizacji zadań Gminy Żary o statusie miejskim”.	0
2	Konsultacje społeczne projektu Zarządzenia Burmistrza Miasta Żary dotyczące otwartego konkursu ofert na powierzenie realizacji zadania publicznego Gminy Żary o statusie miejskim z zakresu pomocy społecznej w 2024 r., w tym pomocy rodzinom i osób w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywania szans tych rodzin i osób, poprzez: „Świadczenie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania klienta na terenie miasta Żary w okresie od 1 stycznia 2024 r. do 31 grudnia 2024 r.”	0
3	Konsultacje społeczne projektu Zarządzenia Burmistrza Miasta Żary w sprawie: ogłoszenia otwartego konkursu ofert na powierzenie realizacji zadania publicznego Gminy Żary o statusie miejskim z zakresu pomocy społecznej, w tym pomocy rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywania szans tych rodzin i osób w obszarze „Przeprowadzenia programów profilaktyki uzależnień oraz zapewnienia schronienia osobom bezdomnym w Noclegowni oraz możliwości skorzystania z łaźni w roku 2024”.	0
4	Konsultacje społeczne Strategii Rozwoju Gminy Żary o statusie miejskim na lata 2024-2033.	1
5	Konsultacje społeczne projektu uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Żary o statusie miejskim.	0
6	Projekt „Uchwały Rady Miejskiej w Żarach w sprawie rocznego programu współpracy Gminy Żary o statusie miejskim na 2024 rok z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie”.	0
7	Konsultacje w sprawie "Diagnozy społeczno - gospodarczej Gminy Żary o statusie miejskim".	0
8	Konsultacje społeczne w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenów części północnej ul. Żagańskiej w Żarach.	3
9	Strategia Rozwoju Gminy Żary o statusie miejskim na lata 2024 – 2033 .	26
10	Aplikacja dla mieszkańców.	57

2.17. Miejski Kanał Informacyjny - Facebook Urzędu Miejskiego

Łączna liczba polubień i obserwujących

17 marca 2023 r. Obserwujący (brak możliwości wygenerowania danych na koniec 2022 r.)	29 marca 2024 r. Obserwujący (brak możliwości wygenerowania danych na koniec 2023 r.)
8 034	8 493

Posty i relacje

Lp.	Nazwa	Zasięg (liczba osób, które widziały którykolwiek z postów co najmniej raz)	Data opublikowania
1	Informujemy o wprowadzeniu pierwszego etapu tymczasowej organizacji ruchu od dnia 29.05.2023r. W pierwszym etapie zamknięta dla ruchu będzie ul. Bohaterów Getta na odcinku od skrzyżowania z ul. Domańskiego do skrzyżowania z ul. Pszenną oraz ulice Nadrzeczna i Kwiatowa.	24 260	23.05.2023 r.
2	Już za tydzień od 25 sierpnia rozpoczynają się Dni Żar. Zapraszamy.	22 586	18.08.2023 r.
3	Czasowa zmiana organizacji ruchu – ul. Moniuszki.	20 242	7.08.2023 r.
4	Poruszamy Polskę z Leszkiem Klimasem i Filipem Chajzerem.	15 415	11.04.2023 r.
5	Rozpoczęliśmy montaż wyświetlaczy prędkości w naszym mieście. 10 wyświetlaczy prędkości pojawi się na żarskich ulicach w ramach realizowanego projektu "Pieszko, czy na rowerze bądź bezpieczny na drogach w Żarach".	14 859	7.12.2023 r.
6	Mateusz Rola reprezentuje Żary na legendarnej scenie programu tanecznego YOU CAN DANCE NOWA GENERACJA 2.	13 686	28.02.2023 r.

7	Martyna i Mateusz w ostatnim odcinku zatańczyli europejską sambę (taką sambę tańczy się na turniejach towarzyskich).	12 651	7.03.2023 r.
8	Program profilaktyki zaburzeń depresyjnych dla dzieci i młodzieży ze szkół podstawowych.	12 523	9.05.2023 r.
9	Z wielką przyjemnością informujemy, że i w tym roku przed świętami na naszym rynku będzie Żarski Jarmark Bożonarodzeniowy i na jarmarku czekać będzie na Was Mikołaj.	11 260	4.12.2023 r.
10	Wkrótce rozpocznie się przebudowa ul. Moniuszki w Żarach. Przekazaliśmy plac budowy firmie M&J Sp. z.o.o. Prace rozpoczną się po zatwierdzeniu projektu tymczasowej organizacji ruchu.	10 830	5.07.2023 r.

2.18. Miejski Kanał Informacyjny - Facebook Program Rozwoju Lokalnego Miasta Żary

Łączna obserwujących

Obserwujący profil stan na 02.04.2023 r.

(brak możliwości wygenerowania danych na koniec 2023 r.)

1086

Posty i relacje

Lp.	Nazwa	Zasięg (liczba osób, które widziały którykolwiek z postów co najmniej raz)	Data opublikowania
1	<p>Zapraszamy do obejrzenia fotorelacji z dzisiejszego wręczania nagród laureatom Konkursu STARTUP Społecznie - Pozytywny Edycja 2022 w ramach projektu Żary, tu chcę żyć!!!"</p> <p>Biznesowe pomysły naszych zwycięzców znajdziecie pod ich zdjęciami.</p> <p>Gratulujemy również rodzicom naszych laureatów i szkołom zdolnych uczniów Żarska Ósemka - Szkoła Podstawowa Nr 8 w Żarach Szkoła Podstawowa nr 10 w Żarach Zespół Szkolno-Przedszkolny z Oddziałami Integracyjnymi w Żarach Szkoła Podstawowa nr 1 im. Fryderyka Chopina w Żarach Katolickie Liceum Ogólnokształcące im. Jana Pawła II w Żarach.</p> <p>A poniżej "krótkie" info jak zrodził się pomysł na Konkursu Startup Społecznie - Pozytywny w ramach projektu "Żary, tu chcę żyć!!!"</p> <p>Na etapie tworzenia projektu „Żary, tu chcę żyć!!!”, w wyniku wielu rozmów, badań ankietowych wśród młodych żaran stwierdzono, że młodzi ludzie decydują się na wyjazd z Żar. Budowanie poczucia więzi z małą ojczyzną, to jeden z podstawowych czynników mogących wpłynąć na decyzję o wyjeździe z Żar lub na powrót po zakończeniu edukacji. Dlatego też w naszym projekcie chcieliśmy zrobić „COŚ” dla</p>	12016	03.03.2023

	<p>młodzieży, tak zrodził się pomysł na działanie pn.: Młodzieżowy Inkubator Aktywności.</p> <p>Młodzieżowy Inkubator Aktywności jest odpowiedzią na wiele problemów, które zostały zdefiniowane podczas prac nad nową ścieżką rozwoju miasta Żary. Zaangażowanie młodzieży w życie miasta pozwoli w pewnym stopniu zatrzymać migracji młodych ludzi, przyczyni się do zacieśnienia więzi z miastem. W ramach Młodzieżowego Inkubatora Aktywności chcielibyśmy pokazać młodzieży, że Żary, są bardzo dobrym miejscem na rozpoczęcie własnego biznesu. Zorganizowaliśmy dla uczniów z żarskich szkół trzy spotkania z przedstawicielami biznesu różnych branż tj. Kobra Żary, Firmamaj oraz Relpol S.A., którzy opowiadali o początkach, doświadczeniach zawodowych i rozwoju swoich firm. Kolejnym przedsięwzięciem w ramach MIA było ogłoszenie pierwszej edycji konkursu STARTUP Społecznie Pozytywny. Uczestnicy konkursu wykazali się innowacyjnym, a także kompleksowym podejściem do biznesu wykorzystując przy tym swoją pasję i zainteresowanie. Mamy nadzieję, że nasi laureaci będą inspiracją dla innych w kolejnej edycji konkursu, którą zaplanowaliśmy w drugiej połowie 2023 roku. Dodatkowo w ramach Młodzieżowego Inkubatora Aktywności planujemy przeprowadzenie cyklu szkoleń, które mają na celu wsparcie twórczego i aktywnego udziału młodych ludzi w życiu społecznym miasta, naukę racjonalnego kształtowania swojej ścieżki zawodowej oraz zachęcenie młodych do związania swojej przyszłości z Żarami.</p>		
2	<p>W ubiegłym roku wystawa prac konkursowych na koncepcję zagospodarowania żarskiego zamku cieszyła się sporym zainteresowaniem, przed nami kolejna.</p> <p>04.02.2023 r. godz. 12.00 zapraszamy wszystkich zainteresowanych do Salonu Wystaw Artystycznych ŻDK (Pl. Rynek 17), gdzie zaprezentowane zostaną zwycięskie i wyróżnione prace w konkursie architektonicznym.</p> <p>Żarski Zamek Region Łużyce - Stowarzyszenie Projekt „Żary, tu chcę żyć!!!” finansowany ze środków Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego 2014-2021 realizowany jest w ramach programu "Rozwój Lokalny". Dowiedz się więcej www.eog.gov.pl</p>	9254	27.01.2023 r.
3	<p>14 czerwca 2023 r. odbyła się miejska gra rowerowa w ramach projektu norweskiego „Żary, tu chcę żyć!!!”. Hasłem przewodnim gry było „Żary są naj”</p> <p>W grze wzięło udział 10 zespołów z żarskich szkół. Każda drużyna otrzymała pakiet: koszulka, napój, przekąska, mapa miasta, gazeta z treścią gry oraz karta zadań.</p> <p>Celem gry było zapoznanie się uczestników z infrastrukturą rowerową miasta oraz ciekawymi miejscami, a także promowanie dobrej zabawy i przyjaznej rywalizacji.</p> <p>Uczestnicy stali się bohaterami gry miejskiej. Ich planszą było miasto, a oni sami pionkami. Zadaniem każdej z drużyn było dotarcie do 12 punktów kontrolnych i wykonanie określonych zadań w czasie 2,5 godz. Wszystkie drużyny zmieściły się w regulaminowym czasie i dotarły bezpiecznie do mety.</p> <p>Fabuła gry opierała się na stworzeniu w mieście nowej gazety, do której poszukiwani są profesjonalni pracownicy. Zwycięzcy mieliby dostać angaż w czasopiśmie „Goniec Żarski”. Nagrody wszystkim uczestnikom wręczyła Danuta Madej Burmistrz Miasta Żary, a zwycięzcy otrzymali nagrody dodatkowe. Dla wszystkich przygotowany był poczęstunek. Serdecznie wszystkim gratulujemy Projekt „Żary, tu chcę żyć!!!” finansowany ze środków Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego 2014-2021 realizowany jest w ramach programu "Rozwój Lokalny". Dowiedz się więcej bit.ly/RozwójLokalny</p>	6942	14.03.2024 r.

4	<p>Konkurs Startup Społecznie - Pozytywny rozstrzygnięty! Jeszcze nie zdradzimy Wam zwycięzców, ale obiecujemy, że już wkrótce ich poznacie. Uczestnicy konkursu wykazali się innowacyjnym, a także kompleksowym podejściem do biznesu wykorzystując swoją pasję i zainteresowanie. Pomimo upływu lat widać, że cytaty Konfucjusza nadal jest aktualny: "Wybierz pracę, którą kochasz, a nie przepracujesz ani jednego dnia..."</p> <p>Dziękujemy naszym gościom za udział w pracach komisji Firmamj Relpol S.A. Kobra Żary Fundacja Przedsiębiorczość Żary Organizacja Pracodawców Ziemi Lubuskiej. Dziękujemy za zaangażowanie i chęć dalszej współpracy.</p> <p>Warta uwagi jest przepiękna sala porcelanowa w naszym Muzeum Żary do którego również serdecznie zapraszamy na wystawę żarskiej porcelany i nie tylko...</p> <p>Projekt „Żary, tu chcę żyć!!!” finansowany ze środków Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego 2014-2021 realizowany jest w ramach programu "Rozwój Lokalny". Dowiedz się więcej www.eog.gov.pl</p>	6033	15.02.2023 r.
5	<p>A oto i oni!!! Zwycięzcy pierwszej edycji Konkursu STARTUP Społecznie Pozytywny w ramach projektu "Żary, tu chcę żyć!!!"- Jaśmina Sadowska, Julian Stężycki, Damian Henke, Jakub Sadowski, Maciej Onuchowski, Jakub Dworak, Hubert Dworak, Nikodem Michalczewski oraz Paweł Jankowski, którego brakuje na zdjęciu.</p> <p>Wkrótce pełna relacja z dzisiejszego wydarzenia wraz z prezentacją zwycięskich pomysłów na biznes.</p> <p>Naszemu zwycięzcom jeszcze raz gratulujemy!</p> <p>Projekt „Żary, tu chcę żyć!!!” finansowany ze środków Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego 2014-2021 realizowany jest w ramach programu "Rozwój Lokalny". Dowiedz się więcej www.eog.gov.pl</p> <p>#rozwojlokalny #funduszenorweskie #EOG #norwaygrants #eeagrants #eeanorwaygrants #funduszenorweskieieog #startup #startupspeoleczniepozytywny #MIA #mlodziejowyinkubatoraktywnosci #pomysl nabiznes</p>	5345	03.03.2023 r.

2.19. Miejski Kanał Informacyjny - Facebook Żarski Zamek

Łączna obserwujących

Obserwujący profil stan na 07.04.2023 r.

(brak możliwości wygenerowania danych na koniec 2022 r.)

1 541

Posty i relacje

Lp.	Nazwa	Zasięg (liczba osób, które widziały którykolwiek z postów)	Data opublikowania
1	<p>Doskonała wiadomość, z którą chcemy się z Wami podzielić.</p> <p>Stowarzyszenie „Żarski Zamek” otrzymało mikrodotację w ramach konkursu „NOWEFIO – lubuskie lokalnie”.</p> <p>Za 6.000,00 zakupimy krzesła i stoły do naszej siedziby, a także przeprowadzimy szereg warsztatów, na które zaprosimy Was w jesienne popołudnia.</p>	2108	27.06.2023 r.
2	<p>Już w najbliższą sobotę 13.05.2023 r. Region Łużyce - Stowarzyszenie organizuje NOC MUZEÓW.</p> <p>A wszystko będzie się działo na dziedzińcu Pałacu Promnitzów. Dziedziniec, zamek i pałac zostaną tej nocy specjalnie oświetlone, a zwiedzający będą mogli zobaczyć szereg interesujących zdjęć ilustrujących historię zespołu zamkowo-pałacowego.</p> <p>ZAPRASZAMY!</p>	3501	08.05.2023 r.
3	<p>Urząd Miejski Żary wraz z PTTK Żary zorganizowali w ramach projektu "Żary, tu chcę żyć!!!" grę miejską "Poszukiwacze Zaginionego Skarbu". Celem gry była integracja seniorów i młodzieży, a także budowanie tożsamości lokalnej wśród młodzieży. Punkty kontrolne znajdowały się w żarskich zabytkach, w tym na terenie Kompleksu Pałacowo – Zamkowego. A co było tym skarbem? List od Erdmanna II Promnitza wyjaśni Wam wszystko. Zerknijcie na krótką fotorelację, a po więcej zapraszamy na profil projektu "Żary, tu chcę żyć!!!" Program Rozwoju Lokalnego Miasta Żary oraz PTTK Żary</p> <p>Projekt „Żary, tu chcę żyć!!!” finansowany ze środków Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego 2014-2021 i funduszy Norweskich realizowany jest w ramach programu "Rozwój Lokalny"</p>	1773	28.09.2023 r.
4	<p>W grudniowe, sobotnie popołudnie 2022 roku na żarskim zamku Region Łużyce - Stowarzyszenie gościło grupę Retro Lubuskie.</p> <p>Dziedziniec pałacu Promnitzów ożył, gdy goście w stylizacjach z lat 20-tych pozwali na tle potężnej budowli, wśród mebli i rekwizytów, przygotowanych przez gospodarzy w celu uatrakcyjnienia sesji zdjęciowej w zimowej scenerii.</p> <p>Pani Magdalenie Bronickiej dziękujemy za ten niezwykle materiał.</p> <p>fot. Halina Gola</p>	1849	04.01.2023 r.
5	<p>Zachęcamy do wspólnego udziału w Europejskich Dniach Dziedzictwa z Miejska Biblioteka Publiczna w Żarach oraz Muzeum Żary. Szczegóły na plakacie.</p>	1961	29.08.2023 r.

3. OŚWIATA, KULTURA, SPORT

3.1. Wykaz jednostek, instytucji, zakładów budżetowych nadzorowanych przez Wydział Oświaty, Kultury i Sportu

Gmina Żary o statusie miejskim jest organem prowadzącym dla 4 szkół podstawowych, 5 przedszkoli oraz Zespołu Szkolno-Przedszkolnego z Oddziałami Integracyjnymi i Zespołu Szkolno-Przedszkolnego, w których uczyło się **2482** uczniów w szkołach podstawowych i **1183** dzieci w przedszkolach, są to:

- Szkoła Podstawowa nr 1 im. Fryderyka Chopina, ul. Szymanowskiego 8,
- Szkoła Podstawowa nr 2 im. Janusza Korczaka, ul. Gabrieli Zapolskiej 16,
- Szkoła Podstawowa nr 5 im. Polskich Noblistów, ul. Okrzei 19,
- Szkoła Podstawowa nr 8 im. Bolesława Chrobrego, ul. Partyzantów 9,

- Miejskie Przedszkole nr 2 im. Jana Brzechwy, ul. 1 Maja 3a,
- Miejskie Przedszkole nr 3 im. Fundacji „Wielka Orkiestra Świątecznej Pomocy”, ul. 11 Listopada 22,
- Miejskie Przedszkole nr 7 im. Marii Konopnickiej, ul. Szymanowskiego 2,
- Miejskie Przedszkole nr 8 im. Misia Uszatka - Przyjaciela Przyrody, ul. Górnośląska 28,
- Miejskie Przedszkole nr 10 im. Bajka, ul. Okrzei 15 (z oddziałami przy ul. Częstochowskiej),

- Zespół Szkolno-Przedszkolny z oddziałami integracyjnymi, ul. Parkowa 10,
- Zespół Szkolno-Przedszkolny, ul. Pułaskiego 4a.

Sieć żarskich szkół i przedszkoli w 2023 r. uzupełniały placówki niepubliczne: 6 przedszkoli i 3 szkoły podstawowe.

Przedszkola niepubliczne:

- Społeczne Przedszkole, pl. Inwalidów 12,
- Niepubliczne Przedszkole Chatka Puchatka, ul. Czerwonego Krzyża 25 b,
- Niepubliczne Przedszkole Groszki, ul. Czerwonego Krzyża 25 a,
- Niepubliczne Przedszkole eNCe-peNCe, ul. Strzelców 8,
- Niepubliczne Przedszkole Terapeutyczne Orzeszek, ul. Pułaskiego 7b,
- Niepubliczne Przedszkole Bajkowy Miś, ul. Hutnicza 1

Niepubliczne szkoły podstawowe:

- Katolicka Szkoła Podstawowa, ul. Kalinowskiego 15,
- Społeczna Szkoła Podstawowa, ul. Broni Panczernej 5,
- Szkoła Podstawowa ZDZ, ul. Żagańska,

Gmina Żary o statusie miejskim prowadzi rejestr instytucji kultury, dla których jest organizatorem:

- Żarski Dom Kultury,
- Miejska Biblioteka Publiczna,
- Muzeum Pogranicza Śląsko-Łużyckiego.

Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji jest kolejnym podmiotem – zakładem budżetowym dotowanym przez Gminę Żary o statusie miejskim.

3.2. Inwestycje i remonty w jednostkach oświatowych

Realizator		Remonty	Realizacja
1.	Zespół Szkolno-Przedszkolny	SP 10 - Punktowe uzupełnienia podłóża na placu zabaw	4.000,00 zł
2.	Zespół Szkolno-Przedszkolny z Oddziałami Integracyjnymi	MP 1 – Zalecenia sanepidu – wymiana obudowy grzejników oraz materiały remontowe	16.500,00 zł
		MP 1 – Modernizacja oświetlenia	4.460,00 zł
		MP 1 – Remont dwóch pomieszczeń kuchennych	25.030,50 zł
		SP 3 – Rozbudowa i modernizacja monitoringu wizyjnego	4.200,00 zł
3.	Szkoła Podstawowa Nr 1	Remont łazienki wraz z całym korytarzem w budynku A	108.500,00 zł
		Remont klatki schodowej w budynku A	3.478,00 zł
		Naprawa ksero	1.296,42 zł
		Naprawa instalacji wodnej w toaletach uczniowskich	1.987,00 zł
		Naprawa i konserwacja pieca konwekcyjnego w kuchni	1.190,00 zł
		Naprawa instalacji wodnej w kuchni	555,00 zł
		Naprawa maszyny do mielenia mięsa	202,95 zł
		Wymiana rur w instalacji wodnej w piwnicy i kuchni	24.567,00 zł
		Wymiana instalacji wodnej w piwnicy	13.570,15 zł
		Naprawa nawierzchni placu zabaw	49.000,00 zł
4.	Miejskie Przedszkole Nr 10	Remont kuchni przy ul. Częstochowskiej	15.000,00 zł
		Remont zmywalnika	12.999,99 zł
		Remont pralni	25.000,00 zł
		Utwardzenie terenu pod wiatę	5.800,00 zł
		Wymiana obrzeży betonowych na gumowe na terenie ogrodu przedszkolnego	2.600,00 zł
5.	Miejskie Przedszkole Nr 8	Remont korytarza na I piętrze wraz z wymianą okien oraz całej klatki schodowej począwszy od parteru do II piętra, remont dwóch pomieszczeń gospodarczych przy kuchni	114.318,97 zł
6.	Miejskie Przedszkole Nr 3	Zalecenia Sanepid – Podniesienie wysokości poręczy przy schodach na wszystkich kondygnacjach, osłony na grzejniki	11.285,90 zł
7.	Szkoła Podstawowa Nr 5	Wymiana nagrzewnic na Sali gimnastycznej typu Robur Pro 2	34.000,00 zł
		Remont schodów na placu apelowym	6.386,71 zł
		Oslony na pojemniki na śmieci	18.911,25 zł
		Malowanie korytarza przy małej sali gimnastycznej	9.192,94 zł
		Wymiana stolarki drzwiowej w czterech gabinetach lekcyjnych	11.200,00 zł
		Malowanie toalety dla pracowników i magazynu żywnościowego wraz z korytarzykiem	1.100,00 zł
8.	Szkoła Podstawowa Nr 8	Wymiana zaworu przy kotle	984,00 zł
		Kalibracja detektora gazu	430,50 zł
		Roboty dekarские – Usunięcie usterek na dachu budynku szkoły	2.127,90 zł
		Naprawa regulatora kotła	6.000,00 zł
Realizator		Inwestycje	Realizacja
1.	Miejskie Przedszkole Nr 2	Modernizacja placu zabaw przy przedszkolu – Budżet Obywatelski	99.000,00 zł
2.	Szkoła Podstawowa Nr 8	Utwardzenie terenu przy szkole – Budżet Obywatelski	109.099,74 zł

Realizator		Zakupy inwestycyjne	Realizacja
1.	Szkoła Podstawowa Nr 1	Montaż lamp zewnętrznych	6.888,00 zł
		Montaż lamp wewnętrznych wraz z demontażem starego oświetlenia	36.112,00 zł

3.3 Finanse oświaty

Planowana subwencja oświatowa wynosiła 31 668 432,00 zł, jednak rzeczywiście została przyznana subwencja o 177 825,00 zł mniejsza i wynosiła 31 490 607,00 zł, w tym na dzieci z dysfunkcjami miasto otrzymało 6 404 387,22 zł. Na podstawie ustawy z dnia 7 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach służących realizacji ustawy budżetowej na rok 2023 oraz niektórych innych ustaw, została przyznana nagroda specjalna z okazji 250. rocznicy Komisji Edukacji Narodowej, dla każdego nauczyciela w kwocie 1 125,00. W dniu 15.09.2023 r. Ministerstwo Edukacji i Nauki poinformowało, że kwota jaką otrzyma jednostka samorządu terytorialnego wzrośnie o koszty pracodawcy, czyli łączna kwota na jednego pedagoga wyniosła 1 345,95 zł, łączny koszt dotacji wyniósł: 530 304,30 zł. Na realizację dodatkowych zadań oświatowych związanych z kształceniem, wychowaniem i opieką nad dziećmi będącymi obywatelami Ukrainy zgodnie z wytycznymi Ministerstwa Gmina otrzymała środki w kwocie 2 845 848,00 zł. Stąd łączna kwota subwencji oświatowej otrzymana z budżetu państwa wyniosła 34 866 759,30 zł

Dotacja przedszkolna otrzymana na dzieci pięcioletnie i młodsze wyniosła 1 537 172,75 zł.

Gmina Żary o statusie miejskim przekazywała dotacje na uczniów do placówek niepublicznych. Średniomiesięczna liczba uczniów w szkołach niepublicznych wynosiła 606, łączna kwota przekazanej dotacji to 4 648 708,23 zł. Średniomiesięczna liczba uczniów w przedszkolach niepublicznych wynosiła 220, łączna kwota przekazanej dotacji to 3 416 042,97 zł. Miesięcznie na jednego ucznia w szkole podstawowej przekazywano 622,23 zł, a na ucznia przedszkolnego 924,78 zł. Za pobyt miejskich dzieci przedszkolnych w innych gminach miasto Żary zapłaciło 40 504,81 zł, natomiast inne gminy zwróciły miastu za pobyt ich dzieci przedszkolnych w naszych przedszkolach 574 640,43 zł.

3.4 Pozyskane środki pozabudżetowe

3.4.1 Pilotażowy trzyletni Program UEFA PLAYMAKERS we współpracy z firmą Disney

Szkoła Podstawowa nr 2 w Żarach jest jednym z dwóch ośrodków w województwie lubuskim, który otrzymał rekomendację od LZPN i został zakwalifikowany przez PZPN do programu. Partnerem szkoły w Projekcie jest Klub Sportowy Promień w Żarach. Czas trwania programu to okres kolejnych 3 sezonów: 2020/2021, 2021/2022 i 2022/2023. Otrzymane dofinansowanie w roku 2023 to blisko **600 euro**.

3.4.2 Zajęcia programowania

Szkoła Podstawowa nr 3 Zespołu Szkolno-Przedszkolnego z Oddziałami Integracyjnymi realizowała od lipca 2022 do czerwca 2023 projekt Centrum Mistrzostwa Informatycznego Politechniki Łódzkiej na podniesienie kompetencji kadry pedagogicznej, a także aktywizację młodzieży uzdolnionej informatycznie. W ramach projektu szkoła pozyskała kwotę **16 000,00 zł**.

3.4.3 Koń przyjacielem polskich i niemieckich dzieci, Sport to zdrowie

Szkoła Podstawowa nr 2 w Żarach od 6 lat współpracuje ze Szkołą Landau-Gymnasium Weißwasser w ramach „Umowy o partnerstwie szkół”. W ramach Polsko-Niemieckiej Wymiany Młodzieży zostały zaplanowane projekty pn. „Koń przyjacielem polskich i niemieckich dzieci” oraz „Sport to zdrowie”. Na ich realizację pozyskano środki finansowe w wysokości ok. **3 000,00 zł** ze Stowarzyszenia Gmin RP Euroregionu „Sprewa-Nysa-Bóbr”.

3.4.4 „Lubuska szkoła ćwiczeń w Żarach szansą na rozwój nauczycieli, studentów i uczniów”

Od 2019 r. Gmina Żary realizuje we wszystkich miejskich szkołach podstawowych we współpracy ze szkołą w Lipinkach Łużyckich i ze szkołami gminy Trzebień projekt „Lubuska Szkoła ćwiczeń w Żarach szansą na rozwój nauczycieli, studentów i uczniów”. Głównym celem programu było doskonalenie pracy nauczycieli poprzez stosowanie aktywnych metod i form pracy, narzędzi multimedialnych oraz przy wykorzystaniu nowoczesnych pomocy dydaktycznych. Zajęcia metodyczne z matematyki, informatyki, nauk przyrodniczych i języków obcych dla pedagogów były realizowane we współpracy z pracownikami naukowymi Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, w pracowniach Wydziałów Matematyki, Informatyki, Chemii i Neofilologii Uniwersytetu. Partnerami projektu byli również pracownicy Ośrodka Doskonalenia Nauczycieli i Pedagogicznej Biblioteki Wojewódzkiej w Zielonej Górze. Na potrzeby programu stworzona została strona internetowa www.szko lacwiczen.pl. Odbyły się na Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza w Poznaniu kilkudniowe szkolenia dla dyrektorów szkół oraz nauczycieli i trenerów szkoły ćwiczeń. Przeprowadzone zostały drogą online webinaria z matematyki i języków obcych. Miasto pozyskało 1 mln 8 tysięcy 396 złotych w tym na funkcjonowanie szkoły ćwiczeń - pomoce dydaktyczne 367 tysięcy złotych. Projekt w 100% finansowany był w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój i realizowany był do 2021 roku. Z uwagi na panującą pandemię Koronawirusa (COVID-19) termin rzeczowego zakończenia projektu został przesunięty. Przez kolejnych 5 lat funkcjonuje sieć współpracy w 4 zakresach tematycznych: matematyka, informatyka, nauki przyrodnicze i języki obce.

3.4.5 Laboratoria przyszłości

Laboratoria Przyszłości to inicjatywa edukacyjna realizowana przez Ministerstwo Edukacji i Nauki we współpracy z Centrum GovTech w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów. Celem działań było stworzenie bazy nowoczesnej szkoły, w której zajęcia prowadzone były w sposób ciekawy, angażujący uczniów oraz sprzyjający odkrywaniu ich talentów i rozwijaniu zainteresowań.

Środki na uruchomienie tzw. Laboratoriów Przyszłości we wszystkich żarskich publicznych szkołach podstawowych otrzymała także Gmina Żary o statusie miejskim. Laboratoria Przyszłości to wsparcie szkół podstawowych w budowaniu wśród uczniów kompetencji przyszłości z tzw. kierunków STEAM (nauka, technologia, inżynieria, sztuka oraz matematyka).

W ramach Laboratoriów Przyszłości szkoły otrzymały od państwa wsparcie finansowe na zakup nowoczesnego wyposażenia m.in. drukarek 3D, mikrokontrolerów, robotów, sprzętu do nagrań, pomocy dydaktycznych.

Gmina Żary o statusie miejskim otrzymała łączne środki w wysokości 745.000,00zł. Program finansowany był z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19. Poniżej podział środków według poszczególnych placówek (środki przyznawane były w zależności od ilości uczniów w szkołach):

Nazwa szkoły	Kwota dofinansowania
SZKOŁA PODSTAWOWA NR 1	175.800,00 zł
SZKOŁA PODSTAWOWA NR 2	129.000,00 zł
SZKOŁA PODSTAWOWA NR 3	89.400,00 zł
SZKOŁA PODSTAWOWA NR 5	108.600,00 zł
SZKOŁA PODSTAWOWA NR 8	172.200,00 zł
SZKOŁA PODSTAWOWA NR 10	70.000,00 zł

3.4.6. Nowoczesna Edukacja Przedszkolna w Żarach

W Miejskim Przedszkolu nr 10 realizowany był projekt unijny „Nowoczesna edukacja przedszkolna w Żarach” ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego o wartości **327 818,50 zł** (w tym środki własne 49 172,78 zł). Działania w projekcie obejmowały doposażenie przedszkola w pomoce dydaktyczne, kursy dla nauczycieli i zajęcia dla dzieci.

3.4.7 Asystent Ucznia

Gmina Żary o statusie miejskim pozyskała grant w projekcie pn. „**Asystent ucznia ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi – pilotaż**”. Grant był wykorzystany na sfinansowanie zatrudnienia ASPE w Szkole Podstawowej nr 1, Szkole Podstawowej nr 5, Szkole Podstawowej nr 8 oraz w Miejskim Przedszkolu nr 3. Zebrane w trakcie projektu doświadczenia i przeprowadzone badania zostały użyte do:

- przygotowania założeń prawnych oraz opisu kwalifikacji „asystenta ucznia ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym z niepełnosprawnościami” [w skrócie ASPE],
- wprowadzenia opisu kwalifikacji ASPE do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji,
- opracowania zasady finansowania i organizacji pracy ASPE,
- opracowania programu i scenariuszy szkoleń dla asystentów i kadry szkół zatrudniających ASPE,
- przygotowania pierwszej grupy ASPE do pracy z dziećmi i młodzieżą.

Okres realizacji projektu od 11.10.2022 do 15.09.2023 roku. Pozyskano w ramach EFS kwotę 127 650,80 zł. Projekt realizowany był w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020, Oś Priorytetowa 2 Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji, Działanie 2.10. Wysoka jakość systemu oświaty.

3.4.8. Dofinansowanie z Ministerstwa Edukacji i Nauki w ramach programu Poznaj Polskę

Szkoła Podstawowa nr 8 uzyskała dofinansowanie 5000 zł na wycieczkę jednodniową dla 70 uczniów klas I-III.

Trasa wycieczki:

- Kultura i dziedzictwo narodowe , Park Mużakowski w Łęknicy - park w stylu krajobrazowym, Łęknica, lubuskie
- Kultura i dziedzictwo narodowe , Żagań - poaugustiański zespół klasztorny, Żagań, lubuskie

Szkoła Podstawowa nr 2 uzyskała dofinansowanie 15 000 zł na wycieczkę trzydniową dla 40 uczniów klas IV-VIII.

Trasa wycieczki:

- Śladami Polskiego Państwa Podziemnego, Cmentarz Powstańców Warszawy i Pomnik „Polegli – Niepokonani”, Warszawa, mazowieckie
- Największe osiągnięcia polskiej nauki, Centrum Nauki Kopernik, Warszawa, mazowieckie

- Śladami Wielkich Polaków, Muzeum Jana Pawła II i Prymasa Wyszyńskiego, Warszawa, mazowieckie
- Kultura i dziedzictwo narodowe, Zamek Królewski w Warszawie – Muzeum. Rezydencja Królów Rzeczypospolitej, Warszawa, mazowieckie
- Śladami Polskiego Państwa Podziemnego, Muzeum Powstania Warszawskiego, Warszawa, mazowieckie
- Kultura i dziedzictwo narodowe, Muzeum Łazienki Królewskie w Warszawie, Warszawa, mazowieckie
- Okrywamy Skarby Wsi, Prywatne Muzeum Kowalstwa, Warszawa, mazowieckie.

3.4.9. Rządowy program – „Aktywna tablica”

Dnia 11 sierpnia 2023 r. podpisano Umowę Nr 140/2023 w sprawie udzielenia wsparcia finansowego dla organów prowadzących szkoły podstawowe w ramach Rządowego programu rozwijania szkolnej infrastruktury oraz kompetencji uczniów i nauczycieli w zakresie technologii informacyjno-komunikacyjnych na lata 2020-2024 „Aktywna tablica”.

W ramach „Aktywnej tablicy” Gmina Żary o statusie miejskim otrzymała środki finansowe w wysokości 14 000,00 zł, skierowane do jednostek biorących udział w programie:

„Aktywna tablica”			
Jednostka	Dofinansowanie	Wkład własny	Całkowity koszt
Szkoła Podstawowa Nr 5 im. Polskich Noblistów w Żarach	14 000,00 zł	3 500,00 zł	17 500,00 zł

Program **Aktywna Tablica** oferuje możliwość zakupu różnych narzędzi edukacyjnych, takich jak **tablice** interaktywne, monitory interaktywne, projektory, laptopy czy specjalne oprogramowanie wspierające proces edukacyjny w ramach rozwoju kompetencji informacyjno-komunikacyjnych.

3.5. Ogólnopolski egzamin ósmoklasisty

Egzamin ósmoklasisty obejmuje wiadomości i umiejętności określone w podstawie programowej kształcenia ogólnego w odniesieniu do wybranych przedmiotów nauczanych w klasach I–VIII. Egzamin został przeprowadzony po raz pierwszy w roku szkolnym 2018/2019. Jest egzaminem obowiązkowym, co oznacza, że każdy uczeń ósmej klasy musi do niego przystąpić, aby ukończyć szkołę. Nie jest określony minimalny wynik, jaki uczeń powinien uzyskać, dlatego egzaminu ósmoklasisty nie można nie zdać. Egzamin jest przeprowadzany w formie pisemnej. Ósmoklasista przystępuje do egzaminu z trzech przedmiotów obowiązkowych tj.:

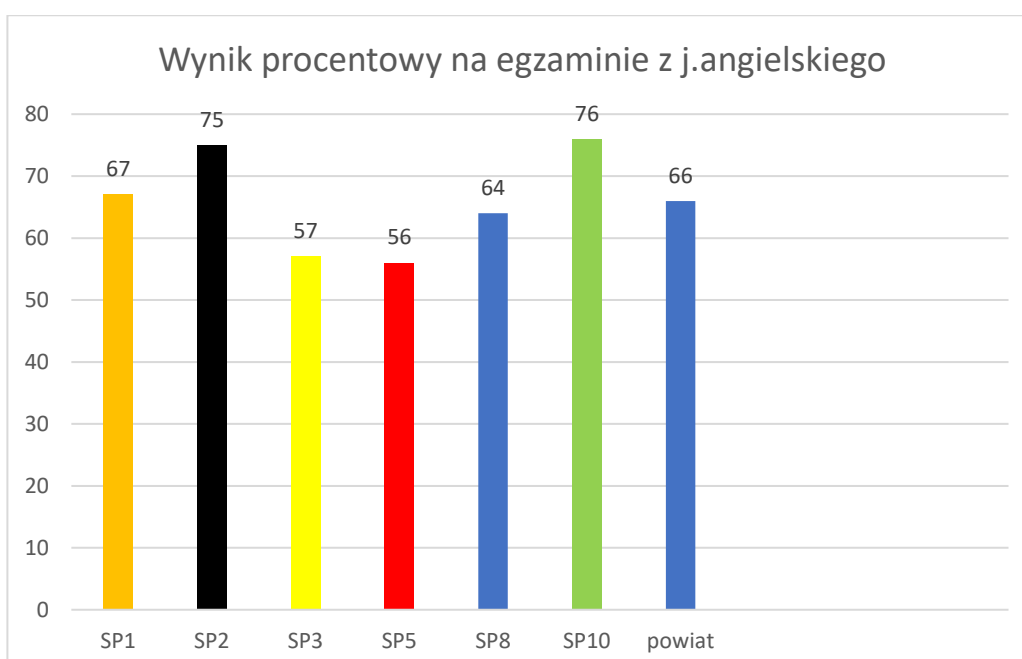
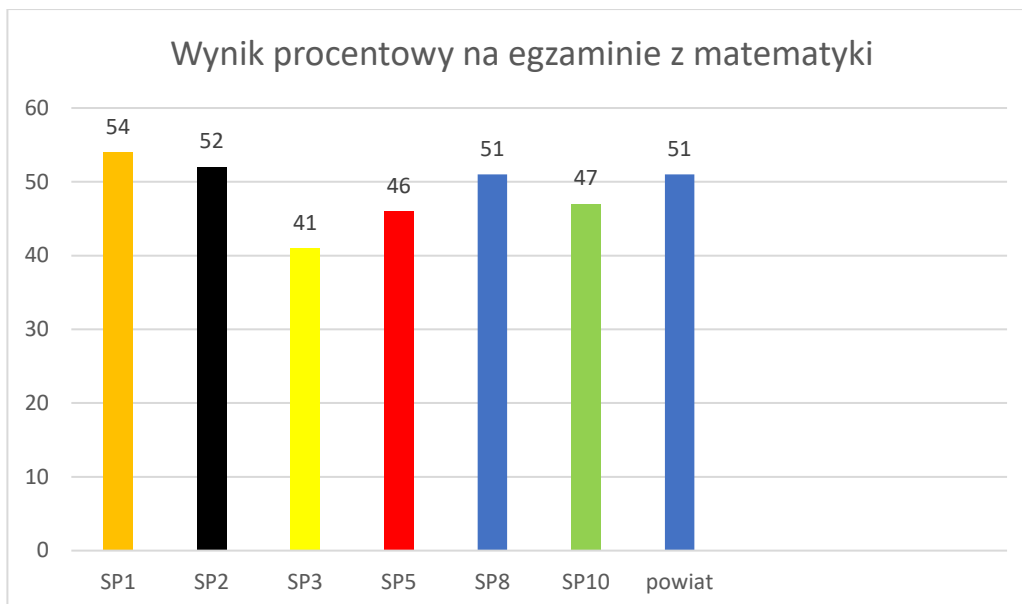
- języka polskiego,
- matematyki,
- języka obcego nowożytnego (angielskiego, francuskiego, hiszpańskiego, niemieckiego, rosyjskiego, ukraińskiego lub włoskiego).

Uczeń może wybrać tylko ten język, którego uczy się w szkole w ramach obowiązkowych zajęć edukacyjnych. Egzamin jest przeprowadzany przez trzy kolejne dni:

- pierwszego dnia – egzamin z języka polskiego, który trwa 120 minut,
- drugiego dnia – egzamin z matematyki, który trwa 100 minut,
- trzeciego dnia – egzamin z języka obcego nowożytnego, który trwa 90 minut.

W dniach 24, 25 i 26 maja 2023 roku 385 uczniów klas ósmych z 6 szkół podstawowych prowadzonych przez Gminę Żary o statusie miejskim przystąpiło do egzaminu ósmoklasisty.

Poniższe wykresy obrazują wyniki procentowe na egzaminie języka polskiego, matematyki i języka obcego.

Na egzaminie z języka polskiego uczniowie Szkoły Podstawowej nr 2 i nr 10 uzyskali wynik egzaminu wyższy niż w województwie i kraju. Na egzaminie z matematyki uczniowie Szkoły Podstawowej nr 1 uzyskali wynik wyższy niż w kraju, a uczniowie Szkoły Podstawowej nr 1, nr 2 i nr 8 wynik wyższy niż w powiecie. Na egzaminie z języka angielskiego uczniowie Szkoły Podstawowej nr 1 i nr 10 uzyskali wynik wyższy niż w kraju.

3.6. Pomoc materialna o charakterze socjalnym

3.6.1. Stypendia szkolne

Stypendium szkolne może otrzymać uczeń znajdujący się w trudnej sytuacji materialnej, wynikającej z niskich dochodów na osobę w rodzinie, w szczególności, gdy w rodzinie występuje: bezrobocie, niepełnosprawność, ciężka lub długotrwała choroba, wielodzietność, brak umiejętności wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczych, alkoholizm lub narkomania, a także gdy rodzina jest niepełna lub wystąpiło zdarzenie losowe.

Miesięczna wysokość dochodu na osobę w rodzinie ucznia uprawniająca do ubiegania się o stypendium szkolne nie może być większa niż kwota 600,00 zł netto. Na tej podstawie następuje weryfikacja złożonych wniosków, a następnie podział kwot według wcześniej ustalonych (uchwałą) progów dochodowych oraz przyznanie odpowiedniej miesięcznej kwoty stypendium (na podstawie zarządzenia o kwotach) decyzją administracyjną.

W zależności od progu dochodowego wyszczególniono dwie kwoty stypendium, tj.:

- od 0 zł do 120,00 zł (po zaokrągleniu do pełnych złotych) - kwota stypendium wynosi 150,00 zł miesięcznie,
- od 121,00 zł (po zaokrągleniu do pełnych złotych) do 600,00 zł netto na osobę w rodzinie - kwota stypendium wynosi 120,00 zł miesięcznie.

W roku 2023 (obejmującym dwa lata szkolne, tj. rok szkolny 2022/2023 oraz 2023/2024) stypendium szkolne otrzymało 31 uczniów, zamieszkujących z zamiarem pobytu stałego na terenie Gminy Żary o statusie miejskim, na łączną wydatkowaną kwotę **18 401,28 zł**, w tym:

- 14 721,02 zł - środki z dotacji,
- 3 680,26 zł - środki własne Gminy.

3.6.2. Zasiłek szkolny

Pomoc materialna w formie zasiłku szkolnego może być przyznana uczniowi znajdującemu się przejściowo w trudnej sytuacji materialnej z powodu zdarzenia losowego.

Zasiłek szkolny może być przyznany w formie świadczenia pieniężnego na pokrycie wydatków związanych z procesem edukacyjnym ucznia lub w formie pomocy rzeczowej o charakterze edukacyjnym, raz lub kilka razy w roku, niezależnie od otrzymywanego stypendium szkolnego.

O zasiłek szkolny można ubiegać się w terminie nie dłuższym niż dwa miesiące od wystąpienia zdarzenia uzasadniającego przyznanie tego zasiłku. Maksymalna jednorazowa kwota zasiłku szkolnego wynosi 620,00 zł.

W roku kalendarzowym 2023 (obejmującym rok szkolny 2022/2023 oraz rok szkolny 2023/2024) przyznano trzy zasiłki szkolne na łączną kwotę 1 860,00 zł.

3.7. Rządowy program pomocy uczniom niepełnosprawnym w formie dofinansowania zakupu podręczników, materiałów edukacyjnych i materiałów ćwiczeniowych

Program ten ma na celu pomoc uczniom niepełnosprawnym w formie dofinansowania zakupu podręczników, materiałów edukacyjnych i materiałów ćwiczeniowych.

Program jest jedną z form realizacji wyrównywania szans edukacyjnych i podnoszenia jakości kształcenia uczniów niepełnosprawnych, co w konsekwencji przyczynia się do zwiększenia ich szans edukacyjnych.

Po zakwalifikowaniu wniosków o uzyskanie przedmiotowej pomocy, uczeń otrzymuje zwrot kosztów podręczników szkolnych/materiałów edukacyjnych/materiałów ćwiczeniowych do wartości określonej w obowiązującym na dany rok rozporządzeniu, jednak po uprzednim przedłożeniu dowodów zakupu.

W roku szkolnym 2023/2024 (realizacja programu obejmowała okres od 01.09.2023 r. do 31.12.2023 r., rozliczenie programu – 01.2024 r.) na tego typu potrzeby dla uczniów niepełnosprawnych wydatkowano kwotę w wysokości 24 707,18 zł, która obejmowała pomoc dla 72 uczniów.

3.8. Dofinansowanie kosztów kształcenia pracowników młodocianych jako pomoc de minimis

Pracodawcom, którzy zawarli z młodocianym pracownikiem umowę o pracę w celu przygotowania zawodowego przysługuje dofinansowanie kosztów kształcenia, jeżeli:

- pracodawca lub osoba prowadząca zakład w imieniu pracodawcy albo osoba zatrudniona u pracodawcy posiada kwalifikacje wymagane do prowadzenia przygotowania zawodowego młodocianych, określone w przepisach w sprawie przygotowania zawodowego młodocianych i ich wynagradzania,
- młodociany pracownik ukończył naukę zawodu lub przyuczenie do wykonywania określonej pracy i zdał egzamin, zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Dofinansowanie przyznaje wójt/burmistrz/prezydent miasta właściwy ze względu na miejsce zamieszkania młodocianego pracownika, na wniosek złożony przez pracodawcę w terminie 3 miesięcy od dnia zdania przez młodocianego pracownika egzaminu. Po upływie w/w terminu dofinansowanie nie przysługuje. Dofinansowanie kosztów kształcenia młodocianych pracowników stanowi pomoc de minimis.

Dofinansowanie przyznawane jest pracodawcom w oparciu o ukończenie przez pracownika młodocianego:

- nauki zawodu i w 2023 r. kwota dofinansowania przy maksymalnym okresie kształcenia 36 miesięcy wynosiła do **9716,14 zł**,
- nauki zawodu prowadzonej w zawodach wskazanych przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania w prognozie, o której mowa w przepisach szczegółowych i w 2023 r. wynosiła do **12023,44 zł**,
- przyuczenia do wykonywania określonej pracy i w 2023 r. kwota dofinansowania wynosiła **305,39 zł** za każdy miesiąc kształcenia przy maksymalnej możliwości kształcenia 22 miesiące.

W roku 2023 dofinansowanie kosztów kształcenia przyznane zostało 24 pracodawcom na 40 młodocianych pracowników. Wysokość otrzymanych środków na ten cel z Funduszu Pracy wyniosła **267856,61 zł**, w tym:

- na naukę zawodu – 230 293,64 zł,
- na przyuczenie do wykonywania określonej pracy – 37 562,97 zł.

3.9 Doskonalenie zawodowe nauczycieli

Do 30 listopada, w każdym roku, szkoły składają plany doskonalenia nauczycieli, na podstawie, których co roku podejmowana jest uchwała w sprawie rocznego planu dofinansowania doskonalenia nauczycieli. W roku 2020 przyznano dofinansowanie do doskonalenia zawodowego dla nauczycieli z żarskich szkół/przedszkoli w łącznej wysokości 129 895,25 zł. W roku 2021 przyznano dofinansowanie na doskonalenie zawodowe nauczycieli szkół/przedszkoli w łącznej wysokości 146 811,84 zł, w 2022 r. przyznano kwotę 194 181 złotych, a w 2023 r. kwotę 195 720 zł.

3.10. Nagrody dla uczniów

W dniu 30 kwietnia 2020 r. przyjęta została uchwała NR XVII/20/20 Rady Miejskiej w Żarach w sprawie przyjęcia lokalnego programu wspierania edukacji uzdolnionych dzieci i młodzieży Gminy Żary o statusie miejskim. Na tej podstawie została przyjęta 27 sierpnia 2020 r. uchwała NR XX/59/20 Rady Miejskiej w Żarach w sprawie ustalenia Regulaminu przyznawania stypendium Burmistrza Miasta Żary dla uzdolnionych uczniów za wybitne osiągnięcia w dziedzinie nauki.

W roku szkolnym 2023/2024 przyznane zostały nagrody:

- **za wybitne osiągnięcia w dziedzinie nauki** - otrzymało nagrody 59 uczniów żarskich szkół. Nagroda w kategorii indywidualnej za osiągnięcia w olimpiadach lub konkursach przedmiotowych ogłoszonych przez MEN lub Lubuskiego Kuratora Oświaty wynosiła:
 - laureat – 300,00 zł,
 - finalista – 200,00 zł.

Za każdy kolejny tytuł laureata przyznano dodatkowo 150,00 zł, natomiast za każdy kolejny tytuł finalisty przyznano dodatkowo 100,00 zł. Łączna kwota nagród: 11 200,00 zł,

- **za wybitne osiągnięcia w dziedzinie kultury lub sztuki** - 5 uczniów,
 - nagroda wyniosła - laureat w kategorii indywidualnej – 150 zł.
- **za wybitne osiągnięcia w dziedzinie sportu** - 151 uczniów indywidualnie lub w drużynie nagroda indywidualna wynosiła: 150,00 zł.

Nagroda zespołowa dla każdego członka drużyny/zespołu wynosiła: 100,00 zł.

Łącznie na nagrody za wybitne osiągnięcia sportowe dla uczniów wydatkowano 16 650,00 złotych.

Nagroda „Uczeń Roku”

Nagrodę „Uczeń Roku” może otrzymać 1 uczeń z każdej szkoły podstawowej, dla której organem prowadzącym jest Gmina Żary o statusie miejskim. Kryteria do nagrody opracowują szkoły według uznania. W roku szkolnym 2023/2024 Burmistrz Miasta Żary przedmiotową Nagrodę przyznał 6 uczniom z żarskich szkół na łączną kwotę 3 000,00 zł.

3.11 Nagrody dla nauczycieli

Z okazji Dnia Komisji Edukacji Narodowej Burmistrz Miasta Żary co roku przyznaje nagrody wyróżniającym się nauczycielom zatrudnionym w placówkach oświatowych prowadzonych przez Gminę Żary o statusie miejskim. W dniu 30 września 2020 r. w porozumieniu ze związkami zawodowymi podjęta została uchwała Rady Miejskiej w sprawie kryteriów i trybu przyznawania nagród dla nauczycieli.

W roku szkolnym 2022/2023 przyznane zostały nagrody dla 71 nauczycieli z 11 żarskich placówek oświatowych oraz dla 12 dyrektorów publicznych przedszkoli i szkół podstawowych. Łącznie na nagrody w roku szkolnym 2021/2022 wydatkowano kwotę **215 000,00 zł**. Dodatkowo nagrodą Ministra Edukacji Narodowej i nagrodą Kuratora Oświaty wyróżniono 12 pedagogów z żarskich szkół: nagrodą Ministra Edukacji i Nauki 1 osobę i nagrodą Kuratora Oświaty – 1 osobę. Ponadto Medalem Komisji Edukacji Narodowej odznaczono 3 nauczycieli, Złotym Medalem za Długoletnią Służbę 1 osobę, Srebrnym Medalem za Długoletnią Służbę – 3 osoby, Brązowym Medalem za Długoletnią Służbę – 2 osoby.

3.12 Dowozy uczniów

Gmina zleciła wykonanie usługi dowozu dla uczniów z orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego do i z Zespołu Szkół Specjalnych i Ośrodka dla Dzieci z Wadami Słuchu i Mowy przy ulicy Spokojnej. Dowóz odbywał się w dni nauki szkolnej przez cały rok. Trasa przejazdu ustalana była przez Wykonawcę w porozumieniu z gminą i dyrektorami szkół w zależności od potrzeb zgłaszanych przez rodziców uczniów z orzeczeniem o niepełnosprawności.

W 2023 r. przewóz świadczony był dla 52 uczniów, w tym dla 1 osoby niepełnosprawnej na wózku. Dodatkowo na podstawie Uchwały Rady Miejskiej w Żarach Nr LI/73/23 z dnia 27 kwietnia 2023 r. zmieniającej uchwałę w sprawie określenia stawki za 1 kilometr przebiegu pojazdu – gmina podpisała 2 umowy z rodzicami dziecka niepełnosprawnego.

Na ten cel została wykorzystana kwota **111.262,20 zł**.

3.13 Organizacja nauczania

W celu usprawnienia pracy szkół Gmina już od 8 lat wykupuje dla wszystkich szkół publicznych licencję na dziennik elektroniczny Librus, a od 4 lat dla przedszkoli platformę 4Parens. Obie platformy szczególnie przydatne były w okresie pandemii. Platformy są między innymi formą kontaktu z rodzicami. Od 5 lat prowadzony jest elektroniczny nabór do przedszkoli. W celu organizacji religii dla uczniów innych wyznań niż chrześcijaństwo wyznaczono Szkołę Podstawową nr 8 jako międzyszkolny punkt nauki religii. Dla obcokrajowców organizowane są lekcje języka polskiego. We wszystkich placówkach oświatowych zatrudnieni są pedagodzy i psychologzy. W miarę potrzeb uczniów Gmina pokrywa koszt zwiększenia ilości godzin na zajęcia dodatkowe dla uczniów zdolnych lub godzin na zajęcia wyrównujące wiedzę. W okresie wakacji letnich codziennie od 8.00 do 20.00 zapewniono uczniom dostęp do placów zabaw i boisk przyszkolnych. Przy współpracy Ośrodka Doskonalenia Nauczycieli w Zielonej Górze oraz Wojewódzkiego Ośrodka Doskonalenia Nauczycieli w Żarach Wydział Oświaty zorganizował dla nauczycieli szkolenie dotyczące „Awansu zawodowego oraz oceny pracy nauczycieli”. Dla dyrektorów żarskich szkół podstawowych przeprowadzone zostały 2 szkolenia dotyczące organizowania pomocy psychologiczno-pedagogicznej dla dzieci z problemami. W związku z sytuacją na Ukrainie w celu wsparcia pedagogów i psychologów szkolnych zostało zorganizowane spotkanie ze specjalistami oraz szkolenie „Rozpoznawanie symptomów traumy”. Dzieci z 4 przedszkoli kolejny już rok w ramach współpracy z gminą Forst uczestniczyły w międzynarodowej spartakiadzie drużyn piłkarskich. Cykliczne spotkania dyrektorów żarskich jednostek oświatowych służą wspieraniu pracy placówek i rozwijaniu współpracy. Gmina Żary o statusie miejskim otrzymała dotację z Banku Gospodarstwa Krajowego w postaci ufundowania pakietu do realizacji zajęć z zakresu edukacji włączającej ABC-Empatii.

3.14 Wspieranie sportu

Sport jako zadanie własne gminy to ważny element życia społeczności. Gmina wspiera lokalny sport poprzez zaangażowanie w trzech kluczowych obszarach:

- środki finansowe przekazywane w formie dotacji rocznych,
- organizując infrastrukturę sportową - Miejski Ośrodek Sportu Rekreacji i Wypoczynku w Żarach - patrz. 3.20.
- realizując i wspierając realizację szkolnych i miejskich imprez sportowych.

Podstawową formą wspierania przez gminę sportu jest przekazywanie dotacji klubom sportowym. Zgodnie zapisami uchwały nr XII/125/15 Rady Miejskiej w Żarach z dnia 30 października 2015 r. w sprawie określenia warunków oraz trybu finansowania zadań sprzyjających rozwojowi sportu przez Gminę Żary o statusie miejskim Burmistrz Miasta Żary przyznał w 2023 roku dofinansowanie 20 podmiotom i dodatkowo w trybie pozakonkursowym wsparł 1 podmiot.

Nr oferty / Nazwa Klubu		Nazwa zadania	Przyznana kwota dotacji
1	AKADEMIA BIEGOWA ŻARY	„Szkolenie dzieci i młodzieży w Akademii Biegowej Żary.”	5.000,00 zł
22	UKS AKRO DWÓJKA ŻARY	„Organizacja szkolenia dzieci i młodzieży i ich uczestnictwo w imprezach sportowych na szczeblu międzywojewódzkim, ogólnopolskim. Organizacja wypoczynku dzieci (obozy sportowe, zakup sprzętu sportowego).”	15.000,00 zł
3	ŻARSKI KLUB SPORTOWY KARATE	„Propagowanie sportu wśród dzieci, młodzieży oraz dorosłych poprzez systematyczny trening sztuki karate. Propagowanie sztuki szermierki szablą oraz udział jako i organizacja zawodów sportowych”.	7.000,00 zł
4	ŻARSKI KLUB SZACHOWY	„Osiąganie wysokich wyników sportowych oraz popularyzacja szachów jako „sportu dla wszystkich” wśród mieszkańców miasta Żary.”	18.000,00 zł
5	KLUB TAŃCA SPORTOWEGO PIRUET	„Organizacja szkolenia i uczestnictwo w konkursach tanecznych”.	6.000,00 zł
6	KP UNIA KUNICE ŻARY	„Szkolenie i uczestnictwo w rozgrywkach zawodników KP „Unia – Kunice” Żary oraz organizacja turniejów i imprez o charakterze rekreacyjno-sportowym dla mieszkańców Żar.”	70.000,00 zł
7	KKS Basket Żary	„Organizacja i uczestnictwo w imprezach sportowych, szkolenia dzieci i młodzieży, w tym zakup sprzętu sportowego, organizacja przedsięwzięć dotyczących sportu dla wszystkich i wypoczynku letniego dla sekcji koszykówki.”	215.000,00 zł
8	UKS PIRAMIDA ŻARY	„Popularyzacja akrobatyki sportowej wśród dzieci i młodzieży, udział w zawodach wojewódzkich, ogólnopolskich i międzynarodowych oraz osiągnięcie wysokich wyników sportowych przez zawodników klubu sportowego.”	16.000,00 zł
9	LIGA OBRONY KRAJU – ORGANIZACJA REJONOWA ŻARY	„Powszechne szkolenie dzieci, młodzieży i dorosłych w strzelectwie sportowym. Organizacja treningów, konkursów i zawodów strzeleckich oraz udział reprezentacji w zawodach wyższej rangi.”	16.000,00 zł
10	UKS „PROMIEŃ” ŻARY – SEKCJA PIŁKI SIATKOWEJ	„Organizacja szkolenia i uczestnictwo w rozgrywkach piłki siatkowej dziewcząt organizowanych przez Lubuski Związek Piłki Siatkowej, udział w turniejach wojewódzkich i krajowych, organizacja letniego obozu sportowego, zakup sprzętu sportowego.”	30.000,00 zł
11	KLUB KARATE KONTRA ŻARY	„Rozwój kultury fizycznej i sportu poprzez organizację szkolenia dzieci, młodzieży i dorosłych, organizację przygotowań i uczestnictwo we współzawodnictwie sportowym, organizacja zawodów karate, Klubu Karate „Kontra” w Żarach.”	26.000,00 zł
12	MLKS AGROS ŻARY	„Organizacja sezonu sportowego 2023 - przygotowanie i uczestnictwo w lokalnych, regionalnych, ogólnopolskich i międzynarodowych	220.000,00 zł

		impresach sportowych, organizacja szkolenia dzieci i młodzieży.”	
13	KS „PROMIEN” ŻARY - kobiety	„Organizacja szkolenia dla zawodniczek KS PROMIEN ŻARY oraz uczestnictwo w rozgrywkach piłki nożnej organizowanych przez Polski Związek Piłki Nożnej, Lubuski Związek Piłki Nożnej, udział w turniejach krajowych, wojewódzkich, zakup sprzętu sportowego dla drużyn żeńskich KS PROMIEN ŻARY”.	38.000,00 zł
14	KS „PROMIEN” ŻARY- mężczyźni	„Organizacja szkolenia dla zawodników KS PROMIEN ŻARY oraz uczestnictwo w rozgrywkach piłki nożnej organizowanych przez Polski Związek Piłki Nożnej, Lubuski Związek Piłki Nożnej, udział w turniejach krajowych, wojewódzkich, zakup sprzętu sportowego dla drużyn KS PROMIEN ŻARY”.	180.000,00 zł
15	FUNDACJA MŁODY TALENT	„Organizacja i udział w zawodach sportowych, turniejach, organizacja obozu sportowego, zakup sprzętu sportowego.”	10.000,00 zł
16	KS ŻARY RUNNERS TEAM	„Promocja i upowszechnianie biegania w Żarach poprzez organizację masowych biegów,, 6. Dycha po Żarach” i „Festiwal Biegów po Zielonym Lesie” wraz z biegami dla dzieci.”	27.000,00 zł
17	ŻARSKI KLUB SPORTÓW WALKI	„Organizacja i uczestnictwo w imprezach sportowych o zasięgu ogólnopolskim oraz międzynarodowym, szkolenia dzieci, młodzieży i dorosłych w tym zakup sprzętu sportowego, rozwój i propagowanie kultury fizycznej i sportu wśród mieszkańców miasta Żary, promocja Miasta Żary poprzez udział w imprezach sportowych w Polsce i za granicą.”	35.000,00 zł
18	MKS „SOKÓŁ” ŻARY	„Działalność szkoleniowa i rekreacyjna oraz udział w rozgrywkach ligowych i turniejach drużyn MKS Sokół Żary w zakresie piłki ręcznej , koszykówki i brydża sportowego.”	38.000,00 zł
19	STOWARZYSZENIE AMATORSKIEJ PIŁKI NOŻNEJ „MUNDIAL”	„Prowadzenie sekcji futsalu oraz uczestnictwo sportowych dla mieszkańców Żar (seniorzy, młodzież i dzieci)” w rozgrywkach ligowych. Organizacja imprez.	23.000,00 zł
20	LFRS –INTERNATIONALE SCHULE FUSSBALL	„Prowadzenie sekcji piłki nożnej dla dzieci i młodzieży, uczestnictwo w rozgrywkach ligowych, organizacja imprez sportowych dla mieszkańców Żar oraz organizacja regionalnych, wojewódzkich, a także międzynarodowych turniejów piłkarskich.”	5.000,00 zł
21	Fundacja Natura Polska	Modernizacja Placu edukacji i rekreacji w żarskim Zielonym Lesie.	3.000,00 zł

Tryb dotacyjny nie jest jedynym trybem, w którym gmina wspierała finansowo lokalny sport. Kolejną z możliwości, aby gmina zaangażowała się w finansowanie sportu poprzez szeroko zakrojone działania było finansowanie edukacji sportowej, infrastruktury oraz rekreacji w postaci dofinansowania Miejskiego Ośrodka Sportu, Rekreacji i Wypoczynku w Żarach, który zasięgiem swojego działania obejmuje mieszkańców Żar i okolic, w tym także wszystkich uczniów szkół na terenie gminy. Jest to o tyle istotne, ponieważ to właśnie sport szkolny charakteryzuje się profesjonalną organizacją zajęć, wysokim stopniem rywalizacji sportowej oraz posiada wymiar organizacyjny, w którym główną rolę odgrywają trenerzy i nauczyciele WF.

Drugim istotnym kanałem dystrybucji środków finansowych był sport dzieci i młodzieży, w ramach którego przyznawane były dotacje na pozalekcyjne zajęcia sportowe, dotacje na prowadzenie klubu (UKS-y oraz inne stowarzyszenia), dotacje na organizację zajęć podczas ferii i wakacji dla sportowców czy też półkolonie.

Kolejnym źródłem finansowania sportu w gminie były nagrody sportowe. Te środki kierowane przez JST trafiają do najlepszych sportowców.

Ostatnią formą wspierania lokalnego sportu realizowaną od wielu lat jest pozyskiwanie środków pozabudżetowych w ramach różnego rodzaju programów czy projektów realizowanych przy współpracy ze szkołami, klubami czy Miejskim Ośrodkiem Sportu, Rekreacji i Wypoczynku w Żarach. A są to:

3.14.1. Szkolne Młodzieżowe Ośrodki Koszykówki (SMOK)

Realizacja projektu w 2023 r. (Gmina uczestniczy w programie od początku jego utworzenia).

Zajęcia sportowe przeprowadzane w ramach programu są zajęciami pozalekcyjnymi, nieodpłatnymi i przeprowadzanymi na terenie szkoły wchodzącej w skład Szkolnego Młodzieżowego Ośrodka Koszykówki.

Realizatorzy na terenie miasta Żary:

- 1) Szkoła Podstawowa Nr 1 im. F. Chopina w Żarach,
- 2) Szkoła Podstawowa Nr 8 im. B. Chrobrego w Żarach.

W ramach dofinansowania ze środków MSiT, Polski Związek Koszykówki dla każdego z powołanych dwóch SMOK-ów pokrywał wynagrodzenie trenerów prowadzących zajęcia w ramach SMOK. Na potrzeby szkolenia PZKosz przekazał w użytkowanie sprzęt specjalistyczny.

Główne obowiązki organizatora (jednostka samorządu terytorialnego):

- nieodpłatne udostępnienie sal sportowych,
- zakup strojów treningowych dla dzieci rozpoczynających udział w zajęciach z koszykówki.

3.14.2. Koszykarski Ośrodek Sportowego Szkolenia Młodzieży (KOSSM)

Realizacja projektu w 2023 r. (Gmina uczestniczy w programie od początku jego utworzenia).

Celem programu jest stworzenie Koszykarskiego Ośrodka Sportowego Szkolenia Młodzieży w koszykówce chłopców na terenie Gminy Żary o statusie miejskim. Struktura organizacyjna szkolenia sportowego funkcjonowała w klasach VI, VII i VIII szkół podstawowych od 2 stycznia do 31 grudnia 2023 roku, dla których organem prowadzącym jest Gmina Żary o statusie miejskim.

Program szkolenia był realizowany na terenie Szkoły Podstawowej Nr 5 im. Polskich Noblistów w Żarach.

Gmina Żary o statusie miejskim:

- udostępniła nieodpłatnie (wsparcie jednostki samorządu terytorialnego) obiekty sportowe niezbędne do realizacji programu szkolenia sportowego,
- miasto oraz szkoła podstawowa zobowiązane były do zamieszczenia na swojej stronie internetowej informacji o Programie oraz o jego finansowaniu przez Polski Związek Koszykówki ze środków Ministerstwa Sportu i Turystyki.

Polski Związek Koszykówki:

- opracował, przekazał nieodpłatną i niewyłączną licencję do korzystania z programu szkolenia sportowego, w koszykówce chłopców biorących udział w zajęciach Koszykarskiego Ośrodka Sportowego Szkolenia Młodzieży w koszykówce,
- pokrywał wynagrodzenie trenerów realizujących program,
- zabezpieczył możliwość uczestnictwa trenerów prowadzących szkolenie młodzieży uzdolnionej sportowo w ramach programu KOSSM w kursach i szkoleniach doskonalących kompetencje zawodowe,
- obejmował ubezpieczeniem od kosztów leczenia i NNW zawodników znajdujących się na listach przekazanych do PZKosz,
- zakupił odzież sportową dla nowych zawodników i trenerów biorących udział w programie w ilości zatwierdzonej przez koordynatora PZKosz.

3.14.3. Szkolny Klub Sportowy SKS

Realizacja projektu w 2023 r. (Gmina uczestniczy w programie od początku jego utworzenia). Program Szkolny Klub Sportowy skierowany jest do uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych. SKS ma na celu stworzenie przestrzeni do dodatkowej aktywności fizycznej, realizowanej w formie zajęć sportowych i rekreacyjnych pod opieką nauczyciela prowadzącego zajęcia wychowania fizycznego w danej szkole. Zajęcia prowadzone w ramach programu odbywały się

w 60-minutowych jednostkach treningowych, dwa razy w tygodniu, w grupach minimum 15 osobowych. W ramach programu ze środków MSiT dofinansowane było wynagrodzenie nauczycieli realizujących zajęcia oraz dodatkowo sprzęt sportowy. W 2023 r. program realizowały 4 żarskie szkoły: SP 1, SP 2, SP 3 (ZSP); SP 5, prowadzonych zostało 6 grup przez 6 nauczycieli. W zajęciach brało udział razem ok. 90 chłopców i dziewcząt.

3.14.4. Lokalny Animator Sportu

Realizacja projektu w 2023 r. (Gmina uczestniczy w programie od początku jego utworzenia). Projekt „Lokalny Animator Sportu” jest systemowym rozwiązaniem umożliwiającym udział w sportowych zajęciach pozalekcyjnych i pozaszkolnych, dofinansowanych ze środków MSiT. Polega na udziale finansowym w pokryciu kosztów zatrudnienia animatorów – osób organizujących i prowadzących zajęcia sportowe, na obiektach powstałych w ramach rządowego programu inwestycyjnego „Moje Boisko – Orlik 2012” oraz na terenie obiektów sportowych wskazanych przez JST. Projekt realizowany był w okresie od 1 marca do 30 listopada 2023 r.

Dyrektor Miejskiego Ośrodka Sportu, Rekreacji i Wypoczynku w Żarach wnioskuje o dofinansowanie wynagrodzeń pracowników obsługujących 3 żarskie Orliki, w ramach wsparcia otrzymano około 30 tys zł.

3.14.5. Lekkoatletyka dla każdego!

Realizacja projektu w 2023 r. (Gmina uczestniczy w programie od początku jego utworzenia). Program Lekkoatletyka dla każdego! dofinansowany ze środków Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej w ramach wspierania szkolenia sportowego i współzawodnictwa młodzieży uzdolnionej. Realizatorzy - żarskie szkoły – Szkoła Podstawowa Nr 1, 5 i 8.

W 2023 r. program funkcjonował z podziałem na grupy wiekowe, które zrzeszają dzieci w wieku od 7 do 18 lat. Wynagrodzenia sześciu trenerów opłacane były ze środków MSiT. Dzięki projektowi i bardzo dobrym wynikom uzyskiwanym przez młodzież trenującą, w programie udało się pozyskać sprzęt o wartości ok. 300 tysięcy zł. Podpisane jest porozumienie między władzami miasta a PZLA. Wszyscy uczestnicy programu LDK są również członkami klubów sportowych: MLKS Agros Żary i Akademii Biegowej Żary i posiadają licencję sportową Polskiego Związku Lekkiej Atletyki.

3.15 Nagrody dla sportowców

Podstawa prawna: uchwała nr V/20/15 Rady Miejskiej w Żarach z dnia 27 lutego 2015 r. w sprawie określenia szczególnych zasad, trybu przyznawania i pozbawiania oraz rodzajów i wysokości nagród i wyróżnień sportowych. Termin składania wniosków – 31 grudnia danego roku.

Nagrody finansowe dla zawodników oraz trenerów za osiągnięcie wysokich wyników sportowych przyznano 21 sportowcom i trenerom reprezentującym żarskie kluby. Wysokość nagród wynikała z kryteriów merytorycznej uchwały i kształtowała się w przedziale między 300,00 zł a 1 200,00 zł.

Łącznie na nagrody finansowe przeznaczono **16.800,00 zł**.

Nagrody rzeczowe dla zawodników oraz trenerów za osiągnięcie wysokich wyników sportowych przyznano 46 sportowcom, trenerom i drużynom. Wysokość nagród zależała od osiągniętego sukcesu sportowca, trenera czy drużyny i kształtowała się w przedziale między 250 i 400 zł. Łącznie na nagrody rzeczowe przeznaczono **16 000,00 zł**.

Powyższe działania wpływają na wysoką pozycję miasta Żary w rankingach podsumowujących występy szkół we współzawodnictwie sportowym dzieci i młodzieży w Lubuskiej Olimpiadzie Młodzieży. Jest to możliwe dzięki dużemu wsparciu finansowemu gminy oraz współpracy szkół z klubami sportowymi, przy wykorzystaniu modernizowanej infrastruktury sportowej, zarządzanej przez Miejski Ośrodek Sportu, Rekreacji i Wypoczynku w Żarach.

3.16 Realizacja programu współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i wolontariacie

W Gminie Żary o statusie miejskim uchwalany jest corocznie program współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Uchwałą nr XLVI/71/22 Rady Miejskiej w Żarach z dnia 25 listopada 2022 r. został uchwalony roczny Program współpracy Gminy Żary o statusie miejskim na 2023 rok z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Głównym celem Programu było budowanie i umacnianie partnerstwa pomiędzy samorządem a organizacjami pozarządowymi. W Programie na 2023 rok za szczególne istotne, zostały uznane zadania w zakresie:

- działalności na rzecz dzieci i młodzieży, w tym wypoczynku dzieci i młodzieży,
- kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego,
- wspierania i upowszechniania kultury fizycznej,
- ochrony i promocji zdrowia, w tym działalność lecznicza w rozumieniu ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej,
- wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej,
- przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym,
- pomocy społecznej, w tym pomocy rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywania szans tych rodzin

- i osób,
- działalności na rzecz osób w wieku emerytalnym,
 - działalności na rzecz integracji i reintegracji zawodowej i społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym,
 - działalności na rzecz integracji europejskiej oraz rozwijania kontaktów i współpracy między społeczeństwami,
 - turystyki i krajoznawstwa,
 - działalności na rzecz organizacji pozarządowych oraz podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3, w zakresie określonym w pkt. 1–32a” - wspieranie funkcjonowania organizacji pozarządowych oraz rozwój lokalnego społeczeństwa obywatelskiego poprzez prowadzenie Żarskiego Sektora 3 - Centrum Wspierania Organizacji Pozarządowych,
 - nauki, szkolnictwa wyższego, edukacji, oświaty i wychowania,
 - ekologii i ochrony zwierząt oraz ochrony dziedzictwa przyrodniczego.

Współpraca z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego miała charakter finansowy i pozafinansowy.

Wydział Oświaty Kultury i Sportu w roku 2023 ogłosił 1 konkurs dla organizacji pozarządowych na wsparcie realizacji zadań w następujących zakresach:

- kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego;
- działalności na rzecz integracji europejskiej oraz rozwijania kontaktów i współpracy między społeczeństwami;
- turystyki i krajoznawstwa;
- działania na rzecz osób w wieku emerytalnym;
- nauki, szkolnictwa wyższego, edukacji, oświaty i wychowania.

W wyniku ogłoszonego Zarządzeniem Burmistrza Miasta Żary nr WA.0050.14.2023 z dnia 26.01.2023 r. otwartego konkursu ofert do Urzędu Miejskiego w Żarach wpłynęło 29 ofert na łączną kwotę 245 077,51 zł., z czego 17 ofert otrzymało dofinansowanie na łączną kwotę 90 000,00 zł.

Wydział realizował również zadania w zakresie działalności na rzecz dzieci i młodzieży, w tym wypoczynku dzieci i młodzieży. W powyższym zakresie podpisano 5 umów z organizacjami pozarządowymi na łączną kwotę 74 302,00 zł.

W roku 2023 przedstawiciele żarskich organizacji byli informowani o spotkaniach organizowanych na terenie województwa, dotacjach do uzyskania ze środków zewnętrznych oraz innych ważnych informacjach związanych z ich działalnością. Dla organizacji pozarządowych było udostępnione pomieszczenie w Miejskiej Bibliotece Publicznej w Żarach z dostępem do komputera, drukarki oraz internetu.

W 2023 roku kontynuowano spotkania z Miejską Radę Seniorów oraz Rodzinnymi Ogrodami Działkowymi.

Wydział w ramach Żarskiego Sektora 3 prowadził stronę na Facebooku - Sektor3zary, na której umieszczane były informacje bezpośrednio skierowane do organizacji pozarządowych. Ponadto strona miała na celu tworzenie miejsca, w którym stowarzyszenia mogły bezpłatnie promować swoje działania.

Centrum oferowało bezpłatne porady i konsultacje problemowe. Radca prawny pełnił dyżur raz w miesiącu, w każdy pierwszy wtorek miesiąca w Miejskiej Bibliotece Publicznej w Żarach, przy ul. Wrocławskiej 11.

3.17. Żarski Dom Kultury

3.17.1. Podstawa prawna działalności i charakterystyka działalności statutowej

Statut Żarskiego Domu Kultury z dnia 27 kwietnia 2017 r., uchwałą nr XXX/60/17, nadany przez Radę Miejską w Żarach. ŻDK prowadzi (zgodnie z ustawą) wielokierunkową działalność polegającą na tworzeniu, upowszechnianiu i ochronie kultury. Dom kultury realizuje zadania w dziedzinie wychowania, edukacji i upowszechniania kultury na podstawie własnego programu.

3.17.2. Charakterystyka bazy lokalowej

1) Żarski Dom Kultury, ul. Wrocławska 7

Obiekt secesyjny z 1903 r. o powierzchni użytkowej 736 m². Wykonany remont elewacji z częściową wymianą okien, remont pomieszczeń na parterze i I piętrze z wymianą instalacji elektrycznej i teleinformatycznej, klatki schodowej i holi, piwnicy wraz z odwilgoceniem obiektu.

Charakter własności/władania - użytkowanie wieczyste gruntu, własność budynku.

W budynku mieszczą się:

- dyrekcja,
- administracja,
- dział organizacji i dokumentacji imprez,
- sala kameralna,
- pracownie specjalistyczne.

2) Sala widowiskowa ŻDK, ul. Okrzei 35

Sala widowiskowa na 219 miejsc. Obiekt przedwojenny po remontach, o powierzchni użytkowej 1.273 m². W 2016 r. wykonany został remont garderób i zaplecza sceny oraz remont klatek schodowych i niektórych pomieszczeń na I piętrze oraz remont toalet i holi. W 2021 r. wykonano remont elewacji z wymianą stolarki. Przeprowadzono remont sali widowiskowej z wymianą foteli.

Charakter własności/władania - użytkowanie wieczyste gruntu, własność budynku.

W budynku mieszczą się:

- Miejska Orkiestra Dęta,
- sala widowiskowa,
- Mała Galeria ŻDK,
- pracownie specjalistyczne,
- Filia Miejskiej Biblioteki Publicznej,
- Świetlica Środowiskowa Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej.

3) Filia ŻDK „Kunice”, ul. Grunwaldzka 3

Sala widowiskowa na 132 miejsca. Obiekt przekazany po dawnym klubie HSO „Kunice” o powierzchni 1 076 m². Wykonano remont dachu, instalacji c.o., wymieniono instalację elektryczną. Dokonano wymiany okien w obiekcie. Wyremontowano zaplecze sceny, salę widowiskową z wymianą foteli oraz toalety i hol. Nowa elewacja obiektu.

Charakter własności/władania - użytkowanie wieczyste.

W budynku mieszczą się:

- sala widowiskowa,
- Galeria „Pod Trójką” ŻDK,
- Filia Miejskiej Biblioteki Publicznej.

4) Salon Wystaw Artystycznych ŻDK, ul. Chrobrego

Obiekt o powierzchni 102 m², ostatni remont w 2006 r. Charakter własności/władania - dzierżawa lokalu komunalnego. W budynku mieści się salon wystawienniczy.

5) Muszla koncertowa w Parku ŻDK przy ul. Wrocławskiej

Obiekt o powierzchni całkowitej 214,07 m², w tym scena - 140,12 m², pomieszczenia gospodarcze i garderoba – 73,95 m². Oddany do użytku w 2019 r., w ramach projektu „Rewitalizacja i zagospodarowanie terenu przy Żarskim Domu Kultury”.

3.17.3. Środki finansowe przeznaczone na działalność

Środki finansowe przeznaczone na działalność statutową w 2023 r. wyniosły 4.180.082,05 zł, w tym:

- 3 072 568,00 zł - dotacja podmiotowa,
- 1.107.514,05 zł - przychody własne.

Środki finansowe przeznaczone na realizację inwestycji i zakupów inwestycyjnych w kwocie 266.708,56 zł.

3.17.4. Pozyskane środki pozabudżetowe

1. Środki na finansowanie kosztów realizacji projektów pn. „Wakacje z kulturą” i Młodzi mają głos” w kwocie 61 788,00 zł
2. Grant z Narodowego Centrum Kultury – Konwersja cyfrowa domów kultury – innowacyjne rozwiązania na rzecz aktywności cyfrowej. Projekt grantowy pn. „Cyfryzacja edukacji kulturalnej oraz podniesienie kompetencji instruktorów Żarskiego Domu Kultury” w kwocie 148 749,00 zł .
3. Grant z Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego na realizację projektu pn. „Zwiększenie potencjału edukacyjno-animacyjnego ŻDK poprzez remont i adaptację pomieszczeń budynku głównego” w kwocie 156 000,00 zł.
4. Darowizny pieniężne w kwocie 96 102,79 zł.

3.17.5. Inwestycje, remonty, modernizacje

1. Grant z Narodowego Centrum Kultury – Konwersja cyfrowa domów kultury – Innowacyjne rozwiązania na rzecz aktywności cyfrowej. Projekt grantowy pod nazwą: „Cyfryzacja edukacji kulturalnej oraz podniesienie kompetencji instruktorów Żarskiego Domu Kultury”. W 2022 r. zrealizowano na kwotę 148 749,00 zł. Pozostała kwota do realizacji w 2023.
2. Grant z Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego na realizację projektu pn. „Zwiększenie potencjału edukacyjno-animacyjnego ŻDK poprzez remont i adaptację pomieszczeń budynku głównego” w kwocie 329 330,00 zł.

Wyżej wymienione zadania inwestycyjne i zakupy sfinansowano z dotacji celowych i środków własnych Żarskiego Domu Kultury oraz środków pozyskanych.

3.17.6. Liczba osób uczestniczących i biorących udział w imprezach i sekcjach ŻDK

W 2023 roku Żarski Dom Kultury był organizatorem, współorganizatorem lub uczestniczył w około 330 imprezach, wydarzeniach kulturalnych , w których uczestniczyło 174 399 osób.

W imprezach, projektach profesjonalnych, amatorskich realizowanych przez ŻDK na terenie miasta swój dorobek artystyczny prezentowało 63 sekcje, grupy i zespoły artystyczne, w których łączna liczba członków wyniosła około 917 osób.

3.17.7. Znaczące imprezy, wydarzenia kulturalne i artystyczno-edukacyjne

Impreza / Wydarzenie	Przykład
Imprezy promujące ruch i twórczość amatorską:	Widowisko jasełkowe „Bóg się rodzi, moc truchleje” Teatru eS UTW ŻDK „Sztuka Latania” i „Sztuka Latania 2” spektakle Teatrów Tańca ŻDK Freak Show – premiera sekcji filmowej MIOT ŻDK Noworoczny Koncert Miejskiej Orkiestry Dętej ŻDK „W albumie pamięci” spotkanie poetycko-muzyczne grupy literackiej RYM i Studia „Wokal” UTW ŻDK Powarsztatowy spektakl Sekcji Teatralnej „Faktura Świata” Powarsztatowy spektakl taneczno-plastyczny „Bajki odmrażajki” Lubuski Konkurs Fotograficzny PRO ARTE 2023 – przegląd powiatowy Przegląd Powiatowy Lubuskiego Festiwalu Piosenki PRO ARTE 2023 – przegląd powiatowy Miejskie i Powiatowe eliminacje Lubuskiego Konkursu Recytatorskiego PRO ARTE 2023 Powiatowy przegląd 68 Ogólnopolskiego Konkursu Recytatorskiego Lubuski Konkurs Plastyczny PRO ARTE – przegląd powiatowy „A miało być wesele” spektakl Teatru w Temacie ŻDK „Taka jak trzeba” spektakl Teatru po Godzinach ŻDK Benefis Anieli Kondratowicz i Haliny Małachowskiej Konkurs plastyczny „Pokaż co potrafisz” Przegląd powiatowy i wojewódzki Lubuskiej Gali Tanecznej PRO ARTE 2023 Inszenizacja Pasji w wykonaniu Teatru w Temacie, Teatru eS i Teatrów Tańca

	<p>„Wiosenne piosenkowanie” koncert wokalny UTW ŻDK Lubuski Konkurs Fotograficzny PRO ARTE 2023 – eliminacje powiatowe Konkurs plastyczny dla seniorów „Po prostu maluj” „polandJa” spektakl Teatru po Godzinach ŻDK Festiwal Piosenki Przedszkolnej TanArt Ogólnopolskie Konfrontacje Tańca Współczesnego solo duo group 2023 Spektakl taneczny „Nie zapomnij siebie” „Trylogia ziemniaków” i inne filmy sekcji filmowej MIOT ŻDK „Huśtawka” spektakl Teatrów Tańca ŻDK „Wieża radości, wieża samotności” spektakl Sekcji Teatralnej ŻDK III Miejski Festiwal Kolęd i Pastorałek Retrospektywa cyklu „ŁOBUZIAKI” sekcji filmowej MIOT ŻDK Spotkanie Bożonarodzeniowe "Przywitajmy Maleńkiego" - program w wykonaniu grupy "Rym" i zespołu wokalnego "Na Łużycach"</p>
Udział Teatrów Tańca i zespołów tanecznych w:	<p>„Sztuka Latania” i „Sztuka Latania 2” spektaklach Teatrów Tańca ŻDK Warsztatach teatru tańca i sceny plastycznej do spektaklu „Bajki odmrażajki” Powarsztatowym spektaklu taneczno-plastycznym „Bajki odmrażajki” Przeglądzie powiatowym i wojewódzkim Lubuskiej Gali Tanecznej PRO ARTE 2023 Ogólnopolskich Konfrontacjach Tańca Współczesnego solo duo group TanArt 2023 Spektaklu tanecznym „Nie zapomnij siebie” Ogólnopolskim Festiwalu Tańca Open Door Dance Challenge w Żarach Inscenizacji Pasji IV Ogólnopolskim Festiwalu Tańca Babimost Dance Show 2023 IX Ogólnopolskim Festiwalu Tańca Dance Passion Jastrzębie Zdrój 2023 Ogólnopolskim Festiwalu Tańca o Puchar Burmistrza Sulechowa Ogólnopolskim Festiwalu Tańca Intermedium w Krośnie Spektaklu Teatrów Tańca ŻDK „Huśtawka” Obóz taneczny Teatrów Tańca ŻDK TanArt w Darłowie Otwarte warsztaty tańca współczesnego w ramach Międzynarodowych Plenerowych Spotkań ze Sztuką Żary 2023 „Żyj w zgodzie z przyrodą” powarsztatowy plenerowy spektakl Teatrów Tańca Warsztaty Teatrów Tańca z kompozycji tańca współczesnego w ramach projektu Bardzo Młoda Kultura - prowadzenie Kacper Szklarski Pokaz powarsztatowy Teatrów Tańca ŻDK w ramach projektu Bardzo Młoda Kultura – prowadzenie Kacper Szklarski</p>
Udział Miejskiej Orkiestry dętej, zespołów muzycznych i wokalnych w:	<p>Widowisku jasełkowym „Bóg się rodzi, moc truchleje” XIV Przeglądzie Kolęd i Pastorałek „Kolędowanie u Bukowińczyków” Noworocznym Koncercie Miejskiej Orkiestry Dętej ŻDK Spotkaniu poetycko-muzycznym „W albumie pamięci” XXIII Ponadregionalnym Festiwalu Piosenki Sława 2023 Powiatowym i wojewódzkim Przeglądzie Lubuskiego Festiwalu Piosenki PRO ARTE 2023 Koncercie wokalnym „Wiosenne piosenkowanie” Święcie Parku Akcji Moto Krew 2023 II Łużyckim Festiwalu Chórów Spremberg Pikniku Hospicjum Wojewódzkim Przeglądzie Orkiestr Dętych i grup Marzorettek w Chojnowie Happeningu „Uzależnieniom mówimy nie” Koncercie z okazji rozpoczęcia wakacji Dni Województwa Lubuskiego Eliminacje Śląskie 24 Ogólnopolskiego Festiwalu Dzieci i Młodzieży Piosenki Jana Wojdaka Koncerty z okazji Lubuskiego Tygodnia Seniora Jubileusz 30 lecia Miejskiej Orkiestry Dętej ŻDK III Miejski Festiwal Kolęd i Pastorałek</p>
Udział sekcji teatralnej i filmowej w:	<p>Widowisku jasełkowym „Bóg się rodzi, moc truchleje” Teatru eS UTW ŻDK Freak Show – premierze sekcji filmowej MIOT ŻDK Powarsztatowym spektaklu Sekcji Teatralnej „Faktura Świata” Powiatowych i wojewódzkich eliminacjach Lubuskiego Konkursu Recytatorskiego PRO ARTE 2023 Spektaklu „A miało być wesele” Spektaklu „Taka jak trzeba” w ramach tygodnia teatru Inscenizacji Pasji Lubuskich Konfrontacjach Artystycznych – przeglądzie powiatowym recytacji Powiatowych, wojewódzkich i centralnych eliminacjach 68 Ogólnopolskiego Konkursu Recytatorskiego Spektaklu „polandJA” Pokazach filmowych „Trylogia ziemniaków i inne filmy” Spektaklu „Wieża radości, wieża samotności” Powarsztatowy spektakl teatralny „W krainie czarów”</p>

	Otwarte warsztaty teatralne dla młodzieży w ramach Międzynarodowych Plenerowych Spotkań ze Sztuką Żary 2023 Warsztaty teatralne Sekcji Teatralnej ŻDK w ramach projektu Bardzo Młoda Kultura – prowadzenie Wojciech Romańczyk Retrospektywa cyklu „ŁOBUZIAKI” sekcji filmowej MIOT ŻDK Spektakl "Noc dziadów" Sekcji Teatralnej ŻDK Festiwal "Miejsce Kobiet" Słupsk - udział Karoliny Pożogi z ST z monodramem "Ona"
--	---

Impreza / Wydarzenie	Przykład
Zorganizowano wystawy:	„Pasje 2023” wystawa twórczości lokalnych artystek „Poza granice realizmu” wystawa malarstwa Roberta Wiśniewskiego „Steamrose” wystawa fotograficzna „Bliżej... dalej” wystawa malarstwa Lidii Domagały 33 Wojewódzka Wystawa Fotograficzna XVIII Akcja Fotograficzna 2023 „24 sierpnia w Żarach” „W cieniu drzewa” wystawa malarstwa, instalacji i poezji Małgorzaty Gołębic „Patrz na mnie” Dark Yourself – wystawa fotograficzna Agnieszki Puły Wystawa Międzynarodowego Pleneru Malarstwa w ramach Międzynarodowych Plenerowych Spotkań ze Sztuką 2023 33 Krajowy Salon Fotografii Artystycznej Wystawa XLVII Otwartego Wojewódzkiego Konkursu Plastyki „Salon Jesienny”
Imprezy promujące region żarski:	Lubuski Konkurs Recytatorski PRO ARTE 2023 Lubuski Konkurs Fotograficzny PRO ARTE 2023 Powiatowy i wojewódzki przegląd – Lubuskiej Gali Tanecznej PRO ARTE 2023 Lubuski Konkurs Plastyczny PRO ARTE 2023 Powiatowy przegląd 68 Ogólnopolskiego Konkursu Recytatorskiego, Ogólnopolskie Konfrontacje Tańca Współczesnego solo duo group TanArt Żary 2023, Przegląd Powiatowy Lubuskiego Festiwalu Piosenki PRO ARTE 2023 Wystawa twórczości żarskich artystek „Pasje 2023” Święto Parku Międzynarodowe Plenerowe Spotkania ze Sztuką – cykl imprez obejmujących spektakle plenerowe, koncerty plenerowe, warsztaty, pokazy plenerowe, akcje oraz wystawy, w ramach projektu Wakacje z Kulturą i Młodzi Mają Głos XVIII Akcja fotograficzna „24 sierpnia... w Żarach”, Wojewódzki Konkurs Fotograficzny, Krajowy Salon Fotografii Artystycznej, Salon Jesienny – wojewódzki konkurs oraz wystawa plastyki, Wystawy, koncerty, spektakle prezentujące dorobek sekcji Żarskiego Domu Kultury, Spektakle , koncerty i stand-upy w wykonaniu zespołów profesjonalnych.

3.17.8. Współpraca z innymi instytucjami i organizacjami pozarządowymi

W roku 2023 Żarski Dom Kultury zrealizował wiele wydarzeń we współpracy z organizacjami pozarządowymi.

Do najistotniejszych współpracujących z ŻDK należą: Parafia p.w. Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny, Parafia p.w. Świętego Józefa Oblubieńca NMP, Parafia p.w. Najświętszego Serca Pana Jezusa, Parafia p.w. Miłosierdzia Bożego, Klub Tańca Sportowego Piruet, Stowarzyszenie Przyjaciół UTW ŻDK „Aktywny Senior”, Stowarzyszenie Przyjaciół Teatrów Tańca ŻDK „TanArt”, Black Eagles MC Poland, Stowarzyszenie 42 Pułku Zmechanizowanego i 11 Brygady Zmechanizowanej, Stowarzyszenie „Radość Życia”, Żarski Klub Szachowy, Związek Emerytów i Rencistów Koło terenowe Żary, Żarskie Towarzystwo Pomocy im. Brata Alberta. Zakres współpracy z wyżej wymienionymi jednostkami jest różnorodny. Niektóre z nich są inicjatorami poważnych imprez, które ŻDK pomaga realizować, w innych organizacje pozarządowe uczestniczą na zasadzie współorganizatora.

Instytucja	Impreza / wydarzenie w ramach współpracy
Parafia p.w. Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny	8 Żarski Orszak Trzech Króli, Narodowy Dzień Pamięci „Żołnierzy Wyklętych”, Koncert Papieski- Wielka Gala Operetkowa Vivat Opera! Vivat Operetka! Koncert kolęd i pastorałek „Gwiazdo świeć. Kolędo leć” w wykonaniu Alicji Majewskiej, Olgi Bończyk i Łukasza Zagrobelnego oraz Warsaw Quartet, Festyn Parafialny, Msza z okazji Święta Zmarłych, Koncert z okazji Dnia Niepodległości.

Parafia p.w. Św. Józefa Oblubieńca	Uroczysta Msza Święta w intencji Ojczyzny i złożenie wianek pod pomnikiem Żołnierza Polskiego, Dzień Kombatanta Walk o Niepodległość Polski połączone z 84 rocznicą wybuchu II Wojny Światowej – udział Miejskiej Orkiestry Dętej.
Parafia p.w. Najświętszego Serca Pana Jezusa:	Msza święta z okazji Konstytucji 3 Maja – udział Miejskiej Orkiestry Dętej.
Parafia p.w. Miłosierdzia Bożego:	V gala Lubuski Samarytanin – obsługa techniczna.
Stowarzyszenie Przyjaciół Teatrów Tańca ŻDK „TanArt”	TanArt Solo Duo Group Ogólnopolskie Konfrontacje Tańca Współczesnego Żary 2023, Obóz taneczny TanArt Teatrów Tańca ŻDK w Darłowie, Warsztaty tańca współczesnego Teatrów Tańca w ramach programu Bardzo Młoda Kultura, Ognisko integracyjne dla członków Teatrów Tańca ŻDK.
Stowarzyszenie Przyjaciół UTW ŻDK „Aktywny Senior”:	Polsko – niemieckie warsztaty rękodzielnicze, Koncert kolęd i pastorałek „Gwiazdo świeć. Kolędo leć” w wykonaniu Alicji Majewskiej, Olgi Bończyk i Łukasza Zagrobelnego oraz Warsaw Quartet.
Klub Tańca Sportowego Piruet:	13 Ogólnopolski Festiwal Tańca Open Door Dance Challenge Żary 2023, Spektakl taneczny „Nie zapomnij siebie”.
Związek Emerytów i Rencistów:	Festiwal Piosenki Ludowej – nagłośnienie i obsługa akustyczna.
Żarski Klub Szachowy:	Szachowe rozgrywki ligowe.

Instytucja	Impreza / wydarzenie w ramach współpracy
Black Eagles MC Poland:	XIV Akcja MOTO KREW, udział zespołów rockowych ŻDK- nagłośnienie i obsługa techniczna.
Stowarzyszenie 42 Pułku Zmechanizowanego i 11 Brygady Zmechanizowanej:	Dzień Kombatanta Walk o Niepodległość Polski połączone z 84 rocznicą wybuchu II Wojny Światowej – udział Miejskiej Orkiestry Dętej.
Stowarzyszenie „Radość Życia”:	Wystawa Stowarzyszenie „Radość Życia” w ramach Międzynarodowego Dnia Osoby Niepełnosprawnej.
Żarskie Towarzystwo Pomocy im. Brata Alberta:	Piknik w Hospicjum – udział zespołów rockowych ŻDK.

3.17.9. Realizacja polityk, strategii i programów w ramach działalności

Żarski Dom Kultury w 2023 r. realizował zadania zgodnie ze strategią miasta Żary, województwa lubuskiego oraz programem ŻDK.

3.18. Miejska Biblioteka Publiczna

3.18.1. Podstawa prawna działalności i charakterystyka działalności statutowej

Biblioteka jest samorządową instytucją kultury, działającą na podstawie Statutu z dnia 26 lutego 2013 r., wpisaną do Rejestru Instytucji Kultury Gminy Żary o statusie miejskim pod numerem 2, posiadającą osobowość prawną i samodzielność organizacyjną.

Celem głównym biblioteki jest zaspokajanie i rozwijanie potrzeb oświatowych, kulturalnych i informacyjnych społeczeństwa oraz upowszechnianie wiedzy i kultury oraz dorobku dziedzictwa narodowego.

Korzystanie z usług biblioteki, zgodnie z ustawą o bibliotekach, jest bezpłatne. Do podstawowych zadań biblioteki należą:

- gromadzenie, opracowanie, przechowywanie i upowszechnianie zbiorów bibliotecznych,
- obsługa czytelników i użytkowników poprzez udostępnianie na miejscu lub wypożyczanie na zewnątrz zbiorów,
- prowadzenie działalności informacyjnej, bibliograficznej, wystawienniczej, kulturalno-oświatowej oraz popularyzacyjnej książki i czytelnictwa, gromadzenie, udostępnianie informacji regionalnej dotyczącej miasta Żary i jego mieszkańców.

3.18.2. Charakterystyka bazy lokalowej

Nazwa	Stan na dzień 31.12.2023 r.
Miejska Biblioteka Publiczna w Żarach - budynek główny	Zabytkowy budynek z przełomu XIX i XX wieku wpisany do rejestru zabytków. Budynek w stanie dobrym, po remoncie. Brak dostępu dla niepełnosprawnych ruchowo.
Filia nr 1	Filia usytuowana w budynku, którego administratorem jest ŻDK. Lokal po remoncie i wymianie mebli.
Filia nr 2	Filia usytuowana w budynku, którego administratorem jest ŻDK. Lokal po remoncie i wymianie mebli.
Filia nr 3	Lokal wynajmowany od Spółdzielni Mieszkaniowej. Jedyna agenda biblioteki w pełni przystosowana dla niepełnosprawnych ruchowo. Lokal po remoncie i wymianie mebli.
Punkt Biblioteczny przy Dziennym Domu Wsparcia - MOPS Żary	Punkt usytuowany w jednym z pomieszczeń DDW.

3.18.3. Środki finansowe przeznaczone na działalność

Dotacja podmiotowa z budżetu Gminy Żary o statusie miejskim, w roku 2023 wyniosła 1 517 047,00 zł.

3.18.4. Pozyskane środki pozabudżetowe

Lp.	Nazwa programu	Źródło finansowania	Kwota dofinansowania
1.	NARODOWY PROGRAM ROZWOJU CZYTELNICTWA Zakup i zdalny dostęp do nowości wydawniczych do bibliotek	Ze środków Ministra Kultury, Dziedzictwa Narodowego Operator: Biblioteka Narodowa	8.300,00
2.	DKK (3 kluby)	Operator: Instytut Książki	450,00
3.	Międzyskolny Turniej Pięknego Czytania Czyt*AS	Darowizna od żarskich przedsiębiorców na nagrody dla dzieci biorących udział w konkursie głośnego czytania	1.100,00
4.	KULTURA BEZ BARIER	Państwowy Fundusz Rozwoju Osób Niepełnosprawnych Łączna kwota dofinansowania na lata 2022-2023- 31200,00	12.480,00
5.	Z KSIĄŻKĄ NA START	Mała książka –wielki człowiek Instytut Książki	Darmowe książeczki dla dzieci i ich rodziców 86 wyprawek
6.	Zakup, dostawa regałów i mebli bibliotecznych wraz z wymianą i montażem drzwi oraz z wykonaniem nowej podłogi w Filii nr 1 MBP ul. Grunwaldzka 3	Budżet Obywatelski	50.000,00
		Razem:	72 330,00

Dotacje celowe na dodatkowe działania i inwestycji			
	Nazwa programu	Źródło finansowania	Kwota dofinansowania
1.	MŁODZIEŻOWY INKUBATOR AKTYWNOŚCI –przygotowanie i przeprowadzenie szkoleń i warsztatów „Żary tu chcę żyć!!!”	Gmina Żary o statusie miejskim	21.208,00
2.	E-USŁUGI Przygotowanie cyklu szkoleń dla interesariuszy i mieszkańców „Żary tu chcę żyć !!!”	Gmina Żary o statusie miejskim	10.212,00
3.	Opracowanie programu funkcjonalno-użytkowego II etap remontu MBP	Gmina Żary o statusie miejskim	30.750,00
4.	Opracowanie aktualizacji ekspertyzy technicznej budynku MBP	Gmina Żary o statusie miejskim	7.995,00
5.	Montaż wskaźników rozwarcia rys oraz przeprowadzenie kontroli zamontowanych wskaźników przez okres trzech miesięcy wraz z wykonaniem odczytów, dokumentacji fotograficznej w budynku MBP ŻARY	Gmina Żary o statusie miejskim	7.500,00
6.	BĄDŹ UZALEŻNIONY OD DOBRYCH POMYSŁÓW Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii	Gmina Żary o statusie miejskim	17.999,86
		Razem:	95.664,86

3.18.5. Inwestycje, remonty, modernizacje

Zadanie 1: Remont Fili nr 1- wymiana podłogi, drzwi, zakup regałów na książki.

3.18.6. Stan sieci bibliotecznej

Nazwa	Adres	Informacje teleadresowe
Miejska Biblioteka Publiczna w Żarach - budynek główny	ul. Wrocławska 11	tel. 68 374 37 36 mbpzary@wp.pl , dyrektor@mbp.zary.pl mbp.zary.pl m.in.: z wykazem działów i kontaktów - dla wszystkich agend www.facebook.com/mbpzary
Filia nr 1	ul. Grunwaldzka 3	tel. 68 371 35 00 mbpzary.f1@wp.pl , filia1@mbp.zary.pl
Filia nr 2	ul. Okrzei 35	tel. 68 363 69 08 mbpzary.f2@wp.pl , filia2@mbp.zary.pl
Filia nr 3	ul. Moniuszki 36	tel. 68 363 69 17 mbpzary.f3@wp.pl filia3@mbp.zary.pl
Punkt Biblioteczny przy Dziennym Domu Wsparcia - MOPS Żary	ul. Bohaterów Getta 19	tel. 68 75 56 03 www.mops.zary.pl

3.18.7. E-usługi

1. Użytkowany program biblioteczny – PROLIB Sygnity Business Solutions S.A. Skomputeryzowane procesy biblioteczne - ewidencja zbiorów w systemie, czynności związane z rejestracją czytelników i dokonywanych przez nich transakcji wypożyczeń, zwrotów, prolongat i rezerwacji oraz zamówień.
2. Rodzaje e-usług: katalog on-line.
3. Pracownia Multimedialna – nieodpłatny dostęp do Internetu na 9 stanowiskach komputerowych, 1 stanowisko w Fili Nr 1, 2 stanowiska w Fili Nr 2 oraz 2 stanowiska w Fili Nr 3, ponadto 1 stanowisko w Oddziale dla Dzieci i 1 stanowisko w Wypożyczalni Ogólnej.
4. ACADEMICA. Cyfrowa Wypożyczalnia Publikacji Naukowych - udostępniana na miejscu w Czytelni Ogólnej.
5. LEGIMI. Cyfrowa Wypożyczalnia e-booków i audiobooków - publikacje beletrystyczne i popularnonaukowe (45 bezpłatnych kodów miesięcznie wydawanych czytelnikom w dziale Czytelnia Ogólna). Od roku 2021 dysponujemy również 10 czytnikami, które udostępniamy razem z kodami dla tych, którzy nie mają urządzenia do czytania plików).
6. CZYTAK PLUS jest to odtwarzacz cyfrowej książki mówionej udostępniany bezpłatnie dla osób niewidomych i słabowidzących.
7. www.mbp.zary.com.pl - Biblioteka posiada stronę internetową, której liczba odwiedzin w 2023 wyniosła 1256831. Na liczbę odwiedzin wpływa również to, że zamieszczono na stronie wersję on-line „Info Żary”, do którego na stronach www urzędów i instytucji miejskich w Żarach znajduje się link.
8. Wydawnictwo Info Żary – online www.mbp.zary.pl/info-zary.html.

3.18.8. Zbiory i ich udostępnianie

KSIĘGOZBIORY				
Księgozbiory ogółem w wol.	Liczba wypożyczeń księgozbioru w wol.	Liczba zakupionych książek w wol. w 2023 r.		
		Ogółem	w tym ze środków	
			organizatora	Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego
104852	121264	1185	895	290

POZOSTAŁE ZBIORY							
Zbiory specjalne w jedn. inw.		Liczba wypożyczeń zbiorów specjalnych w jedn. inw.		Liczba zakupionych zbiorów specjalnych w jedn. inw.	Licencjonowane zbiory elektroniczne, do których biblioteka opłaciła dostęp		
ogółem	w tym audiobooki	ogółem	w tym audiobooki		Liczba	Wartość w zł brutto	Liczba udostępnień (pobrań)
20767	1476	2099	2099	136	225000	7992	3160

3.18.9. Czytelnicy

Liczba czytelników - **4433**.

Łączna liczba odwiedzin w bibliotece - **9871**.

Łączna liczba wypożyczeń zbiorów - **121264**.

3.18.10. Działalność promocyjna i znaczące wydarzenia

Ogółem MBP Żary w 2023 roku przeprowadziła 321 stacjonarnych form promocji książki i biblioteki. Uczestniczyło w nich 9973 osoby oraz przeprowadzono 8 zajęć online, w których uczestniczyło 297 osób. Odbyło się również 262 godzin szkoleń i zajęć edukacyjnych, w których uczestniczyło 7405 osób. Ponadto przeprowadzono 18 godzin szkoleń i warsztatów dla użytkowników (także online) z których skorzystało łącznie 330 osób. W żarskiej bibliotece odbyły się szkolenia z cyklu *Żary, tu chcę żyć* (8 szkoleń w 2 blokach tematycznych dotyczących ogólnopolskich i lokalnych e-usług) oraz szkolenia *Młodzieżowy Inkubator Aktywności* (22 szkolenia dla młodych mieszkańców miasta realizowane w 2 blokach tematycznych). Pierwszy dotyczył sztuki autoprezentacji i wyboru zawodu. Szkolenia obejmujące warsztaty z psychologiem. Drugi dotyczył umiejętności korzystania z e-usług. Realizowane w imieniu Gminy Żary w projekcie EOG „Żary, tu chcę żyć!!!”

WYBRANE FORMY Z OFERTY DLA DZIECI 2023	
Dyskusyjne Kluby Książki	Comiesięczne spotkania z przedszkolakami (sześciolatkami) i uczniami nauczania początkowego w ramach, których poprzez czytanie, zabawę, prezentację książek najmłodszy poznają literaturę dziecięcą o różnej tematyce np. okazjonalną, 2 kwietnia Międzynarodowy Dzień Książki dla Dzieci, Wielkanoc, Dzień Kota, Boże Narodzenie, Barbórka, jak również popularnonaukową.
Ferie w Bibliotece	Ferie w Bibliotece – „Stacja zima”. Gry i zabawy oraz warsztaty literacko-muzyczne.
Wakacje w Bibliotece „Bądź uzależniony od dobrych pomysłów”	Propozycja spędzenia wolnego czasu w Bibliotece przez dzieci w wieku 7-15 lat. Warsztaty Lego, plastyczne, kulinarne, eko oraz kreatywne, których scenariusze powstały w oparciu o literaturę piękną i popularnonaukową połączone z realizacją programu z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.
Międzyszkolny Turniej Pięknego Czytania Czyt*AS 2023	XVII edycja konkursu na piękną interpretację tekstu literackiego dla dzieci ze szkół podstawowych.
Najlepszy Czytelnik Roku wśród dzieci i młodzieży	W plebiscycie wybieranych oraz nagradzanych jest 15 osób, które często odwiedzają Bibliotekę, wypożyczają książki, potrafią o nich rozmawiać, wykazują zainteresowanie literaturą.

U nas tata też czyta	Cykl spotkań z czytającymi tatusiami dla najmłodszych użytkowników biblioteki.
Galeria Kolebka	<p>Oferta skierowana do młodych i zdolnych twórców, którzy pragną pokazać światu swoje prace (zbiory własne utworów plastycznych bądź literackich, ciekawe kolekcje tj. znaczki, karty, pocztówki i inne). Wspólnie z autorem organizujemy jego własną wystawę (prezentujemy prace w holu Biblioteki, spotkanie z twórcą oraz jego najbliższymi – rodziną i rówieśnikami, wydajemy katalog, informujemy lokalne media o wystawie).</p> <p>W roku 2023 odbyły się m.in. wystawy: „Kolorowy świat Julii” - Wystawa kolorowanek Julii Ropskiej uczennicy ze spektrum autyzmu uczęszczającej do Szkoły Przystosowanej do Pracy przy Zespole Szkół Specjalnych w Żarach. Artystyczny świat Mileny- wystawa prac plastycznych Mileny Sadowskiej.</p> <p>Czytamy z Codym - wystawa we współpracy z Zespołem Szkół Specjalnych w Żarach.</p> <p>Czytamy z Tosią - wystawa prac plastycznych zorganizowana we współpracy z Miejskim Przedszkolem nr 8 w Żarach.</p> <p>Śladami historii miasta Żary - wystawa poświęcona żarskiej porcelanie. Zorganizowana we współpracy z Miejskim Przedszkolem nr 1 w Żarach.</p>

WYBRANE FORMY Z OFERTY DLA DZIECI 2023

Całe Żary Czytają Dzieciom	<p>Od 17 lat Oddział dla Dzieci Miejskiej Biblioteki Publicznej w Żarach prowadzi akcję „Całe Żary Czytają Dzieciom”, która ma na celu promowanie wspólnego czytania z najmłodszym czytelnikiem i dla niego. Nasze przedsięwzięcie jest również włączeniem się do ogólnopolskiej akcji „Cała Polska Czyta Dzieciom” prowadzonej przez Fundację ABCXXI.</p> <p>W tym roku najmłodszym mieszkańcom naszego miasta czytali przedstawiciele żarskich instytucji kultury.</p>
Działania biblioterapeutyczne na rzecz dzieci ze Świetlicy Środowiskowej PIĄTKA MOPS	<p>Dwa razy w miesiącu, dzieci korzystające z zajęć w świetlicy, mają okazję spotkać się z bibliotekarzem. Praca z książką, głośne czytanie, zabawy czytelnicze, dramy, krzyżówki, dyskusje związane z treścią specjalnie dobranych książek, quizy, konkursy, spotkania z ciekawymi ludźmi, to tylko niektóre z form pracy biblioterapeutycznej.</p>
Spotkania autorskie dla dzieci	<ul style="list-style-type: none"> • Spotkanie autorskie z Agnieszką Kulbat . Wzięli w nim udział uczniowie klas VII i VIII z żarskich szkół podstawowych: SP 1, 2,3, 5, 10 i KSP w Żarach. • Spotkanie autorskie z Katarzyną Zychłą- promujące nową książeczkę „Lukrecja, kurka z charakterem”. • Spotkanie z Pawłem Beręsewiczem- w ramach ogólnopolskiej akcji „Czytamy z sercem”. • Spotkanie z Wojciechem Widłakiem- w ramach ogólnopolskiej akcji „Czytamy z sercem”.

<p>Projekt „Mała Książka – Wielki Człowiek” (wyprawki)</p>	<p>Nasza Biblioteka przyłączyła się do ogólnopolskiej kampanii „Mała książka – Wielki człowiek”, która skierowana była do dzieci w wieku przedszkolnym i ich opiekunów. Oddział dla Dzieci zaprosił dzieci wraz z rodzicami do udziału w akcji „Z książką na Start”. Każde dziecko, które przyszło do biblioteki, otrzymało w prezencie Wyprawkę Czytelniczą, a w niej: książkę „Pierwsze czytanki dla...” oraz Kartę Małego Czytelnika. Za każdą wizytę w bibliotece zakończoną wypożyczeniem minimum jednej książki z księgozbioru dziecięcego Mały Czytelnik otrzymał naklejkę, a po zebraniu dziesięciu został uhonorowany imiennym dyplomem potwierdzającym jego czytelnicze zainteresowania. W Wyprawce znaleźli coś dla siebie także rodzice. „Książką połączeni, czyli przedszkolak idzie do biblioteki”. Dzięki akcji dziecko pozna ważne miejsce na czytelniczej mapie dzieciństwa (bibliotekę) i zostanie pełnoprawnym uczestnikiem życia kulturalnego.</p>
<p>Akcja bookcrossingowa we współpracy ze Stowarzyszeniem Wspierania Inicjatyw Kulturalnych „DWUKROPEK”</p>	<p>Przez cały rok gromadzimy i przekazujemy książki będące darami od naszych czytelników w miejsca do tego celu specjalnie stworzone, tj. umieszczamy je w szafkach (akcja sezonowa) lub regałach (akcja całoroczna) bookcrossingowych.</p>
<p>Nocny marsz po Zielonym Lesie pn. Dzień Kundelka (Współpraca z żarskim oddziałem PTTK)</p>	<p>Dla najmłodszych uczestników spaceru przygotowane zostały zagadki i kalambury z pieskami w tle. Podczas akcji zbierano również karmę dla zwierząt z żarskiego schroniska.</p>
<p>Książkowy Niekalendarz . Wyzwanie Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa 2.0</p>	<p>Zadanie skierowane do czytelników MBP Żary: dzieci i młodzieży z klas III – VIII ze szkół podstawowych. Była to zabawa w książkowe zadania w ramach Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa 2.0. czyli inspiracje do aktywności z różnymi utworami nawiązujące również do najważniejszych literackich rocznic. Comiesięczne wyzwania składające się z 3 zadań, których wykonanie potwierdzał bibliotekarz – stemple na karcie zadań. Uczestnik wyzwania na zakończenie roku kalendarzowego otrzymał dyplom podsumowujący jego czytelnicze zainteresowania i potwierdzający aktywny oraz systematyczny udział w naszej akcji. Na najwytrwalszych czekała również niespodzianka.</p>
<p>Gra miejska „Poszukiwacze zaginionego skarbu Żar”</p>	<p>(Współpraca z żarskim oddziałem PTTK). Uczestnicy mieli za zadanie stworzyć ex libris nawiązujący do naszego miasta. Zadanie w ramach projektu „Żary, tu chcę żyć” finansowanego ze środków Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego 2014-2021 realizowanego w ramach programu „Rozwój lokalny”.</p>

WYBRANE FORMY Z OFERTY DLA DOROSŁYCH - 2023

<p>Spotkania autorskie</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Spotkanie autorskie z prof. dr hab. Andrzejem Mencwelem • Spotkanie autorskie z Przemysławem Piotrowskim, autorem kryminałów • Spotkanie autorskie z Jadwigą Rupietą, żarską pisarką • Spotkanie autorskie z Grażyną Rozwadowską-Bar, żarską poetką • Spotkanie autorskie z prof. Jerzym Bralczykiem, wybitnym językoznawcą
<p>Wystawa podwójna wernisaż GEx</p>	<p>W Galerii Ekslibrisu Miejskiej Biblioteki Publicznej w Żarach odbył się wyjątkowy wernisaż.</p> <p>Na „Wystawie podwójnej” prezentowane były dzieła pary artystów, których łączy potrzeba estetycznej kreacji.</p> <p>Bohaterami spotkania byli Pani Małgorzata Michalak – poetka, rzeźbiarka i malarka, która z powodzeniem projektuje ogrody i tworzy biżuterię ogrodową oraz doktor nauk chemicznych, Pan Wojciech Malewski, który w ubiegłym roku obronił dyplom na wrocławskiej Akademii Sztuk Pięknych (kierunek Malarstwo).</p> <p>Każde z nich osobno potrafi zaintrygować, zainspirować i poruszyć; każde reprezentuje wysoki poziom świadomości artystycznej oraz konsekwentne, indywidualne podejście do sztuki. A ponieważ preferują inny rodzaj ekspresji i poruszają się w obrębie odmiennych dziedzin i tematów, równoczesne spotkanie z obojgiem stało się źródłem niezapomnianych wrażeń dla uczestników wernisażu.</p>
<p>Lubuski Tydzień Seniora</p>	<p>W ramach XXIV Lubuskiego Tygodnia Seniora i cyklu „Senior z Pasją”, odbyły się dwa spotkania. Spotkanie z Elżbietą Sygrelą pasjonatką egzotycznych podróży, tańca oraz Lidią Wolanowską tancerką flamenco, wielbicielką stylu retro.</p>
<p>Majowe Spotkania Literackie</p>	<p>W parku przy MBP Żary spotkali się miłośnicy słowa pisanego: prozaicy i poeci; profesjonaliści i amatorzy; autorzy, tworzący od wielu dekad i tacy, którzy świeżo rozpoczęli swą przygodę z pisaniem.</p> <p>Wydarzenie, zorganizowane przez Związek Literatów Polskich Oddział w Zielonej Górze i Miejską Bibliotekę Publiczną w Żarach, odbyło się w ramach reaktywowanego po latach cyklu pn. „Majowe Spotkania Literackie”. Patronat nad nim objęli: Burmistrz Miasta Żary p. Danuta Madej oraz Regionalne Centrum Animacji Kultury w Zielonej Górze. Osób, pragnących przeczytać własne utwory, nie zabrakło, swoje utwory zaprezentowało 25 twórców w różnym wieku. Zgromadzeni usłyszeli różnorodne utwory od bardzo lirycznych, po satyryczne i humorystyczne oraz fragmenty większych form, służących utrwaleniu przekazów świadków historii.</p>
<p>Spotkania dla kobiet z cyklu „Fajna babeczka”</p>	<p>W ramach tego cyklu zapraszamy inspirujące kobiety, które osiągnęły sukces, zarówno w życiu zawodowym, jak i prywatnym. Zaproszony gość opowiada o blaskach i cieniach intensywnego życia, pokazuje, jak łączyć funkcje bizneswoman, matki oraz żony. Takie spotkania są inspiracją dla zaproszonych kobiet, często swego rodzaju bodźcem do zmian. W 2023 roku gościliśmy Edytę Stężycką, nauczycielkę z pasją, wielbicielkę podróży.</p>

<p>„Nic dwa razy się nie zdarza” Zadanie publiczne</p>	<p>Stowarzyszenie Wspierania Inicjatyw Kulturalnych DWUKROPEK i Miejska Biblioteka Publiczna w Żarach zrealizowały projekt, którego celem było utrwalenie oraz rozpowszechnienie lokalnego dziedzictwa poprzez udokumentowanie wspomnień i refleksji trzech żarskich poetek w kontekście Roku 2023 - Roku Wisławy Szymborskiej. Do rozmów zaprosiliśmy: Anielę Kndratowicz, Halinę Małachowską i Grażynę Rozwadowską- Bar. Któż może lepiej wypowiedzieć się na ten temat, niż osoby doświadczone w zakresie wyrażania własnych myśli, emocji, dzielenia się refleksjami? Adresatami nagrań są mieszkańcy Żar i wszyscy zainteresowani w każdym wieku – od najmłodszych, po seniorów.</p>
<p>Poetycko- muzyczna biesiada patriotyczna</p>	<p>Pierwsza edycja biesiady literacko muzycznej, której uczestnikami była zarówno młodzież jak i osoby dorosłe. Uczestnicy zaprezentowali utwory związane z miłością do ojczyzny.</p>
<p>„Randka w ciemno z książką”</p>	<p>Impreza walentynkowa dedykowana czytelnikom biblioteki, polegająca na wybieraniu książki „w ciemno”, tylko na podstawie cytatu umieszczonego na książce, która jest szczelnie zapakowana i do końca pozostaje tajemnicą dla wybierającego.</p>
<p>„Przegląd Pasji Twórczych Bibliotekarzy 2023. 18. Wystawa Krajowa”</p>	<p>Na wystawie prezentowane były sylwetki bibliotekarzy, którzy mają osiągnięcia w twórczości artystycznej i literackiej oraz kultywują zamiłowania kolekcjonerskie. Ekspozycja była kontynuacją wcześniejszych wystaw, w których początkowo swoje talenty prezentowali bibliotekarze lubuscy, a obecnie swoimi pasjami dzielą się też bibliotekarze z dalszych części kraju. Przegląd odbywał się pod patronatem Zarządu Głównego Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich.</p>
<p>Europejskie Dni Dziedzictwa 2023</p>	<p>„Tu zamieszkały książki – historia żarskiej biblioteki” to hasło spaceru po bibliotece. Uczestnicy usłyszeli historię żarskiej biblioteki publicznej, powstałej w 1947 roku, dzieje budynku, w którym aktualnie mieści się MBP Żary. Zwiedzający zobaczyli bibliotekę od piwnic (magazyny zbiorów), aż po dach, w tym miejsca, do których na co dzień nie mają dostępu oraz zobaczyli i usłyszeli o cennych zbiorach, jak rękopisy i starodruki. Impreza organizowana we współpracy z Muzeum Pogranicza Śląsko- Łużyckiego.</p>
<p>Książka na telefon</p>	<p>Dowóz książek osobom niepełnosprawnym i starszym mającym problemy z poruszaniem się.</p>

3.18.11. Współpraca z innymi instytucjami i organizacjami pozarządowymi

Miejska Biblioteka Publiczna współpracuje z miejskimi instytucjami kultury, takimi jak ŻDK i Muzeum Pogranicza Śląsko-Łużyckiego, PTTK o/ Żary oraz innymi jednostkami w zakresie tworzenia oferty kulturalnej, organizacji imprez miejskich, koordynacji działań na rzecz mieszkańców. Biblioteka jest także wydawcą INFO ŻARY, miesięcznika społeczno-kulturalnego, gdzie publikowane są informacje dotyczące zarówno jednostek miejskich jak i organizacji pozarządowych.

Współpraca z organizacjami pozarządowymi

Lp.	Zakres zadania	NGO's (nazwa)	Wspólne działania w zakresie zadań określonych w art. 4 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie
1	Działalność na rzecz organizacji pozarządowych oraz podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3, w zakresie określonym w pkt 1–32a	Sektor 3	W MBP Żary zorganizowano siedzibę dla wszystkich organizacji Sektora 3, w której odbywają się spotkania, jest możliwość korzystania ze sprzętu komputerowego z dostępem do Internetu.
2	Działalność na rzecz organizacji pozarządowych oraz podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3, w zakresie określonym w pkt 1–32a	Związek Sybiraków – Koło numer 7	Przeniesienie siedziby koła do pomieszczenia w budynku głównym MBP Żary.
3	Działalność wspomagająca rozwój wspólnot i społeczności lokalnych	Sektor 3	Biblioteka jest także wydawcą INFO ŻARY, miesięcznika społeczno-kulturalnego, gdzie publikowane są informacje dotyczące zarówno jednostek miejskich jak i organizacji pozarządowych.
4	Działalność na rzecz dzieci i młodzieży, w tym wypoczynku dzieci i młodzieży	Stowarzyszenie Wspierania Inicjatyw Kulturalnych DWUKROPEK	Współorganizacja projektu „Nic dwa razy się nie zdarza” – zadanie publiczne wpisane w obchody roku poetki, noblistki Wisławy Szymborskiej polegające na przeprowadzeniu i utrwaleniu wywiadów z trzema żarankami, które także tworzą poezję.
5	Działalność na rzecz kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego Działalność wspomagająca rozwój wspólnot i społeczności lokalnych Działalność na rzecz turystyki i krajoznawstwa	Klub Turystyki Aktywnej PTTK „Ryś” w Żarach	Współorganizacja imprez dla dzieci i dorosłych: Nocny Marsz po Zielonym Lesie – „W pogoni za świetlikiem” Gra miejska <i>Poszukiwacze zaginionego skarbu Żar</i> Udział w Jury ogólnopolskiego konkursu „Poznajemy Ojcowiznę”.
6	Działalność na rzecz dzieci i młodzieży, w tym wypoczynku dzieci i młodzieży	Fundacja PIĘKNOLESIE	Udział dzieci w wakacyjnej półkolonii organizowanej przez stowarzyszenia w zajęciach przygotowanych przez pracowników OD MBP Żary, ponadto zapoznanie z działem i obejrzenie wystaw przygotowanych przez agendę.
7	Działalność na rzecz kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego	Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich	Patronat nad akcją „Przegląd Pasji Twórczych Bibliotekarzy 2023- wystawa Krajowa” organizowanym przez MBP Żary.
8.	Działalność na rzecz dzieci i młodzieży, w tym wypoczynku dzieci i młodzieży	Stowarzyszeniem Przestrzeń Rozwoju Osobistego Mentor w Żarach Angelika Sznabel	Mecenas nagród dla dzieci Międzyszkolnego Konkursu Pięknego Czytanie Czyt*AS Udział dzieci z wakacyjnej półkolonii organizowanej przez stowarzyszenia w zajęciach przygotowanych przez pracowników OD MBP Żary, ponadto zapoznanie z działem i obejrzenie wystaw przygotowanych przez agendę.

9.	Działalność na rzecz dzieci i młodzieży, w tym wypoczynku dzieci i młodzieży	Instytucja Szkoleniowa AKAPIT Angelika Sznabel	Mecenas nagród dla dzieci Międzyszkolnego Konkursu Pięknego Czytanie Czyt*AS.
10.	Działalność na rzecz dzieci i młodzieży, w tym wypoczynku dzieci i młodzieży	Akademia Bystrzak w Żarach	Udział dzieci z wakacyjnej półkolonii organizowanej przez stowarzyszenia w zajęciach przygotowanych przez pracowników OD MBP Żary, ponadto zapoznanie z działem i obejrzenie wystaw przygotowanych przez agendę.
11.	Działalność na rzecz dzieci i młodzieży, w tym wypoczynku dzieci i młodzieży	Świetlicą środowiskową Towarzystwa Przyjaciół Dzieci – Promyk	Udział dzieci w wakacyjnej półkolonii organizowanej przez stowarzyszenia w zajęciach przygotowanych przez pracowników OD MBP Żary, ponadto zapoznanie z działem i obejrzenie wystaw przygotowanych przez agendę.
12.	Działalność na rzecz organizacji pozarządowych oraz podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3, w zakresie określonym w pkt 1–32a	Stowarzyszenie 42. Pułku Zmechanizowanego i 11. Brygady Zmechanizowanej	Przygotowanie i przeprowadzenie spotkania "Żaranie w misjach wojska polskiego poza granicami kraju".
13	Działalność na rzecz kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego	Stowarzyszenie Wspierania Inicjatyw Kulturalnych DWUKROPEK	Kontynuacja akcji Wakacje z książką i Czytanie na czekanie. Współorganizacja akcji polegająca na wystawianiu i uzupełnianiu książek w szafach bookcrossingowych w mieście w okresie od maja do września oraz w trybie całorocznym w przychodniach lekarskich.
14	Działalność na rzecz dzieci i młodzieży, w tym wypoczynku dzieci i młodzieży	Fundacja ABCXXI	Realizacja program akcji "Cała Polska Czyta Dzieciom".

3.18.12. Realizacja polityk, strategii i programów w ramach działalności

Miejska Biblioteka Publiczna w Żarach realizuje wieloletni program w ramach „Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa 2.0 na lata 2021–2025”. Celem programu jest poprawa oferty bibliotek publicznych. Miejska Biblioteka Publiczna w Żarach w roku 2023 pozyskała środki i uczestniczyła w realizacji Priorytetu 1 – Zakup i zdalny dostęp do nowości wydawniczych.

3.19. Muzeum Pogranicza Śląsko-Łużyckiego

3.19.1. Podstawa prawna działalności i charakterystyka działalności statutowej

Muzeum jest gminną samorządową instytucją kultury działającą między innymi na podstawie:

- ustawy z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej (Dz. U. z 2024 r. poz. 87),
- ustawy z 21 listopada 1996 r. o muzeach (Dz. U. z 2022 r. poz. 385),
- Statutu nadanego Uchwałą Rady Miejskiej w Żarach Nr XIV/138/19 z dnia 30 grudnia 2019 r. Głównym celem Muzeum jest gromadzenie, trwała ochrona i upowszechnianie dziedzictwa kulturowego miasta Żary, powiatu żarskiego oraz historycznego pogranicza śląsko-łużyckiego.

3.19.2. Charakterystyka bazy lokalowej

Siedziba Muzeum Pogranicza Śląsko-Łużyckiego w Żarach, pl. Kard. S. Wyszyńskiego 2

Budynek wpisany do rejestru zabytków. Przekazany Muzeum w użyczenie 20 maja 2014 r. na czas nieoznaczony. Budynek umiejscowiony jest na działce o powierzchni 1 924 m², w tym budynek zajmuje ok. 300 m², teren utwardzony ok. 410 m², pozostała część to teren zielony. W zagospodarowanej części budynku znajdują się sale ekspozycyjne, pomieszczenia administracyjne, magazynowe oraz hol, w którym mieści się sklepik muzealny. Budynek w stanie dobrym.

W 2021 r. rozpoczęto inwestycję pn.: „Adaptacja piwnic budynku Muzeum Pogranicza Śląsko-Łużyckiego w Żarach na sale wystawiennicze”.

W 2021 i 2022 r. m.in. rozebrano ściany wtórne, przeprowadzono badania archeologiczne (częściowe), postawiono filary, oczyszczono ściany w części pomieszczeń, zbito wtórne warstwy wylewek cementowych, wykonano program prac konserwatorsko – restauratorskich reliktu gotyckiej dekoracji malarskiej. W 2022 r. sporządzona została dokumentacja projektowa na dwa strychy, w tym wymianę dachu i okien na trzeciej kondygnacji budynku.

Na placu, przy instytucji, stoi ławeczka multimedialna poświęcona pamięci Jacka Jakubiaka – pierwszego dyrektora Muzeum. Muzeum posiada cztery sale wystawiennicze. Sala porcelanowa wyposażona jest w nowoczesne gabloty ekspozycyjne, kiosk multimedialny, ściany zdobią oprawione portrety i ryciny.

W głównym korytarzu jest lada recepcyjna, gdzie pracownik muzeum obsługuje zwiedzających.

Wieża Wartownicza

Wieża wartownicza została przekazana Muzeum w dniu 5 lutego 2018 r. w formie użyczenia na czas nieoznaczony, na cele statutowe. Od 2019 r. w Wieży znajduje się wystawa stała dotycząca historii miasta Żary.

Od czerwca 2023 r. obiekt wyłączony jest ze zwiedzania z uwagi na konieczność przeprowadzenia prac budowlanych wzmacniających mury wieży.

3.19.3. Środki finansowe przeznaczone na działalność

Środki finansowe przeznaczone na działalność bieżącą w 2023 r. łącznie wyniosły 762.940,62 zł.

3.19.4. Zasoby

• Środki trwałe	371 124,87 zł
• Pozostałe środki trwałe	328 053,64 zł
• Zbiory biblioteczne	10 538,09 zł
• Dzieła sztuki i eksponaty muzealne	238 429,88 zł
• Materiały pomocnicze do ekspozycji i wystaw	24 177,21 zł
• Wartości niematerialne i prawne	10 704,47 zł
Razem	983 028,16 zł

3.19.5. Liczba odwiedzających

W 2023 roku Muzeum odwiedziło 7 951 osób, w tym:

- 2418 osób indywidualnie,
- 84 grupy zorganizowane (5 533 osób).

Od otwarcia w 2013 roku Muzeum zwiedziło 60 925 osób.

3.19.6. Działalność promocyjna, wydarzenia kulturalne

Muzeum prowadziło działania promocyjne miasta i placówki poprzez informacje w prasie, telewizji i na profilu Facebook.

Wydarzenia kulturalne zrealizowane w 2023 roku	
Konkursy	Muzeum zorganizowało: 8 konkursów w ramach Turnieju Wiedzy Historycznej, skierowanych do młodzieży szkolnej z powiatu żarskiego; V konkurs fotograficzny pn. „W barwach narodowych”; Konkurs dla najmłodszych pn. „Pocztówka z Żar 2023”; Konkurs „10 pytań na 10-lecie Muzeum”;
Spotkania autorskie	spotkanie autorskie: promocja książki autorstwa dr. Piotra Partyki, wydanej przez żarskie muzeum, pt. „Błękit Inianych pól i stukot krosien. Historia żarskiego włókiennictwa”;
Wystawy czasowe	„Skarby żarskiej porcelany. Nowe odkrycia.” (12.05. 2023 r. –31.01.2024 r.); „30 lat ułańskich tradycji w Żarach” – wystawa zdjęć, pamiątek, historycznych dokumentów (16.06.2023 – 30.09.); multimedialna, mobilna wystawa z Muzeum Historii Polski pt. „Powstali 1863-64” (28.10 – 09.11.); wystawa dawnych przedmiotów użytkowych w Domku Winnym; wystawa z okazji 10-lecia Muzeum; wystawy pokonkursowe: „Pocztówka z Żar 2023”, IV Konkurs fotograficzny „W barwach narodowych”.
Wydarzenia kulturalne zrealizowane w 2023 roku	
Prelekcje	Prelekcja dr Małgorzaty Szymczak (4. 03): „O aktywności fizycznej kobiet XIX i XX wieku”; Prelekcja Ireneusza Brzezińskiego (17.03): „Zamek znany i nieznan”, połączona z wystawą projektów –pomysłów na zaaranżowanie zamku.
Cykl spacerów „Macie ochotę na spacer w sobotę?”	Od lipca do września zorganizowano cztery spacer: 1) Szlakiem historii Żarskiego Muzeum od piwnic po strychy; 2) Spacer do Muzeum „Wojen i Życia”; 3) Spotkanie z historią mirostowckiej ceramiki; 4) Szlakiem w stronę wieży ciśnień z możliwością wejścia i podziwiania panoramy Żar.
Noc Muzeów	W ramach przedsięwzięcia w dniach 13-14.05. zorganizowano multimedialną wystawę <i>retro-gry</i> , zwiedzanie wystaw stałych z przewodnikami, koncert muzyczny w wykonaniu młodzieży, dla najmłodszych zajęcia twórcze - projektowanie pocztówek. Muzeum w sobotę czynne było do godz. 23:00.
Dzień Wojska Polskiego 103. rocznica Bitwy Warszawskiej (15 sierpnia 2024 r.)	Z tej okazji odbył się w parku przypałacowym koncert pieśni patriotycznych pt. „Rozmaryn i białe róże” oraz pogadanka o historii Bitwy Warszawskiej.
Europejskie Dni Dziedzictwa pod hasłem „Żywe dziedzictwo – tradycje od pokoleń”	We współpracy z Miejską Biblioteką Publiczną w Żarach i Stowarzyszeniem „Żarski Zamek” przygotowano trzydniowy program (8-10. 09. 2023 r.) w czterech różnych zabytkach: 1) spacer po zakątkach żarskiej biblioteki, prelekcja o historii i śladach filmu w województwie lubuskim; 2) koncert piosenek Marka Grechuty w sali zamkowej; 3) prelekcja o zabytkowej części Żar; 4) monodram opowiadający o Polsce w drugiej połowie XVIII wieku.
Święto Niepodległości	Organizacja wydarzenia „Żywy napis 105” (7.11.); współudział w wydarzeniach patriotycznych.

Mikołajki z Muzeum	W przestrzeni miejskiej zostały rozwieszane specjalnie przygotowane choinki, do których dołączona była instrukcja postępowania. Uczestnicy zabawy mieli za zadanie napisać mail z informacją o odnalezieniu choinki, a następnie otrzymali zadanie do wykonania. W tym roku, aby otrzymać paczkę od Św. Mikołaja, każdy musiał przesłać odpowiedź na pytanie, które dotyczyło tradycji Świąt Bożego Narodzenia. Wzięło udział 40 osób. Muzeum na tą inicjatywę pozyskało środki od sponsorów 1750 zł. Choinki zostały wykonane i подарowane przez sponsora.
„Ferie z porcelaną”	W dniach 31.01-10.02. odbyły się spotkania edukacyjno-warsztatowe dla dzieci i młodzieży: malowanie ceramiki, przygotowywanie naczyń z plasteliny, kolorowanie kartonowych zestawów przedstawiających porcelanę, konkurs wiedzy o porcelanie, zajęcia ruchowe.
Warsztaty wielkanocne	W ramach warsztatów dzieci zdołały pisanki i stroiki wielkanocne oraz poznały różne tradycje i obyczaje Świąt Wielkanocnych.
Muzealne czwartki w okresie wakacyjnym	Cykl spotkań wakacyjnych dla dzieci.

3.19.7. Współpraca z innymi instytucjami i organizacjami pozarządowymi

Muzeum w 2023 r. współpracowało z miejskimi instytucjami kultury oraz organizacjami pozarządowymi w regionie przy realizacji kilku zamierzeń:

Współpraca	
Żarski Dom Kultury	Uczestnictwo we wspólnych miejskich wydarzeniach kulturalnych.
Miejska Biblioteka Publiczna w Żarach	Współpraca przy organizacji Europejskich Dni Dziedzictwa; uczestnictwo we wspólnych miejskich wydarzeniach kulturalnych.
Stowarzyszenie Żarski Zamek	Współpraca przy organizacji Europejskich Dni Dziedzictwa.
PTTK	Udostępnianie sali, oprowadzanie grup po muzeum i mieście
Stowarzyszenie 42. Pułku Zmechanizowanego i 42. Brygady Zmechanizowanej	Lekcje muzealne, organizacja Pikniku Ułańskiego (17.06) na terenie muzeum, udostępnienie przestrzeni i pomoc w ramach organizacji Dnia Kombatanta: prelekcja i wyświetlenie filmu dla młodzieży; współorganizowanie wystawy mobilnej „Powstali 1863-64”.
Stowarzyszenie Miłośników Żarskiej Porcelany	Przygotowanie wernisażu wystawy czasowej; oprowadzanie kuratorskie po wystawie.
Miejski Ośrodek Kultury w Łęknicy	Spotkanie integracyjne, warsztaty.
Placówki oświatowe	Współpraca przy organizacji konkursów, żywego napisu, Dnia Dziecka, Tygodnia Seniora.
Nadleśnictwo Lipinki, firma Magorex, firma M&J, firma Eximport	Wsparcie finansowe akcji świątecznych kierowanych do dzieci.

3.19.8. Realizacja polityk, strategii i programów w ramach działalności

W 2023 r. podejmowano działania zmierzające do dalszego dostosowywania pomieszczeń zabytkowego budynku Muzeum pod względem wymogów użytkowych, między innymi na sale ekspozycyjne i pomieszczenia techniczne. Ponadto realizowana jest koncepcja funkcjonowania Muzeum na lata 2020-2025.

3.20 Miejski Ośrodek, Sportu, Rekreacji i Wypoczynku w Żarach

3.20.1. Podstawa prawna działalności i charakterystyka działalności statutowej

MOSRiW jest zakładem budżetowym Gminy Żary o statusie miejskim. Podstawą prawną działalności jest Decyzja nr 5/89 Naczelnika Miasta w Żarach z dnia 28 czerwca 1989 roku powołująca Miejski Ośrodek Sportu, Rekreacji i Wypoczynku w Żarach.

MOSRiW działa w oparciu o Statut nadany Uchwałą Nr XIV/170/15 Rady Miejskiej w Żarach z dnia 30 grudnia 2015 r. Przedmiotem działania MOSRiW jest zaspakajanie potrzeb mieszkańców miasta w zakresie sportu, kultury fizycznej i rekreacji oraz tworzenie odpowiednich warunków materialno-technicznych dla ich rozwoju.

Do podstawowych zadań należy m.in.:

- utrzymanie obiektów sportowo-rekreacyjnych na terenie miasta Żary, uzupełnianie wyposażenia w urządzenia, sprzęt sportowy i rekreacyjny, rozbudowa i modernizacja obiektów,
 - udostępnianie bazy sportowej i rekreacyjnej dla społeczności lokalnej,
 - bieżące utrzymanie terenów zieleni miejskiej,
 - dowóz uczniów niepełnosprawnych,
- realizacja własnego kalendarza imprez: Żarskie Igrzyska Młodzieży Szkolnej, Żarska Olimpiada Młodzieży, Otyliada, Majówka, itp.

3.20.2. Charakterystyka bazy lokalowej

Rodzaj obiektu	Rok		Cechy obiektu		Dostosowanie do potrzeb osób niepełnosprawnych		Liczba dni w roku 2023, w których obiekt był dostępny
	oddania do użytkowania	ostatniej modernizacji znacznie podnoszącej standard obiektu	Widownia	Liczba miejsc siedzących na widowni	dla ćwiczących	dla widzów	
Wielofunkcyjny Kompleks Basenowy ul. Źródłana							
Pływalnia otwarta o wymiarach od 25x12,5 do poniżej 50x25m	1972	2015	nie	-	tak	-	95
Boisko wielofunkcyjne	2018		nie	-	tak	-	95
Boisko do piłki siatkowej plażowej niepełnowymiarowe	2016		tak	32	tak	tak	95
Zjeżdżalnia rodzinna	2015		nie	-	nie	-	95
Zjeżdżalnia „ANAKONDA”	2015		nie	-	nie	-	95
Wiata grillowa / na ognisko	2016		tak	50	tak	tak	95
Obiekt SYRENA ul. Leśna							
Stadion piłkarsko - lekkoatletyczny	1945	2017	tak	200	tak	tak	365
Bieżnia okólna	1945	2017	tak	200	tak	tak	365
Boisko piłkarskie niepełnowymiarowe	-	2017	tak	40	tak	tak	365
Boisko piłkarskie niepełnowymiarowe	-	2017	tak	40	tak	tak	365
Boisko wielofunkcyjne	2017		nie	-	tak	-	365
Kort tenisowy otwarty	1984		tak	100	nie	nie	365
Siłownia zewnętrzna	2016		nie	-	nie	-	365
Wiata na ognisko, stoły	2017		tak	40	tak	tak	365
Budynek socjalno-szatniowy	-	2017	nie	-	nie	-	365

Pole kamperowo-namiotowe	2020	-	nie	-	tak	-	180
Rodzaj obiektu	Rok		Cechy obiektu		Dostosowanie do potrzeb osób niepełnosprawnych		Liczba dni w roku 2023, w których obiekt był dostępny
	oddania do użytkowania	ostatniej modernizacji znacznie podnoszącej standard obiektu	Widownia	Liczba miejsc siedzących na widowni	dla ćwiczących	dla widzów	
Pływalnia WODNIK ul. Telemanna 1							
Pływalnia kryta o wymiarach od 25x12,5m do poniżej 50x25m	2000	2015	tak	60	tak	nie	359
Siłownia	2000	2016	nie	-	tak	-	359
Sauna sucha	2000		nie	-	tak	-	359
Sauna mokra	2000		nie	-	tak	-	359
Łaźnia parowa	2006		nie	-	tak	-	359
Zjeżdżalnia	2000		tak	60	nie	nie	359
Obiekt PROMIEŃ ul. Zwycięzców 38							
Stadion piłkarski	1946	2017	tak	1804	nie	tak	359
Sala gimnastyczna o wymiarach od 24x12 m do poniżej 36x19 m	1946	2017	tak	200	nie	nie	359
Obiekt UNIA Al. Wojska Polskiego 56							
Stadion piłkarski	1946	2017	tak	200	nie	nie	359
Zaplecze socjalno-szatniowe	1946	2017	nie	-	tak	-	359
Altana ze stołami biesiadnymi	2016		tak	40	tak	tak	359
Obiekt OKRĄGLAK ul. Lubelska							
Boisko piłkarskie pełnowymiarowe	2014		tak	70	tak	tak	359
Bieżnia prosta	2014		tak	70	tak	tak	359
Zaplecze socjalno-sanitarne	2014		nie	-	tak	-	359
STRZELNICA ul. Czerwonego Krzyża							
Strzelnica sportowa (budynek)	1945	2017	nie	-	tak	-	359
Część palna (teren zewnętrzny)	1945	2018	nie	-	tak	-	359
ORLIK ul. Paderewskiego							
Boisko piłkarskie niepełnowymiarowe	2011		tak	40	tak	tak	355
Boisko uniwersalne - wielozadaniowe	2011		nie	-	tak	-	355
Zaplecze socjalno-szatniowe	2011		nie	-	tak	-	355

Rodzaj obiektu	Rok		Cechy obiektu		Dostosowanie do potrzeb osób niepełnosprawnych		Liczba dni w roku 2023, w których obiekt był dostępny
	oddania do użytkowania	ostatniej modernizacji znacznie podnoszącej standard obiektu	Widownia	Liczba miejsc siedzących na widowni	dla ćwiczących	dla widzów	
ORLIK ul. Zwycięzców							
Boisko piłkarskie niepełnowymiarowe	2012	2023	nie	-	tak	-	355
Boisko uniwersalne - wielozadaniowe	2012	2023	nie	-	tak	-	355
Zaplecze socjalno-szatniowe	2012		nie	-	tak	-	355
ORLIK ul. Sikorskiego							
Boisko piłkarskie niepełnowymiarowe	2013		nie	-	tak	-	355
Boisko uniwersalne - wielozadaniowe	2013		nie	-	tak	-	355
Zaplecze socjalno-szatniowe	2013		nie	-	tak	-	355
Park ul. Czerwonego Krzyża							
Miejsce na ognisko, stoły biesiadne	2018		tak	40	tak	tak	365
Otwarta Strefa Aktywności ul. Częstochowska							
Plac zabaw	2018	2019	nie	-	-	-	365
Strefa relaksu / stoły do gier planszowych	2018		nie	-	-	-	365
Siłownia plenerowa	2018		nie	-	tak	-	365
Tężnia solankowa ul. Częstochowska							
Tężnia solankowa	2018		tak	20	tak	tak	160
FOLWARK Zamkowy ul. Folwarczna 4							
Zespół zabudowań pofolwarcznych Sala widowiskowa / wystawowa	2020		tak	150	-	tak	365

3.20.3. Środki finansowe przeznaczone na działalność

Dotacja przedmiotowa	4 500 000,00 zł
Przychody	6 060 686,99 zł
w tym:	
• wpływy z najmu i dzierżawy	140 840,33 zł
• wpływy z usług (m.in. wpływy z: Pływalni Wodnik, usług pielęgnacji zieleni miejskiej, zarządzania kompleksem basenowym, zarządzanie Budynkiem Pofolwarcznym, realizacji programów MKRPA, dowozu uczniów, inne)	5 900 733,77 zł
pozostałe	19 112,89 zł
RAZEM	10 560 686,99 zł

3.20.4. Inwestycje, remonty i modernizacje

Lp.	Lokalizacja	Zadanie	Wartość zł brutto
1	Kompleks Sportowy „PROMIEŃ” ul. Zwycięzców 38, Żary	<ul style="list-style-type: none">Dokumentacja techniczna zadaszania części trybun na stadionie przy ul. Zwycięzców w Żarach.Remont i wyposażenie świetlicy KS Promień – zadanie realizowane w ramach „Budżetu Obywatelskiego”MOSRiW w Żarach wykonał remont 4 szatni wraz z pomieszczeniami sanitarnymi w budynku hali sportowej „Promień”.	36 900,00 zł 249 988,31 zł 19 065,00 zł
2	ORLIK ul. Zwycięzców 38	<ul style="list-style-type: none">Modernizacja boiska wielofunkcyjnego "ORLIK" przy ul. Zwycięzców - zadanie współfinansowane z budżetu Województwa Lubuskiego w ramach Programu inwestycyjnego pn. "Lubuska Baza Sportowa".	149 999,55 zł

3.20.5. Zasoby

FINANSOWE

Zakład w 2023 roku na realizację zadań posiadał środki w wysokości 10 560 686,99 zł.

RZECZOWE

Zakład dysponuje mieniem, które zgodnie z zapisami nadanego statutu jest mieniem Gminy Żary o statusie miejskim. Jego skład stanowią obiekty, urządzenia sportowe, urządzenia rekreacyjne i inne będące własnością miasta Żary przekazane zakładowi w trwałą zarząd, administrowanie lub w inne formy władania.

LUZKIE

Średnioroczne zatrudnienie w 2023 roku wynosiło 68 etatów, w tym pracownicy administracyjni 9 etatów.

INFORMACYJNE

Zakład posiada stronę www.mosriw.zary.pl, BIP - na których umieszcza informacje o postępowaniach przetargowych, cenniki korzystania z obiektów, informacje o imprezach, itp.

3.20.6. Liczba osób korzystających z poszczególnych obiektów

- Pływalnia WODNIK 124 220 osób
- Kompleks Basenowy 36 079 osób

3.20.7. Organizowane imprezy i przedsięwzięcia

Miejski Ośrodek Sportu, Rekreacji i Wypoczynku w Żarach w roku 2023 zorganizował wiele imprez, m.in.:

Lp.	Nazwa imprezy	Data	Miejsce
1	Noworoczne zawody pływackie	08.01.2023	Pływalnia WODNIK
2	Ferie zimowe na sportowo z MOSRiW-em	12.02. - 25.02.2023	Pływalnia WODNIK, Orliki
3	Dzień Kobiet	08.03.2023	Pływalnia WODNIK

4	Mistrzostwa Żar Szkół Podstawowych w pływaniu	27.04.2023	Pływalnia Wodnik
5	Mityng Ogólnopolski LA na „Syrenie”	20.05.2023	Stadion „Syrena”
6	Otwarcie Kompleksu Basenowego Źródłana	03.06.2023	Kompleks Basenowy
7	Dzień Dziecka - zawody pływackie	03.06.2023	Pływalnia WODNIK
8	Wakacyjne mini turnieje „Dzikich Drużyn”	lipiec-sierpień 2023	ORLIKI MOSRiW
9	Igrzyska Dzieci i Młodzieży Szkolnej	styczeń-grudzień 2023	Obiekty MOSRiW
10	XXIV Lubuski Tydzień Seniora	10 - 12.10.2023	Pływalnia Wodnik
11	VIII Ogólnopolski Nocny Maraton Pływacki "Otyliada 2023"	18.11.2023	Pływalnia WODNIK
12	Mikołajkowe Zawody Pływackie	10.12.2023	Pływalnia WODNIK

oraz współorganizował liczne przedsięwzięcia wraz z Urzędem Miejskim w Żarach oraz innymi podmiotami, jak np.:

- 02.01.2023 PTTK Powiatu Żarskiego – turystyczne powitanie Nowego Roku
- 05.01.2023 Polski Czerwony Krzyż oddz. Żary – Wigilia Polsko-Ukraińska
- 29.01.2023 Polski Związek Hodowców Gołębi Poczтовых o/Żary – zebranie sprawozdawczo-wyborcze
- 04.02.2023 Związek Emerytów i Rencistów Pożarnictwa RP o/Żary - zebranie sprawozdawczo-wyborcze
- 14.02.2023 MOPS Warsztaty Terapii Zajęciowej w Żarach – Walentynki 2023
- 17.02.2023 Miejskie Przedszkole Nr 1 w Żarach – Bal Karnawałowy
- 04.03.2023 Żarski Klub Sportów Walki – szkolenie Sędziów
- 16.03.2023 Polska 2050 – bezpieczeństwo w obliczu wojny w Ukrainie
- 21.03.2023 Zespół Szkół w Grabiku – Pierwszy Dzień Wiosny
- 22.03.2023 Twój Dom - spotkanie wspólnoty mieszkaniowej
- 23.03.2023 Wspólnoty Mieszkaniowe - spotkanie wspólnoty mieszkaniowej
- 23.03.2023 Gmina Wiejska Żary - Biegi Przełajowe
- 23.03.2023 Odz.Rej. PCK - Zjazd Sprawozdawczy
- 24.03.2023 Wsp. Miesz. Andrzej Nowak - spotkanie wspólnoty mieszkaniowej
- 24.03.2023 Lubuski Związek PN - Egzamin Sędziowski
- 25.03.2023 Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa - Szkolenie z pozyskania środków na działalność Kół Gospodyń Wiejskich i tworzenie Palm Świątecznych
- 03.04.2023 Powiat Żary - Rozgrywki Piłki Koszykowej
- 06.04.2023 Środowiskowy Dom Pomocy Społecznej - Śniadanie Wielkanocne
- 13.04 i 20.04.2023 Zespół Szkół Budowlanych Żary - Rozgrywki Piłkarskie
- 14.04.2023 Szkolny Związek Sportowy - Piłka koszykowa - półfinał
- 14-15.04.2023 Związek Emerytów - "Wieczorek taneczny" - Dni Inwalidy
- 15.04.2023 Hajzer i Klimas - Marsz Po Zdrowie
- 18.04.2023 PCK o/Żary - Zjazd Sprawozdawczy
- 19.04.2023 Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Żarach - nabór do służby w KPSP w Żarach
- 21.04.2023 MLKS Agros - Podsumowanie Roku Sportowego sekcji LA
- 22.04.2023 PTTK o/Żary - Ogólnopolskie Szkolenie Kierowników Regionalnych Pracowni Krajoznawczych
- 25-26.04.2023 Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Żarach - przeprowadzenie zadań ze sprawności fizycznych
- 26.04.2023 Forum Samorządowe Miast i Gmin Powiatu Żarskiego - Zebranie sprawozdawczo-wyborczego Stowarzyszenia.
- 27.04.2023 PTTK o/Żary - Finał Wojewódzkiego Ogólnopolskiego Młodzieżowego Turnieju Turystyczno-Krajoznawczego
- 29.04.2023 Polski Związek Wędkarski - Okręgowa Olimpiada Młodzieży w Sportach Wędkarskich
- 29.04.2023 ŻDK – Święto Parku
- 06.05-03.06.2023 Ratownictwo Wodne Gorzów Wlkp. - Kurs na ratownika wodnego
- 11.05.2023 PO RP - Spotkanie z posłami PO RP
- 12.05.2023 MBP w Żarach - "Żary, tu chcę żyć"-Młodzieżowy Inkubator Aktywności-szkolenie dla młodzieży

13.05.2023 ZHP Żary - Zjazd Hufców
 13.05.2023 Urząd Miasta Żary - Wymiana Międzynarodowa
 13.05.2023 Stowarzyszenie Motocyklowe Orzeł - MOTOKREW
 15.05.2023 Oddział PTTK Powiatu Żarskiego - Eliminacje Wojewódzkie Ogólnopolskiego Młodzieżowego Konkursu Krajoznawczego
 16.05.2023 MBP w Żarach - "Żary, tu chcę żyć"-Młodzieżowy Inkubator Aktywności-szkolenie dla młodzieży
 18.05.2023 Urząd Miasta Żary - Konferencja dla rodziców dziewcząt rocznika 2009-szczepienia przeciwko brodawczakowi ludzkiemu (HPV)
 20.05.2023 Związek Emerytów - Spotkanie "Majówka"
 27.05.2023 PCK o/Żary - Szkolenie ratownictwa medycznego
 27.05.2023 SP 10 - Festyn Rodzinny
 28.05.2023 Parafia Wniebowzięcia Najświętszej Maryji Panny - Koncert muzyków z USA
 01.06.2023 CKUiZ Żary - Dzień Dziecka
 03.06.2023 Zakład Zagospodarowania Odpadów Sp. z o.o. w Marszowie - Piątka z Ekoszkolą
 03.06.2023 Gmina Wiejska Żary - Dzień Dziecka
 04.06.2023 Parafia rzymskokatolicka pw. Najświętszego Serca Pana Jezusa - Festyn Kościelny
 04.06.2024 Urząd Miasta Żary - Dzień Dziecka
 05.06.2023 MBP w Żarach - "Żary, tu chcę żyć"-Młodzieżowy Inkubator Aktywności-szkolenie dla młodzieży
 06.06.2023 Nowa Lewica - Wolność Prawa Obywatelskie
 07.06.2023 Syncreon Logistic Żary - Festyn Rodzinny
 07.06.2023 Ośrodek Dzieci Głuchych - Festyn Szkolny
 13.06.2023 Komenda Powiatowej Policji - Szkolenie z technik i taktyk interwencji
 15.06.2023 MOPS – VIII Bieg Żarskimi Uliczkami
 16.06.2023 Środowiskowy Dom Pomocy - Piknik na powitanie lata
 17.06.2023 SP1 Żary - Festyn Rodzinny
 17.06.2023 MK Kominy - Festyn Rodzinny
 17.06.2023 Żarski Klub Sportów Walki - Mistrzostwa Polski Muaythai dzieci i kadetów
 17.06.2023 SPOMASZ – SMULDER - Festyn Rodzinny
 16-18.06.2023 Stowarzyszenie 42 Pułku Zmechanizowanego i 11 Brygady Zmechanizowanej - 30 rocznica upamiętnienia przyjęcia tradycji 24 Pułku Ułanów
 18.06.2023 Parafia rzymskokatolicka pw. Najświętszego Serca Pana Jezusa - Marsz dla rodziny
 20.06.2023 Katolicka Szkoła Podstawowa - Koncert Muzyczny
 21.06.2023 Społeczna Szkoła - Dzień sportu
 21.06.2023 LZPN Podokręg Żary - Kwalifikacje sędziów
 23.06.2023 Zespół Szkół Ekonomicznych w Żarach - Zakończenie roku szkolnego
 24.06.2023 Żarski Dom Kultury - Dni Województwa Lubuskiego-Rozpoczęcie wakacji 2023
 27.06.2023 Państwowa Straż Pożarna - Testy Sprawnościowe
 30.06.2023 PCPR Żary - Festyn Rodzinny
 05.07.2023 PO RP - spotkanie Koła
 11-13-14.07.2023 MKS "Sokół" Żary - Półkolonia dla dzieci z Żar
 18-20-21.07.2023 MKS "Sokół" Żary - Półkolonia dla dzieci z Żar
 16.07.2023 Urząd Miasta - Lato z Telemannem
 21-22.07.2023 Urząd Miasta - Koncert na Dziedzińcu Zamkowym
 22.07.2023 Związek Emerytów - Wieczorek Taneczny
 24.07.2023 Komenda Powiatowej Policji w Żarach - Święto Policji
 27.07.2023 Urząd Miasta - Szkolenie pracowników
 12.08.2023 ŻDK - 32 Międzynarodowe Plenerowe Spotkanie ze Sztuką Żary 2023
 16-17.08.2023 Komenda Powiatowej Policji - zajęcia sportowe dla funkcjonariuszy
 17-19.08.2023 Elektrownia Klub - Zakończenie Lata
 22.08.2023 PO RP - zebranie koła
 24.08.2023 Okręgowy Związek Piłki Nożnej - Testy dla sędziów Ligi Okręgowej
 26.08.2023 Związek Emerytów - Przegląd Piosenki Ludowej
 25-27.08.2023 Urząd Miasta - Dni Żar
 29.08.2023 PO RP - Zebranie koła
 30.08.2023 Oddział PTTK Żary - Zakończenie Wakacji
 03.09.2023 WEG. Polska - Grand Prix Kaczmarek Electric MTB 2023
 03.09.2023 Stowarzyszenie Łowcy Smaków - Targi Śniadaniowe
 08.09.2023 MLKS Agros - Cykl zawodów Suples
 09-19.09.2023 Towarzystwo Upiększania Miasta - Jarmark Wina i Miodu
 09.09.2023 Saint Gobain – Festyn Rodzinny
 10.09.2023 Relpol - Bieg Okolicznościowy z okazji 65-lecia istnienia firmy Relpol
 15.09.2023 Akademia Biegowa Żary - "Lekka dla każdego" program PZLA
 15.09.2023 CKUiZ w Żarach - Dzień integracji
 16.09.2023 MLKS Agros - Sprzątanie Zielonego Lasu

21.09.2023	SP8 - Integracja Szkolna
23.09.2023	Chrześcijańskie Stowarzyszenie "ŻAR-LIW" – 10-lecie Działalności
23.09.2023	Parkrun Żary - 10-lecie Parkrun Żary
23.09.2023	Chroma - Festyn Rodzinny
24.09.3034	Parafia NSPJ Żary - Dożynki Parafialne
26.09.2023	Urząd Miasta, PTTK - Gra miejska - "Żary, tu chcę żyć"
29.09.2023	Urząd Miasta - Podsumowanie Konkursu Funduszy Europejskich "Warte zachodu"
29.09.2024	Urząd Miasta - Festyn z Polsatem akcja „Czyste, zielone miasta”
29.09.2023	ROD Relax - Dożynki Działkowców
02.10.2023	Urząd Miasta - ROD
03.10.2023	Wadim Tyszkiewicz - Spotkanie z mieszkańcami
04.10.2023	Katolickie Liceum Ogólnokształcące - Dzień Sportu
7-8.10.2023	Żarski Klub Szachowy - Mistrzostwa Województwa Lubuskiego w szachach
07.10.2023	Kościół Zielonoświątkowy - Koncert
09.10.2023	Urząd Miasta - szkolenie dla osób wykonujących prace społeczne
10.10.2023	Urząd Miasta - Tworzenie Strategii Miasta
11.10.2023	Urząd Miasta – spotkanie z gośćmi z Frydlandu
11-12.10.2023	Urząd Miasta - przygotowanie Lokali Wyborczych
12.10.2023	MOPS - Tydzień Seniora
13.10.2023	Urząd Miasta – Dzień Nauczyciela
14.10.2023	Związek Emerytów - Tydzień Seniora
15.10.2023	Runners Team - Bieg po Zielonym Lesie
17-18.10.2023	Urząd Miasta - sprzątnięcie Lokali Wyborczych
18.10.2023	Urząd Miasta - przydział miejsc na stoiska handlowe
20.10.2023	Urząd Miasta - zgromadzenie EUWT z.o.o. Geopark Łuk Mużakowski
21.10.2023	Zespół Szkół w Grabiku - Bieg Kukuczki
22.10.2023	Przedszkole Chatka Puchatka - Bieg Kobiet "ZawszePier(w)si"
25.10.2023	Lubuska Wojewódzka Komenda OHP w Zielonej Górze - Targi Pracy
27.10.2023	Krąg Kobiet Aktywnych - Gong Pudże-koncert
30.10.2023	Stowarzyszenie Radość Życia - Dyskoteka integracyjna
01.11.2023	Parafia NMP - Wszystkich Świętych Msza Św. Parafia Miłosierdzia Bożego
07.11.2023	Polski Związek Hodowców Gołębi Pocztowych oddz. Żary - Podsumowanie sezonu lotów 2023
10-11.11.2023	Urząd Miasta - Obchody Dnia Niepodległości
14.11.2023	Urząd Miasta - Szkolenie dla młodzieży
16-17.11.2023	Fundacja Przedsiębiorczość - TY w samorządzie
18.11.2023	Polski Związek Emerytów - Wieczorek Taneczny
21.11.2023	Szkoła Podstawowa Nr 5 - Konferencja
22.11.2023	Uniwersytet Trzeciego Wieku - Spotkanie Integracyjne
22.11.223	Komenda Powiatowa Policji - Przeprowadzenie testów sprawnościowych
27-28.11.2023	ZSOiT - Turniej Piłki Koszykowej Licealiada
30.11.2023	Środowiskowy Dom Pomocy - Andrzejki
02.12.2023	Stowarzyszenie Kręgu Kobiet Kreatywnych - zajęcia warsztatowe - uwalnianie gniewu przez taniec
03.12.2023	Paweł Andrzejewicz - Charytatywna zbiórka karmy dla podopiecznych Miejskiego Schroniska w Żarach
07.12.2023	MKRPA - Przegląd Teatrów Profilaktycznych
09.12,2023	Polski Związek Hodowców Gołębi Pocztowych oddz. Żary - podsumowanie sezonu lotów 2023
15.12.2023	SP 8 - Zawody sportowe
15-17.12.2023	Urząd Miasta - Wigilia Żarska
20.12.2023	Grupa Poszukiwawczo-Ratownicza – Spotkani

3.20.8. Współpraca z innymi instytucjami i organizacjami pozarządowymi

Miejski Ośrodek Sportu, Rekreacji i Wypoczynku w Żarach współpracuje z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego, a także wolontariatem. Współpraca polega przede wszystkim na bezpłatnym udostępnianiu obiektów zarządzanych przez MOSRiW w Żarach, sprzętu będącego na wyposażeniu oraz na współorganizacji różnego rodzaju zawodów sportowych, imprez, festynów itp.

piłkarski) oraz boiskach Orlik przy ul. Zwycięzców, ul. Sikorskiego i ul. Paderewskiego. Trenerzy klubów przeprowadzają na wyżej wymienionych obiektach treningi oraz rozgrywają sparingi i ligowe mecze piłkarskie. Korzystają również z zaplecza socjalno-sanitarnego na wymienionych obiektach. Zarówno boiska jak i zaplecze socjalno-sanitarne przygotowywane jest przez pracowników MOSRiW w Żarach;

W zależności od klubu czy organizacji współpraca dotyczy:

1) KS „Promień”, KP „Unia” Kunice. Kluby korzystają z boisk przy ul. Zwycięzców 38, z boiska „Okrągłak”, z boisk przy ul. Leśnej 34 (Stadion „Syrena”), al. Wojska Polskiego (stadion

2) Stowarzyszenia piłkarskie: Fundacja Młody Talent, UKS Promień, Oldboy Hajduk, Lubuska Federacja Rozwoju Sportowego Internationale Schule Fussball Żary, KS Grabik, Błękitni Olbrachtów, Delta Sieniawa Żarska. Stowarzyszenia te korzystają w ramach współpracy z boisk oraz zaplecza na

ul. Leśnej 34 (Syrena) oraz z kompleksów boisk „ORLIK 2012” przy ul. Paderewskiego, Sikorskiego i Zwycięzców. Wspólnie z trenerami, animatorzy zatrudnieni przez MOSRiW przeprowadzają różnego rodzaju treningi, turnieje i mecze piłkarskie;

3) „Basket Club Swiss Krono” oraz MKS „Sokół”. Kluby korzystają z sali przy ul. Zwycięzców 38 oraz z kompleksu „ORLIK 2012” przy ul. Zwycięzców i Paderewskiego. Organizują tam zajęcia treningowe jak również mecze ligowe oraz turnieje różnych grup wiekowych w piłkę koszykową;

4) MLKS „AGROS”. W ramach współpracy z klubem udostępniane są sala „Pilawa” oraz stadion „Syrena” głównie boisko lekkoatletyczne wraz z zapleczem socjalno-sanitarnym. Na obiektach odbywają się zajęcia szkoleniowe, lekkoatletyczne. Zawodnicy mają możliwość trenowania i startowania na obiektach, które są przygotowywane przez pracowników MOSRiW w Żarach;

5) Od roku 2019 MOSRiW i MLKS „AGROS” ściśle współpracują przy organizacji największego w naszym regionie Ogólnopolskiego Mityngu Lekkoatletycznego dla dzieci i młodzieży oraz Memoriału Skoku o Tyczacze „Tadeusza Ślusarskiego” rozgrywanego na stadionie „Syrena”;

6) WOPR w ramach współpracy udostępniła 2 razy w tygodniu wyznaczone tory na basenie „Wodnik” w celu przeprowadzenia treningów pływacko-ratowniczych dla członków WOPR. WOPR angażuje się i współorganizuje z MOSRiW imprezy, które odbywają się zarówno na pływalni Wodnik jak również na innych obiektach zabezpieczając medycznie imprezy (np. festyny rodzinne, ferie, zawody pływackie, WOŚP, Igrzyska Dzieci i Igrzyska Młodzieży Szkolnej). Czynnie uczestniczy również w imprezach organizując zawody z zakresu ratownictwa i pierwszej pomocy;

7) Liga Obrony Kraju korzysta z obiektu przy ul. Czerwonego Krzyża 27 – STRZELNICA SPORTOWA. Stowarzyszenie prowadzi cykliczne zajęcia treningowe dla mieszkańców Żar oraz przeprowadzają zawody mistrzowskie i okolicznościowe;

8) Stowarzyszenie ŻARY RUNNERS TEAM – organizator biegów Dycha po Żarach i Cross Górski po Zielonym Lesie korzysta nieodpłatnie z obiektu Syrena oraz wyposażenia do zabezpieczenia technicznego organizowanych biegów;

9) Akademia Biegowa. W ramach współpracy z klubem udostępniane stadion „Syrena” boisko lekkoatletyczne wraz z zapleczem socjalno-sanitarnym. Na obiektach odbywają się zajęcia szkoleniowe, lekkoatletyczne. Zawodnicy mają możliwość trenowania i startowania na obiektach, które są przygotowywane przez pracowników MOSRiW w Żarach;

10) W roku 2020 została podjęta współpraca w nowo oddanym w zarząd MOSRiW obiekcie „Folwark” ze Stowarzyszeniem „Łowcy Smaków”, którzy od września 2020 r. w wybrane niedziele organizują „Targi Śniadaniowe” promujące naszą regionalną żywność i cieszące się bardzo dużą popularnością wśród naszych mieszkańców;

11) W ramach współpracy z Miejską Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych animatorzy zatrudnieni przez MOSRiW na Orlikach zobligowani są do wdrażania programu profilaktycznego oraz przeprowadzenia sportowo-rekreacyjnych zajęć pozalekcyjnych dla dzieci, młodzieży oraz dorosłych przychodzących na kompleksy boisk „ORLIK 2012” (przy ul. Paderewskiego, ul. Sikorskiego, ul. Zwycięzców). Animatorzy w zakresie swoich zadań organizują gry i zabawy, turnieje, zawody okolicznościowe, festyny rodzinne, zajęcia w czasie ferii zimowych oraz przerwy wakacyjnej. Animatorzy na wszystkich trzech orlikach (obiekty przy ul. Paderewskiego, ul. Zwycięzców oraz ul. Sikorskiego w Żarach), ściśle współpracują również z organizacjami pozarządowymi, jednostkami miejskimi oraz podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Obiekty te są udostępniane m.in. dla szkół podstawowych i ponadpodstawowych, miejskich przedszkoli, świetlicy środowiskowej, KS „Promień”, UKS „Promień”, Internationale Schule Fussball Żary, Młody Talent, Zespoły Młodzieżowe, KS Grabik, Zespół Szkół z Grabika, KS „Błękitni” Olbrachców, Niepubliczne Przedszkole „Groszki”, Zespół Szkół Specjalnych, Parafia p.w. św. Józefa Oblubieńca, zakłady pracy (Saint Gobain Sp. z o.o., Swiss Krono Sp. z o.o.). Z obiektów korzystają również Komenda Powiatowa Policji, Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej. Wszystkie podmioty korzystają również ze wszystkich obiektów, którymi zawiaduje MOSRiW (Okraglak, Promień, Syrena, Pływalnia Wodnik, Unia Kunice, Kompleks Basenowy przy ul. Źródlanej, strzelnica sportowa).

Miejski Ośrodek Sportu Rekreacji i Wypoczynku od 1995 roku współpracuje z Powiatowym Urzędem Pracy. Współpraca polega na pozyskiwaniu pracowników do pracy w Ośrodku. W 2023 roku byli to pracownicy skierowani na różne stanowiska pracy i o różnych predyspozycjach zawodowych: konserwator (Promień), sprzątaczką (Promień), kierowca ciągnika (Syrena), kasjerki (Wodnik), sprzątaczką (Wodnik), robotnicy (Tereny zielone).

Głównie były to prace interwencyjne. Skierowani bezrobotni korzystali z refundacji prac w ramach różnych projektów:

- program ze środków Funduszu Pracy z Rezerwy Ministra „RM – Niskie kwalifikacje 2023”;
- „Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych z powiatu żarskiego” w ramach Programu Fundusze Europejskie dla Lubuskiego 2021-2027;
- „Aktywizacja zawodowa osób młodych pozostających bez pracy w powiecie żarskim” – projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

Dzięki współpracy Ośrodek pozyskał w 2023 roku 11 pracowników, w różnych okresach czasowych.

Korzyści dla pracodawcy są duże; naborem na wolne stanowiska zajmuje się PUP (pracodawca ma prawo wyboru spośród skierowanych kandydatów), każde stanowisko jest refundowane, refundowana jest częściowo składka ZUS, pracodawca nie opłaca również składki na Fundusz Pracy (najczęściej jest to okres 12 m-cy). Dzięki wieloletniej, dobrej współpracy z PUP pozyskałiśmy dobrych pracowników, którzy otrzymali stałe zatrudnienie.

MOSRiW jako podmiot wyznaczony przez Gminę Żary o statusie miejskim przyjmuje obywateli skazanych przez

Sąd w celu odpracowania godzin wyznaczonych w wyroku. Są to prace społecznie użyteczne (Rozp. Ministra Sprawiedliwości z 1 czerwca 2010 r. – Dz.U. 98, poz. 634). W 2023 roku w MOSRiW pracowało 46 osób. Skierowani wykonywali prace na obiektach takich jak: tereny zielone, Stadion Syrena, Promień, Kunice, pływalnia Wodnik, Orliki czy Wielofunkcyjny kompleks rekreacyjny przy ul. Źródlanej 1a w różnych okresach i terminach czasowych.

Opracowane pod nadzorem **Andrzeja Markulaka**, Dyrektora Miejskiego Ośrodka Sportu, Rekreacji i Wypoczynku.

4. RODZINA, OCHRONA ZDROWIA I POMOC SPOŁECZNA

4.1 Rodzina

4.1.1. Żłobki

W roku 2023 populacja urodzeń dzieci w naszej gminie w stosunku do 2022 r. obniżyła się o około 20 %. Nadal jednak utrzymuje się zapotrzebowanie na miejsca opieki oraz obserwowana jest tendencja do obejmowania opieką instytucjonalną dzieci w coraz młodszym wieku.

Zgodnie z rejestrem żłobków i klubów dziecięcych prowadzonym przez Burmistrza Miasta Żary według stanu na 31 grudnia w roku 2023, opiekę nad dziećmi w wieku do lat 3 świadczyło pięć podmiotów, w tym trzy żłobki niepubliczne oraz dwa żłobki samorządowe. Na terenie miasta Żary od 2021 r. prowadzili działalność dzienni opiekunowie. We wrześniu 2022 r. rozpoczęło działalność kolejnych dwoje dziennych opiekunów. Według stanu na 31 grudnia 2023 roku dwóch dziennych opiekunów zakończyło działalność, a dwóch pozostałych zawiesiło swoją działalność.

W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2023 r. Gmina dotowała niepubliczne miejsca opieki. Miesięczna dotacja do opieki nad dzieckiem w niepublicznym żłobku wyniosła 250,00 zł przy założeniu, że dziecko objęte było 10-cio

godziną opieką w ciągu 20-22 dni w miesiącu. Łącznie przekazano na ten cel 317 510,02 zł. Średnio miesięcznie dotacją objęto 108 dzieci, w tym 38 dzieci z terenu sąsiedniej Gminy Żary, która w ramach refundacji przekazała na nasze konto kwotę w wys. 111 302,82 zł. Podstawę refundacji stanowiło porozumienie zawarte 12 września 2013 r. pomiędzy naszą Gminą a Gminą Żary o statusie wiejskim, która zobowiązała się do zwrotu dotacji udzielonej za opiekę nad dziećmi z jej terenu.

W związku ze zmianą wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę w roku 2023 wzrosły opłaty za wyżywienie i pobyt dziecka w miejskich żłobkach. Zgodnie z przyjętą uchwałą powyższe opłaty ustalone zostały na poziomie 0,43 % minimalnego wynagrodzenia za pracę wskazanego w przepisach o minimalnym wynagrodzeniu. Łączna dzienna stawka wyniosła 31,00 zł (15,50 zł za wyżywienie + 15,50 zł za pobyt - opłata stała). Przeprowadzone w roku 2023 czynności nadzorcze w żłobkach niepublicznych i publicznych nie wykazały uchybień.

INFORMACJA NA TEMAT ŻŁOBKÓW SAMORZĄDOWYCH

Nazwa żłobka	Liczba miejsc	Liczba dzieci uczęszczających do żłobka ¹	Liczba oddziałów	Liczba etatów	Wydatki na żłobek (w zł) ²	Średni miesięczny koszt utrzymania dziecka (w zł) ²	Wydatki poniesione na remonty bieżącej wyposażenie (w zł)
Żłobek Miejski nr 1 ul. Okrzei 13	83	78	3	20	1 633 953,00	1 745,68 zł	48 693,67 zł
Żłobek Miejski nr 3 ul. Broni Pancерnej 10	86	81	3	17,88	1 560 265,41	1 605,21zł	44 914,07 zł

¹ kolumna zawiera informacje nt. średniej miesięcznej liczby dzieci uczęszczających do żłobka.

² w koszty nie wliczono remontów bieżących oraz kosztów związanych z wyposażeniem żłobków.

INFORMACJA NA TEMAT ŻŁOBKÓW NIEPUBLICZNYCH

Nazwa żłobka	Liczba miejsc	Liczba oddziałów	Średnia liczba dzieci objętych dotacją ¹	Wysokość przyznanej dotacji (w zł)	Średnia miesięczna wysokość dotacji przyznanej na 1 dziecko (w zł)
Żłobek Niepubliczny „Chatka Puchatka” ul. Czerwonego Krzyża 25 B	70	2	42	125 000,00	248
Żłobek „Zakątek Malucha” ul. Pienińska 5	47	3	39	112 748,32	241
Niepubliczny Żłobek „Bajkowy Miś” ul. Hutnicza 1 A	45	2	27	79 761,70	246

¹ dotacji udzielono na dziecko zamieszkałe na terenie Gminy Żary o statusie miejskim oraz na terenie Gminy Żary.

Opieka nad dziećmi do 3 roku życia należy do zadań własnym gminy, a zasady jej organizowania określono w ustawie z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (Dz. U. 2023 poz. 204 ze zm.).

Realizacja uchwał Rady Miejskiej w Żarach w sprawie funkcjonowania żłobków:

- uchwała nr VIII/95/11 Rady Miejskiej w Żarach z dnia 26 maja 2011 r. w sprawie przyjęcia planu nadzoru nad żłobkami, klubami dziecięcymi oraz opiekunami dziennymi,
- uchwała Nr XXXIX/10/18 Rady Miejskiej w Żarach z dnia 28 lutego 2018 r. w sprawie wysokości i zasad ustalania oraz rozliczania dotacji celowej dla podmiotów prowadzących żłobek lub klub dziecięcy na terenie Gminy Żary o statusie miejskim — obowiązująca od 1 kwietnia 2018 r.,
- uchwała nr XLVII/92/18 Rady Miejskiej w Żarach z dnia 28 września 2018 r. w sprawie ustalenia statutu Żłobka Miejskiego nr 3 w Żarach,
- uchwała nr XLVII/91/18 Rady Miejskiej w Żarach z dnia 28 września 2018 r. w sprawie ustalenia statutu Żłobka Miejskiego nr 1 w Żarach,
- uchwała nr XIV/140/19 Rady Miejskiej w Żarach z dnia 30 grudnia 2019 r. w sprawie zmiany uchwały dot. wysokości i zasad ustalania oraz rozliczania dotacji celowej dla podmiotów prowadzących żłobek lub klub dziecięcy na terenie Gminy Żary o statusie miejskim,
- uchwała nr XIV/139/19 Rady Miejskiej w Żarach z dnia 30 grudnia 2019 r. w sprawie ustalenia wysokości opłat w żłobkach miejskich prowadzonych przez Gminę Żary o statusie miejskim,
- uchwała nr XVII/15/20 Rady Miejskiej w Żarach z dnia 30 kwietnia 2020 r. zmieniająca uchwałę w sprawie ustalenia wysokości opłat w żłobkach miejskich prowadzonych przez Gminę Żary o statusie miejskim,
- uchwała nr XLI/33/22 Rady Miejskiej w Żarach z dnia 24 maja 2022 r. zmieniająca uchwałę w sprawie ustalenia wysokości opłat w żłobkach miejskich prowadzonych przez Gminę Żary o statusie miejskim.

4.1.2. Karta Dużej Rodziny

4.1.2.1. Krajowa Karta Dużej Rodziny

Osobom zamieszkałym na terenie naszego miasta prawo do krajowej karty dużej rodziny ustala Burmistrz Miasta Żary na podstawie ustawy z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny. Przyznanie karty jest zadaniem zleconym administracji rządowej. Karta Dużej Rodziny przysługuje członkowi rodziny wielodzietnej, w której rodzic (rodzice) lub małżonek rodzica mają lub mieli na utrzymaniu łącznie co najmniej troje dzieci bez względu na ich wiek.

Osoby posiadające kartę korzystają z uprawnień/ulg polegających na przyznaniu korzystniejszego od ogólnie obowiązującego dostępu do towarów, usług lub innych form działalności. Wykaz uprawnień oraz instytucji je przyznających jest publikowany przez właściwego ministra do spraw rodziny. Od początku realizacji rządowego programu skierowanego do rodzin wielodzietnych, tj. od 2014 r. **przyznano karty 1324 żarskim rodzinom, w tym w roku 2023 karty uzyskało 221 żarskich rodzin.**

Program jest finansowany ze środków budżetu państwa. Za realizację zadania Gmina otrzymuje 21,00 zł od obsługi jednej rodziny wielodzietnej oraz jednej rodziny składającej się wyłącznie z rodziców, 4,00 zł od drugiego nośnika Karty lub wydania jej duplikatu. Łącznie w roku 2023 Lubuski Urząd Wojewódzki z tego tytułu przekazał na rzecz naszej Gminy środki w wysokości 5 967,75 zł. Powyższa kwota zawierała również zaległość należną za rok 2022 w wysokości 1 216,00 zł, przekazaną dopiero w roku 2023.

4.1.2.2. Karta „Żary Miasto Przyjazne Rodzinie”

Od roku 2014 na terenie naszej gminy realizowany jest program p.n. „Żary Miasto Przyjazne Dużej Rodzinie”.

W ramach programu żarskie rodziny posiadające na utrzymaniu troje i więcej dzieci w wieku do 18 r.ż. oraz w przypadku kontynuacji nauki do 25 r.ż. i bez ograniczenia wieku w przypadku dzieci niepełnosprawnych - mogą ubiegać się o Kartę „Żary Miasto Przyjazne Rodzinie”.

Program stanowi element Strategii rozwiązywania problemów społecznych w naszej Gminie. Jego celem jest pomoc żarskich rodzin wielodzietnych, wzmocnienie ich kondycji, poprawa warunków życia, zwiększenia szans rozwojowych i życiowych dzieci i młodzieży wychowujących się w tych rodzinach oraz kształtowanie pozytywnego wizerunku takiej rodziny.

Posiadacze Karty są uprawnieni do ulg i zwolnień oferowanych przez jednostki organizacyjne i osoby prawne podległe Gminie oraz inne podmioty oferując swoje partnerstwom programie. Między innymi posiadacze Karty otrzymują 50 % zniżki w opłatach za żłobek, 50 % zniżki w opłatach za wstęp na basen, 20 % zniżki w opłatach za odprowadzanie ścieków i doprowadzanie wody. Wykaz uprawnień opublikowano na stronie www.zary.pl/PL/897/KARTA_DU-ZEJ_RODZINY/.

W ramach przyznanych ulg w roku 2023 dopłaty do wody i ścieków otrzymało 113 (średnio) rodzin na łączną kwotę 27 564,95 zł. Ponadto z 50 % zniżki w opłatach za żłobek skorzystało 50 rodzin.

Od roku 2014 objęto programem 489 rodzin, z czego w roku 2023 kartę wydano 35 żarskim rodzinom wielodzietnym.

Realizacja uchwał Rady Miejskiej w Żarach w sprawie programu dla rodzin wielodzietnych:

- uchwała nr XLII/81/14 Rady Miejskiej w Żarach z dnia 6 listopada 2014 r. w sprawie wprowadzenia gminnego programu dla rodzin wielodzietnych,
- uchwała nr VIII/50/15 Rady Miejskiej w Żarach z dnia 12 czerwca 2015 r. zmieniająca uchwałę w sprawie wprowadzenia gminnego programu dla rodzin wielodzietnych,
- uchwała nr XIV/169/15 Rady Miejskiej w Żarach z dnia 30 grudnia 2015 r. zmieniająca uchwałę w sprawie wprowadzenia gminnego programu dla rodzin wielodzietnych.

4.1.3. Karta Seniora

Na terenie Gminy od roku 2016 realizowany jest program p.n. Żarska Karta Seniora. Adresatami programu są mieszkańcy Żar w wieku kobiety 60+, mężczyźni 65+. Program jest jednym z elementów polityki społecznej realizowanej przez naszą Gminę i obejmuje system zniżek, ulg, preferencji i uprawnień skierowanych do żarskich seniorów. Celem programu jest ułatwienie seniorom dostępu do dóbr kultury, sportu i rozrywki, kształtowanie ich pozytywnego wizerunku, wzmocnienie kondycji fizycznej, podniesienie aktywności sprawności.

W ramach programu Żarski Dom Kultury, Miejska Biblioteka Publiczna, Muzeum Pogranicza Śląsko – Łużyckiego oraz Miejski Ośrodek Sportu Rekreacji i Wypoczynku udzielają ulg posiadaczom Żarskiej Karty Seniora. Informacja nt. wysokości ulg oferowanych przez nasze jednostki oraz rodzaju i wysokości ulg oferowanych przez pozostałych partnerów programu publikowana jest na stronie www.zary.pl. **Od początku trwania programu, tj. od roku 2016 wydano 2 516 Żarskich Kart Seniora, w tym: w roku 2023 - 302 kart.**

Realizacja uchwał Rady Miejskiej w Żarach w sprawie programu Żarska Karta Seniora:

- uchwała nr XXI/73/16 Rady Miejskiej w Żarach z dnia 9 września 2016 r. w sprawie przyjęcia i realizacji programu Żarska Karta Seniora,
- uchwała nr XXVIII/32/17 Rady Miejskiej w Żarach z dnia 24 lutego 2017 r. w sprawie zmiany uchwały w sprawie przyjęcia programu Żarska Karta Seniora.

4.1.4. Świadczenia rodzinne

Zgodnie z ustawą z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych na świadczenia rodzinne składają się zasiłki rodzinne wraz z dodatkami, zasiłki pielęgnacyjne, świadczenia pielęgnacyjne, specjalne zasiłki opiekuńcze, świadczenia rodzicielskie oraz jednorazowa zapomoga z tyt. urodzenia dziecka. Zasiłki dla opiekunów ustalane są na podstawie ustawy z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów. Ustalanie prawa do w/w świadczeń jest zadaniem zleconym z zakresu administracji rządowej. Ich finansowanie w całości pokrywane jest z budżetu państwa w formie dotacji celowej. Zasiłki rodzinne mają na celu częściowe pokrycie wydatków na utrzymanie dziecka. Ustalenie prawa do tego świadczenia uzależnione jest od dochodu rodziny. Nabycie prawa do zasiłku rodzinnego daje także możliwość przyznania dodatków do zasiłku rodzinnego takich jak: z tytułu urodzenia dziecka, wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej (dodatek

przysługuje na trzecie i każde kolejne dziecko uprawnione do zasiłku rodzinnego), samotnego wychowywania dziecka (dodatek przysługuje maksymalnie na dwoje dzieci), opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego, rozpoczęcia roku szkolnego, podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania (na częściowe pokrycie wydatków związanych z zamieszkaniem w miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły) oraz podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania (na pokrycie wydatków związanych z zapewnieniem dziecku możliwości dojazdu z miejsca zamieszkania do miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły). Ustawa o świadczeniach rodzinnych przewiduje także formę wsparcia dla rodzin, w których członek rodzinny legitymuje się orzeczeniem o niepełnosprawności: dodatek z tytułu kształcenia i rehabilitacji do zasiłku rodzinnego, świadczenie opiekuńcze (zasiłek pielęgnacyjny, świadczenie pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy, zasiłek dla opiekuna). Za świadczeniobiorców pobierających świadczenia opiekuńcze gmina odprowadza ubezpieczenie społeczne w formie składek rentowych, emerytalnych oraz zdrowotnych. Rodzaj wypłaconych świadczeń oraz liczbę żarskich rodzin korzystających z tej formy pomocy w 2023 r. przedstawiono w poniższej tabeli.

Lp	Forma pomocy/ świadczenia	Kwota wypłaconych świadczeń	Liczba Wypłaconych świadczeń	Liczba rodzin pobierających świadczenia	Liczba dzieci/osób korzystających ze świadczeń (średnia)	% liczba mieszkańców gminy korzystających ze świadczeń*
1	Zasiłki rodzinne oraz dodatki do zasiłku rodzinnego	1 566 081,00	13 568	296	684	2,02
2	Zasiłki pielęgnacyjne	3 911 021,00	18 121	1511	1511	4,47
3	Świadczenia pielęgnacyjne	8 453 113,00	3 507	293	293	0,86
4	Specjalne zasiłki opiekuńcze	81 220,00	131	11	11	0,03
5	Zasiłki dla opiekunów	53 940,00	87	8	8	0,02
6	Składki rentowe i emerytalne	1 513 263,00	2673	223	223	0,66
7	Składki zdrowotne	617 518,00	3 261	87	87	0,26
8	Świadczenia rodzicielskie	623 596,00	583	59	49	0,15
9	Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka	75 000,00	75	75	75	0,22

* stan mieszkańców na dzień 31 grudnia roku 2023 – 33 801

Łącznie w roku 2023 na podstawie 1 656 wydanych decyzji administracyjnych przyznających prawo do świadczeń rodzinnych **Gmina wypłaciła z budżetu kwotę w wys. 16 894 752,00 zł (w tym składki rentowe, emerytalne, zdrowotne). Na obsługę zadania otrzymaliśmy w roku 2023 z budżetu państwa środki finansowe w wys. 530 874,00 zł.**

4.1.5. Świadczenia alimentacyjne i postępowania prowadzone wobec dłużników alimentacyjnych

Zgodnie z ustawą o pomocy osobom uprawnionym do alimentów Burmistrz Miasta Żary jest zobowiązany do podejmowania działań wobec dłużników alimentacyjnych, tj. osób zobowiązanych do alimentów na podstawie tytułu wykonawczego, przeciwko którym egzekucja stała się bezskuteczna, a dokonywane są wypłaty świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

Na dzień 31 grudnia 2023 r. zobowiązania wobec skarbu państwa z tyt. wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego posiadało 610 dłużników na łączną kwotę 17.146.445,83 zł plus odsetki ustawowe za opóźnienie (narastająco od października 2008 r.)

Na mocy wyżej przytoczonej ustawy Burmistrz Miasta Żary jako organ właściwy wierzyciela (organ wypłacający świadczenia z funduszu alimentacyjnego), dochodził w roku 2023 od dłużników alimentacyjnych należności z tytułu wypłacanych na rzecz wierzycieli świadczeń z funduszu alimentacyjnego. W ramach tych działań od 1 stycznia do 31 grudnia 2023 r.:

- wyegzekwowano należności w wysokości 613.369,73 zł, z czego: 525.766,76 zł przekazano do budżetu państwa, a 87.602,97 zł pozostawiono na dochodach Gminy;
- wystawiono 227 wniosków egzekucyjnych;
- wystawiono 226 zawiadomień o możliwości popełnienia przestępstwa o nie alimentacji;
- przekazano 610 informacji o zobowiązaniach dłużników do wszystkich biur informacji gospodarczej.

Ponadto w roku 2023 Burmistrz Miasta Żary jako organ właściwy dłużnika (organ na terenie którego dłużnik zamieszkuje), w stosunku do 265 dłużników alimentacyjnych:

- przeprowadził 51 wywiadów w celu ustalenia sytuacji rodzinnej, dochodowej i zawodowej dłużnika;
- skierował jedenastu dłużników do aktywizacji zawodowej;
- wobec jedenastu dłużników złożył wnioski do prokuratury o ściganie z art. 209 kk;
- wobec trzech dłużników złożył wnioski o zatrzymanie prawa jazdy.

W mienionym 2023 r. wygaszono należności z tytułu zgonu 8 dłużników alimentacyjnych na łączną kwotę 244.267,93 zł.

Lp.	Forma pomocy / świadczenia	Kwota wypłaconych świadczeń w zł	Liczba wypłaconych świadczeń	Liczba rodzin pobierających świadczenia	Liczba dzieci/osób korzystających ze świadczeń (średnia)	% liczba mieszkańców gminy korzystających ze świadczeń*
1	Świadczenia alimentacyjne	1 126 230	2 782	153	229	0,68

4.1.6. Dodatki mieszkaniowe

Wypłata dodatków mieszkaniowych jest zadaniem własnym gminy. Zasady, tryb przyznawania, ustalenia wysokości i wypłacania dodatków określa ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych.

Dodatek mieszkaniowy skierowany jest do osób, które posiadają tytuł prawny do zajmowanego lokalu lub domu (najemców, właścicieli). Założeniem ustawodawcy jest pomoc finansowa skierowana na częściowe pokrycie czynszu lub innych wydatków mieszkaniowych osobom o niskich dochodach. Oprócz czynszu dopłatą objęto także opłaty związane z eksploatacją i utrzymaniem nieruchomości w częściach przypadających na lokale mieszkalne w spółdzielni mieszkaniowej, zaliczki na koszty zarządu nieruchomością wspólną, odszkodowanie za zajmowanie lokalu bez tytułu prawnego, opłaty za energię cieplną, wodę, ścieki, odpady i nieczystości stałe, a także inne opłaty związane z użytkowaniem lokalu. Osobom, które nie posiadają instalacji centralnego ogrzewania, ciepłej wody i gazu dodatkowo przysługuje ryczałt na zakup opału stanowiący część dodatku mieszkaniowego.

Nasza gmina przyznaje dodatek w wysokości do 50% faktycznie poniesionych wydatków przy założeniu, że powierzchnia lokalu jest mniejsza lub równa normatywnej powierzchni określonej w ustawie. W przypadku wystąpienia zaległości w opłatach dodatek mieszkaniowy zostaje wstrzymany do czasu uregulowania zaległości przez wnioskodawcę.

Świadczenie jest przyznawane na okres 6 miesięcy, a jego wysokość uzależniona jest od dochodów gospodarstwa domowego, wysokości ponoszonych opłat mieszkaniowych, powierzchni oraz wyposażenia technicznego lokalu.

W poniższej tabeli przedstawiono ilość oraz wysokość wypłaconych przez gminę w roku 2023 dodatków z podziałem na rodzaj lokali.

Rodzaj lokalu	Liczba wypłaconych dodatków mieszkaniowych	Kwota wypłaconych dodatków mieszkaniowych (w zł)
Komunalny	1.876	455 959
Inne	32	10 275
Własnościowy	32	11 678
Spółdzielczy	870	212 466
TBS	6	1 811
Wspólnoty mieszkaniowej	1.121	233 282
Ogółem	3.937	925 471

W roku 2023 średniomiesięcznie z dodatku mieszkaniowego korzystały 328 żarskich rodzin. Najniższy wypłacony dodatek wyniósł 41,88 zł, a najwyższy 871,48 zł.

Łącznie w roku 2023 złożono 687 wniosków o przyznanie dodatku mieszkaniowego. Wydano 652 decyzji przyznających prawo do dodatku.

4.1.7. Dodatki energetyczne

Zasady i tryb przyznawania, ustalenia wysokości i wypłacania dodatków określa ustawa z dnia 10 kwietnia 1997r. Prawo energetyczne.

Dodatek energetyczny jest zadaniem zleconym z zakresu administracji rządowej.

W roku 2023, podobnie jak w roku 2022, wypłata dodatków energetycznych została zawieszona, a złożone wnioski pozostawiono bez rozpatrzenia.

4.1.8. Świadczenie pieniężne za zapewnienie zakwaterowania i wyżywienia obywatelom Ukrainy

Zasady i tryb przyznawania świadczenia określono art. 13 ustawy z dnia 12 marca 2022r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa.

Świadczenie pieniężne jest zadaniem zleconym z Fundusz Pomocy (dotacja celowa). Gmina, na obsługę zadania, otrzymuje 16 zł za każdy rozpatrzony wniosek, a w przypadku weryfikacji warunków zakwaterowania i wyżywienia 32 zł za wniosek.

Ww. świadczenie wynosi 40 zł za 1 dzień zakwaterowania i może być przyznane nie dłużej niż na okres 120 dni liczonych od dnia przekroczenia granicy Rzeczypospolitej Polskiej przez obywatela Ukrainy. W szczególnie uzasadnionych przypadkach, określonych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 4 maja 2022r., okres wypłaty może być przedłużony. Podmiot (osoba fizyczna, osoba prawna, jednostka organizacyjna, przedsiębiorca), który zapewnił na własny koszt zakwaterowanie i wyżywienia obywatelowi Ukrainy składa wniosek o wypłatę tego świadczenia w terminie miesiąca od ostatniego dnia objętego wnioskiem. Wnioski złożone po tym okresie pozostawia się bez rozpatrzenia.

W roku 2023 złożono 97 wniosków o przyznanie świadczenia pieniężnego, z tego 77 wniosków rozpatrzono pozytywnie. Gmina w 2023 roku wypłaciła świadczenie w kwocie 181.820,00 zł. Na koszty obsługi zadania otrzymaliśmy środki finansowe w wysokości 2.031,99 zł.

4.2. Ochrona zdrowia

4.2.1. Programy polityki zdrowotnej

Opracowywanie i realizacja programów polityki zdrowotnej (PPZ) wynikających z rozpoznanych potrzeb zdrowotnych mieszkańców należy do zadań własnych Gminy (ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych). Podstawą opracowania projektu PPZ jest wojewódzki plan transformacji oraz Narodowy Program Zdrowia. Program może być realizowany w okresie jednego roku albo wielu lat po uprzednim uzyskaniu pozytywnej lub warunkowo pozytywnej opinii Prezesa Agencji Oceny Technologii Medycznych i Taryfikacji.

W roku 2023 do mieszkańców Żar skierowano pięć programów przyjętych przez Radę Miejską w Żarach. Udział mieszkańców w programach był dobrowolny i wymagał pisemnej zgody beneficjentów.

Wyboru realizatorów PPZ dokonano w sposób jawny w drodze otwartego konkursu ofert. Do udziału w konkursie dopuszczono publiczne i niepubliczne zakłady opieki zdrowotnej prowadzące swoją działalność na terenie naszego miasta.

Poniższa tabela przedstawia programy zdrowotne zrealizowane w roku 2023.

Lp.	Nazwa programu profilaktyki zdrowotnej	Planowana liczba beneficjentó w programu	Faktyczna liczba uczestników programu	% udział uczestnikó ww programie
1	Program profilaktyki zakażeń wirusem brodawczaka ludzkiego HPV w mieście Żary.	100	85	85
2	Program szczepień profilaktycznych przeciwkogrypie dla osób po 65 r.ż. z terenu miasta Żary.	528	528	100
3	Program rehabilitacji dla mieszkańców Gminy Żary o statusie miejskim w wieku powyżej 65 r.ż. i poniżej 18 r.ż.	400	545	136
4	Program rehabilitacji dla mieszkańców Gminy Żary o statusie miejskim w wieku od 40 r.ż. do 64 r.ż.	176	79	45
5	"Program profilaktyki zaburzeń depresyjnych dla dzieci i młodzieży ze szkół podstawowych".	35	23*	66

* liczba dzieci i młodzieży objętych terapiami

W ramach programu profilaktyki zakażeń wirusem brodawczaka ludzkiego HPV w roku 2023 przeprowadzono akcję edukacyjno-informacyjną skierowaną do uczestników programu, tj. rodziców i dzieci z rocznika 2009, badanie lekarskie kwalifikujące dziewczęta do szczepień oraz podano 2 dawki szczepionki w schemacie 0-5 do 13 miesięcy. Źródłem finansowania programu były środki własne gminy w wysokości 88 200,00 zł.

Beneficjenci programu szczepień przeciwko grypie zostali objęci badaniem lekarskim poprzedzającym podanie szczepionki. Szczepienie przeprowadzono wg przyjętego schematu, zgodnie ze wskazaniami producenta szczepionki oraz zaleceniami Światowej Organizacji Zdrowia. Źródłem finansowania programu były środki własne gminy w wys. 18 480,00 zł oraz dotacja celowa z Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubuskiego w wysokości 18 480,00 zł.

Działania podejmowane w ramach programu rehabilitacji ukierunkowane zostały na zahamowanie lub ograniczenie skutków procesów chorobowych wśród populacji powyżej 65 r.ż. i poniżej 18 r.ż. posiadających dolegliwości ze strony narządu ruchu. Rehabilitację prowadzono w warunkach ambulatoryjnych. Świadczenia udzielane były mieszkańcom Żar dobrowolnie i bezpłatnie do wysokości zabezpieczonych w budżecie środków finansowych. Źródłem finansowania

programu były środki własne gminy w wysokości 83 938,68 zł oraz środki pozyskane z NFZ w wysokości 55 959,12 zł. Łączny koszt programu to 139 897,80 zł.

Działania podejmowane w ramach programu rehabilitacji ukierunkowane zostały na zahamowanie lub ograniczenie skutków procesów chorobowych wśród populacji powyżej 40 r.ż. do 64 r.ż. posiadających dolegliwości ze strony narządu ruchu, urazy układu kostno-stawowego, schorzenia obwodowego układu nerwowego oraz leczących się na choroby zapalne układu kostno-stawowego i mięśniowego. Rehabilitację prowadzono w warunkach ambulatoryjnych. Świadczenia udzielane były mieszkańcom Żar dobrowolnie i bezpłatnie do wysokości zabezpieczonych w budżecie środków finansowych. Źródłem finansowania programu były środki własne gminy w wysokości 39 998,24 zł.

W ramach programu profilaktyki depresji przeprowadzono cykl sesji terapeutycznych wśród dzieci i młodzieży, spotkania z dziećmi i młodzieżą w formie warsztatowej na temat profilaktyki zaburzeń depresyjnych, konferencję z rodzicami i opiekunami prawnymi oraz szkolenia dla kadry pedagogicznej dot. problematyki depresji. Na powyższy program z budżetu gminy wydatkowano 45 316,00 zł, pozyskano środki z NFZ w wysokości 22 744,00 zł, całkowity koszt programu wyniósł 68 060,00 zł.

Wykaz uchwał Rady Miejskiej w Żarach dotyczących przyjęcia i realizacji programów zdrowotnych:

- uchwała Nr XLIX/8/23 Rady Miejskiej w Żarach z dnia 23 lutego 2023 r. w sprawie przyjęcia programu polityki zdrowotnej z zakresu profilaktyki zakażeń wirusem brodawczaka ludzkiego (HPV),
- uchwała nr XVIII/31/20 Rady Miejskiej w Żarach z dnia 28 maja 2020 r. w sprawie przyjęcia programu polityki zdrowotnej z zakresu profilaktycznych szczepień przeciwko grypie na lata 2020-2022,
- uchwała nr LV/65/23 Rady Miejskiej w Żarach z dnia 29 sierpnia 2023 r. w sprawie przyjęcia programu polityki zdrowotnej z zakresu rehabilitacji
- uchwała Nr XLII/40/22 Rady Miejskiej w Żarach z dnia 30 czerwca 2022 r. w sprawie przyjęcia programu polityki zdrowotnej z zakresu profilaktyki zaburzeń depresyjnych dla dzieci i młodzieży ze szkół podstawowych,
- uchwała Nr XXIX/34/21 Rady Miejskiej w Żarach z dnia 28 maja 2021 r. w sprawie przyjęcia programu polityki zdrowotnej z zakresu rehabilitacji leczniczej na lata 2022-2024.

4.2.2. Hospicjum (zakład pielęgnacyjno-leczniczy)

Od roku 2015 Koło Żarskiego Towarzystwa Pomocy im. św. Brata Alberta prowadzi Hospicjum św. Brata Alberta, które jest przedsiębiorstwem podmiotu leczniczego.

Siedziba Hospicjum mieści się w Żarach przy ul. Pszennej. W 2023 r. Stowarzyszenie na realizację tego zadania w ramach wspierania działań na rzecz mieszkańców Żar objętych stacjonarną opieką paliatywno-hospicyjną nie będących świadczeniami medycznymi - otrzymało od gminy dotację w wysokości 10 000,00 zł.

Dotacja została przeznaczona na pokrycie kosztów zakupu środków medycznych, drobnego sprzętu medycznego i rehabilitacyjnego, wynagrodzenia terapeutów i psychologów, kosztów eksploatacyjnych lokalu, kosztów administracyjnych i innych niezbędnych do realizacji zadania.

Podstawą przekazania dotacji był art. 19a ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

4.2.3. Przeciwdziałanie alkoholizmowi i narkomanii

Prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracją społeczną osób uzależnionych od alkoholu należy do zadań własnych Gminy określonych w ustawie z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2023 r. poz. 2151 ze zm.).

Do zadań własnych Gminy należy również przeciwdziałanie narkomanii - ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. z 2023 r. poz. 1939).

Działania prowadzone przez Gminę, w zakresie realizacji tych zadań, obejmują w szczególności:

- prowadzenie działalności edukacyjnej w społeczeństwie,
- prowadzenie działań podnoszących jakość życia osób oraz rodzin z problemem alkoholowym, narkomanią oraz uzależnieniem behawioralnym,
- prowadzenie działań zmierzających do podnoszenia jakości oddziaływań profilaktycznych adresowanych do różnych grup docelowych ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży,
- współpraca i wspomaganie działalności różnych podmiotów prowadzących działalność w zakresie rozwiązywania problemów uzależnień,
- zapobieganie negatywnym następstwom nadużywania alkoholu i usuwanie ich skutków,
- zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i osób zagrożonych uzależnieniem od alkoholu i narkotyków oraz ich rodzin,

- udzielenie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe i narkotykowe pomocy psychospołecznej i prawnej oraz ochrony przed przemocą w rodzinie,
- wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych i narkotykowych,
- podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów dot. reklamy i promocji oraz sprzedaży i podawania napojów alkoholowych,
- wspieranie zatrudnienia socjalnego (CIS).

Zadania realizowano zgodnie z Gminnym Programem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii przyjętym przez Radę Miejską w Żarach. Program określa miejską strategię w zakresie profilaktyki uzależnień oraz minimalizowanie szkód społecznych spowodowanych nadużywaniem alkoholu, substancji psychoaktywnych oraz uzależnień behawioralnych.

Budowanie w Żarach spójnej strategii przeciwdziałania problemom uzależnień oparte jest na systemowym i konsekwentnym wdrażaniu programów profilaktycznych i terapeutycznych realizowanych we współpracy z różnymi podmiotami prowadzącymi działania w tym zakresie. Głównym celem programu było rozwiązywanie problemów związanych z nadużywaniem alkoholu, zażywaniem narkotyków i nowych substancji psychoaktywnych tzw. „dopalaczy” oraz stosowaniem przemocy, mających miejsce na terenie naszego miasta. Sposoby realizacji zadań określonych w Programie dostosowane zostały do zdiagnozowanych potrzeb i możliwości ich realizowania na bazie posiadanych zasobów instytucjonalnych

i osobowych. W programie ujęto cele operacyjne określone w Narodowym Programie Zdrowia.

Zadania określone w Programie zostały sfinansowane z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych. Łącznie w roku 2023 wydatkowano na ten cel **1 476 845 zł**.

Na realizację zadań objętych programem w roku ubiegłym podpisano pięćdziesiąt jeden umów i porozumień, w tym:

- przeprowadzono 2 konkursy w trybie ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. 2023 poz. 571 ze zm.) i podpisano w tym zakresie 4 umowy,
- przeprowadzono 4 tryby pozakonkursowe na podstawie art. 19a ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie i podpisano w tym zakresie 4 umowy,
- przeprowadzono 4 konkursy w trybie ustawy z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym (Dz. U. z 2022 r. poz. 1608) i podpisano w tym zakresie 18 umów,
- przeprowadzono 1 tryb konkursowy na podstawie ustawy z dnia 27 sierpnia 2020 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz.U. 2024 poz. 146 ze zm.) i podpisano 2 umowy,
- wydano 3 polecenia dla MOSRiW w Żarach w sprawie przeprowadzenia pozalekcyjnych zajęć sportowych i programów profilaktycznych na obiektach Orlik,
- podpisano 1 porozumienie w sprawie udzielenia dotacji celowej Komendzie Powiatowej Policji w Żarach na realizację programów profilaktycznych,
- podpisano 1 porozumienie z Powiatem Żarskim w sprawie udzielenia pomocy finansowej na realizację programów profilaktycznych wśród dzieci i młodzieży z placówek oświatowo-wychowawczych, dla których organem prowadzącym jest Powiat Żarski,
- podpisano 1 umowę z miastem Zielona Góra w sprawie udzielenia pomocy finansowej w zakresie przyjmowania do Izby Wyrzeźwień osób nietrzeźwych będących mieszkańcami miasta Żary,
- podpisano 1 porozumienie w oparciu o ustawę o zatrudnieniu socjalnym w sprawie przekazania dotacji celowej z przeznaczeniem na działalność Centrum Integracji Społecznej,
- podpisano 3 umowy z żarskimi instytucjami kultury,
- podpisano 8 umów na podstawie regulaminu zamówień publicznych,
- podpisano 5 zarządzeń na realizację zadań przez MOPS w Żarach.

Szczegółową charakterystykę wykonanych zadań oraz ich adresatów zostanie przedstawiona w sprawozdaniu za rok 2023 z realizacji Gminnego Programu Profilaktyki

i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii w Żarach, który został przedłożony Radzie Miejskiej w Żarach w terminie do 30.06.2024 r.

Kluczową rolę w inicjowaniu działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz ich koordynowaniem pełni Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (MKRPA) powołana przez Burmistrza Miasta Żary.

W skład Komisji wchodzi 7 członków, w tym:

- 3 przedstawicieli Burmistrza,
- 1 przedstawiciel NZOZ,
- 1 przedstawiciel Zespołu Kuratorskiego Służby Sądowej w Żarach,
- 1 przedstawiciel Zespołu Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej Powiatu Żarskiego,
- 1 przedstawiciel Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Żarach.

Siedziba Komisji znajduje się w Żarach Pl. Rynek 17 pokój 13 i 16. Szczegółowy tryb działania Komisji określono w jej Regulaminie przyjętym zarządzeniem Burmistrza.

Członkowie Komisji obradują na posiedzeniach (min. raz w miesiącu), a dyżury w biurze Komisji pełni jej przewodniczący min. 16 godz. tygodniowo. W roku 2023 dyżury pełnione były w poniedziałek od godz. 12.00 do 16.00, środę od godz. 11.30 do 15.30 oraz w czwartek od godz. 7.30 do 15.30.

Komisja na mocy ustawowego umocowania podejmuje czynności zmierzające do orzeczenia o zastosowaniu wobec osób uzależnionych od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego. W roku 2023 przeprowadzono w tej sprawie 42 postępowania.

Na mocy upoważnienia Burmistrza członkowie MKRPA prowadzili kontrolę przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych na terenie naszej Gminy. Zakres przedmiotowy kontroli określa wyżej przytoczona ustawa o wychowaniu w trzeźwości, a tryb jej prowadzenia zarządzenie Burmistrza. W roku 2023 kontrolą objęto 22 punkty sprzedaży napojów alkoholowych.

Przed wydaniem przez Burmistrza zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych MKRPA wydaje opinię w zakresie zgodności lokalizacji punktu sprzedaży z obowiązującą uchwałą. W roku 2023 Komisja dokonała 22 wizje lokalne dotyczące usytuowania punktów sprzedaży napojów alkoholowych i wydała w przedmiotowej sprawie 73 postanowienia.

Wykaz uchwał Rady Miejskiej w Żarach dotyczących realizacji zadań przeciwdziałania alkoholizmowi i narkomanii:

- uchwała nr XXXVIII/13/22 Rady Miejskiej w Żarach z dnia 30 marca 2022 r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii w Żarach na lata 2022-2023,
- uchwała nr XLVII/81/12 Rady Miejskiej w Żarach z dnia 29 grudnia 2022 r. w sprawie ustalenia kwoty dotacji przypadającej w roku 2023 na jedną osobę będącą uczestnikiem lub pracownikiem Centrum Integracji Społecznej w Żarach,
- uchwała nr XLVIII/4/23 Rady Miejskiej w Żarach z dnia 19 stycznia 2023 r. w sprawie udzielenia pomocy finansowej dla Miasta Zielona Góra na realizację zadania w zakresie przyjęcia do Izby Wytrzeźwień w Zielonej Górze osób nietrzeźwych zatrzymanych na terenie Gminy Żary o statusie miejskim,
- uchwała nr L/29/23 Rady Miejskiej w Żarach z dnia 29 marca 2023 r. w sprawie udzielenia pomocy finansowej Powiatowi Żarskiemu na realizację zadania w zakresie przeprowadzenia programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży z placówek oświatowo-wychowawczych, dla których organem prowadzącym jest Powiat Żarski.

4.3. Pomoc społeczna

Pomoc społeczna jest częścią polityki społecznej gminy. Jej zasadniczym celem jest umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Pomoc społeczna to wspólne działania Gminy z administracją rządową, organizacjami społecznymi i pozarządowymi, osobami fizycznymi i prawnymi oraz kościołami i związkami wyznaniowymi zmierzające do zapewnienia mieszkańcom Żar życia w warunkach odpowiadających godności człowieka.

4.3.1. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

4.3.1.1. Podstawa prawna działalności i charakterystyka działalności statutowej

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Żarach, jest jednostką organizacyjną Gminy Żary o statusie miejskim, nieposiadającą osobowości prawnej, działającą jako wyodrębniona jednostka budżetowa podległa Radzie Miejskiej w Żarach.

Do podstawowych zadań Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Żarach należy między innymi:

- realizacja zadań własnych Gminy Żary o statusie miejskim oraz zadań zleconych z zakresu administracji rządowej określonych w ustawie o pomocy społecznej,
- wspieranie i koordynowanie działalności innych podmiotów i organizacji działających w zakresie pomocy społecznej na terenie miasta Żary, przy zachowaniu ich samodzielności statutowej,
- koordynowanie realizacji Strategii rozwiązywania problemów społecznych Gminy Żary o statusie miejskim,
- organizowanie pracy z rodziną w zakresie zapewnienia rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,
- ustanawianie rodzin wspierających oraz zawieranie i rozwiązywanie z nimi umów określających zasady zwrotu kosztów związanych z udzielaniem przez nie pomocy,
- prowadzenie postępowań w sprawach z zakresu wspierania rodziny oraz wydawanie w tych sprawach decyzji,
- realizacja programów rządowych: „Posiłek w szkole i w domu”, „Opieka wytchnieniowa”, „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej”,
- obsługa organizacyjno-techniczna Zespołu interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- realizacja zadań w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi,
- potwierdzanie prawa do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych,
- realizacja innych zadań z zakresu pomocy społecznej wynikających z rozeznaczonych potrzeb gminy,
- udzielanie wsparcia, o którym mowa w ustawie z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”.

4.3.1.2. Charakterystyka bazy lokalowej

Główna siedziba Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej znajduje się w Żarach przy ul. Parkowej 8, gdzie również swoje miejsce ma Dzienny Dom Senior+, DDW, wypożyczalnia sprzętu, stołówka. Ponadto w celu realizacji zadań MOPS dysponuje następującymi budynkami i lokalami:

- lokal przy ul. Okrzei 35 (Świetlica Środowiskowa),
- budynek przy ul. Boh. Getta 19 (siedziba WTZ),
- mieszkanie przy ul. Szkolnej 5/11 (mieszkanie readaptacyjne),
- mieszkanie przy ul. Szkolnej 5/8 (mieszkanie readaptacyjne),
- mieszkanie przy ul. Piastowskiej 6/1 (mieszkanie chronione),
- mieszkanie przy ul. Moniuszki 21/1 (mieszkanie chronione).

4.3.1.3. Środki finansowe przeznaczone na działalność

W 2023 r. zrealizowano budżet MOPS w zakresie wydatków na kwotę **18 483 476,78 zł**. Szczegółowy opis wydatków ujęty jest w sprawozdaniu budżetowym RB-28s.

4.3.1.4. Działalność promocyjna, w tym wydarzenia kulturalne, organizowane imprezy

Działalność promocyjna Dziennego Domu „Senior+” /Dziennego Domu Wsparcia

Promocja Ośrodka odbywa się poprzez zamieszczanie informacji na stronie internetowej oraz w mediach społecznościowych. Informacje o działalności ukazują się w INFO Żary oraz w lokalnej i regionalnej telewizji i prasie. Ulotki dotyczące działalności ośrodków rozpowszechniane są podczas wydarzeń lokalnych.

Lubuski Tydzień Seniora

MOPS w Żarach był współorganizatorem obchodów XXIV Lubuskiego Tygodnia Seniora. W ramach Tygodnia Seniora zorganizowany został Dzień Otwarty Dziennego Domu „Senior+”. W tym dniu odbyły się prelekcje dotyczące tematyki uzależnień oraz profilaktyki cukrzycy. Zwieńczeniem uroczystości był występ zespołu „Wrocławska 7” Żarskiego Domu Kultury. W dniu 14.10.2023 w Dziennym Domu „Senior+” odbył się bal seniora dla uczestników Domu. W ramach Tygodnia Seniora odbyło się także spotkanie integracyjne z dziećmi przedszkolnymi.

Promocja problematyki starości prowadzona jest na bieżąco poprzez rozpowszechnianie informacji o działalności Dziennego Domu „Senior+” w mediach społecznościowych, prasie lokalnej i regionalnej. Działalność ośrodka promuje akcje o charakterze społecznym, wolontariat międzypokoleniowy i wewnątrzpokoleniowy, aktywizację społeczną i kulturalną seniorów, a także profilaktykę zdrowotną.

MOPS w ramach organizacji XXIV Lubuskiego Tygodnia Seniora współpracował m.in. z ŻDK, PCK, PTTK Żary, MBP, Polskim Związkiem Emerytów Rencistów i Inwalidów, Uniwersytetem Trzeciego Wieku, Muzeum Pogranicza Śląsko- Łużyckiego, RDS „Leśne Zacisze, 105 Kresowy Szpital Wojskowy z przychodnią.

Wigilia dla mieszkańców Żar

W dniu 16.12.2023 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej był współorganizatorem Wigilii miejskiej, którą przygotowano na 1200 osób.

Szczegółowe informacje z działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej przedstawione zostały w sprawozdaniu merytorycznym z realizacji zadań Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej za rok 2023 oraz Ocenie Zasobów Pomocy Społecznej za rok 2023 dla Gminy Żary o statusie miejskim.

4.3.1.5. Współpraca z innymi instytucjami i organizacjami pozarządowymi

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej współpracował z Parafialnymi Zespołami Caritas działającymi na terenie miasta Żary, tj. PZC przy parafii p.w. św. Józefa Oblubieńca w Żarach, PZC przy parafii Miłosierdzia Bożego, PZC przy parafii Najświętszego Serca Pana Jezusa w Żarach, PZC przy parafii Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny w Żarach. Współpraca polegała na kierowaniu osób, które wymagały wsparcia, do otrzymania paczki żywnościowej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym (FEAD) 2021-2027.

Parafialne Zespoły Caritas działające na terenie naszego miasta w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym (FEAD) do sierpnia 2023 r. wydawały produkty żywnościowe dla osób, których dochód nie przekracza 220 % kryterium dochodowego określonego w ustawie o pomocy społecznej. Pracownicy socjalni wydali 64 skierowania dla 134 osób. Ponadto od listopada 2023 r. w ramach Programu Fundusze Europejskie na Pomoc Żywnościową współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego Plus – Podprogram 2023 (FEPŻ) na bieżąco zajmowali się weryfikacją uprawnień na nowy okres realizacji podprogramu i wydawali skierowania uprawniające do odbioru paczek żywnościowych.

Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze świadczone w miejscu zamieszkania klienta

Burmistrz Miasta Żary w ramach realizacji zadania z zakresu pomocy społecznej w formie świadczenia usług opiekuńczych lub specjalistycznych usług opiekuńczych, które zgodnie z ustawą o pomocy społecznej przysługują osobie samotnej lub osobie w rodzinie, która z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymaga pomocy innych osób, a jest jej pozbawiona, ogłosił w roku 2022 r. otwarty konkurs ofert na realizację zadania publicznego w zakresie pomocy społecznej, w tym pomocy rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównania szans tych rodzin i osób w obszarze „Świadczenie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania klienta na terenie miasta Żary w okresie od 1 stycznia 2023 do 31 grudnia 2023 r.” na kwotę 2 017 960,00 zł.

Konkurs wygrał Lubuski Oddział Okręgowy Polskiego Czerwonego Krzyża z siedzibą w Zielonej Górze, a realizatorem usług był Punkt Opieki PCK w Żarach. Umowę zawarto zgodnie ze złożoną ofertą na kwotę 2 017 960,00 zł.

W roku 2023 usługami opiekuńczymi świadczonymi w miejscu zamieszkania klienta na terenie miasta Żary objęto ogółem 175 świadczeniobiorców, na łączną kwotę 1 583 728,00 zł. (w tym 1 199 371 zł. ze środków Gminy Żary o statusie miejskim a pozostała kwota z odpłatności świadczeniobiorców w wys. 384.357 zł).

W roku 2023 nie przeprowadzono konkursu na świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

Noclegownia dla osób bezdomnych

W dniu 02.12.2022 r. został ogłoszony konkurs na powierzenie realizacji zadania publicznego Gminy Żary o statusie miejskim z zakresu pomocy społecznej, w tym pomocy rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywania szans tych rodzin i osób w obszarze „Przeprowadzenia programów profilaktyki uzależnień oraz zapewnienia schronienia osobom bezdomnym w Noclegowni oraz możliwości skorzystania z łaźni w roku 2023”. Konkurs wygrała Fundacja „Pogodna Jesień Seniora”.

Na realizację powyższego zadania od 01.01.2023 r. do 31.12.2023 r. przeznaczono środki publiczne w wysokości ogółem 220.000,00 zł. Zadanie zostało wykonane na kwotę ogółem 219.922,56 zł. Noclegownia czynna była: od 01.01.2023 r. do 31.03.2023 r. oraz od 01.10.2023 r. do 31.12.2023 r. prowadzenie Noclegowni odbywało się w godzinach od 18.00 do 8.00 rano dnia następnego, a w każdą sobotę od godziny 18.00 do 11.00 rano w niedzielę oraz od 16.00 w każdą niedzielę do godziny 8.00 rano w poniedziałki. Od 01.04.2023 r. do 30.09.2023 r. prowadzenie Noclegowni odbywało się w godzinach od 19.00 do 07.00 rano dnia następnego, a w każdą sobotę od godziny 19.00 do 10.00 rano w niedzielę oraz od 15.00 w każdą niedzielę do godziny 7.00 rano w poniedziałki. W dni świąteczne Noclegownia czynna była całodobowo.

Osobom bezdomnym przebywającym w Noclegowni umożliwiony był w ramach działalności: nocleg tj. łóżka z poduszką i kocem, korzystanie z sanitariatu, kąpeli oraz pranie odzieży. Zapewnione były również ciepłe napoje oraz żywność w ramach suchego prowiantu, ciepła odzież, środki czystości i higieny osobistej. W ramach prowadzonych przez psychologa zajęć edukacyjno-profilaktycznych przeprowadzono 60 h zajęć z zakresu profilaktyki alkoholowej i narkotykowej, w których ogółem udział wzięło 10 osób.

W ciągu roku 2023 z Noclegowni skorzystało łącznie 55 osób, średnio na dobę w placówce przebywało 18 osób.

W czasie wolnym osoby bezdomne miały możliwość oglądania telewizji, słuchania radia oraz korzystania z gier, m.in. warcaby, szachy.

W zakresie prowadzonej dokumentacji w Noclegowni prowadzona była ewidencja pobytu osób bezdomnych, w której były rejestrowane i opisywane różne zdarzenia interwencyjne. Comiesięcznie sporządzane było na jej podstawie sprawozdanie z pobytu osób bezdomnych w Noclegowni.

Zgodnie z zawartą Umową Nr 1/N/2022 z dnia 30.12.2022 r. Zleceniobiorca miał obowiązek składania częściowych sprawozdań z wykonania zadania publicznego zgodnie z ustalonymi terminami, które zostały dotrzymane.

Działalność na rzecz seniorów i osób niepełnosprawnych

W zakresie wspomagania osób niepełnosprawnych i seniorów Dzienny Dom Wsparcia/Dzienny Dom „Senior+” Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Żarach w 2023 roku współpracował ze Stowarzyszeniem „Start” Zielona Góra, które jest organizatorem Mistrzostw Województwa Lubuskiego w Bocci, Stowarzyszeniem na Rzecz Osób Niepełnosprawnych „Radość Życia”, Szlachetna Paczka.

Ponadto ośrodki wsparcia współpracują z Żarskim Domem Kultury – Uniwersytetem Trzeciego Wieku, Muzeum Pogranicza Śląsko – Łużyckiego, instytucjami oświatowymi, Miejską Biblioteką Publiczną, przychodniami zdrowia, aptekami, 105 Kresowym Szpitalem Wojskowym z przychodnią, Polskim Towarzystwem Turystyczno-Krajoznawczym, Polskim Związkiem Emerytów Rencistów i Inwalidów, Fundacją „Pogodna Jesień”.

Warsztat Terapii Zajęciowej począwszy od roku 2014 realizuje swoje cele z zakresu rehabilitacji społecznej i zawodowej przy wsparciu Stowarzyszenia „Serwus”. W ramach współpracy zrealizowano m.in. projekt:

VIII „Bieg Szlakiem Żarskich Uliczek” jako kontynuację cyklu „Poznajemy Żary i okolice”. „Bieg” odbywa się corocznie począwszy od 2014 roku jako innowacyjna forma integracji osób z niepełnosprawnością intelektualną ze środowiskiem lokalnym, edukacji oraz promocji miasta Żary. Od początku impreza spotkała się z dużą aprobatą zarówno wśród osób niepełnosprawnych, zaproszonych gości jak i lokalnej społeczności. Wydarzenie to zostało zauważone ze względu na niewykorzystywaną do tej pory w województwie lubuskim (w stosunku do osób z niepełnosprawnością intelektualną) formułę biegu patrolowego. Nadmienić należy, że w imprezie brały udział zaprzyjaźnione Warsztaty Terapii Zajęciowej oraz Ośrodki zajmujące się wsparciem osób niepełnosprawnych działające nie tylko na gruncie lokalnym, ale również z terenu województwa lubuskiego. Uczestnicy imprezy mieli sposobność zweryfikować swoją wiedzę, umiejętności i sprawność fizyczną. W realizację zadania zaangażowani byli również mieszkańcy Żar, biorąc aktywny udział w zabawie. Impreza rok rocznie nie tylko cieszy się coraz większą popularnością przyczyniając się nie tylko do poprawy wizerunku osób niepełnosprawnych, ale również wpływając pozytywnie na promocję poszczególnych ośrodków i organizacji działających na rzecz osób z niepełnosprawnością.

W dniu 13.08.2015 r. WTZ podpisał Umowę Współpracy Partnerstwa na Rzecz Rozwoju Ekonomii Społecznej w Gminie Żary i Powiecie Żarskim zawartą pomiędzy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, Fundacją Rozwoju Demokracji Lokalnej w Zielonej Górze, Stowarzyszeniem „Serwus”, Lasami Państwowymi – Nadleśnictwem Lipinki oraz Państwem Anną i Eugeniuszem Ślawnickimi właścicielami Piekarni w Lipinkach Łużyckich. Fakt ten owocuje współpracą i realizacją ciekawych projektów. W minionym roku współpracowaliśmy przy realizacji VII „Biegu szlakiem żarskich uliczek”. Nasi uczestnicy pod fachową opieką zwiedzili ścieżkę przyrodniczą w Zielonym Lesie przyswajając sobie podstawowe zasady bezpiecznego i etycznego korzystania z otaczającej przyrody.

Od roku 2012 kadra WTZ przynależy do Stowarzyszenia Olimpiady Specjalne Polska - Klub „Synergia”, co umożliwia udział naszych uczestników w zawodach sportowych wielu dyscyplin na gruncie regionalnym i ogólnopolskim. Celem nadrzędnym Klubu jest upowszechnianie kultury fizycznej i sportu u osób z niepełnosprawnością intelektualną poprzez popularyzację i uczestnictwo w zawodach sportowych, rehabilitacji ruchowej, hydroterapii i innych formach mających wpływ na doskonalenie sprawności fizycznej i psychofizycznej naszych podopiecznych. Klub prowadzi działania na rzecz osób niepełnosprawnych intelektualnie, zmierzające do poprawy ich życia oraz pogłębienia świadomości społecznej, której celem jest szeroko pojęte poszanowanie w/w osób oraz ich integracja ze społeczeństwem.

29 marca odbył się w Gubinie Lubuski Miting w Pływaniu, w którym 2 uczestników WTZ zdobyło srebrny i złoty medal.

31 maja w XXI Lubuskim Turnieju Piłki Nożnej w Szprotawie drużyna WTZ zdobyła brązowy medal.

19 października Klub Synergia WTZ uczestniczył w III Lubuskim Integuracyjnym Pikniku Olimpiad Specjalnych „Bądź fit” w Drzonkowie.

25 października reprezentacja WTZ uczestniczyła w XVI Lubuskim Turnieju Badmintona w Strzelcach Krajeńskich, skąd powróciła z dwoma medalami: złotym i brązowym.

22 listopada w ramach II Lubuskiego Mitingu Koszykówki drużyna WTZ zajęła IV miejsce.

7 grudnia reprezentacja WTZ uczestniczyła w Turnieju Tenisa Stołowego w Gorzowie Wlkp., z którego przywiozła brązowy i srebrny medal.

Środowiskowa Wypożyczalnia Sprzętu Rehabilitacyjnego z Punktem Informacji

Środowiskowa Wypożyczalnia Sprzętu Rehabilitacyjnego z Punktem Informacji swoją działalnością obejmuje teren gminy Żary o statusie miejskim oraz gminy ościenne. Punkt Informacyjny ma swoją siedzibę w Dziennym Domu Wsparcia/Dziennym Domu „Senior+”. Magazyn sprzętu znajduje się w Żarach przy ul. Parkowej 8. Wypożyczalnia świadczy usługi od poniedziałku do piątku w godz. 11:00- 15:00. Głównym celem jej działalności jest pomoc osobom, które znalazły się w trudnej sytuacji zdrowotnej i życiowej przez nieodpłatne udostępnianie sprzętu rehabilitacyjnego i urządzeń pomocniczych. Klientami wypożyczalni sprzętu są najczęściej osoby starsze powyżej 60 r. życia (dla których powrót do samodzielności i funkcjonowania oraz rehabilitacji uzależniony jest od odpowiedniego sprzętu rehabilitacyjnego oraz urządzeń pomocniczych). Osoby te są najczęściej po udarach, wylewach, wypadkach, operacjach, wypisywani do domów z oddziałów szpitalnych, niemający innej możliwości szybkiego zaopatrzenia się w niezbędny sprzęt, który umożliwi im sprawne funkcjonowanie w warunkach domowych. Wypożyczalnia dysponuje takim sprzętem jak m.in.: wózki inwalidzkie, wózki WC, krzesła toaletowe, chodziki i balkoniki, kule, laski, łóżka rehabilitacyjne, materace przeciwoleżynowe, sprzęt do ćwiczeń indywidualnych zwiększający ich sprawność i aktywność życiową tj. rower rehabilitacyjny trójkołowy, rotor kończyn dolnych i górnych.

Działalność Wypożyczalni w 2023r. obejmowała: nieodpłatne udostępnianie urządzeń pomocniczych i sprzętu rehabilitacyjnego, właściwy dobór i dopasowanie sprzętu stosownie do potrzeb i możliwości osób uczących, konserwację, naprawy oraz serwis urządzeń pomocniczych i sprzętu rehabilitacyjnego udostępnianego beneficjentom pomocy.

W 2023 r. zawarto z 417 osobami umowy na nieodpłatne wypożyczenie sprzętu (258 umów i 159 aneksów przedłużających czas wypożyczenia). Zwrócono 140 sztuk wypożyczonego sprzętu zgodnie z ustaleniami zawartymi w umowie. Zwracany i wypożyczany sprzęt podlegał bieżącej dezynfekcji i konserwacji. W wyniku przeprowadzonej analizy wypożyczeń stwierdzono, że największe zapotrzebowanie jest na łóżka rehabilitacyjne. Na koniec 2023 r. na jedno łóżko oczekiwało 15 osób (lista osób oczekujących). Zauważono również znaczny wzrost zapotrzebowania na materace przeciwoleżynowe, wózki inwalidzkie, balkoniki i chodziki. Sprzęt będący na stanie wypożyczalni niestety z roku na rok ulega większemu zużyciu. W związku z tym niezbędna jest jego wymiana. W tym roku zakupiono 17 sztuk

balkoników, 24 sztuki dętek i 24 sztuki kół do wózków inwalidzkich. Od chwili otwarcia wypożyczalni (2007 r.) z wypożyczonego sprzętu skorzystało już 2439 beneficjentów

Działalność na rzecz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Żarach współpracuje z Fundacją Centrum Rozwoju Społeczno-Edukacyjno-Gospodarczego w Żarach z siedzibą w Żarach, przy Al. Jana Pawła II w zakresie kierowania osób zagrożonych wykluczeniem społecznym do uczestnictwa w zajęciach prowadzonych w ramach Centrum Integracji Społecznej. Centrum Integracji Społecznej w Żarach zostało utworzone 17 listopada 2015 r. natomiast prowadzone jest od 1 września 2016 r.

W 2023 r. pracownicy socjalni skierowali łącznie 62 osoby, które uczestniczyły w zajęciach w CIS. Uczestnicy w trakcie zajęć kształtowali umiejętności pozwalające na pełnienie ról społecznych i osiąganie pozycji społecznych dostępnych osobom niepodlegającym wykluczeniu społecznemu. Otrzymali wsparcie psychoterapeuty, doradcy zawodowego i terapeuty ds. uzależnień. Ponadto brali udział w warsztatach dotyczących treningu umiejętności społecznych, treningu motywacyjno-aktywizacyjnego, treningu z zakresu profilaktyki uzależnień i promocji zdrowego stylu życia, treningu gospodarowania i planowania wydatków, treningu kształtowania aktywnych i odpowiedzialnych postaw życiowych w miejscu pracy, treningu w zakresie rozwoju i edukacji obywatelskiej i społeczno-kulturowej, warsztatów z rozwijania umiejętności i kompetencji społecznych niezbędnych na rynku pracy, warsztatów z załatwiania spraw urzędowych. Ponadto nabywali umiejętności teoretyczne i praktyczne w zakresie: pracownik porządkowy z pielęgnacją terenów zielonych oraz zimowym utrzymaniem ciągów pieszych, kurs w zawodzie brukarza, kucharza, siostra PCK, profesjonalne sprzątanie i zawód pokojówka. Każdy z uczestników miał możliwość szkolenia się w jednym z modułów.

Wolontariat

W Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej działa Wolontariat. Celem działań wolontarystycznych jest pomoc, wsparcie i integracja osób starszych, niepełnosprawnych, które znajdują się w trudnej sytuacji życiowej i wymagają pomocy osób innych. W 2023 r. z pomocy wolontariuszy skorzystało 120 beneficjentów. Zawarto 19 porozumień na realizację zadań wolontaryjnych, które dotyczyły asystowania pracownikom w prowadzeniu zajęć terapeutycznych i opiece nad uczestnikami Dziennego Domu „Senior+”, Dziennego Domu Wsparcia, Warsztatu Terapii Zajęciowej, pomoc uczestnikom w załatwianiu spraw codziennych, urzędowych, współudziału w organizacji zajęć integracyjnych, a także pomoc w lekcjach dzieciom, uczestnikom środowiskowej świetlicy „Piątka”. Porozumienia wolontarystyczne zostały zawarte także na realizację Lubuskiego Tygodnia Seniora, w czasie którym wolontariusze zorganizowali wycieczkę krajoznawczą oraz została przeprowadzona dyskusja profilaktyczna z zakresu uzależnień. Nawiązano współpracę z wolontariuszami i uczniami z Katolickiej Szkoły Podstawowej im. Jana Pawła II, a także ze Szkołą Podstawową nr 8 im. Bolesława Chrobrego w Żarach, Liceum Ogólnokształcącym im. Bolesława Prusa oraz „Szlachetnej Paczki”.

Wykaz dotacji przekazanych organizacjom pozarządowym w 2023 r. w zakresie pomocy społecznej oraz w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym, ochrony i promocji zdrowia.

Nazwa oferenta	Nazwa realizowanego zadania - zgodnie z zawartą umową	Liczby osób zaangażowanych w realizację zadań publicznych (w tym wolontariuszy)	Liczby osób, które były adresatami różnych działań publicznych	Środki finansowe organizacji	Kwota przyznana / kwota wykorzystana	Powierzenie / wsparcie realizowanego zadania
Lubuski Oddział Okręgowy Polskiego Czerwonego Krzyża z siedzibą w Zielonej Górze Punkt Opieki PCK w Żarach	Świadczenie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania klienta na terenie miasta Żary w okresie od 1 stycznia 2023 r. do 31 grudnia 2023 r.	52	175	0	2 017 960,00 zł (ogłoszony konkurs). Przekazana dotacja: 1 615 831,04 zł Wykorzystana 1 583 728,00	powierzenie

Fundacja „Pogodna Jesień Seniora” z siedzibą w Żarach	Prowadzenie programów profilaktyki uzależnień oraz zapewnienie schronienia osobom bezdomnym w Noclegowni oraz skorzystania z łaźni w roku 2023 r.	5	20	0	220 000,00 zł (ogłoszony konkurs). Przekazana dotacja: 220 000,00 zł Wykorzystana 219 922,56 zł	powierzenie
---	---	---	----	---	---	-------------

4.3.1.6. Realizacja polityk, strategii, programów i uchwał w ramach działalności

Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa (FEAD) 2021 – 2027 współfinansowany jest z Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym. W 2023 r. w edycji programu 2022/2023, w okresie od stycznia 2023 r. do sierpnia 2023 r. pracownicy socjalni wydali 64 skierowania do otrzymania paczki żywnościowej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa FEAD 2014-2020. Z tej formy pomocy skorzystało łącznie 134 osoby. Realizatorem tej formy pomocy były Parafialne Zespoły Caritas przy żarskich parafiach.

Wieloletni Program „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019–2023 to wsparcie dla najuboższych mieszkańców. MOPS przy aktywnym współudziale placówek oświatowych oraz firmy cateringowej zapewnia potrzebującym gorący posiłek.

W 2023 roku uprawnionych do korzystania z posiłku w ramach Programu „Posiłek w szkole i w domu” było: 36 dzieci do czasu podjęcia nauki w szkole podstawowej, 48 uczniów do czasu ukończenia szkoły ponadpodstawowej oraz 93 pozostałych osób otrzymujących pomoc na podstawie art. 7 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2023 r. poz. 901 z późn. zm.).

Łącznie zrealizowano 27 698 świadczeń (posiłków) na kwotę 258 393,00 zł.

W 2023 roku uprawnionych do świadczenia pieniężnego w ramach Programu „Posiłek w szkole i w domu” było: 165 dzieci do czasu podjęcia nauki w szkole podstawowej, 158 uczniów do czasu ukończenia szkoły ponadpodstawowej oraz 472 pozostałych osób otrzymujących pomoc na podstawie art. 7 ustawy o pomocy społecznej.

Łącznie wypłacono 3164 świadczeń na łączną kwotę 962 970,00 zł.

Przygotowano 85 paczek świątecznych dla najbardziej potrzebujących osób na kwotę 10 200,00 zł.

Strategia rozwiązywania problemów społecznych w gminie Żary o statusie miejskim

Uchwałą Rady Miejskiej w Żarach nr XXV/1/21 z dnia 29 stycznia 2021 roku przyjęto „Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Żary o statusie miejskim na lata 2021-2030”. Wyżej wymieniona Strategia jest podstawą do realizacji zadań skoncentrowanych na zapobieganiu i rozwiązywaniu problemów społecznych oraz świadczeniu usług na rzecz osób i grup społecznych wymagających pomocy ze strony instytucji oraz organizacji. Wszelkie działania w ramach Strategii mają przyczynić się do poprawy warunków i jakości życia mieszkańców naszego miasta, ze szczególnym uwzględnieniem osób i grup społecznych narażonych na marginalizację i wykluczenie społeczne. W strategii określono cztery obszary interwencji:

- demografia,
- rodzina,
- profilaktyka, integracja, aktywizacja,
- kadra.

Określono cztery cele, które odpowiadają zdiagnozowanym deficytom i problemom społecznym. Cel pierwszy koncentruje się na przeciwdziałaniu negatywnym skutkom zjawisk demograficznych.

W obrębie celu drugiego wskazano na konieczność intensyfikacji działań na rzecz rodziny. Trzeci cel strategiczny został poświęcony interwencji w obszarze szeroko pojmowanej integracji i aktywizacji społecznej. Natomiast czwartym celem jest wzmocnienie potencjału kadrowego MOPS w Żarach w związku ze zwiększeniem popytu na poszczególne usługi świadczone przez nasz Ośrodek. Ponadto Zarządzeniem Burmistrza Miasta Żary Nr WA.120.24.2021 z dnia 25 marca 2021 r. powołany został Zespół ds. Wdrażania i Monitoringu w/w Strategii, w skład którego weszli przedstawiciele lokalnych instytucji, organizacji i fundacji działających w sferze min. polityki społecznej. Postępy realizacji celów zawartych w Strategii będą monitorowane w oparciu o roczne sprawozdanie z działalności MOPS w Żarach oraz raport o stanie gminy Żary o statusie miejskim za rok poprzedni.

Program „Asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej na rok 2023”

Dofinansowanie kosztów zatrudnienia asystentów rodziny. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Żarach złożył w 2023 r. wniosek na dodatki do wynagrodzenia dla 4 asystentów rodzin w ramach Programu ogłoszonego przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej pt.: „Program asystent rodziny na rok 2023”, w związku z zadaniami realizowanymi przez asystentów rodzin MOPS w Żarach otrzymał dofinansowanie w kwocie: 8.000,00 zł.

Program Senior+

Gmina Żary o statusie miejskim reprezentowana przez Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Żarach w 2023 r. przystąpiła do Wieloletniego Programu Senior+ na lata 2021 – 2025 Edycja 2023. Zadanie dofinansowane było w ramach II modułu Programu tj. zapewnienie funkcjonowania Dziennego Domu „Senior+”. Całkowity koszt zadania publicznego wyniósł 431 905,28 zł w tym dofinansowanie otrzymane z budżetu państwa w wysokości 101 966,00 zł. Głównym celem podejmowanej działalności na rzecz osób korzystających ze wsparcia w Dziennym Domu „Senior+” jest zapewnienie wsparcia seniorom poprzez umożliwienie korzystania z oferty na rzecz społecznej aktywizacji, w tym oferty prozdrowotnej, aktywizacji ruchowej, edukacyjnej, kulturalnej, rekreacyjnej, opiekuńczej, zdrowotnej i socjalnej.

Program „Korpus Wsparcia Seniorów” Edycja 2023

Gmina Żary o statusie miejskim reprezentowana przez Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Żarach przystąpiła do Programu „Korpus Wsparcia Seniorów” w ramach Modułu II, który obejmował wsparcie gmin w świadczeniu usług opiekuńczych na rzecz seniorów, polegających na zapewnieniu dostępu do „opieki na odległość” osobom starszym, przez udzielenie dofinansowania do zakupu oraz częściowego pokrycia kosztów użytkowania tzw. opasek i innych urządzeń bezpieczeństwa. Realizacja Modułu II miała na celu wsparcie seniorów w wieku 65 lat i więcej w ich miejscu zamieszkania, którzy mają problemy związane z samodzielnym funkcjonowaniem ze względu na stan zdrowia, prowadzących samodzielne gospodarstwa domowe lub mieszkających z osobami bliskimi, które nie są w stanie zapewnić im wystarczającej opieki w codziennym funkcjonowaniu w zakresie odpowiadającym ich potrzebom. W ramach Programu zakupiono 40 opasek bezpieczeństwa z systemem usługi teleopieki. Z Programu skorzystało łącznie 43 osoby. Całkowity koszt zadania publicznego wynosi 29 880,00 zł w tym dofinansowanie 23 900,00 zł.

Program „Opieka wytchnieniowa” – edycja 2023

Gmina Żary o statusie miejskim reprezentowana przez Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Żarach w 2023 r. przystąpiła do Programu Ministra Rodziny i Polityki Społecznej „Opieka Wytchnieniowa” - edycja 2023.

Wysokość pozyskanych środków wyniosła 171.220,00 zł. Program realizowany był od 01.03.2023 r. do 31.12.2023 r. Celem Programu było wsparcie członków rodzin lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad dziećmi z orzeczeniem o niepełnosprawności oraz osobami ze znacznym stopniem niepełnosprawności oraz orzeczeniami równoważnymi poprzez możliwość uzyskania doraźnej, czasowej pomocy w wykonywaniu obowiązków łączących się ze sprawowaniem opieki, zapewnienie czasu na odpoczynek i regenerację dla opiekunów.

MOPS w Żarach realizował świadczenie opieki wytchnieniowej w ramach pobytu dziennego, w miejscu zamieszkania osoby niepełnosprawnej.

Opiekunowie mieli do wykorzystania 240 godzin opieki wytchnieniowej świadczonej w ramach pobytu dziennego, w miejscu zamieszkania osoby niepełnosprawnej.

Program Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej - edycja 2023 r.

Gmina Żary o statusie miejskim reprezentowana przez Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Żarach w 2023 r. przystąpiła do Programu Ministra Rodziny i Polityki Społecznej „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” - edycja 2023.

Łącznie na realizację programu pozyskano środki finansowe w kw. 651 853,00 zł w tym: - 639 468,00 zł na realizację zadania, 12 385,00 zł na koszty obsługi programu. Łącznie objęto wsparciem 32 osoby niepełnosprawne. Usługi świadczyło łącznie 27 asystentów osobistych.

W realizacji zadania zaangażowani byli wszyscy pracownicy socjalni z działu KPS. Program był realizowany w okresie od marca 2023 r. do grudnia 2023 r.

„Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Żary o statusie miejskim na lata 2021 - 2027”, (uchwała Nr XXV/2/21 Rady Miejskiej w Żarach z dnia 29 stycznia 2021 r.)

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Żarach prowadził obsługę organizacyjno-techniczną Zespołu Interdyscyplinarnego. Zespół Interdyscyplinarny w Żarach realizuje określone działania ujęte w „Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Żary o statusie miejskim na lata 2021 - 2027”, który został podjęty uchwałą Nr XXV/2/21 Rady Miejskiej w Żarach z dnia 29 stycznia 2021 r.

Zespół Interdyscyplinarny tworzy grupa 11 specjalistów z różnych dziedzin, łącząc swoją wiedzę, umiejętności oraz możliwości wynikające z instytucji, którą reprezentują oraz podejmują skoordynowane działania mające na celu niesienie pomocy osobom dotkniętym przemocą, jak również przeciwdziałanie temu zjawisku na terenie Gminy Żary o statusie miejskim. W skład ZI wchodzi przedstawiciele: Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Żarach, Wydziału Spraw Społecznych, Wydziału Oświaty, Kultury i Sportu, Miejskiej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Urzędu Miejskiego w Żarach, Komendy Powiatowej Policji w Żarach, Zespołu Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych Powiatu Żarskiego w Żarach, Sądu Rejonowego w Żarach, Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej oraz Lubuskiego Ruchu na Rzecz Kobiet i Rodziny „Żar”. Obecnie w składzie Zespołu Interdyscyplinarnego brakuje przedstawiciela Służby zdrowia. Zespół

Interdyscyplinarny podjął działania w celu pozyskania nowego członka. W realizacji Programu, Zespół współpracował ze specjalistami różnych instytucji publicznych m.in. pracownikami socjalnymi, psychologami, terapeutami ds. uzależnień, asystentami rodzin, prawnikiem, przedstawicielami oświaty (wychowawcy, pedagodzy), kuratorami sądowymi, dzielnicowymi KPP, przedstawicielami MKRPA, przedstawicielami służby zdrowia oraz z organizacjami pozarządowymi działającymi na terenie naszego miasta m.in. Lubuskim Ruchem Na Rzecz Kobiet i Rodziny „ŻAR” oraz Punktem Interwencji Kryzysowej. Ponadto członkowie ZI oraz grup roboczych współpracowali z Lubuskim Ruchem na Rzecz Kobiet i Rodziny „ŻAR” w ramach prowadzonego „Programu osób pokrzywdzonych przestępstwem realizowanego ze środków Funduszu Sprawiedliwości, którego dysponentem był Minister Sprawiedliwości, a realizatorem Lubuski Ruch na Rzecz Kobiet i Rodziny „ŻAR”.

Sprawozdanie z realizacji „Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla miasta Żary zostało przedłożone Radzie Miejskiej w Żarach w marcu 2024 r.

Gminny Program wspierania rodziny dla gminy Żary o statusie miejskim na lata 2022-2024

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Żarach realizował również zadania wynikające z innych uregulowań prawnych niż ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, pośrednio przyczyniając się jednak do realizacji jej celów. Zadania te zawarte były w przyjętym przez Radę Miasta w Żarach „PROGRAMIE WSPIERANIA RODZINY DLA GMINY ŻARY O STATUSIE MIEJSKIM NA LATA 2022-2024”. Program skierowany był do rodzin mieszkających na terenie miasta Żary, wśród których istnieje duże prawdopodobieństwo niewydolności opiekuńczo-wychowawczej i bezradności w prowadzeniu gospodarstwa domowego, co z kolei zagraża odebraniem lub ograniczeniem władzy rodzicielskiej lub umieszczeniem dzieci w pieczy zastępczej. Celem strategicznym programu było zapewnienie kompleksowego wsparcia rodzinom poprzez jego stałe rozwijanie, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

Sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny w Gminie Żary o statusie miejskim w 2023 roku przedłożone zostało Radzie Miejskiej w Żarach w marcu 2024 r.

Pomoc obywatelom Ukrainy

W 2023 r. MOPS w Żarach w związku z konfliktem zbrojnym na terenie Ukrainy udzielał wsparcia obywatelom Ukrainy w formie jednorazowej zapomogi w wysokości 300 zł oraz w formie posiłków dla dzieci w szkole i w przedszkolu. Pomocy w formie jednorazowej zapomogi udzielono 100 osobom na kwotę 30 000 zł.

Pomocą w formie posiłków objęto 2 dzieci w przedszkolu na łączną kwotę 384 zł.

Środki na pomoc obywatelom Ukrainy pozyskano z Funduszu Pomocy.

MOPS monitorował funkcjonowanie ustanawianych przez Sąd opiekunów tymczasowych dla małoletnich obywateli Ukrainy. W 2023 r. monitoring dotyczył 39 opiekunów tymczasowych dla 45 małoletnich obywateli Ukrainy.

4.3.2. Środowiskowy Dom Samopomocy

Przez cały 2023 rok ŚDS w Żarach świadczył usługi w 6 grupach terapeutycznych. W ŚDS na dzień 31.12.2023 roku zatrudnionych było 16 pracowników. Wskaźnik zatrudnienia wynosił 14,175 etatu. W roku 2023 liczba uczestników rosła i wynosiła 47 osób. Dom opuściło 2 uczestników. Przyczyną odejścia tych osób było: znaczne pogorszenie stanu zdrowia, w związku z tym uchylenie decyzji na prośbę uczestnika oraz podjęcie zatrudnienia w godzinach porannych, w związku z tym uchylenie decyzji na prośbę uczestnika.

4.3.2.1. Podstawa prawna działalności i charakterystyka działalności statutowej

Z dniem 1 stycznia 2015 r. rozpoczął działalność jako samodzielna organizacyjnie jednostka budżetowa Gminy Żary o statusie miejskim, uchwałą nr XXXIX/57/14 Rady Miejskiej w Żarach z dnia 27 czerwca 2014 r. w sprawie utworzenia i nadania statutu Środowiskowemu Domu Samopomocy w Żarach. Celem działania Środowiskowego Domu Samopomocy w Żarach jest:

- realizacja zadań zleconych z zakresu administracji rządowej mających na celu ochronę zdrowia psychicznego poprzez udzielanie oparcia społecznego osobom z zaburzeniami psychicznymi,
- udzielanie wsparcia w formie mieszkań chronionych dla osób, które ze względu na trudną sytuację życiową, wiek, niepełnosprawność, chorobę potrzebują wsparcia w codziennym funkcjonowaniu.

4.3.2.2. Charakterystyka bazy lokalowej

Główna siedziba jednostki znajduje się przy ul. Bohaterów Getta 19 w Żarach. Ponadto jednostka dysponuje lokalem do zajęć dziennych przy Żagańskiej 34 / 2-3 w Żarach (gdzie codziennie odbywają się zajęcia wspierająco-aktywizujące). Środowiskowy Dom Samopomocy w Żarach dysponuje 45 miejscami pobytu dziennego w trzech typach Domu:

- Dom Typ A – dla osób przewlekle psychicznie chorych 8 miejsc,
- Dom Typ B – dla osób niepełnosprawnych intelektualnie 22 miejsca,
- Dom Typ D – dla osób ze spektrum autyzmu i niepełnosprawnościami sprzężonymi 15 miejsc.

W strukturach Środowiskowego Domu Samopomocy w Żarach funkcjonuje mieszkalnictwo chronione, w ramach którego z usług korzystają uczestnicy ŚDS w Żarach. Dom dysponuje dwoma mieszkaniami chronionymi wspieranymi dla osób z zaburzeniami psychicznymi, tj.: 1 mieszkanie dla kobiet i 1 mieszkanie dla mężczyzn.

Łącznie oba mieszkania mogą udzielać wsparcia dla 6 osób z zaburzeniami psychicznymi.

Mieszkania chronione przeznaczone są dla osób, które ze względu na trudną sytuację życiową, niepełnosprawność, w tym niepełnosprawność intelektualną, chorobę psychiczną, epilepsję wymagają wsparcia w codziennym życiu. W mieszkaniach chronionych świadczone jest wsparcie dla osób niepełnosprawnych przez pracowników jednostki w wymiarze nie mniejszym niż 3 godziny dziennie przez 7 dni w tygodniu.

Na dzień 31.12.2023 r. w mieszkaniach chronionych wsparciem obejmowano 3 mężczyzn oraz 1 kobietę. Środowiskowy Dom Samopomocy w Żarach ma możliwość kierowania do jednostki osób nie będących mieszkańcami Miasta Żary, dzięki zawartym porozumieniom międzygminnym, tj.: porozumienie z Gminą Żary, porozumienie z Gminą Lipinki Łużyckie, porozumienie z Gminą Trzebień.

Zgodnie z ww. porozumieniami do Ośrodka przyjmowane są osoby z innych gmin tylko w sytuacji braku kandydatów z terenu miasta Żary. Pierwszeństwo w kierowaniu do ŚDS w Żarach mają zawsze mieszkańcy naszego miasta.

4.3.2.3. Środki finansowe przeznaczone na działalność

Środowiskowy Dom Samopomocy w Żarach realizuje zadania zlecone z zakresu administracji rządowej, w 100 % finansowane z budżetu Wojewody Lubuskiego (koszty utrzymania ośrodka dziennego).

Lp.	Dział	Rozdział	Nazwa zadania	Środki przeznaczone na działalność w 2023 r.
1	852	85203	Działalność Środowiskowego Domu Samopomocy - zadania zlecone.	1238.980,20,00 zł - dotacja podstawowa, zwiększenie 30% w ramach programu „za Życiem” w kwocie 125.697,80 zł.
2	852	85203	Działalność - mieszkania chronione - zadania własne.	145.876 zł - koszty utrzymania mieszkań chronionych

4.3.2.4. Działalność promocyjna, w tym wydarzenia kulturalne, organizowane imprezy

01.2023r.- Środowiskowy Dom Samopomocy w Żarach przyłączył się do akcji Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy, do dostarczonej puszkę wrzucano datki, następnie przekazano do Miejskiego Przedszkola nr 3 imienia Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy w Żarach.

14.02.2023r.- Zabawa Walentynkowa. Tańce i zabawy muzyczne.

9.03.2023r.- Dzień kobiet i mężczyzn, podczas których zostały przedstawione tradycje związane z tym świętem. Kawa i słodkości zostały przygotowane w ramach treningu kulinarnego.

21.03.2023r.- Pierwszy dzień wiosny oraz Dzień Osób z Zespołem Downa. W tym dniu społeczność domu miała dwie różne skarpetki oraz przywitała wiosnę.

6.04.2023r.- Śniadanie Wielkanocne w Żarskim Folwarku. Śniadaniu towarzyszyło poszukiwaniu słodkości na terenie Folwarku oraz w pobliskim parku.

2.05.2023r.- wycieczka do Zielonej Góry. Zwiedzano starówkę (Pomnik Ofiar Katyńskich), muzeum Ziemi Lubuskiej (historia Zielonej Góry, prace sztuki współczesnej p. Olgi Boznańskiej).

12.05.2023r – grill integracyjny z uczniami ze szkoły specjalnej, podczas którego uczniowie mieli okazję zwiedzić ŚDS, zapoznać się z funkcjonowaniem ośrodka, spędzić wspólnie czas z uczestnikami ŚDS podczas wspólnych zabawach i śpiewu.

26.05.2023r – Dzień Matki- wspólnie spędzono ten cudowny czas przy kawie i cięście, a także obdarowano mamy własnoręcznie wykonanymi przez uczestników prezentami.

13.06.2023r – Pielgrzymka do Rokita, która była poświęcona osobom chorym i niepełnosprawnym. Uczestnicy brali udział w Mszy Świętej, a następnie brali udział w grach i zabawach integracyjnych przy muzyce.

14.06.2023r – Finał akcji Pola Nadziei, zorganizowanej przez Żarskie Hospicjum.

15.06.2023r – Udział w VII edycji Biegu szlakiem żarskich uliczek zorganizowanego przez Warsztaty Terapii Zajęciowej w Żarach. Uczestnicy mieli okazję lepiej poznać historię naszego miasta, a także dowiedzieć się ciekawostek związanych z żarskimi legendami.

16.06.2023r- Piknik rodzinny na powitanie lata w Żarskim Folwarku, dzięki zaproszonym gościom (Krzysztof Dereń, Barbara Dereń) uczestnicy mieli okazję dowiedzieć się jak powstaje miód, następnie były wspólne zabawy z klaunem Bodzio oraz wspólne grillowanie.

26-28.06.2023r- Wycieczka do Krakowa, podczas której uczestnicy mieli okazję zwiedzić Kraków- Wawel, Sukiennice, Żydowski Kazimierz, Kopiec Kościuszki, a także Rejs po Wiśle.

13.07.2023r – Wycieczka do Łagowa, podczas której uczestnicy mieli okazję poznać historię Łagowa, na zakończenie odwiedzili Zoo w Mostkach.

15.09.2023r – Wycieczka do Piechowic, podczas której uczestnicy ŚDS udali się do huty szkła Julia, dowiedzieli się jak powstają przedmioty ze szkła, brali udział w warsztatach, podczas których sami malowali i grawerowali szklane wyroby, następnie odwiedzili Centrum Przyrodniczo-Edukacyjne Karkonoskiego Parku Narodowego.

30.10.2023r – Dyskoteka w Żarskim Folwarku zorganizowana przez Stowarzyszenie na Rzecz Osób Niepełnosprawnych Radość Życia w Żarach.

8.11.2023r- Warsztaty florystyczne z zaprzyjaźnioną Panią Anią- florystką z Żar, podczas których uczestnicy wykonywali stroiki jesienne, uczyli się ja dobierać kolory, ozdoby, itp.

30.11.2023r -Andrzejki w Żarskim Folwarku, podczas których były tańce, wróżby, przekąski, zabawa została połączona z pożegnaniem Pani Kierownik Marioli Alechno- Buca, oraz przywitaniu p.o. Kierownika Pani Jolanty Czarnota.

5.12.2023r- Uczestnicy brali udział w II warsztacie florystycznym z Panią Anią- florystką, podczas których uczestnicy wykonywali stroiki świąteczne na Boże Narodzenie.

06.12.2023r - Członkowie grupy sportowej Promień Żary przygotowali paczki ze słodyczami dla wszystkich uczestników ŚDS w Żarach, w ramach Dnia Świętego Mikołaja. Prezenty poprzedziło wesołe i gwarne ubieranie choinki ŚDS przez uczestników oraz drobny słodki upominek.

12.12.2023r.- Uroczysta Wigilia w Restauracji Lew w Żarach. Wspólna modlitwa z kapłanem, podzielenie się opłatkiem, kolędowanie przy dźwiękach gitary.

5. ZADANIA W ZAKRESIE PORZĄDKU I BEZPIECZEŃSTWA PUBLICZNEGO STRAŻ MIEJSKA

5.1. Podstawa prawna i zadania Straży Miejskiej

Straż Miejska jako samorządowa umundurowana formacja pełniąca służebną rolę wobec społeczności lokalnej, realizuje wyznaczone zadania z zakresu zapewnienia stanu porządku i bezpieczeństwa w miejscach publicznych, głównie poprzez zapobieganie zagrożeniom oraz inicjowanie działań mających na celu przeciwdziałanie popełnianiu wykroczeń (działania prewencyjne).

Zadania straży miejskiej wynikają wprost z art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o strażach gminnych (tj. Dz. U. z 2021 r. poz. 1763), a mianowicie:

- ochrona spokoju i porządku w miejscach publicznych;
- czuwanie nad porządkiem i kontrola ruchu drogowego – w zakresie określonym w przepisach o ruchu drogowym;
- kontrola publicznego transportu zbiorowego – w zakresie określonym w art. 45 ust. 1 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o publicznym transporcie zbiorowym (tj. Dz. U. z 2021 r. poz. 1371);
- współdziałanie z właściwymi podmiotami w zakresie ratowania życia i zdrowia obywateli, pomocy w usuwaniu awarii technicznych i skutków klęsk żywiołowych oraz innych miejscowych zagrożeń;
- zabezpieczenie miejsca przestępstwa, katastrofy lub innego podobnego zdarzenia albo miejsc zagrożonych takim zdarzeniem przed dostępem osób postronnych lub zniszczeniem śladów i dowodów, do momentu przybycia właściwych służb, a także ustalenie, w miarę możliwości, świadków zdarzenia;
- ochrona obiektów komunalnych i urządzeń użyteczności publicznej;

5.2. Czynności podjęte w 2023 roku

Funkcjonariusze Straży Miejskiej w Żarach w 2023 roku pracowali w systemie dwuzmianowym, pierwsza zmiana w godzinach od 6:00 do 14:00, druga zmiana w godzinach od 14:00 do 22:00 od poniedziałku do piątku i w soboty w godzinach od 8:00 do 16:00. Ponadto w niektóre dni wolne i święta, wystawiane były dodatkowe patrole w celu zabezpieczenia np. imprez, świąt i zgromadzeń. Realizując zadania przewidziane ustawą o strażach gminnych (miejskich), przepisami prawa miejscowego itp. strażnicy miejscy przeprowadzili na zbliżonym poziomie ilość czynności i interwencji w 2023 roku w porównaniu do poprzedniego roku.

- współdziałanie z organizatorami i innymi służbami w ochronie porządku podczas zgromadzeń i imprez publicznych;
- doprowadzanie osób nietrzeźwych do izby wytrzeźwień lub miejsca ich zamieszkania, jeżeli osoby te zachowaniem swoim dają powód do zgorzenia w miejscu publicznym, znajdują się w okolicznościach zagrażających ich życiu lub zdrowiu albo zagrażają życiu i zdrowiu innych osób;
- informowanie społeczności lokalnej o stanie i rodzajach zagrożeń, a także inicjowanie i uczestnictwo w działaniach mających na celu zapobieganie popełnianiu przestępstw i wykroczeń oraz zjawiskom kryminogennym i współdziałanie w tym zakresie z organami państwowymi, samorządowymi i organizacjami społecznymi;
- konwojowanie dokumentów, przedmiotów wartościowych lub wartości pieniężnych dla potrzeb gminy.

Ponadto wprowadzona w 2021 roku nowelizacja ustawy o strażach gminnych wprowadziła nowe uprawnienie wojewody, tj. w przypadku powszechnego zagrożenia bezpieczeństwa publicznego, katastrofy, klęski żywiołowej, stanu zagrożenia epidemicznego, stanu epidemii lub innej sytuacji kryzysowej, na obszarze województwa lub gminy, wojewoda może na czas określony zarządzić użycie straży do wspólnych działań z Policją. O zarządzeniu użycia straży do wspólnych działań z Policją wojewoda niezwłocznie informuje właściwego wójta, burmistrza (prezydenta miasta).

Poniższe liczby w sprawozdaniu wykazują, iż w dalszym ciągu ma wpływ i ścisły związek z utrzymaniem się ilości zgłoszeń od mieszkańców w 2023 roku. Dyslokacja służb patrolowych wynika z realizacji codziennych zadań stawianych funkcjonariuszom, z prowadzonego rozpoznania i identyfikowania miejsc najbardziej zagrożonych na podstawie własnych obserwacji i informacji otrzymywanych od mieszkańców.

Miejsca przeprowadzanych kontroli jak również lokalizacja patroli Straży Miejskiej to przede wszystkim te rejon miasta, które charakteryzują się dużą częstotliwością popełnianych czynów zabronionych. Główny nacisk w działaniach został położony na prewencyjne przeciwdziałanie wykroczeniom najbardziej dokuczliwym z punktu widzenia mieszkańców Żar (np. parkowanie pojazdów w niedozwolonym miejscu, spalanie

odpadów, zanieczyszczanie publicznej przestrzeni przez psie odchody, niewywiązywanie się z obowiązków nałożonych w regulaminie utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Żary o statusie miejskim). Równolegle, prowadzone były zdecydowane działania restrykcyjne względem sprawców naruszających prawo, których zachowanie bezpośrednio mogło zagrażać bezpieczeństwu mieszkańców, a także powodować negatywny odbiór społeczny, m. in.: zakłócanie porządku publicznego, spożywanie alkoholu w miejscach zabronionych czy niszczenie mienia. W tym celu realizowano codzienne dwugodzinne patrole piesze, przeprowadzane sukcesywnie na wszystkich ulicach miasta.

Jednym z kryteriów odzwierciedlających stan porządku i bezpieczeństwa w mieście była i jest ilość zgłoszeń od mieszkańców i instytucji kierowanych do żarskiej straży, które są przyjmowane przez dyżurnego. Tematyka zgłoszeń jest bardzo zróżnicowana.

Do najczęściej występujących zgłoszeń należy zaliczyć: parkowanie pojazdów w miejscach niedozwolonych, spożywanie alkoholu w miejscach objętych zakazem, czy też pozostawianie psów bez dozoru. W 2023 r. przyjęto

i zrealizowano 1 672 zgłoszeń od mieszkańców, funkcjonariusze Straży Miejskiej w Żarach nałożyli 320 mandatów karnych na kwotę 50 550,00 złotych, 453 razy zastosowali środek wychowawczy w postaci pouczenia, skierowali 11 wniosków o ukaranie do Sądu Rejonowego w Żarach.

Dla porównania w 2022 r. przyjęto i zrealizowano 1 580 zgłoszeń od mieszkańców, funkcjonariusze Straży Miejskiej w Żarach nałożyli 553 mandaty karne na kwotę 71 070,00 złotych, 863 razy zastosowali środek wychowawczy w postaci pouczenia, skierowali 9 wniosków o ukaranie do Sądu Rejonowego w Żarach.

Natomiast w 2021 r. przyjęto i zrealizowano 1 846 zgłoszeń, funkcjonariusze nałożyli 425 mandatów karnych na kwotę 52 690,00 złotych, 709 razy zastosowali środek wychowawczy w postaci pouczenia, skierowali 20 wniosków o ukaranie do Sądu Rejonowego w Żarach.

Analiza poziomu i jakości świadczonej pracy ogółu zatrudnionych nie uległa spadkowi i utrzymywała się na bardzo dobrym poziomie.

Poniższe tabele przedstawiają najczęściej podejmowane interwencje przez Straż Miejską w latach 2021 – 2023

BEZPIECZEŃSTWO I PORZĄDEK W KOMUNIKACJI			
DZIAŁANIA	2021	2022	2023
Ilość zrealizowanych interwencji	552	754	445
Pouczenia	412	530	299
Mandat karny	139	222	145
Wniosek do sądu	1	2	1

BEZPIECZEŃSTWO OSÓB I MIENIA			
DZIAŁANIA	2021	2022	2023
Ilość zrealizowanych interwencji	59	48	62
Pouczenia	21	16	20
Mandat karny	38	31	38
Wniosek do sądu	0	0	4

PORZĄDEK I SPOKÓJ PUBLICZNY

DZIAŁANIA	2021	2022	2023
Ilość zrealizowanych interwencji	31	21	15
Pouczenia	15	5	9
Mandat karny	13	15	6
Wniosek do sądu	2	1	0

PRZECIWKO URZĄDZENIOM UŻYTKU PUBLICZNEGO

DZIAŁANIA	2021	2022	2023
Ilość zrealizowanych interwencji	122	155	63
Pouczenia	60	53	31
Mandat karny	60	100	31
Wniosek do sądu	2	2	1

WYCHOWANIE W TRZEŹWOŚCI I PRZECIWDZIAŁANIE ALKOHOLOWI

DZIAŁANIA	2021	2022	2023
Ilość zrealizowanych interwencji	132	182	83
Pouczenia	18	60	29
Mandat karny	103	118	50
Wniosek do sądu	11	4	4

UTRZYMANIE CZYSTOŚCI I PORZĄDKU W GMINIE

DZIAŁANIA	2021	2022	2023
Ilość zrealizowanych interwencji	111	81	57
Pouczenia	86	61	39
Mandat karny	22	20	18
Wniosek do sądu	3	0	0

USTAWA O ODPADACH

DZIAŁANIA	2021	2022	2023
Ilość zrealizowanych interwencji	43	32	30
Pouczenia	9	13	7
Mandat karny	34	19	23
Wniosek do sądu	0	0	0

Do najpowszechniej popełnianych czynów zabronionych na terenie miasta Żary należy zaliczyć wykroczenia przeciwko bezpieczeństwu i porządkowi w komunikacji. Ogólnie w minionym 2023 roku strażnicy miejscy podjęli 445 interwencje związane z egzekwowaniem bezpieczeństwa i porządku w komunikacji. W wyniku podjętych działań: 145 sprawców wykroczeń ukarano mandatami karnymi na kwotę 22 850,00 zł, pouczone 299 kierowców, sporządzono jeden wniosek o ukaranie do Sądu Rejonowego w Żarach. Pomimo powszechnej znajomości ustawy z dnia 26 października 1982 r. (tj. Dz. U. z 2023 r. poz. 165,) o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, nadal utrzymuje się duża liczba interwencji wobec osób popełniających wykroczenie z art. 43 „Kto spożywa napoje alkoholowe wbrew zakazom określonym w art.14 ust. 1 i 2a - 6 albo nabywa lub spożywa napoje alkoholowe w miejscach nielegalnej sprzedaży, albo spożywa napoje alkoholowe przyniesione przez siebie lub inną osobę w miejscach wyznaczonych do ich sprzedaży lub podawania, podlega karze grzywny”.

W ramach podejmowanych działań w 2023 r. strażnicy miejscy: wylegitymowali 83 osoby spożywające alkohol w miejscach publicznych w tym: pouczyli 29 osób, nałożyli 50 mandatów karnych na kwotę 4950,00 zł za spożywanie napojów alkoholowych w miejscach zabronionych, skierowali 4 wnioski o ukaranie do Sądu Rejonowego w Żarach, przewieźli 12 osób nietrzeźwych do izby wytrzeźwień lub miejsca zamieszkania. W trakcie przeprowadzanych czynności zaobserwowano, że po wysokoprocentowy alkohol sięgają również osoby nieletnie znajdujące się na terenie miasta. W związku ze stwierdzonym zagrożeniem Straż Miejska w Żarach podjęła czynności profilaktyczno-edukacyjne przeprowadzając cykl spotkań z uczniami żarskich placówek oświatowych. Ponadto wspólnie z członkami Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przeprowadzono kontrole miejsc, w których jest sprzedawany alkohol pod kątem przestrzegania zapisów ustawy o Wychowaniu w Trzeźwości i Przeciwdziałaniu Alkoholizmowi.

Pozostałe czynności związane z popełnianymi wykroczeniami w poszczególnych zakresach:

- wykroczenia przeciwko porządkowi i spokojowi publicznemu: 15 interwencji, pouczone 9 osób, ukarano mandatami karnymi 6 sprawców na kwotę 1250,00 zł;
- wykroczenia przeciwko obyczajności publicznej: 11 interwencji, pouczone 9 osób, ukarano mandatem karnym 1 osobę, na kwotę 100,00 zł; skierowano 1 wniosek o ukaranie do Sądu Rejonowego w Żarach;
- wykroczenia przeciwko urządzeniom użytku publicznego: 63 interwencji, pouczone 31 osoby, ukarano mandatami karnymi 31 sprawców na kwotę 10 200,00 zł, skierowano 1 wniosek o ukaranie do Sądu

Rejonowego w Żarach;

- ustawa o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych z dnia 9 listopada 1995 r. (tj. Dz. U. z 2021 r. poz. 276) - 7 interwencji, pouczone 6 osób, ukarano mandatem karnym 1 osobę na kwotę 200,00 zł;
- ustawa o odpadach z dnia 14 grudnia 2012 r. (tj. Dz. U. z 2022 r. poz. 699); przeprowadzono 30 interwencji, pouczone 7 osób, ukarano mandatami karnymi 23 sprawców na kwotę 2800,00 zł;
- ustawa o utrzymaniu czystości i porządku w gminach z dnia 13 września 1996 r. (tj. Dz. U. z 2022 r. poz. 2519); przeprowadzono 57 interwencji, pouczone 39 osób, ukarano mandatami karnymi 18 sprawców na kwotę 1 800,00 zł;
- wykroczenia przeciwko szkodnictwu leśnemu, polnemu i ogrodowemu: przeprowadzono 5 interwencji, pouczone 3 osoby, ukarano mandatami karnymi 2 sprawców na kwotę 200,00zł.

Funkcjonariusze Straży Miejskiej w trakcie patroli przeprowadzili kontrole w sprawach porządkowo-technicznych, w wyniku których stwierdzono 573 uwag, które zostały przekazane do:

- Wydziału Infrastruktury Technicznej i Ochrony Środowiska,
- Przedsiębiorstwa Komunalnego PEKOM,
- Zakładu Gospodarki Mieszkaniowej,
- Zarządu Dróg Powiatowych,
- Wspólnot Mieszkaniowych - Spółdzielni Mieszkaniowych,
- właścicieli nieruchomości prywatnych.

Przeprowadzona została lustracja obiektów, w szczególności użyteczności publicznej, jak również nieruchomości znajdujących się w rękach osób prawnych i fizycznych, pod kątem utrzymania stanu sanitarno-porządkowego, oraz zagrożeń występujących w okresie zimowym tj. występująca śliskość na chodnikach i drogach.

W 2023 r. podjętych zostało 207 interwencji, których przedmiotem były różnego rodzaju stwierdzone awarie, takie jak wodociągowe, kanalizacyjne, energetyczne itp., zaistniałe na terenie miasta. Miejsce awarii w razie potrzeby było zabezpieczane, a następnie informacja przekazywana była do zarządcy sieci:

- telekomunikacyjnej,
- wodnokanalizacyjnej,
- energetycznej

Poniższa tabela zawiera pozostałe przykładowe zgłoszenia, przekazywane do realizacji dla funkcjonariuszy Straży Miejskiej przez zgłaszających w poszczególnych latach (2020 – 2023).

TEMAT ZGŁOSZENIA	2021	2022	2023
Zakłócenia porządku publicznego i spokoju	118	153	140
Zagrożenia w ruchu drogowym	341	366	390
Ochrona środowiska i gospodarka odpadami	185	244	259
Zagrożenia życia i zdrowia	109	105	112
Zagrożenia pożarowe (katastrofy)	0	4	3
Awarie techniczne	100	205	207
Zwierzęta	152	382	476
Pozostałe zgłoszenia	841	121	85

Inne czynności wykonane przez Straż Miejską w Żarach w 2023 r.:

- konwojowanie dokumentów, przedmiotów wartościowych lub wartości pieniężnych na potrzeby gminy - 32 razy;
- nadzór nad strefą płatnego parkowania: wystawiono 235 zawiadomień wzywających do dokonania opłaty dodatkowej w strefie płatnego parkowania.

5.3. Zabezpieczenie imprez i uroczystości

Funkcjonariusze Straży Miejskiej w Żarach brali czynny udział w zabezpieczaniu ładu i porządku publicznego podczas imprez kulturalnych, sportowych, religijnych i zgromadzeń odbywających się na terenie miasta.

W 2023 roku funkcjonariusze Straży Miejskiej w Żarach zabezpieczali między innymi:

- w dniu 06.01.2023 r. zabezpieczenie „Żarski Orszak Trzech Króli”;
- w dniu 29.01.2023 r. zabezpieczenie „31 Finał WOŚP”;
- w dniu 28.03.2023 r. zabezpieczenie „Procesji”;
- w dniu 31.03.2023 r. zabezpieczenie „Procesji”;
- w dniu 04.06.2023 r. zabezpieczenie imprezy z okazji „Dnia Dziecka”;
- w dniu 04.06.2023 r. zabezpieczenie zgromadzenia „Poparcie marszu w Warszawie w związku z 34 rocznicą pierwszych wolnych wyborów 4 czerwca”;
- w dniu 08.06.2023 r. zabezpieczenie procesji „Boże Ciało”;
- w dniu 18.06.2023 r. zabezpieczenie „Marsz dla Życia i rodziny”;
- w dniu 24.06.2023 r. zabezpieczenie „Dni województwa Lubuskiego – Rozpoczęcie wakacji”;
- w dniach 25-27.08.2023 r. zabezpieczenie imprezy „Dni Żar”;
- w dniu 01.10.2023 r. zabezpieczenie „Marsz miliona serc”;
- w dniu 15.10.2023 r. zabezpieczenie Wybory do Sejmu i Senatu;
- w dniu 01.11.2023 r. zabezpieczenie „Święto Zmarłych”;
- w dniach 15-17.12.2023 r. zabezpieczenie „Jarmark Bożonarodzeniowy”;
- w dniu 31.12.2023 r. zabezpieczenie „Sylwester 2023/2024”.

5.4. Współpraca z innymi instytucjami i organizacjami pozarządowymi

Straż Miejska, podobnie jak inne instytucje w swoich katalogach uprawnień nie posiada wszystkich kompetencji i uprawnień do kompleksowego zrealizowania występujących naruszeń prawa, dlatego też współdziała z właściwymi podmiotami w celu kompetencyjnego przekazywania spraw do realizacji, wyeliminowania stanów zagrożenia, przeprowadzania wspólnych działań, kontroli, jak również wymiany informacji.

Straż Miejska w Żarach współpracuje z Komendą Powiatową Policji w Żarach, Komendą Powiatową Państwowej Straży Pożarnej w Żarach, Strażą Graniczną, Strażą Leśną, Państwową Powiatową Stacją Sanitarno-Epidemiologiczną, Powiatowym Inspektorem Nadzoru Budowlanego, Wojewódzkim Inspektorem Ochrony Środowiska, Przedsiębiorstwem Komunalnym PEKOM, Zakładem Wodociągów i Kanalizacji, Zakładem Oczyszczania Miasta, Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Miejską Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, itp.

Za przykład można podać współpracę z Policją: w 2023 r. odbyło się 36 wspólnych służb w patrolach mieszanych, w trakcie których odbywała się realizacja bieżących interwencji i zaplanowanych zadań na terenie miasta Żary oraz zabezpieczenie imprez i uroczystości.

W 2023 roku realizując obowiązek informacyjny przekazano informacje o wydarzeniach, interwencjach, komunikatach i działaniach prewencyjnych realizowanych przez Straż Miejską. Przedstawiciele Straży Miejskiej udzielili 23 wywiadów telewizyjnych i radiowych (22 dla telewizji i 1 dla radia) poświęconych tematyce realizacji zadań określonych w ustawie o strażach gminnych. W ramach w/w działań za pośrednictwem lokalnych mediów informowano również społeczność lokalną o zagrożeniach i dopuszczalnych sposobach przeciwdziałania takim sytuacjom.

5.5. Realizacja działań profilaktyczno – edukacyjnych z zakresu bezpieczeństwa w żarskich szkołach i placówkach oświatowych

Podstawową formą działań profilaktyczno-edukacyjnych w żarskich szkołach i placówkach oświatowych były pogadanki i dyskusje z najmłodszymi mieszkańcami. Ze strony praktycznej - przedstawianie scenek sytuacyjnych do odpowiedniego bloku tematycznego. W ramach współpracy ze służbami mundurowymi do przeprowadzenia spotkań zapraszani byli przedstawiciele Komendy Powiatowej Policji w Żarach, Państwowej Powiatowej Straży Pożarnej.

Na podstawie dostępnych środków masowego przekazu stwierdza się, że spotkania z najmłodszymi mieszkańcami miały pozytywny wpływ na ich bezpieczeństwo. Kierownicy szkół i placówek oświatowych, jak też sami uczestnicy, oceniają w sposób pozytywny przebieg spotkań. Podczas omawiania zagadnień związanych z bezpieczeństwem, wykład przerodził się w dyskusję, która owocowała różnymi pytaniami młodzieży m.in. o odpowiedzialność karną za wykroczenia. Odbiorcy zainteresowani tematem zadawali wiele pytań, co zapewne poszerzyło ich świadomość w sferze odpowiedzialności za własne czyny i karalności za nie.

SZKOŁY PODSTAWOWE styczeń 2023 r.

„Bezpieczne ferie zimowe”

Celem zakresu tematycznego było budowanie schematów i zachowania jakimi należy kierować się, aby bezpiecznie spędzać czas ferii zimowych. Uświadomiono o miejscach bezpiecznych, w których mogą bawić się. Uzmysłowano o zagrożeniach wynikających z zabaw na śniegu; w sąsiedztwie dróg i toczącego się ruchu pojazdów, niewłaściwego zachowania podczas zjazdów na saneczkach z wzniesień i górtek. Uczulono na niebezpieczeństwo grożące zabawą na lodzie akwenu wodnego niestrzeżonego. Przeprowadzono pokaz z udziałem uczniów udzielenia pomocy osobom, pod którymi załamał się lód.

czerwiec 2023 r.

„Bezpieczne wakacje”

Celem zakresu tematycznego było budowanie schematów i zachowania jakimi należy kierować się, aby bezpiecznie spędzić czas letnich wakacji. Przede wszystkim uświadomiono najmłodszym o zachowaniu bezpieczeństwa w każdym miejscu wypoczynku: dom, las, woda, góry i na drodze. Wpojono przyjmowanie postawy asertywnej w przypadku namowy grupy rówieśniczej do spróbowania niebezpiecznych używek w postaci papierosa, alkoholu czy środka odurzającego lub namowy na zachowanie w sposób niezgodny z prawem lub przyjętymi zasadami ogólnymi. Uczulono na poszanowanie środowiska naturalnego w miejscu wypoczynku.

wrzesień 2023 r.

„Bezpieczny użytkownik ruchu drogowego”

Stałym już elementem w miesiącu wrześniu były odbyte spotkania, które polegały na budowaniu bezpieczeństwa wśród uczestników ruchu drogowego - użytkowników rowerów oraz pieszych. Podczas pogadanek główny nacisk położony był na praktyczne ćwiczenia, które poparte odpowiednią teorią, miały wykształcić umiejętności związane z bezpieczeństwem oraz zwiększenie odpowiedzialności w myśl hasła: NIE SPIESZ SIĘ! LEPIEJ STRACIĆ MINUTĘ W ŻYCIU NIŻ ŻYCIE W MINUTĘ!

Przedstawiono warunki i wymagania uzyskania uprawnień do kierowania rowerem, przekazano podstawowe zasady korzystania z drogi publicznej oraz uświadomiono o zagrożeniach wynikających z nieprawidłowego korzystania z drogi przez jej użytkowników. Uzmysłowano o obowiązkowym zakładaniu elementów odblaskowych podczas poruszania się po drodze w porze wieczorowo-nocnej oraz przy ograniczonej widoczności powietrza na terenie niezabudowanym. Zaapelowano do uczniów, aby elementy odblaskowe nosili również na terenie zabudowanym, co przyczynia się do zwiększenia ich bezpieczeństwa.

grudzień 2023 r.

„Fajerwerki”

Celem zakresu tematycznego było budowanie wśród uczniów poczucia odpowiedzialności za własne bezpieczeństwo i innych osób, uzmysłowienie o niebezpieczeństwie płynącym z nieostrożnego obchodzenia się ze środkami pirotechnicznymi. Uzmysłowiono, że materiały pirotechniczne są niebezpiecznymi bez względu na wielkość, ponieważ zbudowane są z substancji chemicznych wywołujące iskrę lub wybuch, co może skutkować poparzeniem i uszkodzeniem ciała lub wywołać pożar budynku. Uzmysłowiono, że sprzedaż wyrobów pirotechnicznych osobie niepełnoletniej stanowi przestępstwo. Wskazano, że na terenie miasta Żary wyroby pirotechniczne można używać w dniu 31 grudnia, 1 stycznia i podczas Świąt Wielkanocnych. Zaapelowano do uczniów o odchodzeniu od tradycji żegnania starego roku i witania nowego roku fajerwerkami ze względu na zwierzęta i ptaki, dla których jest czas stresu traumy. Odpalane fajerwerki mają wpływ na pogorszenie stanu środowiska naturalnego, głównie powietrza.

PRZEDSZKOLA I ŻŁOBKI

kwiecień 2023 r.

Temat przewodni w przedszkolu „Strażnik Miejski moim przyjacielem”

Celem zakresu tematycznego było zaprezentowanie Straży Miejskiej jako umundurowaną formację dbającą o bezpieczeństwo, ład i porządek publiczny oraz pełniącą rolę służebną wobec społeczności lokalnej. Przedstawiono rolę i zadania Straży Miejskiej. Uświadomiono, że każdy obywatel bez względu na wiek może zwrócić się do Straży Miejskiej o pomoc, poradę lub zgłosić interwencję.

kwiecień i wrzesień 2023 r.

Temat przewodni w przedszkolu „Bezpieczny użytkownik ruchu drogowego”

Ogólnym celem programu i zakresu tematycznego jest budowanie bezpieczeństwa wśród uczestników ruchu drogowego. Wyjaśniono zasady bezpieczeństwa w ruchu drogowym, objaśniono treści znaków, uświadomiono dzieciom jak bezpiecznie przemieszczać się po drodze podczas przejścia z przedszkola do domu.

październik – listopad 2023 r.

Temat przewodni w przedszkolu „Bezpieczny przedszkolak”

Ogólnym celem i zakresem tematycznym programu jest: przedstawienie właściwych zachowań w sytuacjach zagrożeń w domu, przedszkolu i na drodze oraz na placu zabaw, bezpieczeństwo w ruchu drogowym, poznanie podstawowych zasad ruchu drogowego, znaków i sygnalizacji świetlnej, bezpieczeństwo dziecka w kontaktach z osobami obcymi, rola zwierząt w życiu człowieka, rozwiązywanie konfliktów bez użycia przemocy, wpajanie w nawyk dobrych obyczajów, rola człowieka w zachowaniu czystego środowiska naturalnego.

marzec 2023 r.

Temat przewodni w żłobku „Bezpieczny maluch”

Na zaproszenie kierownictwa Miejskiego Żłobka, Strażnicy Miejscy przeprowadzili w formie zabawy pogadankę o bezpieczeństwie z maluszkami 2 i 3 latkami. Okazuje się, że najmłodszy doskonale sprawdzają się w przekazywaniu im podstawowych zagadnień z zakresu bezpieczeństwa. Dzieci były bardzo aktywne i rywalizowały pomiędzy sobą w odpowiedziach na zadawane pytania o bezpieczeństwie. Ponadto wykazywały się znaczną wiedzą o agresji: nie wolno gryźć i bić kolegów, nie wolno zabierać zabawek należących do innych dzieci. Znają magiczne słowa: proszę, dziękuję, przepraszam. Wiedzą, że należy szanować środowisko naturalne: nie wolno niszczyć listków i kwiatków, nie wolno śmiecić, trzeba dużo spacerować i nie jeździć autem, papierki trzeba wyrzucać do kosza. Znają zasady kontaktu ze zwierzętami oraz to, że po piaskach trzeba posprzątać.

6. SPRAWY OBYWATELSKIE, ZARZĄDZANIE KRYZYSOWE I BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE

Sprawy obywatelskie realizowane są jako zadania zlecone z zakresu administracji rządowej, a także z zakresu organizacji przygotowań i przeprowadzenia wyborów powszechnych oraz referendów.

6.1 Dowody osobiste

Na podstawie art. 8 pkt. 1 ustawy z dnia 6 sierpnia 2010 roku o dowodach osobistych, organy gmin wydają dowody osobiste na wniosek.

Statystyka wydanych dowodów w latach 2020-2023

Rok	Liczba wydanych dowodów osobistych	Wniosek o dowód osobisty niedopuszczony do produkcji	Wniosek o dowód osobisty zakończony odmownie	Wniosek o dowód osobisty pozostawiony bez rozpoznania	Liczba unieważnionych dowodów osobistych
2021	2918	0	0	0	796
2022	3376	0	0	0	907
2023	3542	0	0	0	991

6.2. Ochotnicza Straż Pożarna

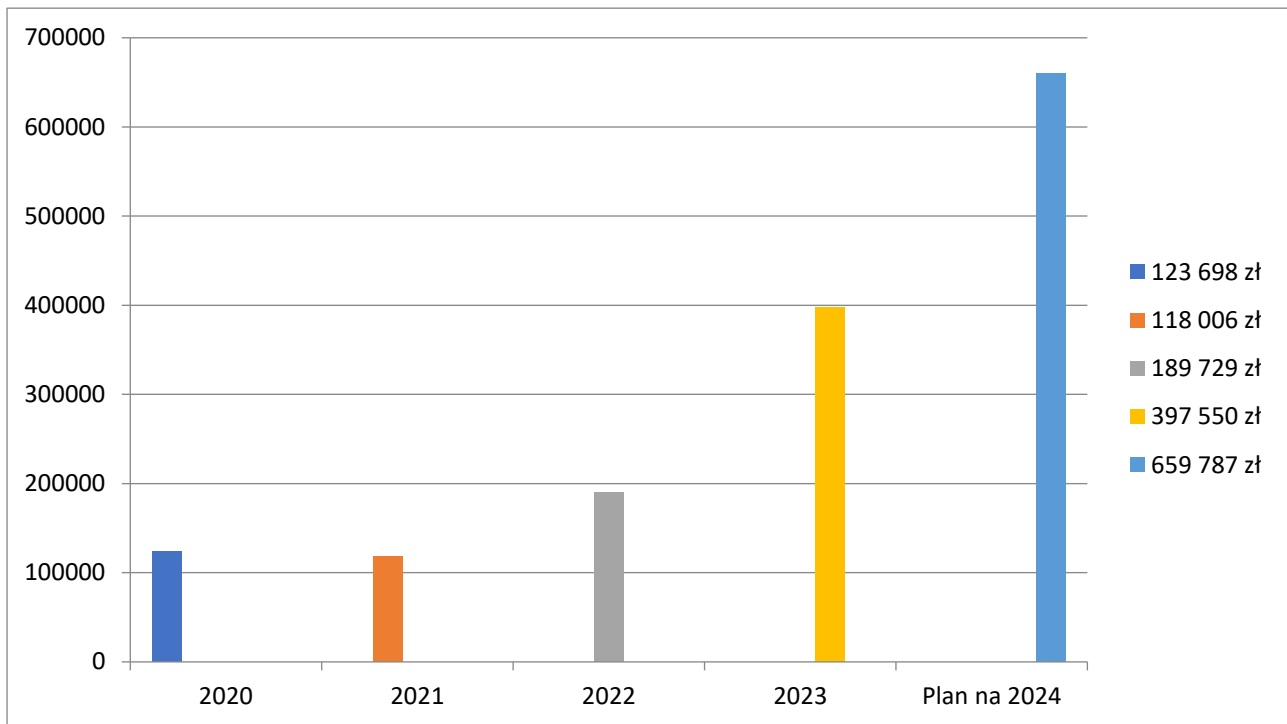
W Żarach działa jedna jednostka Ochotniczej Straży Pożarnej – OSP Żary - Kunice. Jednostka została włączona do Krajowego Systemu Ratowniczo - Gaśniczego decyzją Komendanta Głównego Państwowej Straży Pożarnej w dniu 28 marca 2001 roku. Obecnie jednostka zrzesza 61 członków OSP, z tego 35 wchodzących w skład tzw. grupy bojowej uprawnionych do działań ratowniczo-gaśniczych. Jednostka funkcjonuje w oparciu o przepisy Ustawy z dnia 17 grudnia 2021 r. o ochotniczych strażach pożarnych ustawy z dnia 7 kwietnia 1989 r. – Prawo o stowarzyszeniach oraz ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej, a ich szczegółowe zadania oraz organizację określa statut jednostki.

W 2023 roku OSP Żary-Kunice była dysponowana do działań ratowniczo - gaśniczych przez Powiatowe Stanowisko Kierowania Państwowej Straży Pożarnej w Żarach 42 razy, w tym: w gaszeniu pożarów 25 razy, w likwidacji miejscowych zagrożeń 17 razy. Jednostka wyposażona jest w trzy specjalistyczne samochody pożarnicze: średni samochód ratowniczo-gaśniczy na podwoziu Mercedes Atego, lekki samochód ratowniczo-gaśniczy na podwoziu Peugeot Boxer oraz lekki samochód rozpoznawczo – operacyjny Toyota HILUX AT35 W budżecie obywatelskim na 2024 rok zaplanowano 148 000 zł na zakup dla OSP Żary – Kunice quada wraz z przyczepką. Nasze miasto bierze również udział w charakterze partnera w projekcie unijnym na zakup nowego średniego samochodu ratowniczo – gaśniczego. Na ten cel zabezpieczono w budżecie 2024 r. środki w kwocie 360 000 zł.

Stan wyszkolenia strażaków OSP

Dowódcy OSP	Naczelnicy OSP	Strażacy ratownicy OSP	Kierownicy konserwatorów y sprzętu ratowniczego	Z zakresu ratownictwa technicznego	Z zakresu KPP	Z zakresu współpracy z LPR
11	1	35	12	20	21	19

Wydatki gminy na OSP

6.3. Miejski Zespół Zarządzania Kryzysowego

Miejski Zespół Zarządzania Kryzysowego, powołany został jako organ pomocniczy Burmistrza Miasta Żary właściwy w sprawach zapewnienia wykonywania zadań w zakresie zarządzania kryzysowego. W skład zespołu wchodzi osoby powołane spośród osób zatrudnionych w Urzędzie Miejskim w Żarach oraz przedstawiciele służb z terenu miasta (obecnie 26 osób).

Zespół współdziała między innymi z:

- Komendą Powiatową Państwowej Straży Pożarnej w Żarach,
- Komendą Powiatową Policji w Żarach,
- Ochotniczą Strażą Pożarną w Żarach-Kunicach,
- Powiatową Stacją Sanitarno-Epidemiologiczną w Żarach,
- Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Żarach,
- Komendą Straży Miejskiej w Żarach,
- Wodnym Ochotniczym Pogotowiem Ratunkowym w Żarach,
- Polskim Czerwonym Krzyżem - Oddziałem Rejonowym w Żarach.

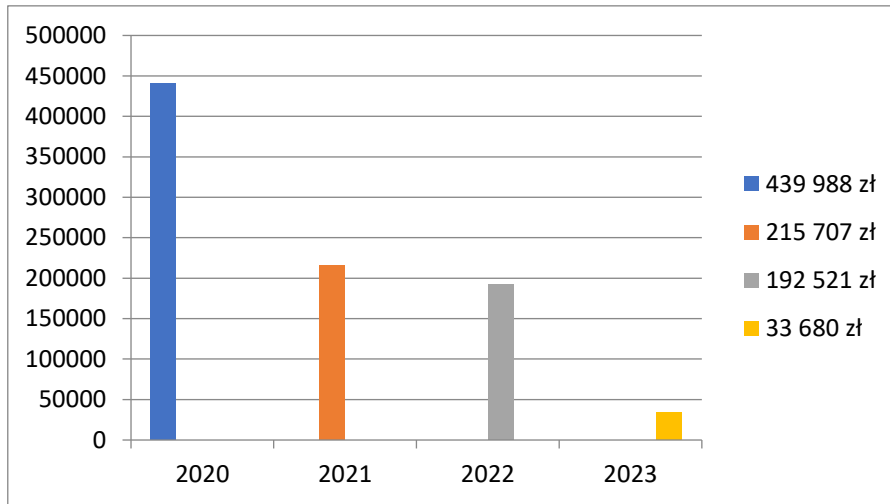
Do zadań zespołu należy w szczególności:

- ocena występujących i potencjalnych zagrożeń mogących mieć wpływ na bezpieczeństwo publiczne i prognozowanie tych zagrożeń,
- przygotowanie propozycji działań i przedstawienie Burmistrzowi wniosków dotyczących wykonania, zmiany lub zaniechania działań ujętych w Miejskim Planie Zarządzania Kryzysowego,
- przekazywanie do wiadomości publicznej informacji związanych z zagrożeniami,
- opracowanie i aktualizacja planu zarządzania kryzysowego,
- koordynowanie działania sił i środków otrzymanych z zewnątrz.

Posiedzenia zespołu zwołuje przewodniczący zespołu (Burmistrz) nie rzadziej niż dwa razy w roku. W przypadkach wymagających natychmiastowej pracy zespołu, przewodniczący może zarządzić posiedzenie zespołu w trybie nadzwyczajnym. Po oficjalnym zakończeniu obostrzeń związanych COVID – 19 zorganizowano 1 posiedzenie MZZK dot. zaopatrzenia miasta w wodę w warunkach specjalnych.

Wydatki gminy na Zarządzanie Kryzysowe dotyczyły głównie udzielania pomocy osobom poszkodowanym w wyniku pożaru na ulicy Lotników 1, utrzymaniu działania systemu alarmowania i powiadamiania mieszkańców oraz odtworzeniu zasilania awaryjnego mobilnego punktu kierowania MZZK.

Wydatki gminy na realizację zadań z zakresu zarządzania kryzysowego

6.4. Obrona Cywilna

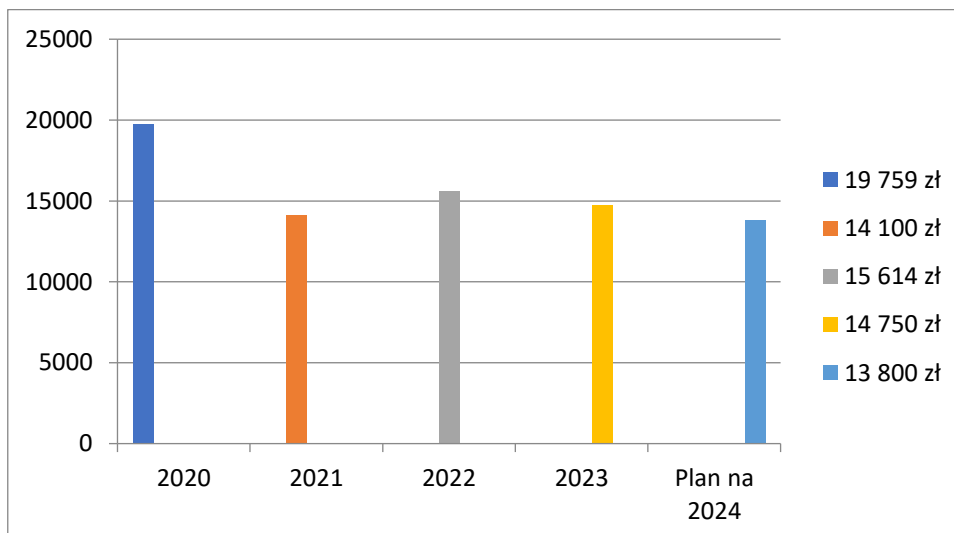
Obrona cywilna ma na celu ochronę ludności, zakładów pracy i urzędzeń użyteczności publicznej, dóbr kultury, ratowanie i udzielanie pomocy poszkodowanym w czasie wojny oraz współdziałanie w zwalczaniu klęsk żywiołowych i zagrożeń środowiska, a także usuwaniu ich skutków. Działalność obrony cywilnej w systemie obronnym państwa sprowadza się przede wszystkim do ratowania i stwarzania poszkodowanym warunków do przetrwania w sytuacjach ekstremalnych. Strategiczny cel, jakim jest ochrona ludności, osiąga się poprzez realizację określonych zadań.

Do podstawowych zadań obrony cywilnej należą w szczególności:

- wykrywanie zagrożeń oraz ostrzeganie i alarmowanie,
- organizowanie ewakuacji ludności,
- zaopatrywanie ludności w sprzęt i środki ochrony indywidualnej,
- organizowanie doraźnych pomieszczeń i zaopatrzenia dla poszkodowanej ludności,
- zabezpieczenie dóbr kultury, urzędzeń użyteczności publicznej i ważnej dokumentacji,
- doraźna pomoc w przywracaniu i utrzymaniu porządku w strefach dotkniętych klęskami.

W związku z wejściem w życie Ustawy z dnia 11 marca 2022 r. o obronie ojczyzny została uchylona ustawa z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej. Zadaniem Burmistrza wynikającym z ww. przepisu było nakładanie, w drodze decyzji administracyjnej, obowiązku świadczeń osobistych lub rzeczowych na wniosek Komendanta Wojskowego Centrum Rekrutacji, kierownika jednostki zmilitaryzowanej lub wykonującej zadania na potrzeby obrony państwa albo właściwego organu obrony cywilnej. Świadczenia osobiste i rzeczowe miały na celu zaspokojenie potrzeb obronnych państwa, zwalczanie klęsk żywiołowych oraz likwidację ich skutków. Obecnie oczekuje się na ustawę, która będzie regulować powyższe zagadnienia oraz przepisy wykonawcze do przedmiotowego aktu prawnego.

Wydatki gminy na Obronę Cywilną

6.5. Imprezy masowe

Na podstawie art. 24 ustawy o bezpieczeństwie imprez masowych z dnia 20 marca 2009 roku (Dz. U. z 2023 r. poz. 616 t.j.) organem wydającym zezwolenie na przeprowadzenie imprezy masowej jest Burmistrz właściwy ze względu na miejsce jej przeprowadzenia. Każdego roku Burmistrz Miasta Żary wydaje zezwolenia na imprezy masowe odbywające się na terenie miasta oraz określa szczegółowe warunki bezpieczeństwa, a także zobowiązuje organizatora do ich przestrzegania.

Termin imprezy masowej	Nazwa imprezy masowej	Ogólna liczba uczestników imprezy
ROK 2023		
Po rozpatrzeniu wniosków Żarskiego Domu Kultury i przeprowadzeniu postępowania Burmistrz wydał dwa zezwolenia na przeprowadzenie imprez masowej o charakterze artystyczno-rozrywkowym pod nazwą „Dni Żar” oraz „Dni Województwa Lubuskiego”. Burmistrz zobowiązał organizatora do zapewnienia wszystkich warunków bezpieczeństwa i wymagań określonych w decyzji. Miejszem zorganizowania imprezy był Park przy Placu Konstytucji 3 Maja, a maksymalna planowana liczba uczestników to 3000 osób.		
25.08.2023 – 27.08.2023	Dni Żar	3 000 osób
24.06.2023	Dni Województwa Lubuskiego	3 000 osób
ROK 2022		
Po rozpatrzeniu wniosku Żarskiego Domu Kultury i przeprowadzeniu postępowania Burmistrz wydał zezwolenie na przeprowadzenie imprezy masowej o charakterze artystyczno-rozrywkowym pod nazwą „Dni Żar” oraz zobowiązał organizatora do zapewnienia wszystkich warunków bezpieczeństwa i wymagań określonych w decyzji. Miejszem zorganizowania imprezy był Park przy Placu Konstytucji 3 Maja, a maksymalna planowana liczba uczestników to 3000 osób.		
26.08.2022 – 28.08.2022	Dni Żar	3 000 osób
ROK 2020 i 2021		
W związku z koniecznością ograniczenia kontaktów społecznych, w celu przeciwdziałania rozprzestrzenianiu się wirusa SARS-COV-2, czego wyrazem są ograniczenia obowiązujące na mocy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 października 2020 r. w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii, w 2020 r. nie odbyły się imprezy masowe. Zgodnie z zaleceniami Światowej Organizacji Zdrowia podjęto radykalne działania mające na celu ograniczenie rozprzestrzeniania się koronawirusa i w roku 2021 nie odbyły się imprezy masowe.		

7. ZASÓB KOMUNALNY, GOSPODARKA NIERUCHOMOŚCIAMI, GOSPODARKA PRZESTRZENNA

7.1. Zasób komunalny gminy

W skład zasobu komunalnego gminy wchodzi m.in. lokale mieszkalne, socjalne, użytkowe, garaże, lokale tymczasowe w budynkach stanowiących 100 % własności Gminy Żary o statusie miejskim oraz lokale mieszkalne, socjalne, użytkowe, garaże, lokale tymczasowe w budynkach wspólnot mieszkaniowych.

Zestawienie nieruchomości lokalowych o funkcji mieszkalnej oraz garaży wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Gminy Żary o statusie miejskim według stanu na dzień 31.12.2023 r.

	Podział	Liczba lokali	Pow. użytkowa [m ²]	Ilość budynków
GMINA	Mieszkalne	572	24 371,52	89
	Socjalne	213	7 375,84	
	Tymczasowe	7	125,70	
	Razem mieszkalne	792	31 873,06	
	Użytkowe	36	2 902,77	
	Garaże	16	264,22	
	Razem użytkowe	52	3 166,99	
	OGÓŁEM GMINA	844	35 040,05	
GMINA WE WSPÓLNOCIE	Mieszkalne	710	33 888,34	297
	Socjalne	5	210,50	
	Tymczasowe	1	29,30	
	Razem mieszkalne	716	33 241,71	
	Użytkowe	49	2 135,29	
	Garaże	15	348,00	
	Razem użytkowe	64	2 483,29	
	OGÓŁEM GMINA	780	35 611,43	
OGÓŁEM MIESZKALNE		1508	65 001,20	
OGÓŁEM UŻYTKOWE		85	5 038,06	
OGÓŁEM GARAŻE		31	612,22	
OGÓŁEM ZASOBY		1624	70 651,48	386

Liczba oczekujących wg stanu na 31.12.2023 r. wynosiła:

- najem lokali komunalnych - 54,
- najem socjalny - 62,
- z tytułu wyroków i eksmisji - 9.

Liczba zawartych umów najmu w roku 2023 wynosiła:

- najem lokali komunalnych - 27,
- najem socjalny - 28,
- zamiany lokali - 3

7.2. Grunty stanowiące majątek gminy

Powierzchnia gruntów będących w zasobie Gminy Żary o statusie miejskim według stanu na koniec 2023 r., wynosi 785,89 ha, w tym grunty stanowiące 100 % własność gminy – 715,00 ha, grunty będące we współwłasności gminy – 29,13 ha, grunty oddane w trwały zarząd – 35,68 ha oraz grunty Skarbu Państwa w użytkowaniu wieczystym Gminy Żary o statusie miejskim – 6,08 ha.

7.3. Gospodarka nieruchomościami

Obrót nieruchomościami gminnymi regulują przepisy zawarte w art. 18, ust. 2, pkt 9, lit a ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie, art. 34, ust. 6, 6a, 6b i art. 68 ust. 1b ustawie z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami i rozporządzeń wykonawczych. Na ich podstawie Rada Miejska w Żarach podjęła uchwałę nr XII/109/15 z dnia 30 października 2015 r. w sprawie zasad obrotu nieruchomościami stanowiącymi mienie komunalne miasta Żary oraz zmiany do niniejszej uchwały.

7.3.1. Sprzedaż nieruchomości gminnych

W 2023 roku sprzedano ogółem 62 nieruchomości gminnych, w tym:

- 52 lokali mieszkalnych (32 na rzecz najemców i 20 w trybie przetargowym),
- 3 lokale o innym przeznaczeniu niż mieszkalne,
- 7 działek gruntu (5 w trybie przetargowym i 2 w trybie bezprzetargowym).

7.3.1.1. Sprzedaż w formie przetargu ustnego nieograniczonego

Wykaz lokali mieszkalnych sprzedanych w trybie przetargowym w 2023 r.

Lp.	Położenie	Wartość nieruchomości (lokal + grunt) w zł	Cena sprzedaży w zł	Powierzchnia użytkowa w m ²	Cena za m ² w zł	Liczba pokoi
1	ul. Szklarska 32-34 b.32/5 kl. III	90 000,00	113 000,00	31,6	3 575,95	1
2	ul. Młynarska 8/2	73 500,00	99 500,00	32,50	3 061,54	1
3	ul. Żagańska 37-37A b. 37/7	93 750,00	172 000,00 która po udzieleniu 50% bonifikaty wynosi –86 000,00 zł.	48,1	3 575,88	3
4	ul. B. Chrobrego 11/5	262 500,00	265 500,00 która po udzieleniu 50% bonifikaty wynosi –132 750,00 zł.	88,2	3 010,20	4
5	ul. Broni Pancernej 9/10	127 500,00	129 000,00	51,6	2 500,00	2
6	ul. B. Chrobrego 8/2 kl. III	187 500,00	189 500,00 która po udzieleniu 50% bonifikaty wynosi –94.750,00 zł.	72,4	2 617,40	2
7	ul. Broni Pancernej 9/13	105 000,00	136 000,00	37,8	3 597,88	1
8	ul. Żagańska 16-18 kl. 16/1	59 250,00	61 250,00	27,70	2 211,19	1

9	ul. Szkolna 8/5	90 000,00	91 000,00	35,00	2 600,00	1
10	ul. Skarbowa 18/3a	90 000,00	91 000,00	31,9	2 852,66	1
11	ul. Lelewela 22/5	160 000,00	162 000,00	54,90	2 950,82	2
12	ul. Westerplatte 5-7 kl. 5/7	70 000,00	71 000,00	23,00	3 086,96	1
13	ul. Szkolna 8/2	115 000,00	116 500,00	34,70	3 357,35	1
14	Al. Wojska Polskiego 40/3	127 500,00	129 000,00	53,66	2 404,03	3
15	ul. S. Okrzei 39 -39A b. 39/2	71 250,00	92 500,00	32,9	2 811,55	1
16	ul. Średnia 5/4	85 000,00	86 000,00	26,0	3 307,69	1
17	ul. S. Moniuszki 13/8	82 500,00	104 000,00	36,50	2 849,32	1
18	ul. Szkolna 8/11	90 000,00	109 000,00	35,60	3 061,80	1
19	ul. Paderewskiego 32-42 kl. 38/48	172 500,00	204 000,00	49,9	4 088,18	3
20	ul. Jagiellońska 13- 13A kl. 13a/4	82.500,00	83 500,00	34,8	2 399,43	1
SUMA		2 235 250,00	2 191 750,00			

Wykaz lokali o innym przeznaczeniu niż mieszkalne sprzedanych w drodze przetargu w roku 2023 r.

Lp.	Położenie	Wartość nieruchomości (lokal + grunt) w zł	Cena sprzedaży w zł	Powierzchnia użytkowa w m2	Cena za m ² w zł
1	ul. Żagańska 24 /lok.użytkowy	262 500,00	265 500,00 która po udzieleniu 50% bonifikaty wynosi – 132 750,00 zł.	104,8	2 533,40
2	ul. Piastowska 14/garaż	15 000,00	18 000,00	17,1	1 052,63
SUMA		277 500,00	150 750,00		

Wykaz działek budowlanych sprzedanych w drodze przetargu w roku 2023 r.

Lp.	Położenie	Nr działki	Obręb	Powierzchnia w m2	Przeznaczenie	Cena sprzedaży (zł netto)	Cena m2 w zł
1	ul. Modrzewiowa – Brzozowa	533/3	6	178	Nieruchomość znajduje się na terenie nieobjętym miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego. Dla powyższego terenu nie została również wydana decyzja o warunkach zabudowy.	24 500,00	137,64
2	ul. Dolnośląska	255/51	6	1043	Zgodnie z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego terenów przy ul. Leśnej i Komuny Paryskiej w Żarach uchwalonego Uchwałą Rady Miejskiej w Żarach Nr XIX/116/08 z dnia 12 czerwca 2008r (Dz. U. Woj. Lubuskiego z dnia 7 sierpnia 2009r, Nr 86, poz. 1338) działka nr 255/51, obręb 6 zlokalizowana jest w granicach terenu oznaczonego symbolem MN2 – tereny przeznaczone pod zabudowę jednorodziną	133 000,00	127,52
3	ul. Dolnośląska	255/86	6	1850	Zgodnie z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego terenów przy ul. Leśnej i Komuny Paryskiej w Żarach uchwalonego Uchwałą Rady Miejskiej w Żarach Nr XIX/116/08 z dnia 12 czerwca 2008r (Dz. U. Woj. Lubuskiego z dnia 7 sierpnia 2009r, Nr 86, poz. 1338) działka nr 255/86, obręb 6 zlokalizowana jest w granicach terenu oznaczonego symbolem MN2 – tereny przeznaczone pod zabudowę jednorodziną	372 500,00	201,35
4	ul. Serbska	39/1; 40/96; 40/57	7	2280	Nieruchomość znajduje się na terenie nieobjętym miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego. Dla powyższego terenu nie została również wydana decyzja o warunkach zabudowy	131 500,00	57,68
5	ul. Leśna	1268	6	1100	Zgodnie z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego terenów przy ul. Leśnej i Komuny Paryskiej w Żarach uchwalonego Uchwałą Rady Miejskiej w Żarach Nr XIX/116/08 z dnia 12 czerwca 2008r (Dz. U. Woj. Lubuskiego z dnia 7 sierpnia 2009r, Nr 86, poz. 1338) działka ewidencyjna nr 1268, obręb 6 zlokalizowana jest w granicach terenu oznaczonego symbolem MN2- zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna, mieszkaniową wielorodzinną typu mały dom mieszkalny do 4 mieszkań z przynależnym zagospodarowaniem terenu	161 500,00	146,82
SUMA				6 451 m2		823 000,00 zł	

W wyniku sprzedaży przetargowej osiągnięto łączną kwotę 3 165 500,00 zł.

7.3.1.2. Sprzedaż w formie bezprzetargowej

7.3.1.2.1. Sprzedaż lokali mieszkalnych i użytkowych na rzecz najemców

Przy sprzedaży lokali mieszkalnych na rzecz dotychczasowych najemców stosuje się bonifikaty:

- 80% ceny określonej na podstawie wartości lokalu w budynkach wybudowanych przed 1945 r. (przy wpłacie jednorazowej),
- 75% ceny określonej na podstawie wartości lokalu w budynkach wybudowanych po 1945 r. (przy wpłacie jednorazowej). W przypadku płatności ratałnych wysokość bonifikaty zostaje obniżona o 5%.

Wykaz lokali mieszkalnych sprzedanych na rzecz najemców w 2023 r.

Lp.	Położenie	Wartość nieruchomości w zł	Cena sprzedaży w zł	Pow. użytkowa w m ²	Cena za m ² w zł	Liczba pokoi	Wykup lokalu na raty (pozostała kwota)
1	ul. Okrzei 62/8	108700,00	21740,00	36,30	2994,49	2	0
2	ul. Moniuszki 35/4	115300,00	23060,00	38,50	2994,80	1	0
3	ul. Jagiełły 5/1	200100,00	50025,00	44,70	4476,51	2	0
4	ul. Moniuszki 35/2	134400,00	26880,00	44,90	2993,31	1	0
5	ul. Żagańska 3/3	227600,00	18000,00	80,40	2830,84	3	38900,00
6	ul. Pocztowa 6/17	152000,00	38000,00	37,00	4108,10	1	0
7	Pl. Rynek 16/1	234000,00	46800,00	59,50	3932,77	2	0
8	ul. Wieniawskiego 39/23	129100,00	32275,00	29,20	4421,23	1	0
9	ul. Okrzei 39/8	100200,00	20040,00	35,40	2830,50	1	0
10	ul. Okrzei 58/12	94600,00	18920,00	36,60	2584,69	1	0
11	ul. Moniuszki 13/11	113700,00	22700,00	38,60	2945,59	1	0
12	ul. Chrobrego 44-45/4	231000,00	45160,00	55,25	4180,99	2	0
13	ul. Jagiellońska 18/5	144400,00	3610,00	51,00	2831,37	2	32490,00
14	ul. Młynarska 9/12	104500,00	20900,00	36,90	2831,97	1	0
15	ul. Wieniawskiego 47/47	130900,00	32725,00	29,60	4422,29	1	0
16	ul. Kazimierza Wielkiego 21/1	153300,00	30660,00	49,80	3078,31	3	0
17	ul. Męczenników Ośw.23/30	255600,00	63900,00	63,50	4025,19	3	0
18	ul. Gnieźnieńska 12/2	108000,00	21600,00	33,60	3214,28	3	0

Wykaz lokali mieszkalnych sprzedanych na rzecz najemców w 2023 r.

Lp.	Położenie	Wartość nieruchomości w zł	Cena sprzedaży w zł	Pow. użytkowa w m ²	Cena za m ² w zł	Liczba pokoi	Wykup lokalu na raty (pozostała kwota)
19	ul. Grunwaldzka 8/8	199500,00	39900,00	71,10	2805,90	3	0
20	ul. Kazimierza Wielkiego 19/1	154500,00	30900,00	50,20	3077,68	3	0
21	ul. Gnieźnieńska 2/4	157700,00	31540,00	46,70	3376,87	2	0
22	pl. Inwalidów 3/9	199000,00	39800,00	68,60	2900,87	4	0
23	ul. Baczyńskiego 54/1	171700,00	34340,00	54,80	3133,21	2	0
24	ul. G. Zapolskiej 5/32	216100,00	54025,00	47,80	4520,92	3	0
25	pl. Inwalidów 4/4	132500,00	26500,00	39,70	3337,53	2	0
26	ul. Długosza 1/4	260300,00	6512,00	67,70	3844,90	2	58563,00
27	ul. Moniuszki 35/7	195600,00	39120,00	63,00	3104,76	4	0
28	ul. Witosa 64/3	196300,00	39260,00	63,70	3081,63	3	0
29	ul. Wieniawskiego 69/35	290000,00	72500,00	61,30	4730,83	2	0
30	ul. 1-go Maja 12/7	167100,00	41775,00	35,60	4693,82	2	0
31	ul. Okrzei 60/10	170700,00	170700,00	55,40	3081,22	2	0
32	ul. Paderewskiego 40/53	244900,00	61225,00	49,50	4947,47	3	0
SUMA		5 493 300,00	1 225 092,00				

Z tytułu sprzedaży lokali mieszkalnych na rzecz najemców uzyskano łączną kwotę 1 225 092,00 zł.

Wykaz lokali o innym przeznaczeniu niż mieszkalnym sprzedanych w trybie bezprzetargowym na rzecz najemców w 2023 r.

Lp.	Położenie	Wartość nieruchomości (lokal + grunt) w zł	Cena sprzedaży w zł	Powierzchnia użytkowa w m ²	Cena za m ² w zł
1	ul. Jagiellońska 18 / garaż	11 700,00	11 700,00	13,30	879,69
SUMA		11 700,00	11 700,00		

7.3.1.2.2. Sprzedaż nieruchomości gruntowych

Wykaz nieruchomości zbytych w drodze bezprzetargowej

Lp.	Położenie	Nr działki / obręb	Pow. m2	Przeznaczenie	Wartość w zł	Cena sprzedaży netto w zł	I rata lub wpłata jednorazowa w zł	Uwagi
1	ul. Żabikowska	491/8 obręb 1	1452	Nieruchomość znajduje się na terenie nieobjętym miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego. Dla powyższego terenu nie została również wydana decyzja o warunkach zabudowy.	214 000, 00	214 000,00 która po udzieleniu 99% bonifikaty wynosi –2 140,00	2 140,00	art. 209a u.g.n (roszczenie)
2	ul. Głogowska	172/36 obręb 7	21	Nieruchomość znajduje się na terenie nieobjętym miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego. Dla powyższego terenu nie została również wydana decyzja o warunkach zabudowy.	3 500,00	3 500,00	3 500,00	art. 37 ust. 3 pkt. 2 u.g.n (na rzecz dzierżawcy)
3	ul. Serbska	251/26 obręb 7	1493	Nieruchomość znajduje się na terenie objętym miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego – zmiana do planu uchwalonego Uchwałą Nr XXIX/31/97 z dnia 18.06.1997 r. oznaczona symbolem „GP” – teren obwodnicy i rond	291 000,00	Darowizna na rzecz Skarbu Państwa - GDDKiA	0,00	art. 37 ust.2 pkt 5 i art. 6 pkt 1 u.g.n (na cel publiczny)
SUMA					508 500,00	5 640,00	5 640,00	

7.3.1.2.3. Zamiana nieruchomości gruntowych

Wykaz nieruchomości zbytych i nabytych do zasobu Gminy Żary o statusie miejskim w trybie zamiany w 2023r.

Lp.	Położenie	Nr działki	Obręb	Powierzchnia w m2	Właściciel	Przeznaczenie	Cena sprzedaży (zł netto)	Uwagi
1	ul. Szklarska	408/10	5	7039	Gmina Żary o statusie miejskim	Nieruchomość znajduje się na terenie nieobjętym miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego. Dla powyższego terenu nie została również wydana decyzja o warunkach zabudowy.	522 000,00	Umowa zamiany
2	okolice ul. Szklarskiej i ul. Westerplatte	379/11 371/2	5	5489	Skarb Państwa w użytkowaniu wieczystym Saint Gobain Innovative Materials Sp. z o.o.	Wydane decyzje o lokalizacji inwestycji celu publicznego: - nr 14/2014 z dnia 25.03.2014 r. dla inwestycji polegającej na przebudowie wiaduktu nad bocznica kolejową wraz z infrastrukturą techniczną i towarzyszącą; - nr 12/2020 z dnia 08.07.2020 r. dla inwestycji polegającej na budowie odcinka drogi wraz z infrastrukturą towarzyszącą i techniczną	225 000,00	
Dopłata dla Gminy Żary o statusie miejskim				297 000,00				

Z tytułu sprzedaży bezprzetargowej nieruchomości gruntowych uzyskano łączną kwotę 1 764 432,00 zł.

7.3.2. Dzierżawa nieruchomości gminnych na cele rolnicze i nierolnicze, najem i użyczenia od osób prawnych

Łączna ilość zawartych umów dzierżawy wynosi 1 198, w tym w 2023 r. zawarto 91 nowych umów. W roku 2023 z tytułu dzierżawy do budżetu Gminy Żary o statusie miejskim wpłynęła kwota 585 497,02 zł (netto), w tym z tytułu zawartych 10 umów najmu wpłynęła kwota 54 280,80 zł (netto). W analizowanym okresie zawarto również 11 umów użyczenia na przeprowadzenie imprez kulturalno-rekreacyjnych.

Zestawienie zawartych umów dzierżawy na cele nierolnicze

Lp.	Przeznaczenie	Ilość zawartych umów	Powierzchnia ogółem w m2
1	Zaplecze budowlane	6	1.745
2	Miejsca postojowe	22	14 387

3	Parking komercyjny	2	3 478
4	Plac do nauki jazdy	1	600
5	Tablica reklamowa	4	20
6	Wieża nadawcza	2	380
7	Ogródki warzywne	74	24.553
8	Ogródki gastronomiczne	5	345
9	Tereny rekreacyjne	211	82.328
10	Podwórka dla Wspólnot Mieszkaniowych	164	123 428
11	Garaże	367	7 481
12	Pawilony handlowo-usługowe	63	4 462
13	Śmietniki i pergole	142	682
14	Inne cele (np. dojazdy do posesji, dojścia do budynków, itp.)	45	58 300
15	Najem / dzierżawa budynków	10	1601
16	Imprezy sportowo-kulturalne	15	Park, Rynek
RAZEM		1 133	314 328

Zestawienie zawartych umów dzierżawy na cele rolnicze

Lp.	Przeznaczenie	Ilość zawartych umów	Powierzchnia ogółem [ha]
1	Rolne	58	68,20
2	Stawy	7	15,17
RAZEM		65	83,37

7.3.3. Dzierżawa gruntu przez gminę od osób prawnych

W 2023 roku Gmina Żary o statusie miejskim kontynuuje umowy dzierżawy zawarte z Państwowym Gospodarstwem Leśnym Nadleśnictwo Lipinki, obejmujące teren o łącznej powierzchni 0,0598 ha na kwotę 2 197,59 zł, zgodnie z poniższym zestawieniem:

- część działki nr 1224/1, obr.6, m. Żary, o pow. 0,0405 ha, w celu poprowadzenia ciągu pieszego,
- część działek nr 518 oraz 524, obr. Łaz, gm. Żary, o pow. 0,0180 ha, w celu wykonania parkingu turystycznego,
- część działki nr 363, obr. 3, m. Żary, o pow.0,0004 ha, w celu umieszczenia tablicy informacyjnej „Żary Witają”,
- część działki nr 1231/2, obr. 6 m. Żary, o pow.0,0009 ha, w celu budowy kanału odprowadzającego wodę.

7.3.4. Użytkowanie wieczyste

Przekształcenie prawa użytkowania wieczystego gruntów zabudowanych na cele mieszkaniowe w prawo własności reguluje ustawa o przekształceniu prawa użytkowania wieczystego gruntów zabudowanych na cele mieszkaniowe w prawo własności z dnia 20 lipca 2018 r. (t.j. Dz.U. z 2023 r. poz. 904 ze zm.).

Na dzień 31.12.2023 r. wydano 6 207 szt. zaświadczeń (11 szt. w 2023 r.) o przekształceniu prawa użytkowania wieczystego gruntów zabudowanych na cele mieszkaniowe w prawo własności, w wyniku czego dokonano 3 388 szt. opłat jednorazowych, w tym 80 szt. w roku 2023 w rozbiu jak poniżej:

rok	bonifikata 20%	bonifikata 30%	bonifikata 40%	bonifikata 50%	bonifikata 60%	bonifikata 99%	bez bonifikaty
2019-2020	-	-	-	36 szt.	555 szt.	298 szt.	1890 szt.
2021	-	-	84 szt.	9 szt.	116 szt.	32 szt.	184 szt.
2022	-	33 szt.	-	1 szt.	-	10 szt.	60 szt.
2023	34 szt.	-	-	-	-	14 szt.	32 szt.

Łączna wartość udzielonych bonifikat w 2023 r. – 11 253,49 zł, w tym:

Wysokość bonifikaty	Ogólna kwota za przekształcenie	Wartość udzielonych bonifikat	Dochód gminy
20%	11 821,90 zł	2 364,38 zł	9 457,52 zł
99%	8 978,90 zł	8 889,11 zł	89,79 zł
bez bonifikaty	5 306,66 zł	-	5 306,66 zł
SUMA	26 107,46 zł	11 253,49 zł	14 853,97 zł

Całkowity dochód z tytułu przekształcenia prawa użytkowania wieczystego gruntów zabudowanych na cele mieszkaniowe w prawo własności w 2023 r. wraz z opłatami rocznymi wyniósł 73 539,93 zł.

Dochód z tytułu opłat rocznych z tytułu użytkowania wieczystego gruntów stanowiących własność Gminy Żary o statusie miejskim w roku 2023 wyniósł 348 291,59 zł.

7.3.5. Nabycie gruntów do zasobu nieruchomości

W 2023 roku Gmina Żary o statusie miejskim nabyła do zasobu komunalnego grunty o łącznej powierzchni 7 8113 m², w tym 6 nieruchomości na podstawie decyzji „komunalizacyjnej” Wojewody Lubuskiego oraz 1 nieruchomość na realizację inwestycji celu publicznego – inwestycji polegającej na przebudowie ulicy Żagańskiej i Bohaterów Getta w Żarach wraz z ulicami ościennymi oraz infrastrukturą techniczną i towarzyszącą.

Wykaz gruntów nabytych do zasobu komunalnego

Lp.	Położenie	Nr działki / obręb	Powierzchnia w m ²	Wysokość odszkodowania w zł	Uwagi
1	ul. Sikorskiego	424/7 obręb 4	59	Nie dotyczy	Komunalizacja Decyzja Wojewody Lubuskiego znak: GN-I.7532.233.2022.JZiÓ z dnia 13.11.2023 r.
2	ul. Cicha	242 obręb 2	1888	Nie dotyczy	Komunalizacja Decyzja Wojewody Lubuskiego znak: GN-I.7532.24.2023.JZiÓ z dnia 05.05.2023 r.
3	ul. Żagańska	270/3 obręb 3	314	Nie dotyczy	Komunalizacja Decyzja Wojewody Lubuskiego znak: GN-I.7532. 5.2023.JZiÓ z dnia 18.09.2023 r.
4	ul. Osadnicza/ ul. Strażacka	264/6 obręb 5	4 4338	Nie dotyczy	Komunalizacja Decyzja Wojewody Lubuskiego znak: GN-I.7510.4.2023.JWit z dnia 05.05.2023 r.

5	ul. Szklarska	487 obręb 4	3 0916	Nie dotyczy	Komunalizacja Decyzja Wojewody Lubuskiego znak: GN-I.7532.221.2022.JZiÓ z dnia 11.04.2023 r.
6	ul. Wapienna	13/9 obręb 1	573	Nie dotyczy	Komunalizacja Decyzja Wojewody Lubuskiego znak: GN-I.7532.120.2022.JZiÓ z dnia 14.04.2023 r.
7	ul. Bohaterów Getta	227/1 Obręb 3	25	9 400,00	Decyzja Nr 2/2014 z dnia 29.01.2014r. o ustalenie inwestycji celu publicznego dla inwestycji polegającej na przebudowie ulicy Żagańskiej i Bohaterów Getta w Żarach wraz z ulicami ościennymi oraz infrastrukturą techniczną i towarzyszącą.

7.4. Zarządzanie zasobem nieruchomości gminnych

Zarządzanie nieruchomościami komunalnymi i ich wykorzystanie do celów publicznych może odbywać się w oparciu o:

- zarządzanie bezpośrednio, realizowane przez radę gminy, burmistrza i upoważnionych pracowników,
- zarządzanie w systemie pośrednim przez jednostki organizacyjne podmioty mienia komunalnego, działające w formie:
 - jednostek organizacyjnych gminy (zakładów budżetowych, np. ośrodki sportu i rekreacji lub jednostek organizacyjnych np. szkoły podstawowe, ośrodki pomocy społecznej, a także gospodarstw pomocniczych),
 - innych zaliczanych do sektora finansów publicznych gminnym osobom prawnym utworzonych na podstawie odrębnych ustaw w celu wykonywania zadań publicznych (np. spółki kapitałowe, jednostki prowadzące działalność kulturalną na podstawie ustawy o działalności kulturalnej, tj. muzea, biblioteki, dom kultury),
 - spółek i spółdzielni z udziałem gminy, które powstają w wyniku przystąpienia gminy do spółek już istniejących lub też jako skutek zawarcia umowy z innymi podmiotami,
- zarządzanie majątkiem gminy w systemie zleceń. Gmina może również zlecić zarządzanie wydzieloną częścią swojego zasobu na podstawie umowy cywilno-prawnej podmiotom prywatnym. Podmiot prywatny winien w takiej sytuacji godzić interes gminy, użytkowników i dostawców usług. Podmiot zarządzający powinien traktować nieruchomość jako kapitał i realizować takie cele strategiczne jak: maksymalizacja dochodów z nieruchomości, wzrost wartości rynkowej nieruchomości. Przykładem powyższego modelu jest zarządzanie budynkami gminnymi przez Towarzystwa Budownictwa Społecznego.

Scharakteryzowane powyżej podmioty zarządzające w systemie pośrednim, zostały przedstawione w poniższej tabeli.

Wyszczególnienie	Stan na 31.12.2022 r.	Stan na 31.12.2023 r.
Oczyszczalnie ścieków	1	1
Wysypiska odpadów	1	1
Targowiska	2	2
Przedszkola miejskie	10 (w tym 5 niepublicznych)	5
Szkoły podstawowe	7 (w tym 3 niepubliczne)	4

Zespoły szkolno-przedszkolne	2	2
Żłobki	5 (w tym 3 niepubliczne)	2
Biblioteki	1	1
Domy i ośrodki kultury	1	1
Muzeum	1	1
MOSRiW	1	1
Cmentarze komunalne	2	2
Ośrodki pomocy społecznej	1	1
Środowiskowy Dom Samopomocy	1	1
Szalety	2	2

W systemie pośrednim majątek gminny przekazywany jest w oparciu o decyzję administracyjną burmistrza, przekazującą nieruchomości w trwałe zarząd lub kodeks spółek w formie aportu. Z tytułu prawa własności rozdysponowanego majątku organy gminy mają możliwość wpływu na funkcjonowanie tych jednostek i ocenę prawidłowości wykorzystania przekazanego im mienia. Zakres nadzoru właścicielskiego gminy i jego instrumenty są różnicowane w zależności od formy organizacyjno-prawnej jednostki i sposobu przekazania jej mienia.

Wybór sposobu organizacji zarządzania nieruchomościami komunalnymi powinien być wypadkową zasad realizacji zadań publicznych, lokalnych potrzeb i możliwości, charakteru prowadzonej działalności oraz specyfiki gminy i kierunków przyjętej przez nią polityki rozwoju.

7.4.1. Zarządzenie majątkiem gminy w systemie zleconym

Powierzchnie targowe

Wpływy z targowisk: 1 125 022,00 zł, w tym:

- wpłaty czynszu i mediów – 724 816,00 zł,
- opłata targowa – 251 134,00 zł,
- opłata rezerwacyjna – 149 072,00 zł.

Koszty utrzymania: 1 125 022,00 zł, w tym:

- energia i media – 143 000,00 zł,
- odpady – 118 000,00 zł,
- utrzymanie czystości – 124 000,00 zł,
- ochrona - 105 000,00 zł,
- naprawy i remonty – 59 000,00 zł,
- administrowanie targowiskiem - 324 888,00 zł,
- opłata targowa – 251 134,00 zł

7.5. Najem lokali mieszkalnych

Najmem lokali mieszkalnych zgodnie z uchwałą Rady Miejskiej zajmuje się Zakład Gospodarki Mieszkaniowej Sp. z o.o. w Żarach. W roku 2023 w wyniku przeprowadzonych działań odzyskano 60 lokali mieszkalnych, w tym 52 docelowych i 8 socjalnych. Lokale mieszkalne znajdujące się w budynkach wspólnot mieszkaniowych w ilości 24 przekazano do Wydziału Gospodarki Nieruchomościami Architektury i Zasobów Komunalnych w celu zbycia w drodze przetargu, natomiast 36 przeznaczono do ponownego zasiedlenia. Zgodnie z zatwierdzonymi listami do przydziału, wyrokami eksmisyjnymi z zasądzonym lokalem socjalnym czy tymczasowym oraz wnioskami instytucji i właścicieli indywidualnych z prawomocnymi wyrokami, dla których gmina jest zobowiązana do zapewnienia lokale socjalne i tymczasowe na bieżąco realizowano przydziały. W roku 2023 dokonano przydziału 38 lokali mieszkalnych i podpisano umowy na 20 lokale docelowe, 18 socjalnych i tymczasowych oraz podpisano 20 umów remontowych.

łącznie ponownie w roku 2023 zasiedlono 58 lokali mieszkalnych.

7.6. Remonty

Środki gminne przeznaczone na remonty zasobu komunalnego stanowią refundację poniesionych kosztów w związku z realizacją powierzonych przez Gminę zadań własnych. W 2023r. wyniosły 402 987,87 zł i zostały wydatkowane na:

- roboty elektryczne	68 307,60 zł
- roboty zduńskie	66 892,41 zł
- roboty ogólnobudowlane	5 400,00 zł
- remonty wolnych lokali	226 640,00 zł
- roboty gazowe	4 800,00 zł
- monitoring targowisk	30 947,86 zł

Ponadto w roku 2023, w wyniku prowadzonych działań windykacyjnych oraz realizacji planów, uzyskane środki z zasobu mieszkaniowego w wysokości 293 959,44 zł w całości przeznaczono na poprawę stanu technicznego budynków i lokali tj.

- wymianę stolarki okiennej	106 340,00 zł
- wymiana stolarki drzwiowej	15 835,08 zł
- wykonanie nowej instalacji gazowej	7 427,54 zł
- naprawy instalacji elektrycznej	7 481,85 zł
- przebudowa balkonów	16 800,00 zł
- naprawa i doszczelnianie dachów	27 291,77 zł
- wymiana pionów wodnych i kanalizacyjnych	12 321,00 zł
- naprawa kominów rynien i opierzeń	23 157,00 zł
- naprawa instalacji grzewczych	42 760,76 zł
- pozostałe remonty	34 544,44 zł

7.7. Polityka windykacyjna

Odzyskiwaniem należności z tytułu czynszu zajmuje się komórka windykacyjna w Zakładzie Gospodarki Mieszkaniowej sp. z o.o. w Żarach. I etapem jest wysyłanie dobrowolnych wezwań do zapłaty. W roku 2023 wysłano wezwania na kwotę 1 238 430,56 zł. Działania te mają na celu przypomnienie o zaległych płatnościach, zapobieganie przedawnieniu oraz oczekiwanie na wymierną reakcję najemcy na spłatę jednorazową bądź zobowiązanie się do spłaty na raty.

W roku 2023 na wniosek najemców zawartych zostało 87 ugód pozwalających na spłatę zaległości w ratach. W przypadku braku realizacji spłaty i zerwaniu ugody, sprawa kierowana jest na drogę sądową o zapłatę.

W roku 2023 do Sądu zostały skierowane 221 spraw na kwotę 1 047 537,56 zł, natomiast wpłat z tytułu zaległości zasądzonych w nakazach zapłaty względem ZGM sp. z o.o. wpłynęło 1 210 134,81 zł, a na rzecz Gminy Żary o statusie miejskim 316 160,67 zł. Ogólny procent płatności bieżących w 2023 wyniósł 88,60%, natomiast płatności bieżące i wpłaty z nakazów zapłaty stanowiły łącznie 100% przypisu za rok 2023.

II etapem działań windykacyjnych jest kierowanie spraw na drogę postępowania egzekucyjnego. W roku 2023 ze względu na skrócenie okresu przedawnienia nakazów zapłaty, do komorników skierowano wnioski egzekucyjne na ogólną kwotę 1 622 903,42 zł. Niektórzy najemcy nie regulują zobowiązań czynszowych od lat, nie posiadają też żadnego majątku, nie pracują lub pracują dorywczo, często posiadają liczne tytuły egzekucyjne. Posiadają bardzo niskie renty, emerytury, ponoszą duże wydatki na leczenie w związku z tym ściągalność należności jest często wydłużona w czasie lub też zupełnie bezskuteczna. Dłużnicy będący w trudnej sytuacji finansowej bądź niezaradni życiowo mogą korzystać z dodatków mieszkaniowych, zapomóg, zasiłków z MOPS-u, możliwości zamiany lokalu na mniejszy lub składać wnioski o najem socjalny.

7.8. Polityka czynszowa

Zgodnie z zarządzeniem Burmistrza Miasta Żary nr WA.0050.196.2023 z dnia 18.09.2023r. w sprawie ustalenia stawek czynszu dla mieszkaniowego zasobu Gminy Żary o statusie miejskim stawka bazowa czynszu 1m² powierzchni użytkowej lokali mieszkalnych w wysokości 7,20zł. Przy ustalaniu wysokości czynszu dla danego lokalu stosuje się zasady polityki czynszowej oraz warunki obniżania i podwyższania bazowej stawki czynszu określonej w uchwale nr XLVI/73/22 Rady Miejskiej w Żarach z dnia 25 listopada 2022r. w sprawie przyjęcia wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Żary o statusie miejskim na lata 2023-2027.

Liczba lokali, w których zastosowano zniżkę bazowej stawki czynszu:

lokale bez instalacji gazowej w budynku(zniżka 10%)	- 166
lokale w strefie Kunice (zniżka 5%)	- 86
lokale z WC poza budynkiem (zniżka 10%)	- 61
lokale bez instalacji gazowej w lokalu (zniżka 5%)	- 21

lokale bez naturalnego światła w kuchni (zniżka 10%)	- 13
lokale ze wspólną łazienką lub przedpokojem (zniżka 10%)	- 23
lokale powyżej 4 kondygnacji (zniżka 5%)	- 11
lokale bez instalacji wod – kan (zniżka 10%)	- 0

Liczba lokali, w których zastosowano zniżkę bazowej stawki czynszu:

• lokale z wymianą pokrycia dachowego (wzrost o 5%)	- 527
• lokale z wymienioną stolarką okienną i drzwiową (wzrost o 5%)	- 309
• lokale z wykonaną modernizacją budynku (wzrost o 5%)	- 217
• lokale z wykonaną termomodernizacją (wzrost o 5%)	- 96
• lokale wyposażone w C. O. (wzrost o 5%)	- 238
• lokale wyposażone w C. W. (wzrost o 5%)	- 86
• lokale o powierzchni pow. 80m2 (wzrost o 15%)	- 39

Stawka czynszu po uwzględnieniu wszystkich obniżek wysokości czynszu nie może być niższa niż 80% stawki bazowej czynszu.

Zgodnie z zarządzeniem Burmistrza Miasta Żary nr WA.0050.196.2023 z dnia 18.09.2023r w sprawie ustalenia stawek czynszu 1m² powierzchni użytkowej lokali przeznaczonych do najmu socjalnego położonych w budynkach wybudowanych po roku 2000 wynosi 2,85zł. Natomiast w budynkach wybudowanych przed rokiem 2000 stawka czynszu 1m² powierzchni użytkowej lokali przeznaczonych do najmu socjalnego wynosi 2,00zł.

Czynniki podwyższające i obniżające bazową stawkę czynszu nie mają zastosowania przy ustalaniu stawki czynszu dla lokali przeznaczonych do najmu socjalnego.

Zgodnie z przedłożoną informacją z Zakładu Gospodarki Mieszkaniowej Sp. z o.o. wpływy z czynszów za rok 2023 wyniosły 5 842 524,81zł w tym wpłaty bieżące 4 632 390,00zł + windykacja 1 210 134,81 zł

7.9. Dotacje celowe na sfinansowanie prac konserwatorskich

W 2023 r. złożono 9 wniosków na udzielenie dotacji na sfinansowanie prac konserwatorskich, restauratorskich obiektów wpisanych do rejestru zabytków.

W wyniku weryfikacji złożonych wniosków udzielono dotacji 5 podmiotom na łączną kwotę 118.777,60 zł według poniższego wykazu:

Lp.	Adres nieruchomości	Wysokość przyznanej dotacji w zł	Całkowity koszt realizacji zadania (wg umowy) w zł	% udzielonej dotacji	Rodzaj prac
1	Pl. Przyjaźni 1/5-6	7 244,10	14 488,20	50	Wymiana stolarki okiennej
2	ul. Osadników Wojskowych 52/3	50 000,00	127 389,67	39,25	Rewitalizacja ściany frontowej
3	ul. Mieszka I 24	3 600,00	7 200,00	50	Wykonanie dokumentacji projektowej remontu elewacji budynku wraz z renowacją drzwi wejściowych oraz pozwoleniem na budowę
4	Pl. Rynek 12	50 000,00	195 555,54	25,57	Remont konstrukcji, deskowania i pokrycia dachu oraz wykonanie oceny stanu technicznego obiektu
5	ul. Podchorążych 40	7 933,50	15 867,00	50	Wykonanie projektu budowlanego remontu elewacji oraz badań konserwatorskich i restauratorskich budynku
RAZEM		118 777,60	360 500,41		

7.10. Działalność Miejskiego Konserwatora Zabytków

Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (tekst jedn. Dz. U. z 2022 r. poz. 840) oraz „Porozumienie z dnia 24 listopada 2008 roku „w sprawie powierzenia Gminie Żary o statusie miejskim niektórych kompetencji z zakresu właściwości Wojewody Lubuskiego, realizowanych przez Burmistrza Miasta Żary”, z upoważnienia, którego działa Miejski Konserwator Zabytków (Dz. U. W. L. Nr 124 poz. 1883 z dnia 1 grudnia 2008 r).

1	liczba pozwoleń na prowadzenie prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych przy zabytkach nieruchomych wpisanych do rejestru zabytków - wydanych na podstawie art. 36 ust. 1 pkt 1	34
2	liczba zaświadczeń o użytkowaniu zabytków zgodnie z zasadami opieki nad zabytkami - wydanych na podstawie art. 217 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 roku Kodeks postępowania administracyjnego (tekst jedn. Dz. U. z 2021 r. poz. 735)	25
3	liczba pozwoleń na wykonywanie robót budowlanych w otoczeniu zabytku - wydanych na podstawie art. 36 ust. 1 pkt 2	90
4	liczba pozwoleń na umieszczenie na zabytkach wpisanych do rejestru zabytków urządzeń technicznych, tablic, reklam oraz napisów (innych niż określone w art. 12 ust. 1) - wydanych na podstawie art. 36 ust. 1 pkt 10	11
5	liczba pozwoleń na prowadzenie działań mogących prowadzić do naruszenia substancji zabytków wpisanych do rejestru zabytków lub zmiany wyglądu tych zabytków - wydanych na podstawie art. 36 ust. 1 pkt 11	14
6	liczba decyzji odmawiających wydania pozwolenia na prowadzenie robót budowlanych w otoczeniu zabytku wpisanego do rejestru zabytków - wydanych na podstawie art. 36 ust. 1 pkt 2	2
7	liczba decyzji odmawiających wydania pozwolenia na prowadzenie robót budowlanych przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków - wydanych na podstawie art. 36 ust. 1 pkt 1	1
8	liczba pozwoleń na prowadzenie badań konserwatorskich zabytku wpisanego do rejestru; - wydanych na podstawie art. 36 ust. 1 pkt 3	1
9	liczba pozwoleń na dokonanie podziałów zabytków nieruchomych wpisanych do rejestru zabytków - wydanych na podstawie art. 36 ust. 1 pkt 8	2
10	liczba uzgodnionych decyzji ustalających lokalizację inwestycji celu publicznego albo warunki zabudowy - wydanych na podstawie art. 53 ust. 4 lub art. 60 ust. 1 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym	30
11	liczba uzgodnionych pozwoleń na budowę - wydanych na podstawie art. 39 ust. 3 Prawa budowlanego	1
12	liczba pozwoleń na usunięcie drzew lub krzewów z terenu nieruchomości wpisanej do rejestru zabytków - wydanych na podstawie art. 83 a (uop) i art. 36 ust. 1 pkt 11 (uoz)	3
13	liczba drzew , na usunięcie których wydano pozwolenia - wydanych na podstawie art. 83 a (uop) i art. 36 ust. 1 pkt 11 (uoz)	6

14	liczba postanowień o odmowie wszczęcia postępowania - wydanych na podstawie art. 61a Kpa	26
15	liczba , wydanych w formie pisemnej zaleceń konserwatorskich - wydanych na podstawie art. 27	5
16	liczba przeprowadzonych kontroli przestrzegania i stosowania przepisów dotyczących ochrony zabytków i opieki nad zabytkami - na podstawie art. 38 ust. 1	1

ZESTAWIENIE:

- liczba decyzji, zezwoleń, uzgodnień, odmów (decyzje, postanowienia): **215**
- liczba zaświadczeń o użytkowaniu zabytków zgodnie z zasadami opieki nad zabytkami: **25**
- liczba zaleceń konserwatorskich: **5**
- liczba pism różnych (odpowiedzi, opinie): **9**
- liczba zaświadczeń o ostateczności decyzji: **150**

Ogółem rozpatrzonych: 404 spraw*

* podana szacunkowa liczba nie zawiera zmian decyzji, sprostowań, zawiadomień o wszczęciu postępowań, wezwań, etc. związanych z prowadzonymi postępowaniami administracyjnymi.

7.11. Zagospodarowanie przestrzenne

W dniu 26 października 2023 roku Rada Miejska w Żarach podjęła uchwałę nr LVII/83/23 w sprawie opracowania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenów części północnej ul. Żagańskiej (ul. Kukułcza, ul. Strusia). Celem opracowania planu jest wzmocnienie atrakcyjności terenów mieszkaniowych, poprawa powiązań komunikacyjnych oraz wyznaczenie terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową o podwyższonym standardzie energetycznym w rejonie ulic Kukułczej, Jaskółczej i Strusiej. Zadanie związane jest z realizacją Programu Rozwoju Lokalnego w ramach projektu „Żary, tu chcę żyć!!!”.

7.11.1. Statystyka wydanych decyzji o warunkach zabudowy, lokalizacji inwestycji celu publicznego oraz zatwierdzające projekty podziałów geodezyjnych

W zakresie gospodarki przestrzennej wydano:

- decyzje zatwierdzające projekty podziałów geodezyjnych - **29**,
- opinie architektoniczne – **19**,
- zaświadczenia o rewitalizacji – **96**.
- decyzje o warunkach zabudowy i lokalizacji celu publicznego - **122**, z tego:
 - decyzje celu publicznego - **34**,
 - decyzje o warunkach zabudowy - **88** w tym:
 - decyzje dot. budownictwa mieszkaniowego – **59**, w tym:
 - budownictwo domów jednorodzinnych – **48**,
 - budownictwo domów wielorodzinnych - **11**,
 - inne (infrastruktura, przemysł, usługi) - **29**.

7.12. Realizacja polityk, strategii, programów i uchwał w ramach działalności, (w tym uchwały w sprawie przyjęcia wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Żary o statusie miejskim na lata 2023-2027)

Polityka mieszkaniowa Gminy Żary o statusie miejskim realizowana jest na podstawie:

- ustawy o gospodarce nieruchomościami,
- ustawy o ochronie praw lokatorów,
- ustawy kodeks cywilny,
- ustawy o księgach wieczystych i hipotece,
- ustawy prawo budowlane,
- ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym,
- ustawy o niektórych formach popierania budownictwa mieszkaniowego,
- ustawy o ochronie danych osobowych,

- ustawy o przekształcaniu prawa użytkowania wieczystego w prawo własności,
- ustawy prawo o notariacie,
- ustawy o podatku od czynności cywilnoprawnych.

Szczegółowe zasady prowadzonej polityki i strategii określają uchwały Rady Miasta i zarządzenia Burmistrza Miasta Żary:

- uchwała w sprawie wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Żary o statusie miejskim,
- uchwała w sprawie zasad wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Gminy Żary o statusie miejskim,
- zarządzenie Burmistrza Miasta w sprawie ustalenia stawek czynszu dla mieszkaniowego zasobu Gminy Żary o statusie miejskim,
- zarządzenie Burmistrza Miasta Żary w sprawie zasad gospodarowania mieniem gminnym w zakresie najmu i minimalnych stawek czynszu za lokale użytkowe,
- zarządzenie Burmistrza Miasta Żary w sprawie stawek czynszu najmu dla pomieszczeń przeznaczonych do adaptacji poddaszy lub innych pomieszczeń niemieszkalnych z przeznaczeniem na cele mieszkaniowe,
- zarządzenie Burmistrza Miasta Żary w sprawie czynszu za pomieszczenia gospodarcze z zasobu mieszkaniowego Gminy Żary o statusie miejskim,
- zarządzenie Burmistrza Miasta Żary w sprawie ustalania stawek czynszu za umieszczenie reklam i kamer monitorujących na gminnych budynkach mieszkalnych.

Do realizacji zadań własnych gminy powołany został Zakład Gospodarki Mieszkaniowej Sp. z o.o. w Żarach, który w ramach swojej działalności realizuje gospodarowanie mieszkaniowym zasobem Gminy Żary o statusie miejskim. Do głównych zadań należy:

- zawieranie umów najmu lokali mieszkalnych na czas nieoznaczony i lokali socjalnych na podstawie pisemnego skierowania wydanego przez Burmistrza Miasta Żary lub osoby przez niego upoważnionej,
- wykonywanie wszelkich czynności prawnych związanych z ww. umowami w szczególności dochodzenia należności z tytułu czynszu i innych opłat,
- dokonywanie drobnych napraw związanych z użytkowaniem budynków i lokali w powierzonych zasobach komunalnych z pokrywaniem ich kosztów z pobranego czynszu,
- remonty lokali, budynków i innych obiektów wykonywane za zgodą Burmistrza Miasta Żary i na koszt Gminy Żary o statusie miejskim, na podstawie refundacji kosztów lub pokryte z wpłaconych czynszów i z windykowanych należności.

W roku 2023 zainteresowanie zakupem, zarówno lokali mieszkalnych jak i działek gruntu, było na niższym poziomie niż w roku 2022. Tym samym uzyskano o 9% niższe dochody ze sprzedaży nieruchomości gminnych w stosunku do roku poprzedniego.

Wpływy z najmu i dzierżawy nieruchomości gminnych w roku 2023 były o 8% wyższe niż w roku poprzednim. Związane było to przede wszystkim ze wzrostem zainteresowania dzierżawami gruntów i większą ilością zawartych umów.

Gmina Żary o statusie miejskim przeznaczona do zbycia szeroki wachlarz nieruchomości, w szczególności w zakresie lokali mieszkalnych i działek budowlanych pod budownictwo mieszkaniowe. Przygotowane zostały kolejne nieruchomości, poprzez podziały nieruchomości oraz zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. W ofercie gminy znajdują się również nieruchomości o funkcjach komercyjno-usługowych, handlowych i przemysłowych, jednak są one ograniczone przede wszystkim powierzchnio.

8. OCHRONA ŚRODOWISKA, ZIELEŃ, GOSPODARKA KOMUNALNA, KOMUNIKACJA MIEJSKA, INWESTYCJE

8.1. Działania z zakresu ochrony środowiska

Działania podejmowane w 2023 r. przez Urząd Miejski w Żarach zmierzające do poprawy jakości powietrza w mieście:

- od 2017 r. w pierwszy poniedziałek i wtorek każdego miesiąca, w granicach administracyjnych miasta Żary obowiązuje darmowa komunikacja miejska;
- od 2019 r. Gmina Żary o statusie miejskim zakupuje miejskie rowery najnowszej generacji. W tej chwili w Żarach mamy już do dyspozycji 9 miejsc postojowych i 37 rowerów. Żarskie Rowery to alternatywny środek transportu, umożliwiający szybkie poruszanie się po naszym mieście. Jest dobrym uzupełnieniem komunikacji miejskiej w Żarach;
- udzielenie dotacji celowej z przeznaczeniem na przedsięwzięcia służące rozwojowi rodzinnych ogrodów działkowych w Gminie Żary o statusie miejskim. W 2023 r. z programu skorzystało 12 Rodzinnych Ogrodów Działkowych, a łączna kwota wypłaconych na ten cel środków finansowych wyniosła 66 000,00 zł;
- na terenie miasta Żary w 2022 r. nasadzono 150 sztuk drzew oraz 794 sztuk krzewów;
- w 2022 r. przeprowadzono III edycję akcji „Drzewa Młodych Żaran” organizowanej przez MOSRiW w Żarach. Akcja polegała na upamiętnianiu narodzin dzieci urodzonych po 1 stycznia 2022 r. i zameldowanych na terenie Gminy Żary o statusie miejskim, poprzez udział w sadzeniu drzewa oznaczonego tabliczką z imieniem dziecka oraz datą jego narodzin. W ramach akcji posadzono 13 drzew w następujących lokalizacjach: teren zielony przy ul. Ludowej, park przy ul. Czerwonego Krzyża, ul. Zawiszy Czarnego oraz ul. Częstochowska;
- od początku października 2018 r. harmonogram wywozu odpadów w Żarach dostępny jest także za pośrednictwem aplikacji na smartfony „Kiedy Wywóz”. Aplikacja pozwala na łatwy i szybki dostęp do aktualnych danych, przedstawionych w przejrzysty i czytelny sposób;
- w ramach IX edycji akcji „DRZEWKO ZA MAKULATURĘ” przeprowadzonej w kwietniu 2023 r. zebrano łącznie około 9.225 kg makulatury i wydano mieszkańcom łącznie około 2.000 szt. drzew/roślin;
- na terenie miasta Żary zamontowanych jest 5 paneli Led informujących o poziomie zanieczyszczeń powietrza;
- umieszczanie na stronie internetowej w zakładce „Pomiary powietrza” wykresu dot. stężeń pyłu PM 10 w danym roku, przygotowywanie i umieszczanie danych pomiarowych dla pyłu PM 10 oraz benzo(a)pirenu z ostatniego tygodnia na stronie internetowej oraz w biuletynie INFO ŻARY;
- w 2023r. Urząd Miejski w Żarach pozyskał środki udostępnione przez NFOŚiGW oraz WFOŚiGW w ramach programu Regionalnego Wsparcia Edukacji Ekologicznej na realizację kampanii edukacyjno-informacyjnej „Czyste powietrze masz, gdy o nie dbasz!”. Pozyskana kwota dotacji o 117 566,00 zł a całkowity koszt realizacji zadania to 130 629,00 zł. Tematem kampanii będzie niska emisja, a realizacja projektu nastąpi w 2024r;
- w 2023r. Urząd Miejski w Żarach włączył się do akcji „Czyste, Zielone Miasta”, której pomysłodawcą było Stowarzyszenie Program Czysta Polska. W ramach wydarzenia odbyło się sprzątanie miasta, sadzenie drzew i krzewów, malowanie rampy farbą pochłaniającą smog oraz piknik ekologiczny.

Informujemy, iż zgodnie z obowiązkiem wynikającym z art. 89 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. 2024 poz. 54), Główny Inspektor Ochrony Środowiska w terminie do 30 kwietnia br. ma obowiązek publikować Roczną ocenę jakości powietrza w województwie lubuskim. Ocena zawiera podsumowanie wyników pomiarów prowadzonych na łącznie siedmiu stanowiskach we wszystkich strefach województwa lubuskiego, między innymi w naszym mieście.

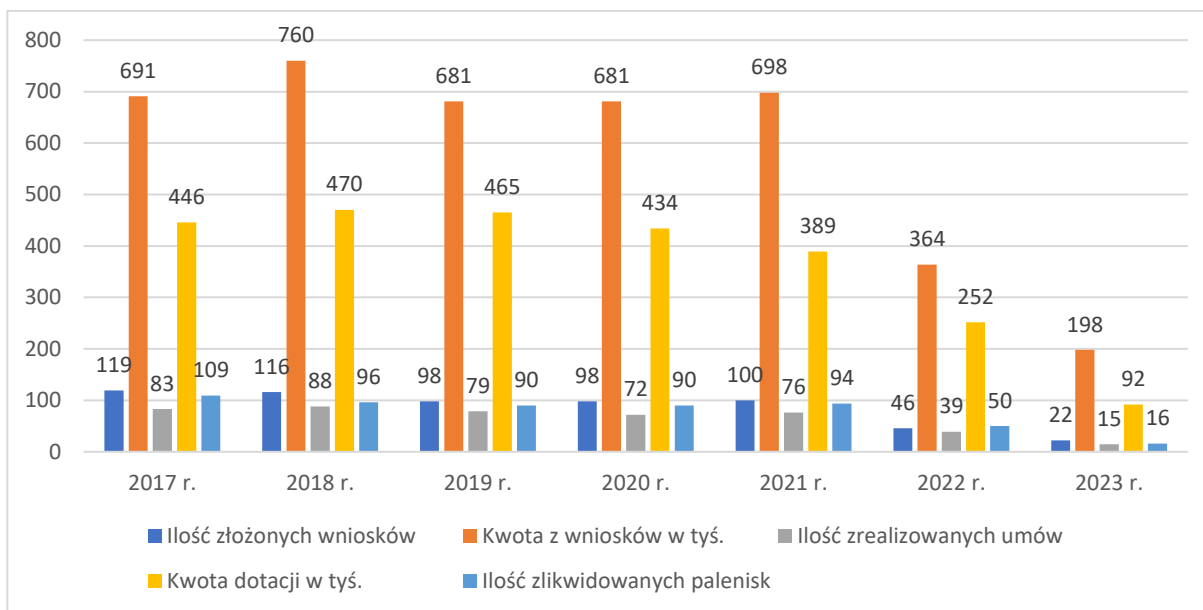
8.1.1. Program wymiany pieców

W celu poprawy jakości powietrza w mieście Żary w 2017 r. wprowadzono program udzielania dotacji celowej na wsparcie finansowania kosztów inwestycji, związanych z celami grzewczymi obiektów mieszkalnych położonych na terenie Gminy Żary o statusie miejskim. Od 2017 r. w ramach kolejnych naborów 484 mieszkańcom Żar udzielono dotacji, angażując przy tym środki pochodzące z budżetu gminy w wysokości 2 549 420,20 zł.

W 2023 r. w ramach VII edycji programu wpłynęło 22 wniosków o udzielenie dotacji celowej na finansowanie kosztów inwestycji zmierzających do ograniczenia emisji zanieczyszczeń do powietrza atmosferycznego, związanych z celami grzewczymi obiektów mieszkalnych położonych na terenie Gminy Żary o statusie miejskim. Ostatecznie z dotacji skorzystało 15 Beneficjentów, a łączna kwota wypłaconych środków finansowych wyniosła 91 517,00 zł.

Wprowadzenie programu dofinansowania wymiany ogrzewania pozwoliło zlikwidować ok. 520 palenisk z terenu miasta Żary. Wylimitowanie procesu spalania węgla w budynkach mieszkalnych przełożyło się na znaczące ograniczenie emisji pyłów, w szczególności PM10 i PM 2,5 oraz poziomu zanieczyszczenia dwutlenkiem węgla.

Wykres przedstawia podsumowanie programu wymiany pieców za lata 2017-2023

8.1.2. Informacja z realizacji zadania polegającego na usuwaniu wyrobów zawierających azbest

Na terenie Miasta Żary przeprowadzona została inwentaryzacja materiałów azbestowych metodą spisu z natury, mająca na celu określenie lokalizacji, stanu oraz ilości wyrobów zawierających azbest. Na podstawie uzyskanych informacji sporządzono wymagane przepisami prawa ankiety, a następnie opracowane zostało tabelaryczne zestawienie obiektów, na których występuje azbest. W zestawieniu uwzględniono numery ewidencyjne obrębów i działek.

Z przedstawionych danych wynika, że wyroby zawierające azbest na terenie miasta Żary to głównie faliste i płaskie płyty azbestowo-cementowe, służące jako pokrycie dachowe w budynkach mieszkalnych oraz budynkach zabudowy gospodarczej. Obiekty, w których znajdują się wyroby zawierające azbest na terenie miasta Żary to głównie domy mieszkalne oraz budynki gospodarcze.

Od 2016 r. z terenu miasta Żary usunięto 139,84 Mg wyrobów zawierających azbest za łączną kwotę 95 880,00 zł, przy wsparciu środków pochodzących z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Zielonej Górze. W 2023 r. nie zrealizowano zadania na usuwanie wyrobów zawierających azbest z uwagi na fakt, że ceny zaoferowane przez wykonawców przekraczały środki zabezpieczone na ten cel w budżecie Gminy.

Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Żary o statusie miejskim									
ROK	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	SUMA
Ilość złożonych wniosków	24	37	11	8	8	2	9	10	109
Ilość zrealizowanych umów	24	33	11	7	7	0	9	0	91
Kwota dotacji w tys.	12,98	51,7	10,6	5,2	11	0	4,4	0	95,88
Ilość zlikwidowanego azbestu w tonach	26,90	71,26	23,5	8,98	5,2	0	4	0	139,84

8.1.3. Program „Czyste Powietrze”

W ramach porozumienia zawartego 31.05.2021 r. z Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Zielonej Górze, Urząd Miejski w Żarach udziela bezpłatnego wsparcia w zakresie merytorycznym dotyczącym Programu „Czyste Powietrze”. To program, którego celem jest poprawa jakości powietrza oraz zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych poprzez wymianę źródeł ciepła i poprawę efektywności energetycznej budynków mieszkalnych jednorodzinnych. Działania te nie tylko pomagają chronić środowisko, ale dodatkowo zwiększają domowy budżet, dzięki wsparciu finansowemu. 31 października 2023 r. podpisano porozumienie na uruchomienie i prowadzenie gminnego punktu konsultacyjno-informacyjnego. W ramach nowego punktu, który działa w siedzibie Urzędu Miejskiego, Żaranie mogą skorzystać z poszerzonego zakresu wsparcia na uzyskanie dotacji w ramach programu „Czyste Powietrze”.

8.1.4. Program „Ciepłe Mieszkanie”

W 2023 roku Urząd Miejski w Żarach w ramach naboru wniosków do programu „Ciepłe Mieszkanie” ogłoszonego przez WFOŚiGW w Zielonej Górze uzyskał 925 000,00 zł. Dzięki pozyskanym środkom mieszkańcy Żar mogą korzystać aż do 2025 r. ze wsparcia finansowego na wymianę źródeł ciepła na paliwo stałe w lokalach mieszkalnych w budynkach wielorodzinnych.

8.2. Bezpłatna komunikacja w mieście

W 2023 roku funkcjonowała darmowa komunikacja miejska na terenie miasta Żary w wybrane dni miesiąca. Koszty związane z bezpłatną komunikacją miejską poniosła w całości gmina, co było ujęte w umowie z przewoźnikiem na wykonywanie usługi gminnego transportu publicznego w komunikacji miejskiej na terenie Gminy Żary o statusie miejskim. Dodatkowo darmowa komunikacja miejska obejmowała okres Wszystkich Świętych, tj. 31.10.2023 - 02.11.2023. Dni, w których prowadzona była darmowa komunikacja miejska w 2023 roku: 2, 3 stycznia; 6, 7 lutego; 6, 7 marca; 3, 4 kwietnia; 1, 2 maja; 5, 6 czerwca; 3, 4 lipca; 7, 8 sierpnia; 4, 5, 22 września; 2, 3 października; 6, 7 listopada; 4, 5 grudnia.

8.3. Informacja z zakresu funkcjonowania komunikacji miejskiej

1. Komunikacja miejska swoim zasięgiem obejmuje obszar administracyjny miasta Żary.
2. Przebieg linii komunikacyjnych jest tak dobrany, aby zapewniał m. in. dojazd młodzieży do większości szkół i powrót z nich, tak samo jak dorosłym dojazd do większości zakładów i przedsiębiorstw zlokalizowanych na całym terenie miasta.
3. W Żarach w 2023 roku funkcjonowało 30 linii komunikacyjnych, na których łącznie rocznie przejechano około 352 000 km, obsługując w tym czasie ponad 517 000 pasażerów biletowanych (co stanowi wzrost podróży o ok 16% r/r)
4. Koszt jednorazowego biletu normalnego wynosi 2 zł, natomiast biletu ulgowego - 1 zł. Szczegóły opłat za korzystanie z komunikacji miejskiej w Żarach określa uchwała nr XV/224/07 Rady Miejskiej w Żarach z dnia 20.12.2007 r. w sprawie ustalenia cen urzędowych za przejazdy autobusami komunikacji miejskiej, określenia osób uprawnionych do bezpłatnych i ulgowych przejazdów, sposobu ustalania opłat dodatkowych z tytułu przewozu osób oraz zwierząt i bagażu.
5. Uchwała nr XLVII/93/18 Rady Miejskiej w Żarach z dnia 28.09.2018 r. w sprawie zmiany uchwały dotyczącej ustalenia cen urzędowych za przejazdy autobusami komunikacji miejskiej, określenia osób uprawnionych do bezpłatnych i ulgowych przejazdów, sposobu ustalania opłat dodatkowych z tytułu przewozu osób oraz zwierząt i bagażu, Rada Miejska rozszerzyła uprawnienia do bezpłatnych przejazdów autobusami komunikacji miejskiej na terenie miasta Żary o osoby niepełnosprawne i ich opiekunów będących uczestnikami ośrodków wsparcia w Żarach oraz o osoby niewidome

i ociebiała oraz ich przewodników na podstawie ważnej legitymacji Polskiego Związku Niewidomych.

6. Średnie miesięczne wynagrodzenie ryczałtowe z Urzędu Miejskiego dla Przewoźnika to ok. 170 000 zł brutto.

7. Miejska komunikacja publiczna w Żarach:

- obsługiwana jest przez 9 autobusów (tabor dzienny) – w tym 2 o ilości miejsc powyżej 100 (w zależności od frekwencji), na łącznej liczbie ok. 1500 km (suma przejazdu poszczególnych tras w ciągu doby),
- obsługuje ok. 80 przystanków autobusowych.

8.4. Realizacja planu gospodarki niskoemisyjnej

Plan Gospodarki Niskoemisyjnej jest narzędziem prowadzenia polityki ekologicznej na szczeblu lokalnym, którego głównym założeniem jest systemowe ograniczenie niskiej emisji. Przedmiotowy dokument powstał z potrzeby opracowania przejrzystej, kompleksowej i realistycznej strategii poprawy sytuacji i zgodnie z intencją powinien przyczynić się do poprawy jakości życia mieszkańców, poprawy wizerunku gminy, zwiększenia dostępu do krajowych i europejskich funduszy, a także zwiększenia bezpieczeństwa i niezależności energetycznej. Gospodarka niskoemisyjna to gospodarka polegająca na prowadzeniu działań uwzględniających korzyści ekonomiczne, społeczne i środowiskowe a zmierzających do ograniczenia emisji zanieczyszczeń do powietrza. Podczas tworzenia dokumentu przyjęto założenie, iż powinien on spełniać rolę narzędzia pracy przyszłych użytkowników, ułatwiającego i przyspieszającego rozwiązywanie poszczególnych zagadnień. Niniejsze opracowanie zawiera między innymi rozpoznanie aktualnego stanu środowiska w gminie oraz wpływu jaki wywierają na nie poszczególne sektory, a także przedstawia propozycje oraz opis zadań niezbędnych do kompleksowego rozwiązania problemów związanych z gospodarką niskoemisyjną.

Celem nadrzędnym opracowania jest poprawa warunków życia mieszkańców wraz z rozwojem gospodarczym Gminy Żary o statusie miejskim przy założeniu niskoemisyjności realizowanych działań. Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Żary o statusie miejskim z perspektywą obowiązywania na lata 2021– 2025 jest aktualizacją Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Żary o statusie miejskim na lata 2014 – 2020 przyjętego uchwałą Nr III/8/14 Rady Miejskiej w Żarach z dnia 30 grudnia 2014 r. w sprawie przyjęcia Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Żary o statusie miejskim na lata 2014 – 2020.

Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Żary o statusie miejskim zakłada realizację 22 działań, których celem jest zmniejszenie emisji CO₂, emisji pyłów PM₁₀, zmniejszenie zużycia energii finalnej lub zwiększenie wykorzystania energii ze źródeł OZE. Dla każdego z działań określono jednostkę odpowiedzialną, ramy czasowe realizacji, zaplanowano budżet oraz przewidziane źródła finansowania. Podczas wyznaczania działań kierowano się potrzebami wynikającymi z konieczności poprawy jakości środowiska na omawianym obszarze, informacjami otrzymanymi w drodze ankietyzacji, a także zamierzeniami strategicznymi Gminy Żary.

Podsumowanie efektów planowanych działań do roku 2025

Wszystkie efekty działań PGN					
	Rok bazowy	Zrealizowane do 2020	Działania zaplanowane w harmonogramie do 2025	Sumarycznie	Procent względem roku bazowego 2006
Zmniejszenie zużycia energii finalnej [MWh/rok]	927 329,68	9 080,00	13 793,53	22 873,53	2,47
Produkcja energii z OZE [MWh/rok]	0,00	1574,00	967,80	2 541,80	0,27
Redukcja emisji CO ₂ [MWh/rok]	280 169,55	2 199,00	6 618,58	8 817,58	3,15

KOSZTY:

Całkowity koszt planowanych inwestycji do roku 2025 szacuje się na czternaście milionów sześćdziesiąt sześć tysięcy sześćset dwadzieścia pięć złotych.
14 066 625,00 zł.

8.5. Działania w zakresie zieleni miejskiej

Na terenie miasta Żary zlokalizowanych jest 5 parków spacerowo-wypoczynkowych, których jednostkowy areal wynosi powyżej 2 hektarów - są to park przy al. Jana Pawła II (stara i nowa część), park przy ul. Paderewskiego, basen przy ul. Źródlanej, teren rekreacyjny przy ul. Leśnej pn.: „Syrena” oraz teren rekreacyjny (tzw. basen) przy al. Wojska Polskiego w Kunicach Żarskich. Ponadto na terenie miasta funkcjonują parki, skwery i zieleńce o areale jednostkowym mniejszym niż 2 ha, których jest dziewiętnaście oraz dwa cmentarze komunalne i jeden cmentarz wojenny. Zieleni na przedmiotowych terenach stanowi ok 60 ha.

Szereg prac na terenach zielonych nie koncentruje się jedynie na w/w miejscach, ale Wydział Infrastruktury Technicznej i Ochrony Środowiska przeprowadza także niezbędne czynności związane z szeroko rozumianą pielęgnacją zieleni na nieruchomościach, które nie stanowią terenów zieleni, a są własnością Gminy Żary o statusie miejskim. Realizacją prac związanych z bieżącym oraz uznaniowym utrzymaniem terenów zieleni miejskiej na terenach określonych powyżej zajmuje się

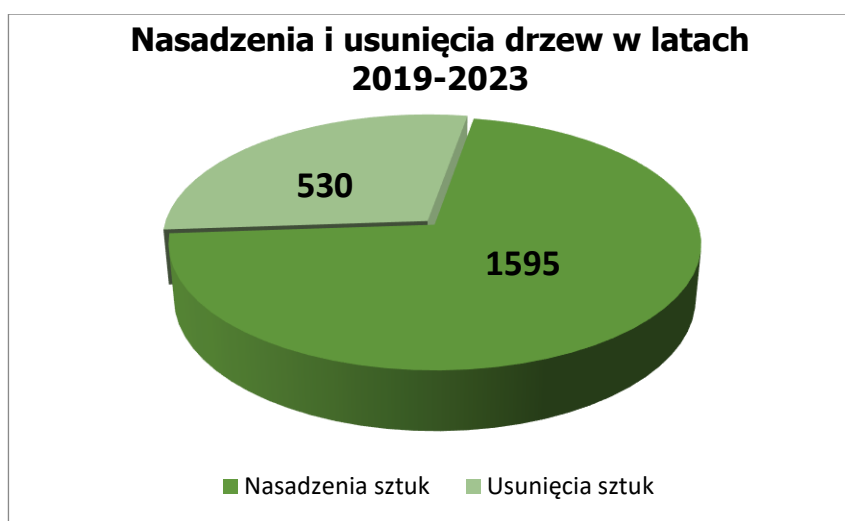
Miejski Ośrodek Sportu, Rekreacji i Wypoczynku w Żarach. W 2023 r.

Wydział Infrastruktury Technicznej i Ochrony Środowiska zlecił dla MOSRiW wykonanie nasadzeń drzew i krzewów w ilości 147 - sztuk drzew i 645 sztuk krzewów oraz usunięcie drzew w ilości 100 sztuk. Najczęściej występującą przyczyną usunięcia drzewostanu była jego zła kondycja zdrowotna i techniczna, kolizja z istniejącą infrastrukturą techniczną oraz zagrożenie dla życia i mienia ludzkiego. W 2023 r. w zakresie zieleni miejskiej wykonano nasadzenia drzew i krzewów: w parku przy ul. Czerwonego Krzyża, na terenie zielonym przy ul. Zawiszy Czarnego, przy ul. Kurpińskiego, powstała rabata przy ul. Osadników Wojskowych oraz zagospodarowano teren zielony przed garażami przy ul. Witosa. W roku 2023 w ramach Projektu „Żary, tu chcę żyć!!!” finansowanego ze środków Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego 2014-2021, Norweskiego Mechanizmu Finansowego 2014 – 2021 i budżetu państwa realizowanego w ramach programu „Rozwój Lokalny” wykonano inwestycje zielone: ławkę kwietną, 4 zielone przystanki, 2 parki kieszonkowe i ogród sensoryczny.

Tabela poniżej przedstawia ilość drzew i krzewów, które została nasadzona na terenie miasta Żary na przestrzeni 5 lat.

rok	2019		2020		2021		2022		2023	
	drzewa szt.	krzewy szt.	drzewa szt.	krzewy szt.	drzewa szt.	krzewy szt.	drzewa szt.	krzewy szt.	drzewa szt.	krzewy szt.
IŁOŚĆ	652	4 468	549	8 963	97	2736	150	794	147	645

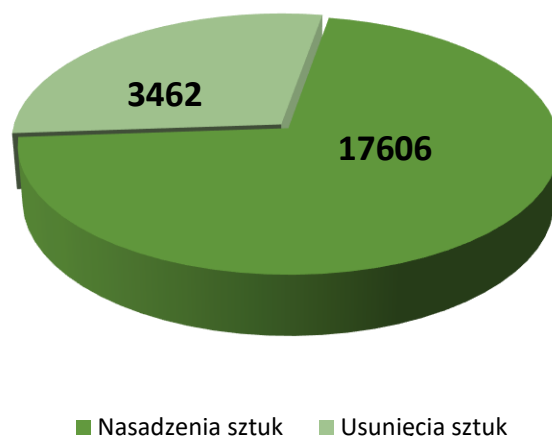
Zestawienie nasadzenia i usunięcia drzew i krzewów za okres od 2019 do 2023 r.

Nasadzenia i usunięcia krzewów za okres **od 2019 do 2023 r.** kształtowały się następująco:

- nasadzenia krzewów **17 606 sztuk**
- usunięcia krzewów **1154 m² (ok. 3462 sztuk)**

Nasadenia i usunięcia krzewów w latach 2019-2023

Zieleń miejska to oprócz roślinności również mała architektura, która w 2023 r. została zmodernizowana bądź doposażona. Codzienne użytkowanie urządzeń małej architektury jak również częste przypadki ich dewastacji spowodowały, że w 2023 r. Wydział Infrastruktury Technicznej i Ochrony Środowiska wielokrotnie zlecał naprawę, a nawet wymianę asortymentu na nowe. W ramach upiększania miasta wokół Ratusza, na „deptaku” stanowiącym połączenie ulicy Chrobrego i ulicy Śródmiejskiej oraz na terenie zabytkowego parku przy Al. Jana Pawła II ustawione zostały 23 wielopoziomowe konstrukcje obsadzone kwiatami oraz 10 dużych donic kwiatowych. Konstrukcje wiszące upiękшыły 84 latarnie. Przed wejściem do Ratusza kolejny raz pojawiły się dwie granitowe donice wysadzone kwiatami w kolorach flagi narodowej.

W ramach utrzymania czystości i porządku na terenach zieleni miejskiej, a także w trosce o odpowiednią kulturę sanitarną Wydział Infrastruktury Technicznej

i Ochrony Środowiska zlecił Miejskiemu Ośrodkowi Sportu Rekreacji i Wypoczynku w Żarach ulokowanie i utrzymanie przy placach zabaw przenośnych toalet.

Gmina jako uczestnik porozumienia w sprawie organizacji prac społecznie użytecznych w każdym miesiącu aktywizowała około 18 osób przy pracach w zakresie utrzymania zieleni i czystości na terenach miejskich. Do prac kierowane były osoby bezrobotne, w trudnej sytuacji materialnej, korzystające ze świadczeń opieki społecznej.

Ponieważ przedmiotowe działania mają wymierny wpływ na estetykę miasta, jakość powietrza, poprawę warunków bytowania ludzi i zwierząt w mieście, stabilizację ekologiczną ekosystemów, zmniejszenie rozmiarów tak zwanej wyspy ciepła i szereg innych czynników, które mają mierzalny wpływ dla zdrowia mieszkańców – czynności związane ze zwiększeniem liczby nasadzanych drzew i krzewów będą w przyszłości kontynuowane i zintensyfikowane.

8.6. Gminny system gospodarki odpadami komunalnymi

8.6.1. Charakterystyka systemu gospodarowania odpadami komunalnymi

Gmina Żary o statusie miejskim objęła systemem odbierania odpadów komunalnych wszystkie zamieszkałe nieruchomości położone w jej granicach administracyjnych.

W 2023 r. system funkcjonował zgodnie z następującymi uchwałami:

- uchwała NR XVII/22/20 Rady Miejskiej w Żarach z dnia 30 kwietnia 2020 r. w sprawie regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Żary o statusie miejskim,
- uchwała NR XLVII/87/22 Rady Miejskiej w Żarach z dnia 29 grudnia 2022 r. zmieniająca uchwałę w sprawie regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Żary o statusie miejskim,
- uchwała NR XVII/23/20 Rady Miejskiej w Żarach z dnia 30 kwietnia 2020 r. w sprawie szczegółowego sposobu i zakresu świadczenia usług w zakresie odbierania i zagospodarowania odpadów komunalnych w zamian za uiszczoną przez właścicieli nieruchomości opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi,
- uchwała NR XLVII/88/22 Rady Miejskiej w Żarach z dnia 29 grudnia 2022 r. zmieniająca uchwałę w sprawie szczegółowego sposobu i zakresu świadczenia usług w zakresie odbierania i zagospodarowania odpadów komunalnych w zamian za uiszczoną przez właścicieli nieruchomości opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi,
- uchwała NR XVII/24/20 Rady Miejskiej w Żarach z dnia 30 kwietnia 2020 r. w sprawie określenia wzoru deklaracji

- o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi,
- uchwała NR XL/26/22 Rady Miejskiej w Żarach z dnia 29 kwietnia 2022 r. w sprawie wyboru metody ustalania opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz wysokości stawki opłaty,
- uchwała NR XIII/143/15 Rady Miejskiej w Żarach z dnia 27 Listopada 2015 r. w sprawie określenia terminu, częstotliwości i trybu uiszczania opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi.

W 2021 roku w wyniku przeprowadzonej procedury przetargowej umowa na odbieranie, transport oraz zagospodarowanie zebranych odpadów komunalnych z nieruchomości zamieszkałych zawarta została z Przedsiębiorstwem Komunalnym PEKOM S.A. na lata 2022 - 2023.

Obowiązek wyposażenia nieruchomości w pojemniki i worki do gromadzenia odpadów komunalnych przejęła na siebie Gmina Żary o statusie miejskim i przekazała go w ramach umowy firmie odbierającej odpady komunalne z terenu miasta Żary.

Zmieszane odpady komunalne, odbierane z nieruchomości przez przedsiębiorcę, właściciele nieruchomości gromadzili w pojemnikach. Selektywnie zebrane odpady komunalne właściciele nieruchomości gromadzili:

- na terenie zabudowy wielorodzinnej - w pojemnikach,
- na terenie zabudowy jednorodzinnej - w workach.

Wszyscy mieszkańcy gminy, którzy zadeklarowali selektywną zbiórkę zostali wyposażeni w zestawy worków, zgodnie z poniższym opisem:

- worek żółty – tworzywa sztuczne, metale,
- worek zielony – szkło bezbarwne i kolorowe, w tym opakowania szklane,
- worek brązowy – odpady zielone,
- worek niebieski – papier i tektura.

Do odbioru odpadów zmieszanych stosowane były pojemniki o pojemności nie mniejszej niż 120 l (pojemność dostosowana do liczby mieszkańców zamieszkujących daną posesję i zadeklarowanego sposobu zbiórki odpadów). Worki na odpady segregowane dostarczane były przez firmę odbierającą wyżej wymienione odpady w ilości nie mniejszej niż liczba odebranych worków z gospodarstw domowych.

Mieszkańcy mogli również w ramach wnoszonej opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi zawieźć swoje wy-sortowane odpady do Punktu Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych (PSZOK) funkcjonującego w PK PEKOM S.A. w Żarach, ul. Św. Brata Alberta 8. Odpady budowlane i rozbiórkowe przyjmowane były w PSZOK-u w ilości do 1,5 tony rocznie z jednej nieruchomości.

Uzupełnieniem PSZOK-u była objazdowa zbiórka odpadów wielkogabarytowych wykonywana przez przedsiębiorcę co dwa miesiące. Przeteterminowane leki można było oddać w 16 aptekach oraz w Urzędzie Miejskim, do ustawionych w nich specjalnych pojemników opróżnianych przez uprawnionego przedsiębiorcę, w 2023 r. była to firma FHU „NATURA” z siedzibą w Bydgoszczy przy ul. Serockiej 11.

Dodatkowo w maju i listopadzie ubiegłego roku zorganizowano zbiórkę tzw. elektroodpadów, w czasie której zebrano 4,80 Mg zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego.

8.6.2. Koszty poniesione w związku z odbieraniem, odzyskiem, recyklingiem i unieszkodliwianiem odpadów komunalnych

Gminny system odbioru odpadów komunalnych

Źródłem finansowania systemu jest „opłata za gospodarowanie odpadami komunalnymi” wnoszona do gminy przez właścicieli zamieszkałych nieruchomości w zadeklarowanej wysokości, a jej wysokość jest uzależniona od liczby mieszkańców.

System musi się bilansować, co oznacza, że całość jego kosztów musi być pokrywana z opłat mieszkańców. Od 1 sierpnia 2022 r. stawka opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi wynosi 30 zł od osoby miesięcznie (poprzednio 24 zł). Kolejną istotną zmianą wprowadzoną z dniem 1 sierpnia 2022 r. jest wysokość ulgi z tytułu kompostowania bioodpadów stanowiących odpady komunalne w kompostownikach przydomowych. Ze zwolnienia skorzystało 143 właściciele nieruchomości

zabudowanych budynkami mieszkalnymi jednorodziennymi, którzy wszystkie odpady bio gromadzili we własnym kompostowniku. Ulga w wysokości 8 zł odliczana była od opłaty miesięcznej wyliczonej dla nieruchomości zamieszkałej (poprzednio 5 zł). Według stanu na dzień 31.12.2023 r. zastosowane zwolnienia wyniosły 12 880 zł.

Rozliczenie opłat w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2023 r.:

- **należności – 10 579 237,42 zł**
- **wpłaty – 10 437 811,00 zł**
(obejmują odsetki i koszty upomnień)
- **zaległości – 105 640,29 zł** (1,0 % kwoty należnej).

W stosunku do właścicieli nieruchomości, którzy nie wnosili w wyznaczonym terminie opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi w omawianym okresie wystawiono 660 upomnień, a 197 tytułów wykonawczych przekazano do Urzędów Skarbowych.

Z pobranych opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi gmina pokrywa koszty funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami komunalnymi, które obejmują koszty:

- odbierania, transportu, zbierania, odzysku i unieszkodliwiania odpadów komunalnych,
- tworzenia i utrzymania punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych,
- obsługi administracyjnej tego systemu,
- edukacji ekologicznej w zakresie prawidłowego postępowania z odpadami komunalnymi.

Ponadto z wnoszonych przez mieszkańców opłat gmina finansowała:

- zbiórkę i utylizację przeterminowanych leków. Koszt kompleksowej obsługi 20 pojemników na przeterminowane leki – 12 971,33 zł brutto;
- abonament za udostępnianie mieszkańcom harmonogramu wywozu odpadów w aplikacji „Kiedy wywóz” – 7 179,51 zł.

Łącznie koszty poniesione w 2023 r.

9 749 837,64 zł

Dodatkowo koszty związane z likwidacją tzw. dzikich wysypisk śmieci (52,0 Mg, 63 777,21 zł).

8.6.3. Dane o właścicielach nieruchomości i złożonych deklaracjach z danymi o liczbie mieszkańców oraz sposobie zbierania odpadów

Deklaracje złożyło łącznie **4 603 właścicieli**, w tym:

3987 - to właściciele domów jednorodzinnych i lokali mieszkalnych w małych wspólnotach mieszkaniowych,

616 - to zarządy i zarządcy spółdzielni i wspólnot mieszkaniowych.

Liczba mieszkańców objętych systemem wg stanu na dzień 31.12.2023 roku to **29 236**, z tego zamieszkuje w budynkach:

- wielorodzinnych **19 642** (67,2 %)
- jednorodzinnych **9 594** (32,8 %)

8.6.4. Ilość odpadów komunalnych wytwarzanych w zamieszkałych nieruchomościach na terenie gminy

Ilość odpadów komunalnych odebranych od właścicieli zamieszkałych nieruchomości z terenu gminy w 2023 roku to 11 192,98 Mg (ton) z tego 6 056,58 Mg stanowiły odpady niesegregowane (zmieszane), a 2592,38 Mg odpady ulegające biodegradacji. Pozostałe odpady komunalne odebrane z obszaru gminy to: tworzywa sztuczne, metale, papier i tektura, szkło oraz odpady wielkogabarytowe.

Masa odpadów komunalnych odebranych od właścicieli zamieszkujących nieruchomości z terenu Gminy Żary o statusie miejskim.

Rodzaj odebranych odpadów komunalnych	Masa odebranych odpadów komunalnych [Mg]
Zmieszane odpady komunalne	6 056,58
Odpady zielone i bioodpady	2 592,38
Tworzywa sztuczne i metale	979,68
Papier i tektura	501,50
Szkło	639,80
Odpady wielkogabarytowe	423,04
Razem	11 192,98

Źródło: Sprawozdanie podmiotu odbierającego odpady komunalne od właścicieli nieruchomości - PK PEKOM S.A.

Ponadto mieszkańcy Żar w ramach wnoszonej opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi mogli zawieźć wytwarzane przez siebie selektywnie zebrane odpady do Punktu Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych (PSZOK) funkcjonującego w PK PEKOM S.A. w Żarach, ul. Św. Brata Alberta 8. W ubiegłym roku do PSZOK dostarczono następujące frakcje odpadów komunalnych:

- odpady wielkogabarytowe – 715,73 Mg,
- gruz ceglany – 646,82 Mg,
- zmieszane odpady budowlane – 242,02 Mg,
- odpady zielone – 232,12 Mg,
- opony – 58,65 Mg,
- papier i tektura – 24,71 Mg,
- elektroodpady- 6,47Mg.

Priorytetowym zadaniem Gminy Żary o statusie miejskim na lata następne jest dalsza edukacja mieszkańców w obszarze gospodarowania odpadami, poprzez świadomą segregację odpadów oraz zachęcanie do przekazywania odpadów w punktach stacjonarnych oraz mobilnych, bez dodatkowych opłat. Istotnym założeniem systemu gospodarowania odpadami jest ograniczenie tzw. „dzikich wysypisk” oraz coroczne zwiększanie ilości odpadów poddawanych odzyskowi, recyklingowi i unieszkodliwianiu, przy jednoczesnym zmniejszeniu ilości odpadów przeznaczonych do składowania.

8.7. Strefy ochronne ujęć wody

Zgodnie z rozdziałem 6 „Ochrona ujęć wody oraz zbiorników wód śródlądowych” ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (Dz. U. z 2023 r., poz. 1478 ze zm.) istnieje konieczność ustanawiania stref ochronnych ujęć wody. Strefę ochronną ujęcia wody podziemnej ustanawia się w celu zapewnienia odpowiedniej jakości wody ujmowanej do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia oraz zaopatrzenia zakładu wymagającego wody wysokiej jakości, a także ze względu na ochronę zasobów wodnych. Strefa ochronna stanowi obszar, na którym obowiązują zakazy, nakazy i ograniczenia w zakresie użytkowania gruntów oraz korzystania z wody. Strefa ochronna obejmuje:

- teren ochrony bezpośredniej i teren ochrony pośredniej,
- wyłącznie teren ochrony bezpośredniej.

Dla każdej studni, zgodnie z art. 135 ust. 1 pkt 1 ustawy Prawo wodne, Zakład Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Żarach ma ustanowioną w drodze decyzji przez Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie strefę ochrony bezpośredniej. Przeprowadzono analizę ryzyka ujęć wody, w dokumencie określono, że nie ma konieczności ustanowienia stref ochrony pośredniej ujęć. Analiza Ryzyka dla wszystkich ujęć została przyjęta bez uwag przez Lubuski Urząd Wojewódzki w Gorzowie Wlkp.

8.7.1. System zaopatrzenia w wodę miasta Żary

Ujęcia - zaopatrzenie w wodę miasta Żary oparte jest na sześciu niezależnych ujęciach wód podziemnych:

- ujęcie nr 1 - zlokalizowane jest w północno-zachodniej części miasta w rejonie ul. Piastowskiej. Eksploatowane są tu wody z utworów trzeciorzędowych. Obsługiwane przez 12 studni głębinowych,
- ujęcie nr 2 - zlokalizowane jest w południowo-zachodniej części miasta w rejonie ul. Zgorzeleckiej. Eksploatowane są tu wody z utworów czwartorzędowych. Obsługiwane przez 2 studnie głębinowe,
- ujęcie nr 3 - zlokalizowane jest w południowo-wschodniej części miasta w dzielnicy Kunice, rejon Al. Wojska Polskiego. Eksploatowane są tu wody z utworów czwartorzędowych. Obsługiwane przez 4 studnie głębinowe,
- ujęcie nr 4 - zlokalizowane jest w zachodniej części miasta rejon ul. Serbskiej oraz w m. Sieniawa Żarska. Eksploatowane są tu wody z utworów trzeciorzędowych. Obsługiwane przez 4 studnie głębinowe,
- ujęcie nr 5 - zlokalizowane jest we wschodniej części miasta, w rejonie ulicy Żagańskiej. Aktualnie studnie zostały zlikwidowane. Planuje się odwiert studni zastępczych,
- ujęcie nr 6 - zlokalizowane jest we wschodniej części miasta, w rejonie ulicy Zawiszy Czarnego. Eksploatowane są tu wody z utworów czwartorzędowych. Obsługiwane przez 2 studnie głębinowe.

8.7.2. Stacje uzdatniania wody

Na terenie miasta Żary występują 3 stacje uzdatniania wody:

- SUW 1 - przy ul. Piastowskiej. Zaopatrywana w wodę z ujęcia nr 1, 2 i 4;
- SUW 3 - przy Al. Wojska Polskiego. Zaopatrywana w wodę z ujęcia nr 3;
- SUW 6 - przy ul. Zawiszy Czarnego. Zaopatrywana w wodę z ujęcia nr 6 oraz docelowo z ujęcia nr 5.

ZWiK Sp. z o.o. w Żarach nie pobiera wody powierzchniowej, wszystkie eksploatowane ujęcia pobierają wodę podziemną. Stacje posiadają zdolności produkcyjne zapewniające zaspokojenie z zapasem obecnego zapotrzebowania na wodę. Wydajności ujęć, na które zostały wydane pozwolenia wodnoprawne są dużo wyższe niż faktyczne ilości pobieranej wody. Wszystkie obiekty działają niezależnie od siebie. Ograniczenie produkcji w jednym obiekcie nie wpływa

na produktywność drugiego. Roczna średnia ilość wody surowej dostarczanej do ww. obiektów kształtuje się na poziomie od 1820 do ponad 1900 tys. m³/rok.

Jakość wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (po procesie uzdatniania) jest zgodna z obowiązującymi przepisami. Nieliczne przypadki przekroczenia norm są krótkotrwałe, a ich przyczyny niezwłocznie likwidowane.

8.8. Program Rejestracji i Identyfikacji Komputerowej Zwierząt

Wdrożony w mieście Żary w roku 2006 Ogólnopolski Program Rejestracji i Identyfikacji Komputerowej Zwierząt pod nazwą „PODAJ ŁAPE” jest w pełni autorskim rozwiązaniem Polskiego Towarzystwa Rejestracji i Identyfikacji Zwierząt Sp. z o.o. z siedzibą w Gdańsku. Ogólnopolska baza danych obsługiwana przez PTRiIZ jest pierwszą i największą w Polsce, czynną przez 24 godziny na dobę i 7 dni w tygodniu, bazą danych zwierząt oznakowanych elektronicznie. Posiadając zapewniony bezpośredni dostęp do danych o właścicielach psów, istnieje możliwość szybkiego sprawdzenia przez m.in. Straż Miejską lub pracowników Schroniska dla bezdomnych zwierząt w Żarach, właściciela zagubionego lub porzuconego psa i natychmiastowego reagowania na zaistniałe zdarzenia. Dodatkowo Urząd Miejski w Żarach posiada możliwość dokonywania zmian zgłaszanych przez właścicieli zaciępowanych psów w internetowej bazie danych.

Realizacja i finansowanie programu znakowania psów zgodnie z art. 11a ust. 3 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt (Dz. U. z 2023 r. poz. 1580), jest elementem Programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Żary o statusie miejskim, przyjmowanym corocznie przez Radę Miejską w Żarach.

Ilość oznakowanych i zarejestrowanych zwierząt w 2023 roku: psy – 95 szt., koty – 123 szt.

8.9. Zadania inwestycyjne

ZADANIA INWESTYCYJNE			
Nazwa zadania	Plan wydatków na rok 2023 (zł) (Stan na 31.12.2023)	Wykonanie planu finansowego (%)	ZAKRES /OPIS
Przebudowa drogi ul. Brzoskwiniowa w Żarach	650.0000,00	93,84	Zadanie zakończone, odebrane w zakresie budowy drogi ul. Brzoskwiniowej. Zadanie dofinansowane w ramach Rządowego Funduszu POLSKI ŁAD
Przebudowa drogi ul. Staszica na odcinku od ul. Ludowej do ul. Zielonogórskiej- chodniki	20 910,00	100,00	Wydatki związane z kosztami formalno-prawnymi. Zadanie w zakresie rzeczowym przewidziane do realizacji w roku 2024.
Rozbudowa drogi ul. Bohaterów Getta wraz z ulicami przyległymi w Żarach	5 200 000,00	92,83	Zadanie w trakcie realizacji, przewidziany termin zakończenia I kwartał 2025. Zadanie dofinansowane w ramach Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg oraz Rządowego Funduszu POLSKI ŁAD
Przebudowa dróg w ul. Spokojnej, Kossaka, Chelmońskiego, Matejki w Żarach-aktualizacja dokumentacji technicznej	155 000,00	0,00	Zadanie w trakcie realizacji w zakresie wykonania aktualizacji dokumentacji projektowo – kosztorysowej. W roku 2023 nie ponoszono wydatków. Planowane zakończenie i rozliczenie w roku 2024 r.
Przebudowa wiaduktu w ciągu drogi gminnej ul. Westerplatte	2 780 285,00	95,38	Zadanie zakończone , odebrane i rozliczone

Przebudowa i rozbudowa ul. Moniuszki, ul. Strzelców i ul. Żabikowskiej w Żarach	5 087 652,00	65,44	Zadanie w trakcie realizacji przewidywany termin zakończenia IV kwartał 2024. Zadanie dofinansowane w ramach Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg oraz Rządowego Funduszu POLSKI ŁAD
Budowa zatoki parkingowej w drodze ul. Częstochowska przy Miejskim Przedszkolu nr 10 w Żarach BUDŻET OBYWATELSKI (Budżet Obywatelski)	220 000,00	85,23	Zadanie zakończone , odebrane i rozliczone.
Przebudowa drogi ul. Śląskiej w Żarach	3 910 000,00	99,99	Zadanie w zakresie przebudowy ul. Śląskiej na odcinku od Al. Wojska Polskiego do ul. Smoczyka. Zadanie zakończone rozliczone i odebrane. Zadanie dofinansowane w ramach Rządowego Funduszu POLSKI ŁAD
Przebudowa ul. Piastowskiej, Żabikowskiej i Jagiellońskiej w Żarach	0,00	0,00	Zadanie w trakcie realizacji w zakresie dokumentacji projektowo-kosztorysowej. Planowane zakończenie i rozliczenie w roku 2024
Dokumentacja techniczna budowy zjazdu publicznego z drogi krajowej nr 27 wraz z budową powiązań komunikacyjnych dróg pomiędzy ul. Handlową i ul. Gospodarczą	47 355,00	100,00	Zadanie wykonane , odebrane i rozliczone
Budowa drogi wraz ze ścieżką rowerową od ul. Kilińskiego do ul. Wapiennej oraz kładki pieszo-rowerowej nad drogą Krajową nr 12 przy strefie przemysłowej Lotnisko w Żarach	1 022 140,00	0,00	Zadanie realizowane w zakresie wykonania dokumentacji technicznej oraz wykonania robot budowlanych w systemie "zaprojektuj-wybuduj". Zadanie realizowane w ramach projektu „Żary, tu chcę żyć !!!” realizowanego w ramach programu „Rozwój lokalny” w ramach Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego i Norweskiego Mechanizmu Finansowego 2014- 2021. W roku 2023 poniesiono wydatki w kwocie 2400,00. Planowane zakończenie zadania w roku 2024.
Rozbudowa dróg ul. Szymanowskiego i ul. Krótkiej w Żarach	4 842 720,00	99,99	Zadanie zakończone, odebrane i rozliczone. Zadanie dofinansowane w ramach Rządowego Funduszu POLSKI ŁAD
Dokumentacja projektowo-kosztorysowa zadania pn" Budowa ciągu pieszo-rowerowego w ul. Kilińskiego w Żarach	74 415,00	90,90	Zadanie zakończone, odebrane i rozliczone.
Dokumentacja projektowo – kosztorysowa zadania pn. Budowa ciągu pieszo- rowerowego od ul. Przeladunkowej do ul. Podchorążych	68 956,00	99,99	Zadanie zakończone, odebrane i rozliczone.
Dokumentacja projektowo kosztorysowa zadania pn. Uzbrojenie terenów pod budowę eko-osiedla mieszkaniowego w Żarach	163 037,00	99,99	Zadanie zakończone, odebrane i rozliczone.
Zakup i montaż czytników kart bankowych w parkometrach	28 000,00	79,07	Zadanie zakończone , odebrane i rozliczone.

Zakup i montaż urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego -wyświetlacze z pomiarem prędkości	161 515,00	65,11	Zadanie w zakresie dostawy i montażu 10 urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego - wyświetlacze z pomiarem prędkości zakończone , odebrane i rozliczone.
Dokumentacja techniczna zagospodarowania nieruchomości-przebudowa ciągów pieszo-jezdných na działce nr 37/11 obręb 2 przy budynkach mieszkalnych 3-3a 5-5a ul. Moniuszki w Żarach	25 215,00	100,00	Zadanie zakończone, odebrane i rozliczone.
Przebudowa ul. Piastowskiej, Żabikowskiej i Jagiellońskiej w Żarach	0,00	0,00	Zadanie realizowane w zakresie dokumentacji techniczno-kosztorysowej. W roku 2023 nie ponoszono wydatków. Planowane zakończenie zadania w roku 2024.
Modernizacja drogi wewnętrznej wraz z utwardzeniem terenu działki nr 157 obręb 0007 przy ul. Baczyńskiego w Żarach	400 000,00	96,45	Zadanie zakończone , odebrane i rozliczone. Zadanie realizowane w ramach budżetu obywatelskiego.
Budowa stacji wypożyczeń roweru miejskiego wraz z parkingami rowerowymi (EOG)	475 150,00	0,00	Zadanie realizowane w zakresie wykonania robot budowlano-montażowych 10 stacji wypożyczeń roweru miejskiego wraz z parkingami rowerowymi Zadanie realizowane w ramach projektu „Żary, tu chcę żyć !!!” realizowanego w ramach programu „Rozwój lokalny” w ramach Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego i Norweskiego Mechanizmu Finansowego 2014- 2021. W roku 2023 nie poniesiono wydatków. Planowane zakończenie zadania w roku 2024.
Dokumentacja techniczno-kosztorysowa przebudowy ciągu pieszo-rowerowego od ul. Katowickiej do ul. Moniuszki	0,00	0,00	Zadanie w trakcie realizacji w zakresie wykonania dokumentacji techniczno-kosztorysowej przebudowy ciągu pieszo-rowerowego od ul. Katowickiej do ul. Moniuszki. W roku 2023 nie poniesiono wydatków. Planowane zakończenie zadania w roku 2024.
Dokumentacja techniczna budowy inkubatora Technologicznego w Żarach.	160 000,00	0,00	Zadanie w trakcie realizacji w zakresie dokumentacji techniczno-kosztorysowej budowy Inkubatora Technologicznego w Żarach. W roku 2023 nie poniesiono wydatków. Planowane zakończenie zadania w roku 2024.
Przebudowa ciągów komunikacyjnych na cmentarzu komunalnym w Żarach przy ul. Szpitalnej	232 000,00	89,33	Zadanie w zakresie przebudowy ciągów komunikacyjnych na cmentarzu komunalnym w Żarach przy ul. Szpitalnej- etap I. Zadanie zakończone, odebrane rozliczone.
Kolumbarium – ściana na urny	28 905,00	100,00	Zadanie w zakresie wykonania dokumentacji techniczno-kosztorysowej w zakresie budowy kolumbarium-ściana na urny na cmentarzu komunalnym przy ul. Szpitalnej w Żarach oraz wykonaniu robót budowlanych w tym zakresie. W roku 2023 zakończono i rozliczono etap w zakresie wykonania dokumentacji techniczno-kosztorysowej. Roboty budowlane planowane są na rok 2024. Zadanie realizowane w ramach budżetu obywatelskiego.

ZADANIA INWESTYCYJNE

Nazwa zadania	Plan wydatków na rok 2023 (zł) (Stan na 31.12.2023)	Wykonanie planu finansowego (%)	ZAKRES / OPIS
Poprawa efektywności energetycznej budynku Ratusza	2 499 000,00	23,62	Zadanie w trakcie realizacji w zakresie wykonania dokumentacji technicznej oraz wykonania robot budowlanych w systemie "zaprojektuj-wybuduj". Planowane zakończenie w roku 2024. Zadanie dofinansowane w ramach Rządowego Funduszu POLSKI ŁAD
Termomodernizacja budynku Miejskiego Przedszkola nr 7 w Żarach przy ul. Szymanowskiego	10 000,00	100,00	Zadanie w zakresie aktualizacji dokumentacji projektowo-kosztorysowej dla termomodernizacji budynku Miejskiego Przedszkola nr 7 w Żarach przy ul. Szymanowskiego. Zadanie zakończone , odebrane i rozliczone.
Budowa dwóch wlotów kanalizacji deszczowej w ul. Zielonogórskiej.	160 000,00	94,94	Zadanie w zakresie budowy dwóch wlotów kanalizacji deszczowej w ul. Zielonogórskiej. zadanie zakończone odebrane i rozliczone.
Opracowanie systemu zagospodarowania wód opadowych	480 225,21	99,99	<p>Celem zadania jest wskazanie sposobów zmniejszenia skutków intensywnych opadów atmosferycznych, powodzi i suszy dla mieszkańców miasta przez opracowanie wytycznych w zakresie zagospodarowania wód deszczowych i roztopowych dla tego terenu, niezbędnych dla zabezpieczenia przed skutkami intensywnych opadów deszczu, poprzez prawidłowe odprowadzanie nadmiarów wód opadowych do cieków powierzchniowych oraz planowania prac urbanistycznych i inwestycyjnych – system z urządzeniami pomiarowymi, oprogramowaniem</p> <p>Zadanie realizowane w ramach projektu „Żary, tu chcę żyć !!!” realizowanego w ramach programu „Rozwój lokalny” finansowanego ze środków Mechanizmu Finansowego EOG 2014-2021, Norweskiego Mechanizmu Finansowego 2014-2021 i budżetu państwa.</p> <p>Planowane zakończenie zadania w roku 2024.</p>
Zagospodarowanie terenu przy ul. Ludowej	2 476,00	59,61	Zadanie w zakresie montażu tablic edukacyjno-informacyjnych na terenie przy ul. Ludowej. W roku 2023 poniesiono wydatki na aktualizację części formalno-prawnej i kosztowej zadania. Planowana dostawa i montaż w roku 2024. Zadanie realizowane w ramach budżetu obywatelskiego.
Opracowanie dokumentacji projektowo-kosztorysowej utworzenia Domu Pomocy Społecznej wraz z Dziennym Domem Wsparcia	168 818,00	99,99	<p>Zadanie w zakresie dokumentacji projektowo-kosztorysowej utworzenia Domu Pomocy Społecznej wraz z Dziennym Domem Wsparcia przy ul. Staszica w Żarach. Zadanie realizowane w ramach projektu „Żary, tu chcę żyć !!!” realizowanego w ramach programu „Rozwój lokalny” w ramach Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego i Norweskiego Mechanizmu Finansowego 2014-2021.</p> <p>Zadanie zakończone, odebrane i rozliczone.</p>
„Ogród sensoryczny”. Zadanie realizowane w ramach projektu „Żary, tu chcę żyć !!!” realizowanego w ramach programu „Rozwój lokalny” finansowanego ze środków Mechanizmu Finansowego EOG 2014-2021, Norweskiego Mechanizmu Finansowego 2014-2021 i budżetu państwa.	559 650,00 zł	100,00	<p>„Ogród sensoryczny” założony na działce nr 392/25 przy ul. Podwale w Żarach jest miejscem, które ma służyć zarówno edukacji, jak i spełniać cele terapeutyczne dla osób w różnym wieku i o różnej sprawności psychoruchowej. Układ ogrodu jest miękki, lekki, meandrujący. Spacerowicz może przejść swobodnie z jednego końca ogrodu na drugi, a po drodze napotka kilka atrakcji. Jednym z głównych elementów ogrodu sensorycznego jest tzw. ścieżka sensoryczna o różnych nawierzchniach, pozwalająca na rozwijanie zmysłu dotyku.</p> <p>Zadanie wykonane i rozliczone.</p>

Poszerzenie terenów i urozmaicenie zieleni w mieście Żary. Zadanie realizowane w ramach projektu „Żary, tu chcę żyć !!!” realizowanego w ramach programu „Rozwój lokalny” finansowanego ze środków Mechanizmu Finansowego EOG 2014-2021, Norweskiego Mechanizmu Finansowego 2014-2021 i budżetu państwa.	75 000,00 zł	100,00	<p>„Założenie łąki kwietnej”.</p> <p>Łąka kwietna wykonana została jako zadanie pilotażowe. Na pasie zielonym rozdzielającym dwie jezdnie wysiana została mieszanka roślin jednorocznych i wieloletnich tj. krwawnik pospolity, stokrotka pospolita, goździk kropkowany, mak piaskowy, szalwia łąkowa, rozchodnik ostry oraz mietlica pospolita, kostrzewa owcza, kostrzewa czerwona, wiechlina wąskolistna, wiechlina płaszczona). Pierwsze efekty założonej łąki kwietnej widoczne będą w przyszłym sezonie wegetacyjnym, około czerwca, a łąkę kwietną w pełnej okazałości podziwiać będziemy po 2 pełnych sezonach wegetacyjnych.</p> <p>Łąkę kwietną założono na powierzchni 2353 m².</p> <p>Zadanie wykonane i rozliczone.</p>
	5 904,00	100,00	<p>„Zielone przystanki”.</p> <p>Zadanie w zakresie dokumentacji projektowo-kosztorysowej.</p> <p>Zadanie wykonane i rozliczone.</p>
	196 797,54	100,00	<p>„Zielone przystanki”.</p> <p>Zakres rzeczowy przedsięwzięcia polegał na wykonaniu 4 szt. zielonych przystanków w następujących lokalizacjach:</p> <ul style="list-style-type: none"> - przy ul. Wieniawskiego - odcinek z chodnikiem i ścieżką rowerową - przy ul. Wieniawskiego - prawa strona w kierunku centrum miasta - przy ul. Długosza przy PKP - przy ul. Zielonogórskiej przy Zespole Szkół Ogólnokształcących i Technicznych w Żarach <p>Zadanie wykonane i rozliczone.</p>
	14 760,00	100,00	<p>„Ogród skrzyniowy”.</p> <p>Zadanie w zakresie dokumentacji projektowo-kosztorysowej.</p> <p>Zadanie polegające na wykonaniu przy skrzyżowaniu ulic Ułańskiej i Podchorążych w Żarach, ogrodu skrzyniowego z zastosowaniem gatunków roślin wieloletnich, odpornych na ekstremalne warunki miejskie.</p> <p>Zadanie wykonane i rozliczone.</p>
	121 998,78	100,00	<p>„Założenie parków kieszonkowych”.</p> <p>W roku 2023 w Żarach przy ul. Kaczy Rynek powstały dwa parki kieszonkowe: „Pod Lipą” i „Przejście między murami”. Głównym założeniem koncepcyjnym było stworzenie przyjemnej przestrzeni zielonej oraz nadanie atrakcyjności parków o każdej porze roku.</p> <p>Zadanie wykonane i rozliczone.</p>
Żary zadbajmy o czyste powietrze	58 030,00	100,00	<p>Zadanie polegające na wykonaniu zmiany sposobu ogrzewania w lokalach mieszkalnych komunalnych stanowiących własność Gminy Żary o statusie miejskim. W roku 2023 poniesiono koszty aktualizacji dokumentacji techniczno-kosztowej oraz opłaty przyłączeniowej. Realizację w zakresie robót zaplanowano na lata 2024-2025.</p>

ZADANIA INWESTYCYJNE

Nazwa zadania	Plan na 2023 /po zmianach na dzień 31.12.2023 r./	Wykonanie planu (%)	ZAKRES /OPIS
Budowa innowacyjnego systemu monitorowania i analizy jakości powietrza w mieście Żary	2 046 497,00	100,00	<p>Głównym założeniem jest opracowanie i budowa kompleksowego, innowacyjnego systemu monitoringu jakości powietrza wraz z komputerowym modelem symulacyjnym oraz częścią analityczną i wizualizacyjną, obejmującego obszar miasta Żary wraz obszarami przylegającymi w odległości do 1 km od granic administracyjnych miasta. Efektem projektu będzie zbudowany system monitoringu jakości powietrza działający w sposób ciągły oparty na zamontowanych kilkunastu bardzo wysokiej klasy urządzeniach pomiarowych oraz modelu symulacyjnym rozprzestrzeniania się zanieczyszczeń w mieście Żary wraz z oprogramowaniem analitycznym i wizualizacyjnym (z możliwością predykcji danych).</p> <p>Zadanie realizowane w ramach projektu „Żary, tu chcę żyć !!!” realizowanego w ramach programu „Rozwój lokalny” w ramach Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego i Norweskiego Mechanizmu Finansowego 2014-2021 Zakończenie zadania zaplanowano na rok 2024.</p>
Montaż lampy solarnej wraz z kamerą monitoringu wizyjnego przy stawie „Przeprawowym” w Żarach	79 198,00	99,06	<p>Zadanie zakończone, odebrane i rozliczone.</p> <p>Zadanie realizowane w ramach budżetu obywatelskiego</p>
Budowa oświetlenia terenu przy ul. Pokoju	40 000,00	96,86	Zadanie zakończone , odebrane i rozliczone.
Modernizacja oświetlenia ulicznego na energooszczędne w Żarach	137 500,00	56,27	Zadanie w zakresie wymiany 49 opraw na oprawy led w ul. Zawiszy Czarnego. Zadanie zakończone , odebrane i rozliczone. Zadanie realizowane w ramach środków finansowych z Rządowego Programu Polski Ład
Budowa placu zabaw przy ul. Słowackiego w Żarach działki nr 362/5 obręb 0003	17 835,00	0,00	Zdanie w trakcie realizacji w zakresie dokumentacji techniczno-kosztowej. Planowane zakończenie w zakresie dokumentacji oraz robót budowlano-montażowych w roku 2024
Dokumentacja techniczna oświetlenia ciągu pieszo-rowerowego ul. Czerwonego Krzyża	0,00	0,00	Zadanie w trakcie realizacji w zakresie dokumentacji technicznej oświetlenia ciągu pieszo-rowerowego ul. Czerwonego Krzyża. Planowane rozliczenie zadania w roku 2024
Zagospodarowanie terenu przy ul. Zapolskiej w Żarach działki nr 140/2, 143/1	31 365,00	0,00	Zadanie w trakcie realizacji w zakresie dokumentacji techniczno-kosztowej Zagospodarowanie terenu przy ul. Zapolskiej w Żarach działki nr 140/2, 143/1. Po odebraniu i rozliczeniu dokumentacji planowane jest wykonanie robót budowlano-montażowych w roku 2024
Dokumentacja techniczno-kosztowa modernizacji placu zabaw „Guliwer” na działce nr 22/26 obręb 0003 w Żarach	12 000,00	97,38	Zadanie w zakresie wykonania dokumentacji techniczno-kosztowej modernizacji placu zabaw „Guliwer” na działce nr 22/26 obręb 0003 w Żarach. Zadanie wykonane i rozliczenie w zakresie dokumentacji w roku 2024.

<p>Adaptacja ruin zamku na Centrum Kultury i Tradycji Zadanie realizowane w ramach projektu „Żary, tu chcę żyć !!!” realizowanego w ramach programu „Rozwój lokalny” w ramach Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego i Norweskiego Mechanizmu Finansowego 2014-2021.</p>	<p>1 043 980,00</p>	<p>100,00</p>	<p>Zadanie obejmujące wykonanie dokumentacji techniczno-kosztorysowej odbudowy Zamku DEWINÓW-BIBERSTEINÓW przy Al. Jana Pawła II. W roku 2022 dokonano wyboru wykonawcy dokumentacji w ramach przeprowadzonego konkursu architektonicznego. Zadanie realizowane w ramach projektu „Żary, tu chcę żyć !!!” realizowanego w ramach programu „Rozwój lokalny” w ramach Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego i Norweskiego Mechanizmu Finansowego 2014-2021. W roku 2023 rozliczono etap I umowy związany z wykonaniem wielobranżowej koncepcji</p> <p>Planowane zakończenie zadania w roku 2024.</p>
--	----------------------------	----------------------	---

Ulica	Zakres		Wartość w zł	Powierzchnia w m2
Chopina	chodnik	Przebudowa chodnika wzdłuż nr 1 - 15	117 192,19	360,00
Zawiszy Czarnego	chodnik	Przebudowa nawierzchni chodnika wzdłuż byłej jednostki wojskowej	230 646,99	344,25

ZESTAWIENIE WYMIENIONYCH OPRAW I SŁUPÓW W ROKU 2023	
OPRAWY	SŁUPY
88	3

ZESTAWIENIE WYBUDOWANEGO OŚWIETLENIA W ROKU 2023		
LOKALIZACJA /MIEJSCE	OPRAWY	SŁUPY
ul. Pokoju	6	2
ul. Szymanowskiego - Krótka	33	33
RAZEM	39	35

9. FINANSE GMINY

9.1 Wykonanie budżetu za rok 2023

ROK 2023				
Wyszczególnienie		Plan	Wykonanie	%
A	DOCHODY OGÓŁEM (A1+A2)	208 450 818,82	207 022 247,78	99,31
A1	Dochody bieżące w tym główne źródła:	187 154 301,82	185 254 483,32	98,98
A1.1	udziały w podatkach stanowiących dochód budżetu państwa	40 959 338,00	40 959 338,00	100,00
A1.2	dotacje celowe z budżetu państwa na realizację zadań bieżących	27 252 762,82	26 684 705,78	97,92
A1.3	część oświatowa subwencji ogólnej	31 490 607,00	31 490 607,00	100,00
A1.4	wpływy z podatku rolnego, podatku leśnego, podatku od czynności cywilnoprawnych, podatków i opłat lokalnych od osób prawnych i innych jednostek organizacyjnych	32 325 400,00	32 211 574,38	99,65
A1.5	wpływy z podatku rolnego, podatku leśnego, podatku od spadków i darowizn, podatku od czynności cywilnoprawnych oraz podatków i opłat lokalnych od osób fizycznych	15 264 458,00	15 206 248,17	99,62
A2	Dochody majątkowe	21 296 517,00	21 767 764,46	102,21
B	WYDATKI OGÓŁEM (B1+B2)	225 344 771,83	208 406 731,83	92,48
B1	Wydatki bieżące	186 056 890,82	173 733 480,16	93,38
B2	Wydatki majątkowe	39 287 881,00	34 673 251,67	88,25
C	WYNIK BUDŻETU (A-B)	-16 893 953,00	-1 384 484,05	x
D	RÓŻNICA MIĘDZY DOCHODAMI BIEŻĄCYMI A WYDATKAMI BIEŻĄCYMI (A1-B1)	1 097 411,00	11 521 003,16	x
E	PRZYCHODY OGÓŁEM (E1+E2+E3)	18 844 553,00	38 242 341,45	202,94
E1	Kredyty	2 160 558,00	0,00	0,00
E2	Spłata udzielonych pożyczek	0,00	0,00	0,00
E3	Środki, o których mowa w art. 217 ustawy o finansach publicznych	16 683 995,00	38 242 341,45	229,22
F	ROZCHODY OGÓŁEM (F1+F2)	1 950 600,00	1 950 600,00	100,00
F1	Spłaty kredytów	1 950 600,00	1 950 600,00	100,00
F2	Udzielone pożyczki	0,00	0,00	0,00
KWOTA DŁUDU			25 723 904,00	
ZADŁUŻENIE W STOSUNKU DO WYKONANYCH DOCHODÓW			12,43 %	

9.2. Wykonanie przedsięwzięć ujętych w wieloletniej prognozie finansowej

Wyszczególnienie		Limit 2023	Wykonanie	%
1	Wydatki na przedsięwzięcia ogółem (1.1+1.2+1.3)	20 343 754,00	17 296 786,37	85,02
1.a	- wydatki bieżące	872 195,00	713 042,41	81,75
1.b	- wydatki majątkowe	19 471 559,00	16 583 743,96	85,17
1.1	Wydatki na programy, projekty lub zadania związane z programami realizowanymi z udziałem środków, o których mowa w art.5 ust.1 pkt 2 i 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych z tego:	5 842 961,00	4 690 315,80	80,27
1.1.1	- wydatki bieżące	816 195,00	661 156,67	81,00
1.1.2	- wydatki majątkowe	5 026 766,00	4 029 159,13	80,15
1.2	Wydatki na programy, projekty lub zadania związane z umowami partnerstwa publiczno-prywatnego z tego:	0,00	0,00	0,00
1.2.1	- wydatki bieżące	0,00	0,00	0,00
1.2.2	- wydatki majątkowe	0,00	0,00	0,00
1.3	Wydatki na programy, projekty lub zadania pozostałe (inne niż wymienione w pkt 1.1 i 1.2) z tego	14 500 793,00	12 606 470,57	86,94
1.3.1	- wydatki bieżące	56 000,00	51 885,74	92,65
1.3.2	- wydatki majątkowe	14 444 793,00	12 554 584,83	86,91

9.3. Realizacja uchwał

Lp.	Numer uchwały	w sprawie	z dnia
1.	XLVII/79/22	uchwały budżetowej na 2023 rok	29.12.2022
2.	XLVII/80/22	uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Żary o statusie miejskim	29.12.2022
3.	XLVIII/6/23	wprowadzenia zmian do budżetu na 2023 rok	19.01.2023
4.	XLVIII/7/23	zmieniająca uchwałę w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Żary o statusie miejskim	19.01.2023
5.	XLIX/21/23	wprowadzenia zmian do budżetu na 2023 rok	23.02.2023
6.	XLIX/22/23	zmieniająca uchwałę w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Żary o statusie miejskim	23.02.2023
7.	L/31/23	wprowadzenia zmian do budżetu na 2023 rok	29.03.2023
8.	L/32/23	zmieniająca uchwałę w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Żary o statusie miejskim	29.03.2023
9.	LI/38/23	wprowadzenia zmian do budżetu na 2023 rok	27.04.2023
10.	LI/39/23	zmieniająca uchwałę w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Żary o statusie miejskim	27.04.2023
11.	LII/43/23	wprowadzenia zmian do budżetu na 2023 rok	31.05.2023
12.	LIII/55/23	wprowadzenia zmian do budżetu na 2023 rok	29.06.2023
13.	LIII/56/23	zmieniająca uchwałę w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Żary o statusie miejskim	29.06.2023

14.	LIII/47/23	zatwierdzenia sprawozdania finansowego oraz sprawozdania z wykonanie budżetu Gminy Żary o statusie miejskim za 2022 rok	29.06.2023
15.	LIV/61/23	zmieniająca uchwałę w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Żary o statusie miejskim	13.07.2023
16.	LV/71/23	wprowadzenia zmian do budżetu na 2023 rok	29.08.2023
17.	LV/72/23	zmieniająca uchwałę w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Żary o statusie miejskim	29.08.2023
18.	LVI/76/23	wprowadzenia zmian do budżetu na 2023 rok	28.09.2023
19.	LVI/77/23	zmieniająca uchwałę w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Żary o statusie miejskim	28.09.2023
20.	LVII/80/23	wprowadzenia zmian do budżetu na 2023 rok	26.10.2023
21.	LVII/81/23	zmieniająca uchwałę w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Żary o statusie miejskim	26.10.2023
22.	LVIII/96/23	wprowadzenia zmian do budżetu na 2023 rok	30.11.2023
23.	LVIII/97/23	zmieniająca uchwałę w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Żary o statusie miejskim	30.11.2023
24.	LIX/99/23	wprowadzenia zmian do budżetu na 2023 rok	28.12.2023
25.	LIX/100/23	ustalenia wydatków niewygasających z upływem roku budżetowego 2023	28.12.2023

10. PODATKI I OPŁATY LOKALNE

10.1. Zestawienie powierzchni gruntów oraz powierzchni użytkowej budynków na terenie miasta [m²]

	OSOBY FIZYCZNE	OSOBY PRAWNE
	2023	2023
Grunty pozostałe	4 280 365,37	15 284 185,26
Grunty związane z działalnością gospodarczą	1 140 185,24	4 339 285,35
Budynki mieszkalne	1 037 523,47	168 253,21
Budynki pozostałe	156 137,85	186 027,63
Budynki związane z działalnością gospodarczą	244 262,20	671 120,42

10.2. Ilość podatników, ilość podmiotów w strefie gospodarczej oraz na terenie miasta

	OSOBY FIZYCZNE	OSOBY PRAWNE
	2023	2023
Ilość podatników	23 467	548
Ilość podmiotów w strefie gospodarczej	13	12
Ilość podmiotów prowadzących działalność gospodarczą poza strefą gospodarczą	836	499

10.3. Wpływy z podatków i opłat [zł]

RODZAJ NALEŻNOŚCI	OSOBY FIZYCZNE	OSOBY PRAWNE
	2023	2023
Podatek od nieruchomości	12 370 433,14	30 631 097,83
Podatek rolny	91 821,88	4 363,00
Podatek leśny	1 136,00	40 746,00
Podatek od środków transportowych	384 738,05	1 422 206,00
Podatek od posiadania psów	26 297,38	nie dotyczy

10.4. Stan zaległości podatków i opłat [zł]

RODZAJ NALEŻNOŚCI	OSOBY FIZYCZNE	OSOBY PRAWNE
	2023	2023
Podatek od nieruchomości	3 436 171,44	5 312 458,51
Podatek rolny	6 684,84	nie dotyczy
Podatek leśny	6,00	0,00
Podatek od środków transportowych	105 380,05	24 357,21
Podatek od posiadania psów	5 159,24	nie dotyczy

10.5. Ulgi podatkowe

rozłożono na raty: 2 podatnikom kwotę 18.125,60 zł

odroczone: 1 podatnikowi kwotę 1.758,00 zł

umorzone: 1 podatnikowi kwotę 16.623,00 zł

ulgi z tytułu nabycia gruntów rolnych: 2 podatnikom kwotę 3.523,75 zł

11. POZYSKIWANIE ŚRODKÓW ZEWNĘTRZNYCH NA PLANOWANE INWESTYCJE I ZADANIA MIEJSKIE

11.1. Przedsięwzięcia realizowane w ramach Programu Współpracy INTERREG VA Brandenburgia – Polska 2014-2020

Projekt pn.: „Światowy Geopark UNESCO Łuk Mużakowa szansą na rozwój regionu”

Realizacja niniejszego projektu przyczynia się do lepszego wzajemnego poznania polskiej i brandenburskiej społeczności oraz kształtuje nowe ramy współpracy podmiotów publicznych działających na obszarze pogranicza. Projekt realizowany jest w partnerstwie, w skład którego wchodzi: Gmina Żary o statusie miejskim (partner wiodący), Gmina Brody (partner projektu nr 2), Gmina Łęknica (partner projektu nr 3), Gmina Przewóz (partner projektu nr 4), Gmina Trzebiel (partner projektu nr 5), Förderverein Geopark Muskauer Faltenbogen e.V. (partner projektu nr 6), Ziegeleibahnverein Klein Köllzig e. V. (partner projektu nr 7). Każdy z partnerów projektu odpowiedzialny jest za podjęcie określonych działań, które przyczynią się do wzmocnienia wzajemnej współpracy, promocji Geoparku Łuk Mużakowa i Zielonego Lasu oraz zachęć turystów do odwiedzin tego terenu.

Okres realizacji projektu: 01.01.2020 r. – 30.04.2024 r.

W ramach realizowanego projektu miasto Żary zorganizowało rajd rowerowy „Dookoła Geoparku i Zielonego Lasu” oraz bieg sztafetowy od wieży w Zielonym Lesie do wieży w Felixsee. Ponadto przygotowana została „Analiza potencjału środowiska przyrodniczo – kulturowego na wschód od Geoparku Łuk Mużakowa wraz z Wzniesieniami Żarskimi i Zielonym Lasem”, która będzie podstawowym dokumentem, aby wystąpić o rozszerzenie Geoparku o Zielony Las. Opracowane i wydane zostały następujące materiały promocyjne: aplikacja na telefon oraz filmy o Geoparku i Zielonym Lesie; mapa geologiczno-turystyczna; przewodnik o Łuku Mużakowa z rozdziałem o Zielonym Lesie; gra planszowa me-mory.

Po uzyskaniu certyfikacji Raportów Końcowych Partnerów Projektu za okres sprawozdawczy od 01.09.2022 r. do 31.03.2023 r. możliwe będzie złożenie Raportu Końcowego Partnera Wiodącego z realizacji projektu. Gmina Żary o statusie miejskim uzyskała wyżej wymieniony certyfikat w sierpniu 2023 r. Ogółem udział Gminy Żary o statusie miejskim 146 184,57 euro w tym dofinansowanie 124 256,88 euro.

Do pozyskania w 2024 r. pozostała jeszcze kwota 70 754,59 euro.

11.2. Przedsięwzięcia realizowane w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego – Lubuskie 2020

Projekt „Żary, zadbajmy o czyste powietrze!”

Wniosek o dofinansowanie projektu „Żary, zadbajmy o czyste powietrze!” został złożony 30 października 2019 r. w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego – Lubuskie 2020, 3 osi priorytetowej „Gospodarka niskoemisyjna” działanie 3.2. „Efektywność energetyczna”, poddziałanie 3.2.5 „Efektywność energetyczna - wymiana źródeł ciepła w budynkach mieszkalnych.

Cele projektu:

- zmiana sposobu ogrzewania mieszkań komunalnych w Żarach z nieefektywnych i nieekologicznych urządzeń grzewczych na paliwo stałe, na ciepło sieciowe,
- obniżenie poziomu niskiej emisji,
- poprawa komfortu życia najemców mieszkań komunalnych.

Realizacja projektu miała przyczynić się do likwidacji 277 szt. węglowych źródeł ciepła używanych obecnie (167 szt. pieców, 107 szt. trzonów kuchennych oraz 3 szt. kotłów na paliwo stałe).

Umowa o dofinansowanie projektu została zawarta 15 maja 2020 r.

Całkowita wartość projektu: 2 014 125,00 zł;

całkowita wartość dofinansowania: 999 682,50 zł.

Główne kategorie kosztów tworzyły:

- studium wykonalności,
- dokumentacja projektowa,
- opłaty przyłączeniowe do sieci ciepłowniczej,
- roboty budowlane,
- nadzór inwestorski,
- promocja projektu.

Termin rozpoczęcia rzeczowej realizacji projektu: 01.01.2022 r.

Termin zakończenia rzeczowej realizacji projektu: 30.09.2023 r.

Termin zakończenia finansowej realizacji projektu: 31.10.2023 r.

W 2021 r. przeprowadzono dwukrotnie postępowanie o udzielenie zamówienia pn.: Opracowanie dokumentacji projektowo-kosztorysowej zadania: „Zmiana sposobu ogrzewania 111 lokali mieszkalnych w budynkach zamieszkania zbiorowego stanowiących własność Gminy Żary o statusie miejskim. Pierwsze postępowanie zostało unieważnione z uwagi na fakt, że cena jedynej oferty niepodlegającej odrzuceniu przekroczyła kwotę, którą zamawiający mógł przeznaczyć na sfinansowanie zamówienia. Kolejne postępowanie zakończyło się wyborem wykonawcy. Umowę podpisano 25 listopada 2021 r.

24.11.2022 r. otrzymano opracowaną dokumentację projektowo-kosztorysową, która była podstawą do wszczęcia postępowania o udzielenie zamówienia publicznego na roboty budowlane w I kwartale 2023 r.

Pierwsze postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego na roboty budowlane w ramach projektu zostało unieważnione z uwagi na brak ofert.

W trakcie przygotowania dokumentów do kolejnego postępowania przeprowadzono dodatkową analizę ryzyk związanych z rzeczową realizacją projektu. Uwzględniając terminy niezbędne do przeprowadzenia kolejnego postępowania o udzielenie zamówienia publicznego istniało zagrożenie niewykonania rzeczowej realizacji projektu w terminie wynikającym z umowy o dofinansowanie projektu, a wręcz stwarzało ogromne ryzyko nie zakończenia robót przed rozpoczęciem sezonu grzewczego. Z uwagi na kończący się okres perspektywy finansowej 2014-2020, nie było możliwości wszczęcia kolejnego postępowania o udzielenie zamówienia publicznego, ponieważ termin rzeczowej realizacji zadania wykraczałby poza okres kwalifikowalności wydatków. Wobec powyższego umowa o dofinansowanie projektu „Żary, zadbajmy o czyste powietrze!” została rozwiązana za porozumieniem stron.

Na realizację powyższego zadania miasto będzie ubiegało się o dofinansowanie w nowej perspektywie w I połowie 2024 roku.

Projekt „Termomodernizacja budynku Miejskiego Przedszkola nr 7 w Żarach przy ul. Szymanowskiego 2”

Projekt zgłoszony do dofinansowania w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego – Lubuskie 2020, Oś Priorytetowa 11., działanie 11.1 REACT – EU wspiera Lubuskie, Działanie 11.1 Efektywność energetyczna – REACT – EU.

Całkowita wartość projektu: 1 354 539,55 zł.

Kwota dofinansowania: 1 138 289,86 zł.

Wkład własny: 216 249,69 zł.

Zakres rzeczowy inwestycji obejmował elementy takie jak:

- prace przygotowawcze – audyt energetyczny oraz studium wykonalności,
- roboty budowlane – prace budowlane związane z termomodernizacją budynku. Główne elementy stanowiąc będą docieplenie ścian zewnętrznych i stropodachu, wymiana okien i drzwi zewnętrznych oraz montaż systemu monitorowania i zarządzania energią,
- promocja,
- nadzór inwestorski.

Głównym celem projektu jest zwiększenie efektywności energetycznej budynku Publicznego Przedszkola przy ul. Szymanowskiego 2 w Żarach.

W dniu 22 grudnia 2022 r. zawarto umowę o dofinansowanie projektu. W postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego na roboty budowlane została złożona tylko jedna oferta, której cena przekraczała środki jakie przeznaczono na sfinansowanie zadania. Z uwagi na brak możliwości zwiększenia środków na inwestycję postępowanie zostało unieważnione. Uwzględniając kończący się okres perspektywy finansowej 2014-2020, nie było możliwości wszczęcia kolejnego postępowania o udzielenie zamówienia publicznego, ponieważ termin rzeczowej realizacji zadania wykraczałby poza okres kwalifikowalności wydatków. Wobec powyższego umowa o dofinansowanie projektu „Termomodernizacja budynku Miejskiego Przedszkola nr 7 w Żarach przy ul. Szymanowskiego 2” została rozwiązana za porozumieniem stron.

Na realizację powyższego zadania miasto będzie ubiegało się o dofinansowanie w nowej perspektywie w I połowie 2024 roku.

11.3. Przedsięwzięcia realizowane w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020

Projekt pn.: „Pieszko, czy na rowerze bądź bezpieczny na drogach w Żarach”

Projekt realizowany w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014 – 2020, Oś Priorytetowa III – Rozwój sieci drogowej TEN-T i transportu multimodalnego, Działanie 3.1 – Rozwój drogowej i lotnicznej sieci TEN-T). Przedsięwzięcie obejmowało realizację następujących zadań:

Zadanie nr 1 Wyznaczenie przejścia dla pieszych. Zadanie dotyczy wykonania przejścia dla pieszych na ul. Żagańskiej, w obrębie skrzyżowania z ulicą Szpitalną. Przejście powstało w bezpośrednim sąsiedztwie przystanku autobusowego z zatoką. Przejście składa się z oznakowania poziomego (znak P-10 i P-14) oraz oznakowania pionowego (D-6). W ramach prac obniżono krawężniki drogowe – w ramach łamania tzw. barier architektonicznych – a istniejący chodnik został dopasowany do obniżonych krawężników.

Zadanie nr 2 Zakup i montaż wyświetlaczy prędkości w 10 lokalizacjach na terenie miasta:

- ul. Zielonogórska (skrzyżowanie z ul. Budowlanych),
- ul. Zgorzelecka przy posesji nr 15,
- al. Jana Pawła II (na wysokości wejścia do parku miejskiego),
- ul. Żagańska (obręb skrzyżowania z ul. Szpitalną),
- ul. Wieniawskiego (obręb skrzyżowania z ul. K. Szymanowskiego),
- ul. Katowicka (na wysokości sklepu Lidl),
- ul. Okrzei (w obrębie sklepu Biedronka),
- al. Wojska Polskiego (okolice stadionu sportowego),
- ul. Piastowska (skrzyżowanie z ul. Staszica),
- ul. Czerwonego Krzyża (przy przedszkolu).

Zamontowane wyświetlacze prędkości mają na celu uspokojenie ruchu i zapewnienie bezpieczeństwa w tych obszarach.

Zadanie nr 3 Doposażenie szkół podstawowych w mobilne miasteczka rowerowe, które stanowią narzędzie edukacyjne z zakresu ruchu drogowego. Miasteczka rowerowe przeznaczone są do nauki przepisów ruchu drogowego i praktycznego szkolenia dzieci w zakresie ruchu pieszych oraz do nauki jazdy na rowerze. W zależności od pory roku oraz warunków atmosferycznych miasteczko będzie użytkowane na placu/boisku szkolnym lub w sali gimnastycznej.

W ramach zadania zakupiono 5 mobilnych miasteczek rowerowych, które następnie zostały przekazane do żarskich szkół podstawowych.

Lokalizacja:

- Szkoła Podstawowa nr 2 im. Janusza Korczaka, ul. Gabrieli Zapolskiej 16,
- Zespół Szkolno - Przedszkolny z Oddziałami Integracyjnymi (teren szkoły) ul. Broni Panczernej 8,
- Szkoła Podstawowa nr 5 im. Polskich Noblistów, ul. Okrzei 19,
- Szkoła Podstawowa nr 8 im. Bolesława Chrobrego, ul. Partyzantów 9,
- Szkoła Podstawowa nr 10 im. Armii Krajowej, ul. Gen. Pułaskiego 4A.

Zadanie nr 4 Działania informacyjno – promocyjne. Zadanie dotyczyły działań promocyjnych i informujących o realizacji projektu dofinansowanego przez UE.

Zadanie nr 5 Zarządzanie projektem (koordynacja działań, nadzór nad wykonaniem zadań określonych w projekcie oraz rozliczenie wydatków, które zostały zaplanowane w ramach realizacji projektu).

Ostateczna wartość projektu 429 457,82 zł, dofinansowanie (85%) w kwocie 365 039,14 zł.

11.4. Przedsięwzięcia realizowane w ramach Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg (RFRD)

Przebudowa drogi ulicy Bohaterów Getta wraz z drogami przyległymi w Żarach

Umowa o dofinansowanie zadania pn.: „Przebudowa drogi ul. Bohaterów Getta wraz z drogami przyległymi w Żarach” podpisana została z Wojewodą Lubuskim w dniu 25 października 2022 r.

Przedmiotem zadania jest przebudowa drogi ul. Bohaterów Getta oraz przyległych dróg (ul. Nadrzeczna, ul. Zielona, ul. Żurawia, ul. Kwiatowa, ul. Pszenna) o łącznej długości ok. 1600 mb. Zakres rzeczowy obejmuje budowę nowej nawierzchni asfaltowej ulic, budowę chodników z dopuszczeniem ruchu rowerowego z kostki betonowej, przebudowę

skrzyżowań, zjazdów, przebudowę 3 obiektów mostowych, budowę i przebudowę kanalizacji deszczowej wraz z przyłączykami, rozbiórkę starej i budowę nowej linii oświetlenia drogowego i przejść dla pieszych z oprawami typu LED, likwidację kolizji z siecią gazową i teletechniczną, urządzenie zieleni.

Całkowita wartość zadania: 23 734 248,79 zł

W grudniu 2023 r. otrzymano zaliczkę dofinansowania w ramach Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg w wysokości 3 603 032,00 zł, co pozwoliło na sfinansowanie prac wykonanych w 2023 r.

Aktualny termin zakończenia realizacji zadania: luty 2025 r.

Rozbudowa drogi ulicy Sportowej w Żarach

Umowa o dofinansowanie zadania pn.: „Rozbudowa drogi ulicy Sportowej w Żarach” podpisana została z Wojewodą Lubuskim w dniu 31.10.2023 r.

W ramach wnioskowanego zadania przewidziane są następujące działania:

- przebudowa nawierzchni wraz z wykonaniem nowej konstrukcji odcinka drogi długości 1046,74 m o szerokości jezdni 6,0 m;
- usprawnienie odprowadzania pochodzących z drogi wód opadowych i roztopowych poprzez demontaż istniejącej (w złym stanie technicznym) sieci kanalizacji deszczowej wraz ze studniami oraz wpustami ulicznymi oraz budowę nowej kanalizacji deszczowej z wpustami ulicznymi;
- modernizacja oświetlenia drogowego: stalowe ocynkowane słupy oświetleniowe - 39 szt., oprawy z ledowymi źródłami światła - 39 szt.;
- wykonanie chodników i ciągów pieszo rowerowych (4 053 m²);
- wykonanie ścieżek rowerowych (1 824 m²);
- przebudowa zatok parkingowych (268 m²);
- przebudowa gminnego skrzyżowania ul. Sportowa – ul. Kaszubska;
- przebudowa skrzyżowania z drogą powiatową ul. Kaszubska – al. Wojska Polskiego;
- przebudowa zjazdów na drogi wewnętrzne;
- przebudowa istniejących i budowa nowych zjazdów indywidualnych i publicznych oraz dojść do posesji i miejsc gromadzenia odpadów;
- wyposażenie w urządzenia bezpieczeństwa ruchu;
- budowę trzech przystanków autobusowych – dwa perony wyposażone w wiaty przystankowe oraz jeden peron bez wiaty przystankowej;
- tereny zielone (trawa z rolki, nasadzenia).

Szacowana wartość zadania: 15 360 309,47 zł

Kwota dofinansowania z RFRD: 7 447 327,00 zł

Planowany termin zakończenia realizacji zadania: maj 2026 r.

11.5. Program Rozwoju Lokalnego – Projekt „Żary, tu chcę żyć !!!”

W roku 2023 kontynuowano realizację przedsięwzięć zaplanowanych w Planie Rozwoju Lokalnego i Planie Rozwoju Instytucjonalnego. Na wszystkie przedsięwzięcia zostały zawarte kontrakty na ich wykonanie. W maju 2023 r. pojawiła się szansa wnioskowania o dodatkowe dofinansowanie przedsięwzięć inwestycyjnych z Programu Rozwój Lokalny. Nasz wniosek złożony na dodatkowe środki finansowe w wysokości ogółem 1 256 094,52 zł został pozytywnie rozpatrzony. Otrzymaliśmy 341 002,50 zł ze środków Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego 2014 – 2021 oraz 915 092,02 zł z Norweskiego Mechanizmu Finansowego na lata 2014-2021. Otrzymane wsparcie finansowe pozwoliło na zmniejszenie zaangażowania środków własnych (pozaprojektowych) z budżetu miasta na zaplanowane przedsięwzięcia.

Działanie	Zakres realizowanych prac
Adaptacja ruin zamku na Centrum Kultury i Tradycji	<p>6 lutego 2023 r. zawarto umowę na opracowanie dokumentacji projektowo – kosztorysowej dla zadania pn.: Adaptacja ruin Zamku na Centrum Kultury i Tradycji W ramach opracowania wykonano oraz rozliczono koncepcję wielobranżową jako element projektu, która została zaopiniowana przez Zamawiającego oraz Lubuskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków. Wykonano badania i dokumentację geologiczno - inżynierską, badania archeologiczne na potrzeby projektu prac konserwatorskich i restauratorskich. Wykonano wielobranżowe projekty budowlane wraz z instalacjami wewnętrznymi, przyłączami infrastruktury technicznej, projekt zagospodarowania terenu oraz projekty architektoniczno-budowlane. Złożony został wniosek o pozwolenie na budowę.</p> <p>Dofinansowanie z EOG 3 479 934,45 zł.(100%)</p> <p>Termin wykonania do 29.04.2024 r.</p>
Rowerem do pracy i szkoły	<p>Na „Opracowanie dokumentacji projektowo – kosztorysowe zadania „Budowa ścieżki rowerowej wraz z ciągiem pieszym od ul. Górnośląskiej do ul. Przeładunkowej” zawarto umowę w dniu 24.03.2023 r., uzyskano 100% dofinansowania tego przedsięwzięcia w kwocie 674 040,00 zł. termin wykonania zaplanowano na 10.04.2024 r.</p> <p>Zawarto umowy na roboty budowlane i nadzór inwestorski dla przedsięwzięcia „Budowa drogi wraz ze ścieżką rowerową od ul. Kilińskiego do ul. Wapiennej oraz kładki pieszo – rowerowej nad drogą krajową nr 12 przy strefie przemysłowej Lotnisko”, w formule „zaprojektuj i wybuduj”. Dokumentacja została wykonana i uzyskano pozwolenie na budowę. Koszt 285 511,73 zł (100 % dofinansowanie)</p> <p>Wartość robót: 7.315.881,40 zł, w tym dofinansowanie EOG 3 339 376,78 zł; Wartość nadzoru: 68 880,00 zł dofinansowane w 50%.</p> <p>Realizacja robót planowana jest do 24.06.2024 r.</p>
Innowacyjny system monitorowania i analizy jakości powietrza w mieście Żary	<p>W ramach zawartej umowy zrealizowano I i II etap prac. I etap umowy dotyczył następującego zakresu prac: inwentaryzacja głównych źródeł emisji zanieczyszczeń do powietrza atmosferycznego, budowa modelu symulacyjnego rozprzestrzeniania się zanieczyszczeń do powietrza oraz mapa ze wskazaniem miejsca urządzeń pomiarowych. II etap umowy obejmował budowę infrastruktury technicznej i teleinformatycznej służącej do monitorowania jakości powietrza w mieście. Dzięki pozyskanym dodatkowym środkom całość prac (100%) będzie dofinansowana z EOG i NMF w tym dofinansowanie z EOG 1 805 687,59 zł. Termin zakończenia kwiecień 2024.</p>

Działanie	Zakres realizowanych prac
Żarski Rower Miejski – zakup rowerów miejskich oraz budowa stacji wypożyczeń	<p>W dniu 20 lipca 2023 r. zawarto umowę na roboty budowlane oraz nadzór inwestorski dla zadania „Budowa stacji wypożyczeń roweru miejskiego wraz z parkingami rowerowymi”. Zakończenie prac nastąpi w I kw.2024 r.</p>
Młodzieżowy Inkubator Aktywności	<p>W roku 2023 przygotowano i przeprowadzono cykl szkoleń/warsztatów dla młodych mieszkańców Żar, których celem jest podnoszenie kompetencji społecznych młodych żaran. Przeprowadzono także drugą edycję konkursu na imprezę zainicjowaną przez młodych dla młodych mieszkańców Żar oraz zrealizowano zwycięski projekt w przedsięwzięciu „Młodzi mają głos” edycja 2023. Zorganizowano trzy spotkania młodzieży z żarskimi przedsiębiorcami, którzy w innowacyjny sposób prowadzą swoje biznesy w mieście. Był to wstęp do ogłoszenia konkursu „STARTUP - społecznie pozytywny”, związanego z pomysłami na własny biznes w Żarach. Rozstrzygnięto pierwszą i drugą edycję konkursu na pomysł „Dobry biznes w Żarach”.</p>
Dostosowanie polityki społecznej do zmian demograficznych	<p>W 2023 r. zakończono umowę na „Opracowanie dokumentacji projektowo – kosztorysowe utworzenia Domu Pomocy Społecznej wraz z Dziennym Domem Wsparcia” za kwotę 187 575,00 zł, dofinansowanie z EOG w 100%. Prezentacje projektu dotyczącego przekształcenia budynku po byłej szkole na dom pomocy społecznej przy ul. Staszica w Żarach były prezentowane podczas spotkań z mieszkańcami miasta Żary, m.in. na spotkaniu w MOPS z Miejską Radą Seniorów.</p>

Opracowanie systemu zagospodarowania wód opadowych	W roku 2023 wybrano wykonawcę przedmiotowego zadania. Zawarta z wykonawcą umowa zakłada realizację przedsięwzięcia w trzech etapach. Zrealizowano i rozliczono Etap I umowy, zgodnie z harmonogramem projektu. Etapu II zostanie zakończony do 30.04.2024 r. Całe przedsięwzięcie zostanie wykonane zgodnie z zawartą umową w terminie do 30 czerwca 2024 r. Finansowanie zadania, po okresie kwalifikowalności, nastąpi ze środków własnych beneficjenta (pozaprojektowych). Wartość dofinansowania 1 934 369,45 zł.
Poszerzenie terenów zielonych i urozmaicenie zieleni w mieście Żary (łąka kwietna, zielone przystanki, ogród skrzyniowy, park kieszonkowy)	W 2023r. zostały wykonane następujące przedsięwzięcia: łąka kwietna; zielony przystanek przy ul. Wieniawskiego - odcinek z chodnikiem i ścieżką rowerową; zielony przystanek przy ul. Wieniawskiego - prawa strona w kierunku centrum miasta; zielony przystanek przy ul. Wieniawskiego - prawa strona w kierunku centrum miasta; zielony przystanek przy ul. Zielonogórskiej przy Zespole Szkół Ogólnokształcących i Technicznych w Żarach; park kieszonkowy. Wszystkie przedsięwzięcia finansowane są w 100 % ze środków EOG.
Ogród sensoryczny (działanie w wymiarze dostępności+)	W 2023 r. wykonano ogród sensoryczny przy ul. Podwale. Roboty wraz z nadzorem w 100 % finansowane są ze środków EOG oraz NMF
Świadome gospodarowanie przestrzenią	Wykonano przedsięwzięcie „Sporządzenie mpzp dla terenów części północnej ul. Żagańskiej (ul. Kukułcza, ul. Strusia)”, wartość zadania 18 450,00 zł, dofinansowanie w 100 % z EOG.

W zakresie zaplanowanych w Programie Rozwoju Instytucjonalnego działań w roku 2023 wykonano:

Działanie	Zakres realizowanych prac
Usprawnienie systemu zarządzania strategicznego i finansowego w gminie	W 2023 r. zawarto umowę na dostawę narzędzia/systemu informatycznego wspomagającego kontrolę zarządczą. Szkolenie i wdrożenie programu zaplanowano na I kwartał 2024 r. Zadanie w 100 % finansowane z EOG.
Usprawnienie komunikacji wewnętrznej i zewnętrznej w gminie w obszarze zarządzania strategicznego	Zadanie w całości zrealizowano w 2022 r. Przeszkolono kadrę kierowniczą, w tym kierowników jednostek organizacyjnych Gminy. Szkolenie obejmowało problematykę usprawnienia komunikacji zewnętrznej i wewnętrznej oraz zarządzanie projektami.

Działanie	Zakres realizowanych prac
Opracowanie i wdrożenie systemu rozwoju kompetencji i kwalifikacji pracowników	<p>W maju 2023 r. przeprowadzono szkolenia wyjazdowe dla pracowników UM w Żarach pn. „Szkolenie trenerów wewnętrznych z zakresu przekazywania wiedzy merytorycznej”. W okresie sierpień - listopad 2023 r. przeprowadzono szkolenia stacjonarne podnoszące wiedzę i umiejętności informatyczne pracowników UM Żary. We wrześniu odbyło się stacjonarne szkolenie „Efektywna komunikacja interpersonalna z zarządzania stresem”, w którym wzięło udział 116 osób.</p> <p>W październiku zostały zorganizowane szkolenia dla ok. 50 osób z zakresu: „Techniki prezentacyjne dla liderów: jak przygotować i wygłosić skuteczną prezentację dla interesariuszy i współpracowników” oraz „ Zarządzanie czasem i planowanie celów: jak skutecznie zarządzać czasem i priorytetami, aby osiągnąć cele i zwiększyć efektywność pracy?” – szkolenie wyjazdowe w 4 grupach szkoleniowych.</p> <p>W ramach działania odbył się 3-dniowy wyjazd studyjny do UM Gdańska. Podczas wizyty 5 pracowników odwiedziło Urząd Miasta Gdańska skupiając się przede wszystkim na zagadnieniach społeczeństwa obywatelskiego, budżetu obywatelskiego, partycypacji społecznej, programów lojalnościowych dla mieszkańców, konsultacji z mieszkańcami, programów zdrowotnych, polityki senioralnej oraz obsługi klientów ze szczególnymi potrzebami.</p>

Rozwój e-usług publicznych	W ramach tego działania, w 2023 roku przeprowadzono cykl szkoleń/warsztatów dla dorosłych mieszkańców miasta w zakresie E-usług. Dla każdej z 4 grup przewidziano dwa odrębne tematycznie szkolenia związane z podnoszeniem wiedzy i umiejętności związanych z e-usługami, po 3.5 godziny każde. W czterech, prowadzonych w cyklach dwudniowych szkoleniach uczestniczyło łącznie 82 osoby.
Budowanie społeczeństwa partycypacyjnego poprzez edukację, komunikację i włączenie mieszkańców w zarządzanie gminą	W roku 2023 wyłoniono wykonawcę na zakup licencji i uruchomienie aplikacji mobilnej dla miasta Żary wraz z przeprowadzeniem szkolenia użytkowników. Aplikacja pod nazwą mMieszkaniec zostanie udostępniona użytkownikom wraz z regulaminami na początku lutego 2024.

11.6. Program Operacyjny Pomoc Techniczna 2014 – 2020

Wraz z przyznaniem dofinansowania projektu „Żary, tu chcę żyć!!!” w ramach Programu Rozwój Lokalny otrzymaliśmy pomoc finansową ze środków Programu Pomoc Techniczna 2014-2020 na opracowanie dokumentacji, które zostały zaplanowane w Programie Rozwoju Lokalnego, a nie mogły być finansowane z EOG.

W ramach projektu „Żary – opracowanie dokumentacji w ramach wsparcia rozwoju miast POPT 2014-2020” zrealizowano następujące zadania:

- opracowanie dokumentacji projektowo - kosztorysowej zadania „Budowa ciągu pieszo - rowerowego w ul. Kilińskiego”,
- opracowanie dokumentacji projektowo-kosztorysowej zadania „Budowa ciągu pieszo-rowerowego od ul. Przeładunkowej do ul. Podchorążych”,
- opracowanie dokumentacji projektowo-kosztorysowej zadania „Uzbrojenie terenów pod budowę eko osiedla mieszkaniowego przy ul. Żagańskiej w Żarach”,
- raport przedstawiający główne kierunki przemieszczania się mieszkańców oraz ich potoki w ramach gmin Żarsko-Żagańskiego Obszaru Funkcjonalnego (ŻŻOF) wraz z mapą przedstawiającą lokalizację ścieżek,
- raport przedstawiający analizę potencjału energetycznego gmin ŻŻOF.

Finansowanie i okres realizacji:

- wartość dotacji: 508 148,08 zł,
- finansowanie: w 100 % ze środków zewnętrznych: 85% ze środków Unii Europejskiej (Funduszu Spójności) w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020 oraz w 15% z budżetu państwa,

Okres realizacji projektu: od 01.01.2022 r. do 14.07.2023 r. W roku 2022 wykorzystano dotację w kwocie 97 788,04 zł, w roku 2023 wykorzystano dotację w kwocie 410 360,04 zł.

11.7. Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych.

Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych ma na celu zwiększenie skali inwestycji publicznych przez bezzwrotne dofinansowanie inwestycji realizowanych przez JST. Program realizowany jest poprzez promesy inwestycyjne udzielane przez BGK.

Gmina Żary o statusie miejskim uzyskała wsparcie na realizację następujących inwestycji:

11.7.1 W ramach I Edycji Programu, w 2021 roku dofinansowanie przyznano dwóm inwestycjom tj. rozbudowa dróg ul. Szymanowskiego i ul. Krótkiej w Żarach oraz Poprawa efektywności energetycznej budynku Ratusza w Żarach, które realizowane były w roku 2023.

Rozbudowa dróg ul. Szymanowskiego i ul. Krótkiej w Żarach.

Inwestycja została zakończona 17.07.2023 r. Zakres rzeczowy obejmował przebudowę jezdni o nawierzchni bitumicznej, przebudowę zjazdów, chodników, budowę zatok parkingowych, ciągów pieszych, przebudowę skrzyżowań, renowację istniejącej i budowę nowej kanalizacji deszczowej wraz z przyłączami, rozbiórkę starej i budowę nowej linii oświetlenia drogowego i przejść dla pieszych z oprawami typu LED, urządzenie zieleni. Pierwszą transzę dofinansowania uzyskaliśmy w wysokości 4 700 425,09 zł. w 2022 roku. Druga transza w wysokości 4 704 574,91 zł została wypłacona przez BGK po odbiorze końcowym zadania w sierpniu 2023 r.

Poprawa efektywności energetycznej budynku Ratusza w Żarach.

Umowa na wykonanie zadania została zawarta 13 lipca 2022 r. Dotyczy kompleksowej termomodernizacji zabytkowego budynku użyteczności publicznej. Zakres rzeczowy obejmuje docieplenie podłogi przy gruncie i dachów, wymianę drzwi zewnętrznych i okien, uzupełnienie źródeł ciepła o powietrzną pompę ciepła, wymianę źródeł światła na oświetlenie typu LED, montaż automatyki do sterowania systemem c.o. i oświetleniem z wykorzystaniem TIK, montaż klimatyzacji. Inwestycja kontynuowana w 2023 roku. W 2023 roku została opracowana dokumentacja techniczna i realizowano roboty wynikające z tej dokumentacji.

Dofinansowanie wypłacone zostanie w dwóch transzach: pierwsza w kwocie 1 840 000,00 zł po zrealizowaniu min. 50% robót (planowana wypłata w kwietniu 2024 r.), druga w wysokości 1 850 000,00 zł po odbiorze końcowym inwestycji.

11.7.2 W ramach II Edycji Programu, w 2022 roku uzyskano promesy wstępne na 3 zadania inwestycyjne:

Przebudowa ulicy Bohaterów Getta w Żarach wraz z drogami przyległymi (ul. Nadrzeczna, ul. Zielona, ul. Żurawia, ul. Kwiatowa, ul. Pszenna.

Pod koniec roku 2022 ogłoszono postępowanie o udzielenie zamówienia na Przebudowa ulicy Bohaterów Getta w Żarach wraz z drogami przyległymi (ul. Nadrzeczna, ul. Zielona, ul. Żurawia, ul. Kwiatowa, ul. Pszenna). W dniu 10.03.2023 r. została zawarta umowa na roboty budowlane z firmą TANDEM Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Żaganiu na kwotę 23 734 248,79 zł. Uzyskane dofinansowanie z Programu Polski Ład to kwota ogółem 8 976 000,00 zł. Wypłata środków w dwóch transzach 4 487 500,00 zł oraz 4 488 500,00 zł zostały zaplanowane na 2024 rok.

Przebudowa ul. Śląskiej w Żarach.

Zadanie zrealizowane w 2023 roku. W dniu 22.05.2023 r. została zawarta umowa na roboty budowlane z firmą "M&J" Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Żarach. Wartość robót wyniosła 3 909 951,92 zł. Dofinansowanie w formie jednej transzy w wysokości 2 850 000,00 zostało wypłacone 19 stycznia 2024 r.

Przebudowa i rozbudowa ul. Moniuszki, ul. Strzelców i ul. Żabikowskiej w Żarach.

W dniu 22.05.2023 r. została zawarta umowa na roboty budowlane z firmą "M&J" Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Żarach. Wartość robót 15 700 000,00 zł. Uzyskane dofinansowanie z Programu Polski Ład to kwota ogółem 8 960 000,00 zł. Wypłata środków w dwóch transzach 4 444 160,03 zł oraz 4 515 839,97 zł zostały zaplanowane na 2024 rok.

11.7.3 W ramach Edycji III PGR (dla gmin popegeerowskich) uzyskano promesy wstępne na 2 zadania inwestycyjne:

Budowa drogi ul. Brzoskwiniowa w Żarach.

Umowę na roboty budowlane zawarto 10.02.2023 r. z firmą Wiktor Kamzelski Przedsiębiorstwo Budowlano-Drogowe KAMBUD w Nowej Soli na kwotę 563 161,39 zł., w tym dofinansowanie z Funduszu Polski Ład 535 003,32 zł, udział własny gminy 5% (28 158,07 zł). Dofinansowanie w pełnej kwocie zostało wypłacone 15.05.2023 r.

Zadanie Remont elewacji wieży zamku w Żarach w 2023 roku zostało zamienione na Remont biblioteki w Żarach w zakresie poprawy stanu technicznego budynku.

Wartość ogółem 800 000,00 zł, udział własny 16 000,00 zł (2%), dofinansowanie 784 000,00 zł (98 %) – realizacja powyżej 12 miesięcy. Wniosek oczekuje na zatwierdzenie.

11.7.4 W ramach VI Edycji Programu (dla gmin popegeerowskich) we wrześniu 2023 r. uzyskano promesę wstępną na zadanie inwestycyjne:

Udostępnienie terenów inwestycyjnych poprzez rozbiórkę obiektów poprzemysłowych w Żarach. Przedmiotem inwestycji jest rozbiórka budynków przemysłowych wraz z wiatą żelbetową oraz rampą po byłej cegielni przy ul. Powstańców Wielkopolskich, działka Nr 426/2, obręb 0005 w Żarach. Planowana wartość zadania 3 100 000,00 zł, udział własny 1 000 000,00 zł, dofinansowanie 3 000 000,00 zł – realizacja do 12 miesięcy od daty zawarcia umowy z wykonawcą robót.

11.7.5 W ramach VIII Edycji Programu w październiku 2023 r. uzyskano promesę wstępną na zadanie inwestycyjne:

Budowa hali sportowej „Centrum Sportów Leśna” w Żarach. Przedmiotem inwestycji jest budowa parterowego budynku wraz z urządzeniami budowlanymi na terenie kompleksu sportowego SYRENA w Żarach. Inwestycja obejmuje również rozbiórkę istniejącego budynku, który z uwagi na swój stan techniczny nie nadaje się do modernizacji. Planowana wartość zadania 9 000 000,00 zł, udział własny 1 000 000,00 zł, dofinansowanie 8 000 000,00 zł – realizacja powyżej 12 miesięcy od daty zawarcia umowy na roboty budowlane.

11.7.6 W ramach IX Edycji Programu w grudniu 2023 r. uzyskano promesę wstępną na zadanie inwestycyjne:

Modernizacja istniejącego oświetlenia na terenie Gminy Żary o statusie miejskim. Przedmiotem inwestycji jest modernizacja istniejącego oświetlenia na majątku stanowiącym wyłącznie majątek własny Gminy Żary o statusie miejskim poprzez wymianę opraw nieenergooszczędnych na nowe oprawy oświetleniowe LED. Planowana wartość zadania 190 000,00 zł, udział własny 38 000,00 zł, dofinansowanie 152 000,00 zł – realizacja do 12 miesięcy od daty zawarcia umowy z wykonawcą robót.

11.8. Lubuski Fundusz Samorządowy: dotacja na realizację zadania inwestycyjnego pn. „Modernizacja oświetlenia ulicznego na energooszczędne w Żarach”

Podstawowym celem projektu była poprawa efektywności energetycznej poprzez modernizację oświetlenia ulicznego w mieście, polegająca na wymianie energochłonnych opraw sodowych na bardziej ekologiczne oprawy oświetleniowe LED.

W ramach realizowanego zadania dokonano demontażu 49 opraw sodowych i montażu 49 opraw LED na słupach oświetleniowych o wysokości 10 m, położonych wzdłuż dróg i chodników na osiedlu mieszkaniowym przy ulicy Zawiszy Czarnego w Żarach.

Na zakres rzeczowy inwestycji składały się elementy takie jak:

- opracowanie dokumentacji projektowo-kosztorysowej pn.: „Modernizacja oświetlenia ulicznego na energooszczędne w Żarach” – osiedle Zawiszy Czarnego
- wykonanie modernizacji oświetlenia ulicznego na energooszczędne w miejscowości Żary, obejmujące teren osiedla przy ul. Zawiszy Czarnego,
- pełnienie nadzoru inwestorskiego.

Całkowita wartość zadania: 77 366,36 zł.

Kwota otrzymanej dotacji: 66 296,36 zł.

12. SPÓŁKI KOMUNALNE

12.1. Informacje ogólne

Istotą zadań publicznych wykonywanych przez jednostki samorządu terytorialnego jest zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty samorządowej na rynku lokalnym. Gospodarka komunalna obejmuje przede wszystkim zadania o charakterze użyteczności publicznej, tj. wykonywane w drodze świadczenia usług powszechnie dostępnych w sposób bieżący i nieprzerwany. Usługi o charakterze użyteczności publicznej mają za zadanie zaspokajać podstawowe potrzeby gminnej wspólnoty. Aby zrealizować prawem nałożone na gminę obowiązki, gminy mogą przystępować bądź tworzyć spółki. Takie spółki określane są mianem spółek komunalnych, ponieważ działają zarówno na podstawie Kodeksu spółek handlowych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1467 ze zm.), jak i ustawy z dnia 20 grudnia 1996 r. o gospodarce komunalnej Dz. U. z 2021 r. poz. 679).

Gmina Żary o statusie miejskim jest udziałowcem w pięciu spółkach prawa handlowego: w czterech spółkach z ograniczoną odpowiedzialnością (ZWiK Sp. z o.o. w Żarach, ZGM Sp. z o.o. w Żarach, ŁCR Sp. z o.o. w Marszowie, RTBS Sp. z o.o. w Zielonej Górze) i w jednej spółce akcyjnej (PK PEKOM S.A. w Żarach). W dwóch spółkach nasza gmina ma 100 % udziałów, są to: PK PEKOM S.A. i ZGM Sp. z o.o. W jednej ze spółek udziały są większościowe (ZWiK Sp. z o.o. - 79,18 %), w jednej spółce udział gminy jest największy ze wszystkich gmin-wspólników, ale nie jest większościowy (ŁCR Sp. z o.o. - 24,41%). Z kolei w innej spółce udział jest tak niewielki, że nie podlega ujawnieniu w Krajowym Rejestrze Sądowym (RTBS Sp. z o.o. - udziały 4,61 %).

Organami spółki są:

- Zgromadzenie Wspólników (w spółce akcyjnej jest to Walne Zgromadzenie), Zarząd (jedno lub wieloosobowy),

- Rada Nadzorcza.

Spółki komunalne mają obowiązek powołać radę nadzorczą. W spółkach z udziałami Gminy Żary o statusie miejskim rady nadzorcze spółek liczą sobie od 3-6 osób. 3-osobowa rada nadzorcza jest w ZWiK Sp. z o.o. i ZGM Sp. z o.o., 5-osobowa rada jest w PK PEKOM S.A. i ŁCR Sp. z o.o., a 6-osobowa w RTBS Sp. z o.o. Spółki niezależnie od tego czy są spółkami prywatnymi czy też komunalnymi muszą działać w granicach określonych przepisami prawa, które nakładają na spółki określone obowiązki. Do 31 marca każdego roku spółki winne są sporządzić sprawozdanie finansowe wraz z bilansem za rok ubiegły, a do 30 czerwca każdego roku wspólnicy zatwierdzają sprawozdanie zarówno finansowe, jak i z działalności.

Gmina Żary o statusie miejskim jest również udziałowcem w spółce wodnej ZŁOTA STRUGA. Jest to specyficzny rodzaj spółki, funkcjonującej na podstawie przepisów prawa wodnego. Gmina miejska Żary ma 76,47 % udziałów w spółce wodnej ZŁOTA STRUGA, co daje 266 głosów (udziałów). Spółka wodna nie ma rady nadzorczej, a 3-osobowy zarząd. Spółką kieruje dyrektor spółki.

Każda ze spółek Gminy Żary o statusie miejskim ma stronę internetową, na której znajdują się wszystkie informacje dotyczące działalności spółki oraz dane kontaktowe.

- PK PEKOM S.A. - www.pekom.com.pl
- ZWiK Sp. z o.o. - www.zwikzary.pl
- ZGM Sp. z o.o. - www.zgmzary.pl
- ŁCR Sp. z o.o. - www.marszow.pl
- RTBS Sp. z o.o. - www.rtbs.pl
- ZŁOTA STRUGA - www.zlotastruga.com.pl

12.2. Wykaz spółek z udziałem Gminy Żary o statusie miejskim

Stan na dzień: 31.12.2022 r.

Lp.	Nazwa spółki	Ilość udziałów / akcji	Wartość całościowa udziałów / akcji	Wartość jednostkowa udziałów / akcji	Udział w kapitale zakładowym
1	Przedsiębiorstwo Komunalne PEKOM S.A. w Żarach	67 890	1 357 800,00 zł	20,00 zł	100 %
2	Zakład Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Żarach	3 048	3 048 000,00 zł	1000,00 zł	79,18 %
3	Zakład Gospodarki Mieszkaniowej Sp. z o.o. w Żarach	642	321 000,00 zł	500 zł	100 %
4	Łużyckie Centrum Recyklingu Sp. z o.o. w Marszowie	71 792	3 589 600,00 zł	50 zł	24,41 %
5	Regionalne Towarzystwo Budownictwa Społecznego Sp. z o.o. w Zielonej Górze	632	316 000,00 zł	500 zł	4,61 %
6	Spółka wodna ZŁOTA STRUGA	266 głosów	X*	X*	76,47 % głosów

* brak wartości nominalnej i całościowej głosów wynika ze specyfiku spółki wodnej

12.3. Zakres działalności spółek Gminy Żary o statusie miejskim

1. Przedsiębiorstwo Komunalne PEKOM S.A. w Żarach świadczy szeroki zakres usług. Zajmuje się odbiorem nie tylko zmieszanych odpadów komunalnych, ale również wielkogabarytowych, odpadów zbieranych selektywnie, odpadów budowlanych, gruzu, ziemi. Ponadto świadczy usługi podnośnikiem koszowym, pielęgnacji i utrzymania terenów zielonych (wycinka drzew, wykaszanie terenów zielonych, usuwanie chwastów, grabienie liści, pielęgnacja krzewów i żywopłotów), utrzymanie w czystości dróg, ulic, placów, chodników, zimowego utrzymania dróg (odsnieżanie, posypywanie solą), w zakresie robót drogowych.

Przedmiotem działalności Spółki jest:

- zbieranie odpadów innych niż niebezpieczne PKD 38.11.Z,
- zbieranie odpadów niebezpiecznych PKD 38.12.Z,
- odzysk surowców z materiałów segregowanych PKD 38.32.Z,
- roboty związane z budową dróg i autostrad PKD 42.11.Z,
- przygotowanie terenu pod budowę PKD 43.12.Z,
- pozostałe specjalistyczne roboty budowlane, gdzie indziej niesklasyfikowane PKD 43.99.Z,
- sprzedaż hurtowa odpadów i złomu PKD 46.77.Z,
- pozostałe sprzątanie PKD 81.29.Z,
- działalność usługowa związana z zagospodarowaniem terenów zieleni PKD 81.30.Z,
- pozostała działalność usługowa, gdzie indziej niesklasyfikowana PKD 96.09.Z.

2. Zakład Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Żarach realizuje zadania własne Gminy Żary o statusie miejskim z zakresu zbiorowego zaopatrzenia w wodę i odprowadzania ścieków.

Przedmiotem działalności Spółki jest:

- pobór, uzdatnianie i dostarczanie wody PKD 36.00.Z,
- odprowadzanie i oczyszczanie ścieków PKD 37.00.Z,
- roboty związane z budową rurociągów przesyłowych i sieci rozdzielczych PKD 42.21.Z,
- działalność w zakresie inżynierii i związane z nią doradztwo techniczne PKD 71.12.Z.

3. Zakład Gospodarki Mieszkaniowej Sp. z o.o. w Żarach zarządza:

- gminnym zasobem komunalnym,
- targowiskiem,
- schroniskiem dla zwierząt.

Przedmiotem działalności Spółki jest:

- wynajem i zarządzanie nieruchomościami własnymi lub dzierżawionymi PKD 68.20.Z,
- pośrednictwo w sprzedaży miejsca na cele reklamowe w pozostałych mediach PKD 73.12.D,
- pozostała działalność usługowa w zakresie informacji, gdzie indziej niesklasyfikowana PKD 63.99.Z,
- pozostała działalność usługowa, gdzie indziej niesklasyfikowana PKD 96.09.Z,

- działalność usługowa związana z zagospodarowaniem terenów zieleni PKD 81.30.Z,
- zarządzanie nieruchomościami na zlecenie PKD 68.32.Z,
- działalność pomocnicza związana z utrzymaniem porządku w budynkach PKD 81.10.Z,
- wynajem i dzierżawa pozostałych maszyn, urządzeń oraz dóbr materialnych, gdzie indziej niesklasyfikowane PKD 77.39.Z,
- działalność w zakresie inżynierii i związane z nią doradztwo techniczne PKD 71.12.Z.

4. Łużyckie Centrum Recyklingu Sp. z o.o. w Marszowie jest instalacją komunalną dla 22 gmin województwa lubuskiego: Bobrowice, Brody, Bytnica, Gozdnica, Gubin (gmina i miasto), Iłowa, Jasień, Krosno Odrzańskie, Lipinki Łużyckie, Lubsko, Łęknica, Maszewo, Nowogród Bobrzański, Przewóz, Trzebiel, Tuplice, Wymiarki, Żagań (gmina i miasto), Żary (gmina i miasto).

W 2023 r. Spółka zmieniła nazwę z Zakład Zagospodarowania Odpadami Sp. z o.o. w Marszowie (ZZO Sp. z o.o. w Marszowie) na Łużyckie Centrum Recyklingu Sp. z o.o. w Marszowie (ŁCR Sp. z o.o. w Marszowie).

Przedmiotem działalności Spółki jest:

- odzysk surowców z materiałów segregowanych PKD 38.32.Z,
- zbieranie odpadów innych niż niebezpieczne PKD 38.11.Z,
- obróbka i usuwanie odpadów innych niż niebezpieczne PKD 38.21.Z,
- działalność związana z rekultywacją i pozostała działalność usługowa związana z gospodarką odpadami PKD 39.00.Z,
- sprzedaż hurtowa odpadów i złomu PKD 46.77.Z,
- transport drogowy towarów PKD 49.41.Z,
- wynajem i zarządzanie nieruchomościami własnymi lub dzierżawionymi PKD 68.20.Z,
- wynajem i dzierżawa pozostałych pojazdów samochodowych z wyłączeniem motocykli PKD 77.12.Z,
- produkcja nawozów i związków azotowych PKD 20.15.Z,
- pozostała działalność usługowa, gdzie indziej niesklasyfikowana PKD 96.09.Z.

5. Regionalne Towarzystwo Budownictwa Społecznego Sp. z o.o. w Zielonej Górze zajmuje się budowaniem domów mieszkalnych i ich eksploatacją na zasadach najmu. RTBS zostało powołane celem popierania i rozwoju budownictwa mieszkaniowego wielorodzinnego. Podstawowym przedmiotem działalności jest budowa, wynajem i zarządzanie nieruchomościami własnymi i powierzonymi oraz budowa i sprzedaż mieszkań w systemie deweloperskim.

Przedmiotem działalności Spółki jest:

- wynajem i zarządzanie nieruchomościami własnymi lub dzierżawionymi PKD 68.20.Z,
- roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków PKD 41.10.Z,
- wykonywanie instalacji elektrycznych PKD 43.21.Z,
- wykonywanie instalacji wodno-kanalizacyjnych, ciepłych, gazowych i klimatyzacyjnych PKD 43.22.Z,
- tynkowanie PKD 43.31.Z,
- zakładanie stolarki budowlanej PKD 43.32.Z,
- posadzkarstwo, tapetowanie i oblicowywanie ścian PKD 43.33.Z,
- malowanie i szklenie PKD 43.34.Z,
- kupno i sprzedaż nieruchomości na własny rachunek PKD 68.10.Z,
- zarządzanie nieruchomościami wykonywane na zlecenie PKD 68.32.Z.

6. ZŁOTA STRUGA spółka wodna. Podstawowym celem – dla realizacji którego została powołana Spółka - była budowa, utrzymywanie i eksploatacja oczyszczalni ścieków w Żarach dla ochrony rzeki Złota Struga przed zanieczyszczeniami. Zdecydowano się na budowę oczyszczalni ścieków dla systemu rozdzielczego o przepustowości 15 000 m³/ dobę, dzięki czemu wszystkie ścieki bytowe i przemysłowe są oczyszczane na jednej oczyszczalni. Oczyszczalnia pracuje w trójstopniowym układzie technologicznym. Jest typowym przykładem oczyszczalni mechaniczno-biologicznej z systemem przerobu powstających osadów. Układ ten obejmuje wstępne oczyszczenie ścieków w sposób mechaniczny, następnie zasadnicze oczyszczanie na drodze biologicznej oraz końcową przeróbkę powstających osadów. Głównym zadaniem procesu oczyszczania ścieków jest usunięcie związków organicznych oraz biogenów (azotu i fosforu), które w środowisku wodnym powodują zwiększoną eutrofizację – gwałtowny rozwój organizmów, który w końcowym efekcie prowadzi do zaniku tlenu i niepożądanych zmian środowiska wodnego.

12.4. Podsumowanie działalności spółek Gminy Żary o statusie miejskim w roku 2023

Spółki komunalne Gminy Żary o statusie miejskim w roku 2023 nie zmieniły swojej struktury ani profilu działalności, wielkość udziałów Gminy również nie uległa zmianie.

Podkreślić należy, iż niniejszy rozdział jest jedynie rozdziałem informacyjnym o strukturze żarskich spółek komunalnych. Szczegółowe dane na temat efektów działalności miejskich spółek komunalnych w 2023 r. zostały zawarte we wcześniejszych rozdziałach Raportu, dotyczących m.in. zarządzania mieniem, gospodarowania odpadami czy też gospodarki wodnej.

Zmieniająca się dynamicznie rzeczywistość sprawia, że spółki miejskie dostosowują swoje działania oraz szukają rozwiązań, pozwalających na sprawne i zgodne z obowiązującym prawem realizowanie zadań gminy.

13. SKARGI, WNIOSKI, PETYCJE, UCHWAŁY, STATYSTYKA

W terminie od 01.01.2023 r. do 31.12.2023 r. wpłynęło do urzędu 7 skarg, 2 skargi rozpatrzone zostały przez Burmistrza Miasta Żary, 1 przez Radę Miejską, natomiast 4 skargi przekazano według właściwości. Do urzędu wpłynęło również 9 wniosków oraz 8 petycji.

Zestawienie sposobu załatwienia skarg w 2023 r.

Lp.	Wyszczególnienie	Sposób załatwienia skarg			Sposób załatwienia skarg rozpatrzonych we własnym zakresie		
		Ogółem (4+5)	w tym		pozytywny	negatywny	inny
			przekazano według właściwości	załatwiono we własnym zakresie			
1	2	3	4	5	6	7	8
1	Burmistrz	6	4	2	-	2	-
2	Rada Miejska	1	-	1	-	1	-
RAZEM		7	4	3	-	3	-

Zestawienie sposobu załatwienia wniosków w 2023 r.

Lp.	Wyszczególnienie	Sposób załatwienia wniosków			Sposób załatwienia wniosków rozpatrzonych we własnym zakresie		
		Ogółem (4+5)	w tym		pozytywny	negatywny	inny
			przekazano według właściwości	załatwiono we własnym zakresie			
1	2	3	4	5	6	7	8
1	Burmistrz	9	-	9	1	8	-
2	Rada Miejska	-	-	-	-	-	-
RAZEM		9	-	9	1	8	

Zestawienie sposobu załatwienia petycji w 2023 r.

Lp.	Przedmiot petycji	Sposób załatwienia petycji	Termin załatwienia petycji
1	Petycja w przedmiocie zwiększenia świadomości prawnej dotyczącej transplantacji wśród lokalnej społeczności.	pozytywnie	w terminie
2	Petycja w przedmiocie przystąpienia tutejszej gminy do Sojuszu Pokojowego i potwierdzenie sprzeciwu na połączenie Polski i Ukrainy w jedno państwo.	negatywnie	w terminie
3	Petycja w przedmiocie wdrożenia w urzędzie procedur związanych z pełną obsługą płatności dokonywanych online przez Interesantów/Petentów/Podatników.	negatywnie	w terminie
4	Petycja w przedmiocie przebudowy drogi ul. Śląskiej w Żarach.	negatywnie	w terminie
5	Petycja w przedmiocie wykonania rekonesansu w obszarze związanym z potrzebą stopniowego przygotowywania się do wdrożenia w JST Dyrektywy 2022/2555	częściowo pozytywnie	w terminie
6	Petycja w przedmiocie budowy drogi przy ulicy Izerskiej i Karkonoskiej w Żarach.	pozytywnie	w terminie
7	Petycja w przedmiocie zamieszczenia na stronach internetowych oraz wszystkich tablicach informacyjnych obwieszczenia ws. podpisów elektronicznych, dot. ostrzeżenia wszystkich mieszkańców o ryzyku potwierdzania pism podpisem elektronicznym na tabletach – w tym tabletach Poczty Polskiej i banków.	negatywnie	w terminie
8	Petycja w przedmiocie wdrożenia w urzędzie procedur związanych z pełną obsługą płatności dokonywanych online przez Interesantów/Petentów/Podatników.	petycja ponowna, bez rozpatrzenia, podtrzymanie stanowiska	w terminie

Pisma wpływające do urzędu w roku 2023

ilość zarejestrowanych pism wpływających: **32 401** w tym:
ilość pism wpływających drogą elektroniczną (epuap): **1 801**

Połączenia telefoniczne w roku 2023

ilość stacjonarnych połączeń przychodzących do urzędu: **33 430**
ilość stacjonarnych połączeń wychodzących z urzędu: **24 098**

Poczta elektroniczna w roku 2023

ilość e-maili przysłanych do urzędu: **502 327**
ilość e-maili wysłanych z urzędu: **597 458**

Statystyka opłatomatów w roku 2023

Lp.	Lokalizacja opłatomatu	Liczba transakcji	Łączna kwota wpłat
1	Ratusz – wejście główne	3 432	244 126,03
2	Ratusz – wejście BOM B	1 265	46 909,40
3	Dom Kultury - Kunice	27	4 767,01

Zestawienie zarządzeń wydanych przez Burmistrza Miasta Żary w 2023 r.

Lp.	Rodzaj zarządzenia	Ilość
1	WA.0050.2023 Zbiór zarządzeń, ogłoszeń i obwieszczeń wójta (burmistrza, prezydenta miasta) jako organu gminy	289
2	WA.120.2023 Zbiory aktów normatywnych własnych kierownictw urzędów	113

Zestawienie podjętych uchwał i zgłoszonych interpelacji w roku 2023 r.

Lp.	Uchwały / interpretacje / zapytania radnych	Ilość
1	Podjęte uchwały	114
2	Interpelacje / zapytania radnych	14

**Gmina Żary o statusie miejskim
maj 2024**